WALDEMAR TROJCA

ENCYKLOPEDIA OKRĘTÓW WOJENNYCH

10

U-BOOTWAFFE 1939-1945

Cz. 1

AJ-PRESS

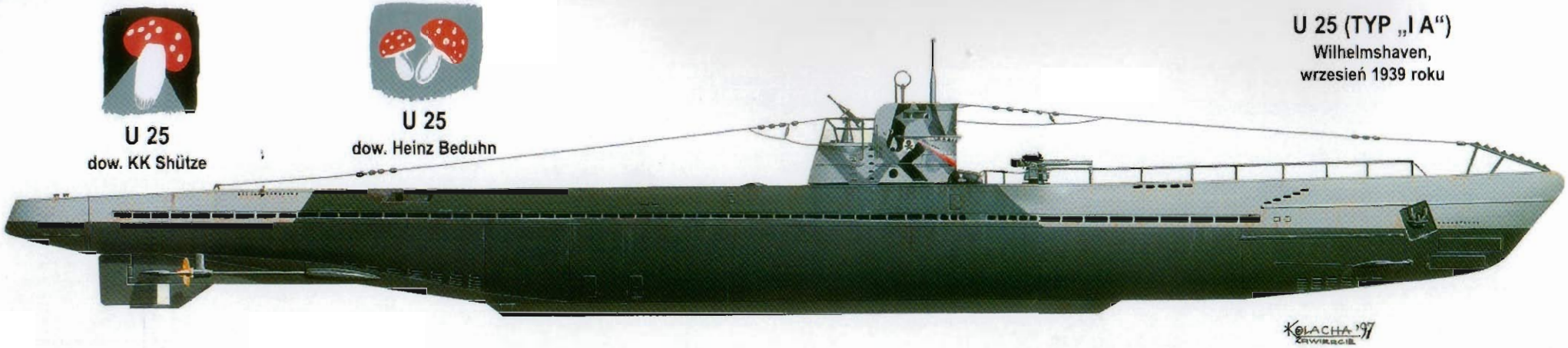

U 25
dow. KK Shütze

U 25
dow. Heinz Beduhn

U 25 (TYP „I A")
Wilhelmshaven,
wrzesień 1939 roku

KOLACHA '97

1. U-Flottille
BREST

2. U-Flottille
LORIENT

3. U-Flottille
LA PALLICE
LA ROCHELLE

5. U-Flottille
KIEL (KILONIA)

6. U-Flottille
ST. NAZAIRE

7. U-Flottille
ST. NAZAIRE

8. U-Flottille
DANZIG (GDAŃSK)

9. U-Flottille
BREST

10. U-Flottille
LORIENT

11. U-Flottille
BERGEN

ENCYKLOPEDIA OKRĘTÓW WOJENNYCH

WALDEMAR TROJCA

U-BOOTWAFFE
1939-1945
Cz. 1

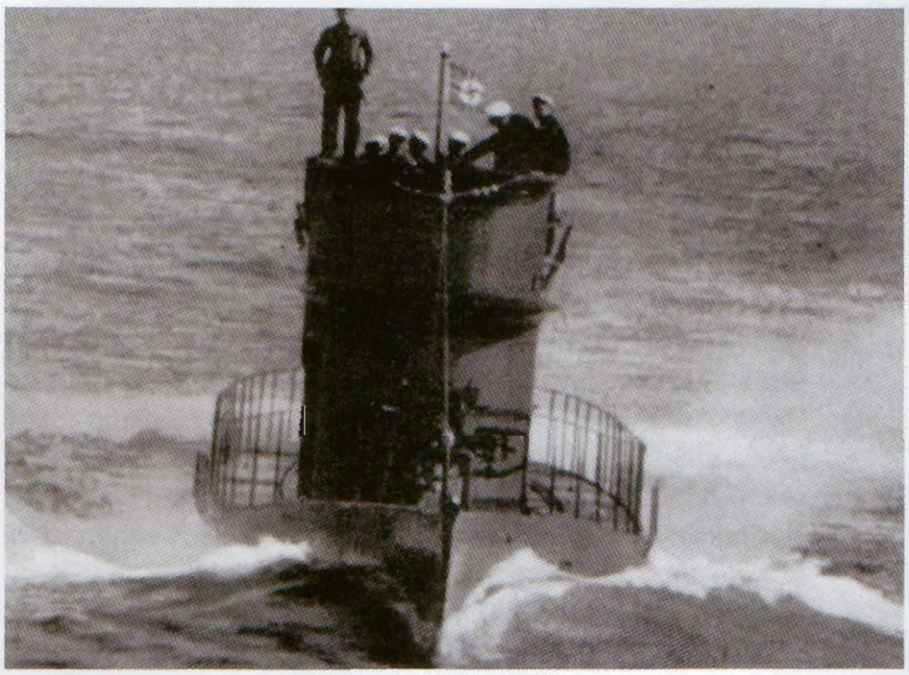

AJ-PRESS

ENCYKLOPEDIA OKRĘTÓW WOJENNYCH® 10

AJ - PRESS
ul. Chrobrego 32
80-423 GDAŃSK
tel./fax: (+48-58) 344 99 73
tel. kom. 0-601 31 18 77
www: http://aj-press.home.pl
e-mail: aj-press@home.pl

Red. nacz. serii: Adam Jarski
Rys. na okładkę: Grzegorz Nawrocki
Plansze barwne: Zbigniew Kolacha
Rysunki: Andrzej Lopatniuk
Waldemar Trojca
Proj. graf. okładki i strony tytułowej: Adam Jarski
Redakcja: Adam Jarski
Anna Kwiatkowska
Korekta: Katarzyna B. Zielińska
Skład: Adam Jarski
Katarzyna B. Zielińska
Tadeusz Skwiot

Druk: Drukarnia POZKAL,
ul. Cegielna 10/12,
88-100 Inowrocław
tel. (0-52) 354 27 00

Dystrybucja: krajowa i zagraniczna
AJ-PRESS
ul. Chrobrego 32
80-423 Gdańsk
tel./fax (58) 344-99-73
sklep@aj-press.home.pl
Księgarnia PELTA
ul. Świętokrzyska 16
00-950 Warszawa
tel. (22) 828-57-78

Dystrybucja zagraniczna: INTERMODEL
267 24 Hostomice,
Nadrazni 57
tel/fax: (+42) 0316 494491
CZECH REPUBLIC
„AIRCONNECTION"
Box 21227
R.P.O Meadowvale
Mississauga ON
L5N 6A2 CANADA
phone: (+1) 905 785-0016
fax: (+1) 905 785-0582
sale@airconnection.on.ca
wyłączność na terenie USA i Kanady

ISBN 83 - 86208 - 86 - 4
PRINTED IN POLAND

COPYRIGHT
© AJ-PRESS, 2004

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część tej publikacji nie może być kopiowana w żadnej formie ani, żadnymi metodami mechanicznymi elektronicznymi, łącznie z wykorzystaniem systemów przekazywania i odtwarzania informacji bez pisemnej zgody właściciela praw autorskich. Nazwy serii wydawniczych oraz szata graficzna a także nazwa i znak firmy są zastrzeżone w UP RP.

All rights reserved. No part of this publication may be: reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form by any means electrical, mechanical or otherwise without written permission of the publisher. Names of all series, layout and logo are trademarks registered in UP RP and are owned by AJ-PRESS.

Podziękowanie

Powstanie niniejszej publikacji nie byłoby możliwe bez pomocy moich przyjaciół i znajomych. Dziękuję przede wszystkim panu Randolfowi Kuglerowi, który udostępnił mi wiele potrzebnych materiałów źródłowych, Andrzejowi Szewczykowi, który przeczytał rękopis i udzielił mi wielu cennych wskazówek. Cenną pomoc okazali mi także p. W. Anton oraz p. H.J. i M. Fieguth.

Dedykacja

Niniejszą książkę dedykuję poległym w okresie II Wojny Światowej członkom załóg *Ubootów*.

Ich widme mein Buch allen gefallenen Uboot-Fahrern in II Weltkrieg.

Autor

Materiał fotograficzny

Archiwum R. Kugler, M. Jerchel, A. Schuch, A. Szewczyk, T. Klimczyk, W. Danielewicz, A. Jarski, M. Krzyżan, niemiecka prasa oraz publikacje z okresu 1935–45, prasa oraz publikacje radzieckie z okresu 1941–80, brytyjska oraz amerykańska prasa oraz publikacje z okresu 1935–45, archiwum autora.

Na stronie tytułowej

U 47 w widoku od dziobu podczas marszu na powierzchni z dużą prędkością.

Nowości

W Twojej miejscowości nie możesz kupić naszych książek? Zamów je wysyłkowo:

tel./fax (058) 344-99-73, http://aj-press.com

W przygotowaniu

Encyklopedia Okrętów Wojennych:

- nr 26 Grom i Błyskawica cz. 3 (z czterech!)
- nr 35 Niemieckie krążowniki typu Admiral Hipper cz. 3 (ostatnia)
- nr 38 Big Five cz. 3 (ostatnia)
- nr 40 Tajfun cz. 2 (ostatnia)
- nr 42 Graf Zeppelin

Monografie Lotnicze:

- nr 60 Bell P-39, P-63 cz. 3 (ostatnia)
- nr 76 Bristol Beaufighter cz. 3 (ostatnia)
- nr 89 B-24 Liberator cz. 4 (ostatnia)
- nr 91 B-17 Flying Fortress cz. 2 (z trzech?)
- nr 94 Hawker Typhoon cz. 1 (z dwóch)

Tankpower/Gunpower:

- nr 8 PzKpfw V Panther vol. 3 (ostatnia)
- nr 12 Japońska broń pancerna vol. 4 (ostatnia)
- nr 18 Niemiecka artyleria okrętowa vol. 2 (z czterech)

Malowanie i Oznakowanie:

- nr 6 i 7 Luftwaffe 1935–45 cz. 6 i 7

Bitwy i Kampanie:

- nr 1 Operacja Rheinübung, wydanie II zmienione, rozszerzone
- nr 3 Polska Marynarka Wojenna w 1939 r. cz. 2 (ostatnia)
- nr 5 Korea 1950–55. Działania lotnicze
- nr 15 Stalowe drapieżniki. Polskie okręty podwodne w wojnie
- nr 16 Prekursorzy. Pierwsze brytyjskie czołgi
- nr 17 Arktyczne konwoje

Wstęp

W dniu 16 grudnia 1906 roku został wcielony do służby w niemieckiej marynarce wojennej *Uboot* zbudowany przez stocznię Krupp Germaniawerft i oznaczony jako **U 1**. Był to początek niemieckiej *Ubootwaffe*, która w okresie I Wojny Światowej pierwotnie wykorzystywana w celach propagandowych stała się z czasem niezmiernie efektywnym rodzajem broni.

W czasie trwania I WŚ niemieckie *Ubooty* (320 jednostek) wykonały w sumie 3274 rejsy bojowe i zatopiły 100 okrętów wojennych o łącznym tonażu 366.249 t oraz 6394 statki handlowe przeciwnika o łącznym tonażu 11.948.702 t. Straty wśród załóg *Ubootów* wyniosły 5132 osoby.

Sukcesy *Ubootów* spowodowały, że wraz z zakończeniem I WŚ, na mocy warunków kapitulacji, wszystkie posiadane przez *Kaiserlichen Marine* (Niemiecką Cesarską Marynarkę Wojenną) *Ubooty* musiały zostać przekazane Wielkiej Brytanii.

W poszerzonych warunkach kapitulacji z dnia 16 stycznia 1919 roku ustalono, że niemieckie *Ubooty*, których nie można było przekazać Wielkiej Brytanii oraz te, które znajdowały się w budowie, zostaną zniszczone. Na mocy artykułów 188, 189 oraz 191 Traktatu Wersalskiego zabroniono Niemcom budowy oraz posiadania *Ubootów*. Z pozostałych po zakończeniu I WŚ 176 *Ubootów* (w tym 62 *Ubooty*, 8 *U–Kreuzer*, 64 *Ubooty* małe, 42 *UC–Boote*) Wielka Brytania otrzymała 105, Francja 46, Włochy 10, Japonia 7, USA 6, a Belgia 2. Miały one duży wpływ na dalszy rozwój tej klasy okrętów w marynarkach wojennych wspomnianych krajów.

Oczywiście, pomimo zakazów Traktatu Wersalskiego oraz teorii prowadzenia przyszłej wojny na morzu, która przewidywała dla *Ubootów* tylko zadania pomocnicze (teoria ta była lansowana m. in. w Wielkiej Brytanii, Francji oraz innych państwach sprzymierzonych w okresie I Wojny Światowej) już w początkach lat 20-tych podjęto w Niemczech dalsze prace związane z *Ubootami*.

W 1920 roku sprzedano plany konstrukcyjne **U 117** (okręt minowy) oraz **U 142** (krążownik podwodny) do Japonii, gdzie w stoczni w Kobe budowano je pod nadzorem niemieckich konstruktorów. Oznaczono je **I 1** — **I 3** oraz **I 21** — **I 24**. W ich rejsach próbnych brał także udział oficer niemieckiej marynarki.

W 1921 roku w marynarce wojennej Argentyny zatrudnieni zostali jako doradcy: K. Kpt. a. D. K. Bartenbach (w okresie I WŚ dowódca flotylli *Ubootów* „Flandern") oraz F. Schürer v. Krankenhagen — dwaj konstruktorzy okrętowi.

W początkach 1922 roku K. Bartenbach poinformował dowództwo niemieckiej marynarki (*Marineleitung*) o planach budowy przez Argentynę dziesięciu okrętów podwodnych. Dnia 12 kwietnia 1922 roku powstało konsorcjum złożone z trzech stoczni (Vulcan, Krupp oraz AG Weser) mające na celu uzyskanie zamówienia na budowę okrętów podwodnych dla Argentyny. W tym czasie istniały także możliwości nawiązania współpracy przy budowie okrętów podwodnych dla floty włoskiej.

Ponieważ zgodnie z postanowieniami Traktatu Wersalskiego niemieckie firmy nie mogły w Niemczech zajmować się pracami związanymi z *Ubootami*, postanowiono założyć firmę w Holandii. Otrzymała ona nazwę N. V. Ingenieurskaantor voor Scheepsbouw (IvS), a jej siedziba mieściła się w Den Haag. Pomimo anulowania zamówienia argentyńskiego, zawiązanie tej firmy stanowiło początek dalszych prac projektowych i studialnych dla przyszłych *Ubootów*.

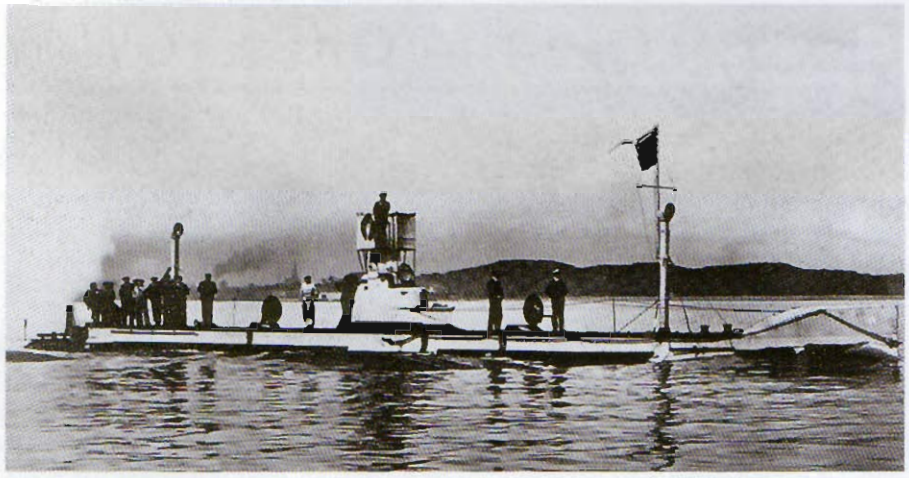

Od niego wszystko się zaczęło — U 1, wcielony do służby 16 grudnia 1906 roku.

(kol. Autora)

W 1927 roku zostały zbudowane dwa okręty podwodne dla marynarki tureckiej (oznaczone jako **Fij 304** oraz **Fij 305**), których wykonawcą była stocznia Fijenoord w Rotterdamie. Pracami konstrukcyjnymi zajmowała się firma IvS. Rejs obu tych okrętów do Turcji odbył się w maju 1928 roku, a ich załogi rekrutowały się spośród byłych niemieckich podwodniaków z okresu I WŚ. W ten sposób zbierano cenne doświadczenia na przyszłość.

Z chwilą dojścia do władzy A. Hitlera prace nad odbudowaniem niemieckiej *Ubootwaffe* uległy przyspieszeniu. W grudniu 1933 roku w stoczni Deutsche Werke w Kiel zaczęto w wydzielonych halach i magazynach konspiracyjnie gromadzić materiał potrzebny do budowy pierwszych sześciu *Ubootów*, a w stoczni Deschimag w Bremen podjęto przygotowania do rozpoczęcia budowy *Uboota* typu „II A".

W dniu 18 czerwca 1935 roku podpisano traktat niemiecko-brytyjski dotyczący tonażu flot obu tych państw. Przewidywał on stosunek 35:100 na korzyść *Royal Navy*; dotyczyło to zarówno ilości, jak i tonażu okrętów. Tylko tonaż niemieckich *Ubootów* miał być taki sam jak brytyjskich. Na wniosek dowództwa *Kriegsmarine* zaproponowano stronie brytyjskiej ograniczenie tonażu niemieckich *Ubootów* do poziomu 45% stanu we flocie brytyjskiej, czyli 22.050 t. Było to oczywiście bardzo dobre posunięcie propagandowe.

W październiku 1935 roku *Ubootabteilung im Allgemeinen Marineamt* (BU — wydział okrętów podwodnych w urzędzie marynarki) został wcielony do *Oberkommando der Kriegsmarine* (O.K.M. — naczelne dowództwo marynarki wojennej). We wrześniu 1935 roku F. Kpt. Karl Dönitz (1 października 1935 roku otrzymał stopień Kpt. z. See) został mianowany dowódcą *Ubootów* w ramach *Kriegsmarine* (*Führer der Uboote*).

Budowa *Ubootów*

W dniu 8 lutego 1935 r. w stoczni Deutsche Werke Kiel AG (DWK) rozpoczęto budowę pierwszych sześciu *Ubootów* typu „II A", a w marcu 1935 roku w stoczni Krupp Germaniawerft (GW) w Kiel rozpoczęto budowę kolejnych sześciu *Ubootów* należących do typu „II B". W dniu 2 lutego 1935 roku zostało zamówionych także dwanaście *Ubootów* należących do nieco zmodernizowanego typu „II B" (zmiany w wyglądzie kiosku). W stoczni GW miano zbudować osiem jednostek, a w DWK pozostałe cztery. *Ubooty* typu „II A" budowano w rekordowym na ówczesne czasy okresie czterech miesięcy. Sześć *Ubootów* typu „II A" oznaczono w *Kriegsmarine* **U 1** — **U 6**, a pozostałe sześć należące do typu „II B" **U 7** — **U 12**.

Sytuacja polityczna (planowane zajęcie zdemilitaryzowanej Nadrenii) spowodowała opóźnienie w położeniu stępek pod pozostałe *Ubooty* typu „II B", oznaczone **U 21** — **U 24** oraz cztery *Ubooty* typu „VII".

Zatwierdzony w dniu 16 listopada 1935 roku plan produkcji *Ubootów* przedstawiał się następująco:

— **U 21** — **U 24** (typ „II B"), **U 31**, **U 32**, **U 35**, **U 36** (typ „VII"); położenie stępki w dniu 1 kwietnia 1936 roku, zakończenie budowy do dnia 1 września 1939 r.
— **U 37** — **U 44** (typ „IX A"); położenie stępki 1 kwietnia 1936 r., zakończenie budowy do dnia 1 kwietnia 1938 r.
— **U 45** — **U 49** (typ „VII B"); położenie stępki 1 kwietnia 1937 r., zakończenie budowy do dnia 1 kwietnia 1939 r.

Okazało się jednak, że w 1936 roku nie rozpoczęto budowy zaplanowanych jednostek **U 37** — **U 44**.

***Uboot* typu „I A" w czasie marszu na powierzchni.**

(kol. Autora)

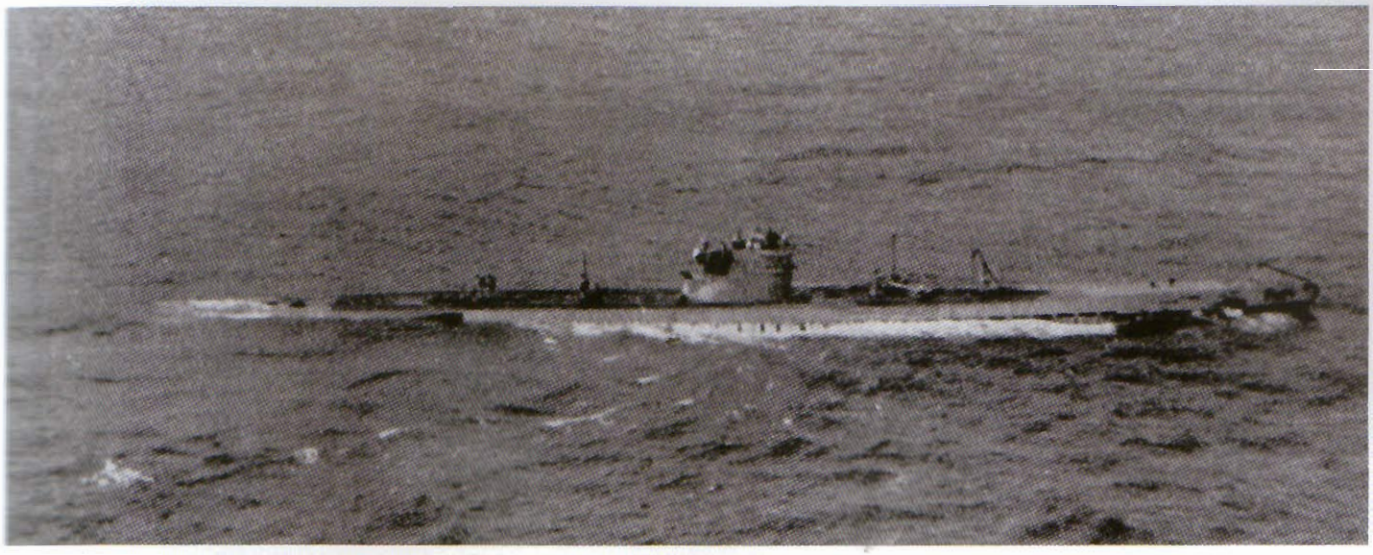

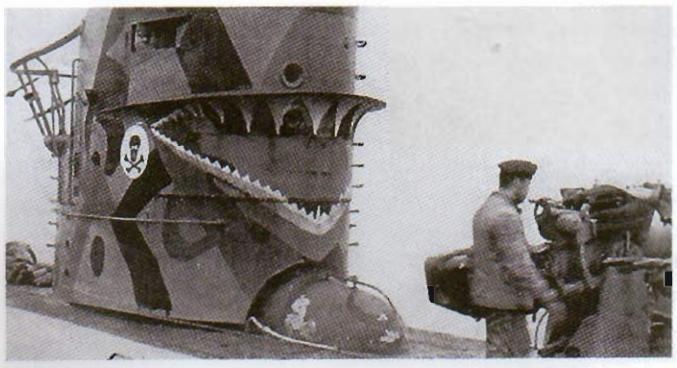

Po lewej: Kiosk U 25 — jedego z dwóch *Ubootów* typu „I A" — prezentujący rzadkie malowanie maskujące ze stylizowaną szczęką rekina na przedniej części kiosku.

(kol. Autora)

U dołu strony: U 25 i U 26 — jedyne zbudowane *Ubooty* typu „I A", stojące burta w burtę w bazie. Były to duże oceaniczne okręty podwodne, zastąpione później doskonalszym typem „IX". Do czasu ich zbudowania, rolę oceanicznych okrętów podwodnych spełniały bardzo udane *Ubooty* typu „VII".

(kol. Autora)

W kwietniu i maju 1936 roku wcielono do służby **U 25** oraz **U 26** należące do typu „I A", a w dniu 25 czerwca 1936 roku wszedł do służby pierwszy *Uboot* należący do typu „VII"; był nim **U 33**.

Dnia 21 listopada 1936 roku po wielu debatach w O.K.M. zamówiono kolejne *Ubooty*. Były to: siedem jednostek typu „VII B" (**U 45** — **U 51**, budowane w stoczni GW) oraz cztery jednostki typu „IX A" (**U 41** — **U 44**, budowane w stoczni Deschimag).

Po podpisaniu w połowie 1937 roku zmodyfikowanego porozumienia w sprawie podziału tonażu floty pomiędzy Wielką Brytanią i Niemcami (odpowiadał on podobnemu układowi w sprawie tonażu zawartego pomiędzy USA, Francją i Wielką Brytanią) zakładany tym porozumieniem maksymalny tonaż niemieckich *Ubootów* zwiększył się do 31.500 t. W czerwcu 1937 roku zatwierdzono plan budowy kolejnych *Ubootów*:

— cztery jednostki typu „II C" (**U 56** — **U 59**, budowane w stoczni DWK),
— dwie jednostki typu „VII B" (**U 52**, **U 53**, budowane w stoczni GW),
— dwie jednostki typu „IX B" (**U 64**, **U 65**, budowane w stoczni Deschimag).

W 1938 roku zamówione zostały kolejne *Ubooty*:

— trzy jednostki typu „IX B" (**U 66** — **U 68**, budowane w stoczni Deschimag),
— cztery jednostki typu „VII B" (**U 69** — **U 72**, budowane w stoczni GW).

W styczniu 1938 roku liczba *Ubootów* wynosiła w sumie 72 jednostki. Dnia 1 października 1938 roku nastąpił podział *Ubootów* na oddzielne zespoły, tzw. *U-Flottille*.

Na początku 1937 roku rozpoczęto prace projektowe dotyczące *Uboota* przeznaczonego specjalnie do prowadzenia operacji minowych. Pierwsze projekty oznaczone jako typ „X" oraz „X A" opierały się w znacznym stopniu na *Ubootach* minowych z okresu I WŚ (**U 117** — **U 126**). Podstawową różnicą pomiędzy projektem typu „X" a „X A", była większa szerokość tego ostatniego. Dalsze prace projektowe doprowadziły do powstania typu „X B", zrealizowanego początkowo w postaci **U 116** zbudowanego w GW. Do tego typu należały także zbudowane później **U 117** — **U 119**, **U 219**, **U 220**, **U 233**, **U 234**.

W 1937 roku zaczęto rozważać w O.K.M. potrzebę posiadania *Uboota* wyposażonego w silne uzbrojenie artyleryjskie. Chodziło o tzw. *U-Kreuzer*. Jako uzbrojenie planowano użyć dział o kalibrze 15 lub 12,7 cm.

W dniu 24 czerwca 1937 roku w *Amt für Kriegsschiffbau* (urząd do spraw budowy okrętów) powzięto decyzję o prowadzeniu dalszych prac nad projektem wstępnym *Uboota* oznaczonego jako typ „XI", który miały być uzbrojony w cztery działa kalibru 15 cm umieszczone w dwóch wieżach (w lipcu 1937 roku zmieniono w projekcie uzbrojenie na działa kalibru 12,7 cm). W projekcie tym wzorowano się na kadłubie budowanego typu „IX". Myślano także nad możliwością zabierania składanego samolotu rozpoznawczego **Ar 231** (miał być umieszczony pionowo w rurowym wodoszczelnym pojemniku wewnątrz kadłuba okrętu). Kolejnym rozpatrywanym projektem był typ „XII", który miał być dużym *Ubootem* o wyporności ca 2000 t i zasięgu pływania rzędu 20.000 mil morskich.

W 1938 roku opracowany został plan rozwoju *Kriegsmarine* w okresie 1938–1945 r. (była to jego kolejna modyfikacja z dnia 27 czerwca 1938 roku).

W planie tym przewidywano do końca 1941 r. osiągnięcie następującej liczby *Ubootów* wcielonych do służby:

— 2 jednostki typu „I A";
— 32 jednostki typu „II";
— 10 jednostek typu „VII";
— 31 jednostek typu „VII B/C";
— 21 jednostek typu „IX";
— 1 jednostka typu „X";
— 1 jednostka typu „XI".

W sumie przewidywano wcielenie do służby 98 *Ubootów*.

W dniu 24 oraz 30 maja 1938 roku zamówiono:

— 8 jednostek typu „IX B"; były to: **U 103** — **U 110**, (w stoczni Deschimag),
— 8 jednostek typu „VII C"; były to: **U 93** — **U 100**, (w stoczni GW).

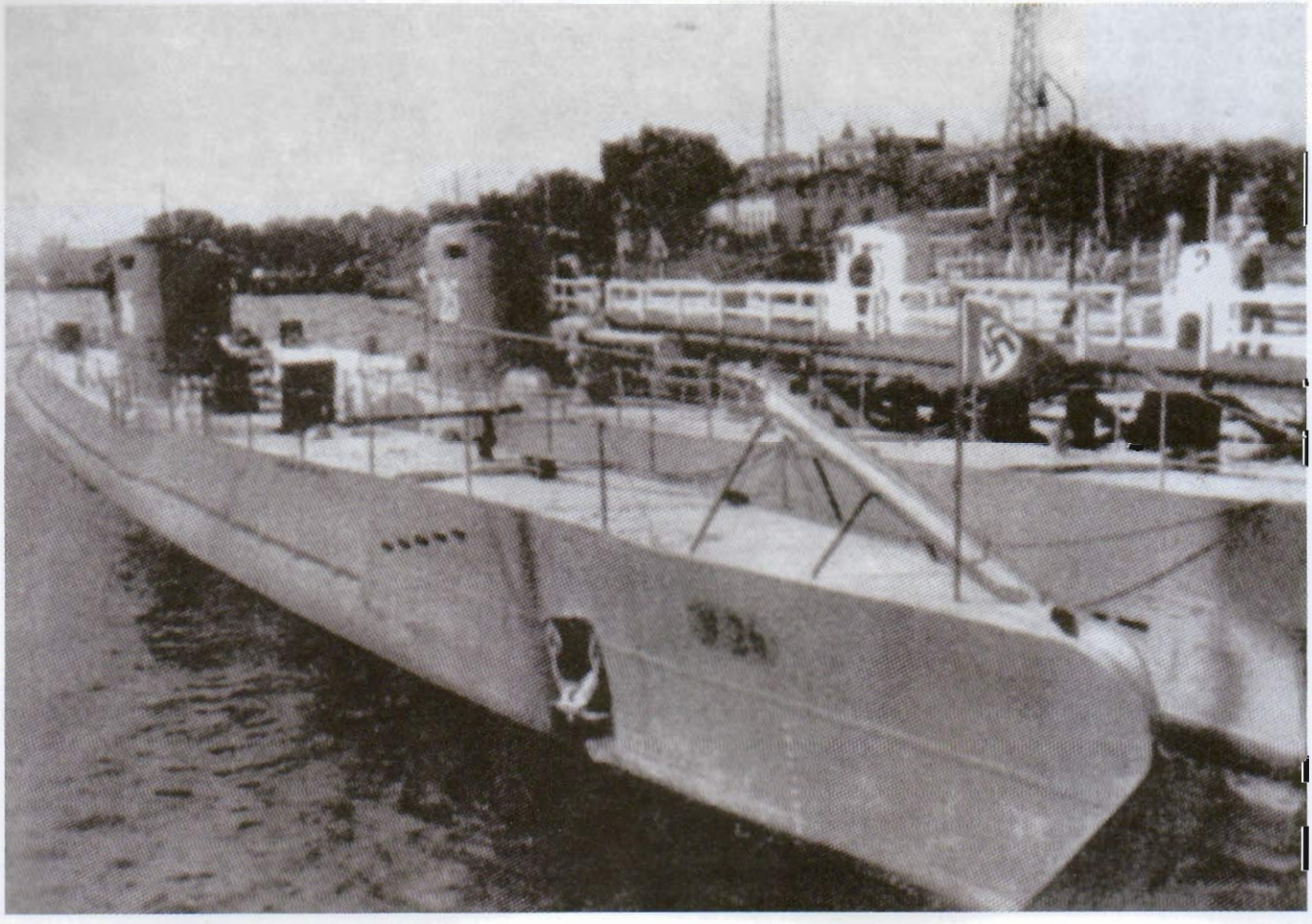

W stoczniach Vulkan (Bremen) oraz Flender (Lübeck) z początkiem czerwca 1938 roku rozpoczęto prace nad kolejnymi *Ubootami*. Były to:
— 4 jednostki typu „VII B", oznaczone jako: **U 73 — U 76**,
— 4 jednostki typu „VII B", oznaczone jako: **U 84 — U 87**.

W dniu 8 sierpnia 1938 roku w stoczni Deschimag rozpoczęto prace nad kolejną jednostką należącą do typu „IX B" (**U 111**).

Dnia 1 listopada 1938 roku dowódca *Kriegsmarine* — Generaladmiral Erich Raeder przedstawił A. Hitlerowi trzy alternatywne plany rozbudowy floty do 1947 roku (tzw. plan „Z"). Adolf Hitler zaakceptował trzecią wersję tego planu, w którym przewidziano do końca 1943 roku wprowadzenie do służby 174 *Ubootów*.

W dniu 10 grudnia 1938 r. rozpoczęto rozmowy z Wielką Brytanią dotyczące zwiększenia tonażu *Ubootów* do 100% tonażu brytyjskiego. Zakończono je w dniu 30 grudnia 1938 r. podpisanym porozumieniem. Brytyjczycy życzyli sobie, aby to zrównanie nastąpiło etapowo, na co nie wyraziła zgody strona niemiecka (przekazała Wielkiej Brytanii informację, że do końca 1939 roku tonaż niemieckich *Ubootów* wyniesie 65% tonażu brytyjskiego).

W styczniu 1939 roku zamówione zostały kolejne *Ubooty*:
— 6 jednostek typu „VII C" (**U 77 — U 82**; w stoczni Vulkan),
— 5 jednostek typu „VII C" (**U 88 — U 92**; w stoczni Flender),
— 3 jednostki typu „X B" (**U 116 — U 118**; w stoczni GW),
— 4 jednostki typu „XI" (**U 112 — U 115**; w stoczni Deschimag).

Zgodnie z ostateczną wersją planu „Z" rozbudowy floty z kwietnia 1939 roku przewidywana liczba wybudowanych *Ubootów* przedstawiała się następująco:
— rok 1939: 66 jednostek,
— rok 1940: 84 jednostki,
— rok 1941: 111 jednostki,
— rok 1942: 130 jednostek,
— rok 1943: 161 jednostek,
— rok 1944: 194 jednostki,
— rok 1945: 229 jednostki,
— rok 1946: 240 jednostek,
— rok 1947: 249 jednostek.

Ubooty miały być podzielone zgodnie z rozporządzeniem z dnia 17 maja 1939 r. na 22 *Flottillen* oraz jedną jednostkę szkolną. W sierpniu 1939 roku rozpoczęto także budowę dziesięciu jednostek typu „IX C".

W sumie do chwili rozpoczęcia II WŚ zarządzono budowę 136 *Ubootów*, z których w dniu 1 września 1939 roku 57 znajdowało się w służbie.

Przegląd typów Ubootów zbudowanych i projektowanych w okresie od 1935 do 1945 roku

W dostępnych danych technicznych dotyczących poszczególnych typów Ubootów występują w różnych źródłach małe lub większe różnice. W poniższym zestawieniu podano różniące się dane w nawiasach.
W rubryce „szerokość kadłuba sztywnego" podawana jest zawsze największa szerokość kadłuba sztywnego (w większości wypadków jest to zarazem jego średnica).
W rubrykach „moc silnika" (silników) podawana jest zawsze liczba silników × moc pojedynczego silnika (np. 2 × 500 PS).
W rubrykach „ilość zabieranego paliwa" podawana jest zawsze ilość maksymalna.
W rubryce „pojemność" (akumulatory) podana jest zawsze całkowita pojemność wszystkich akumulatorów.
Rubryka „liczba zabieranych torped" obejmuje także torpedy transportowane przez niektóre typy Ubootów w pojemnikach na pokładzie.
„w sumie zbudowano... jednostek" dotyczy zawsze liczby jednostek zbudowanych i przekazanych do służby. Pod koniec II WŚ zdarzało się często, że praktycznie gotowe Ubooty zostały na krótko przed wcieleniem do służby zniszczone podczas ataków lotniczych i te omówione są w tym rozdziale, a przekazane do służby — w rozdziale dotyczącym losów poszczególnych Ubootów.
Akumulatory oznaczone jako „AFA" były produkowane przez AFA A. G. für Akkumulatoren z Hagen, później także przez firmę Varta A. G.

Powyżej: Na początku wojny dowódca *Ubootów* Karl Dönitz tryskał dobrym humorem. Później nie było już tak różowo.

(kol. Autora)

Poniżej: Kiosk U 26 (typ „I A") oraz działo.

(kol. T. Klimczyka)

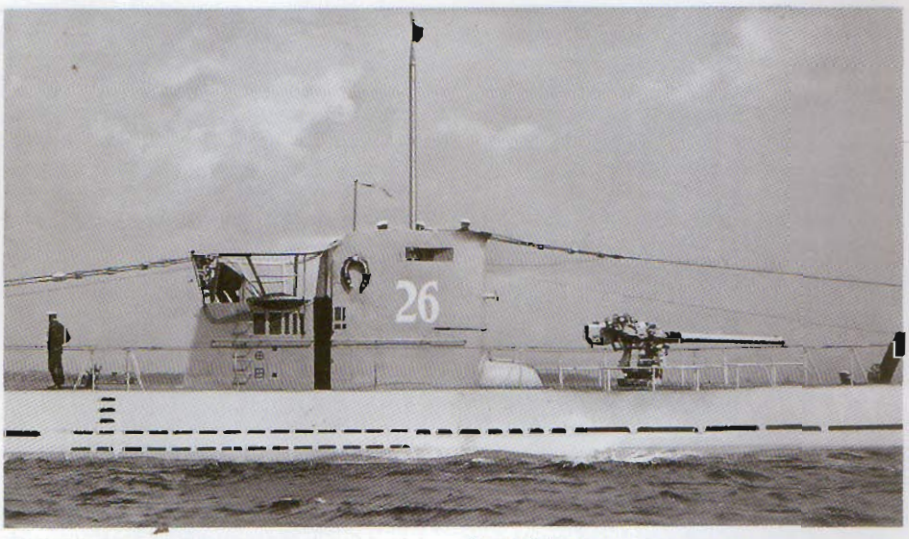

Okręt podwodny typu „I A"

Typ wzorowany na budowanym przez IvS dla marynarki tureckiej *Uboocie* o nazwie ***Gür***. Zbudowano tylko dwie jednostki tego typu; były to **U 25** (numer stoczniowy 903) oraz **U 26** (numer stoczniowy 904). Oba zbudowano w stoczni Deschimag AG weser (Bremen). Ten typ *Uboota* przeznaczony był do działań na obszarze Atlantyku.

Dane techniczne
— wyporność
nawodna: 862 m³
podwodna: 983 m³
podwodna bojowa (maksymalna): 1200 m³
— wymiary podstawowe
długość całkowita: 72.390 mm (72.400 mm)

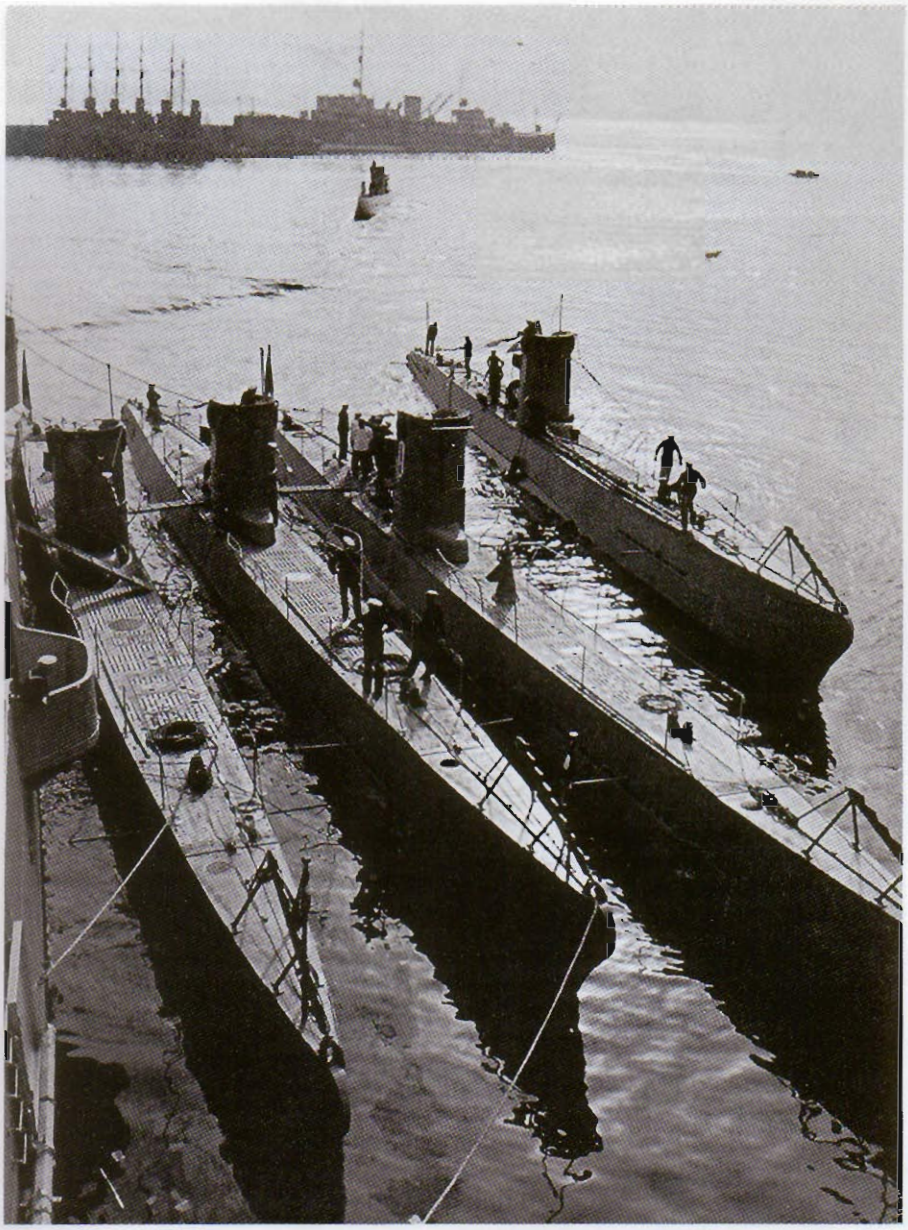

Ubooty typu „II" w bazie.

(kol. Autora)

szerokość maksymalna: 6210 mm (6200 mm)
zanurzenie: 4300 mm
wysokość całkowita: 9200 mm
długość kadłuba sztywnego: 55.200 mm
szerokość kadłuba sztywnego: 4280 mm
— urządzenia napędowe
napęd nawodny: 2 silniki wysokoprężne (Diesla) firmy MAN typu M 8 V 40/46 (8 cylindrów, 4-suwowy bez doładowania) o mocy maksymalnej 2 × 1540 KM
napęd podwodny: 2 silniki elektryczne firmy BBC typu GG UB 720/8 o mocy maksymalnej 2 × 500 KM (530 KM)
— akumulatory: 2 baterie 62-ogniwowe (w pojemnikach z warstwą ochronną z gumy) AFA 36 MAK 740 o poj. 9260 Ah
— śruby: dwie trójłopatowe o średnicy 1650 mm
— maksymalna prędkość
nawodna: 17,8 węzła (18,6 węzła)
podwodna: 8,3 węzłów
— zasięg maksymalny
nawodny (przy prędkości 10 węzłów): 7900 mil morskich
podwodny (przy prędkości 4 węzłów): 78 mil morskich
spalinowo-elektryczny (przy prędkości 10 węzłów): 8100 mil morskich
— ilość zabieranego paliwa: 96.000 kg
— zanurzenie
próbne maksymalne: 100 m
niszczące (wyliczeniowe): 200 m
— czas zanurzenia alarmowego: 30—55 sekund
— uzbrojenie torpedowe: 4 wyrzutnie dziobowe, 2 wyrzutnie rufowe; liczba zabieranych torped: 14 (lub 42 miny typu TMB lub 28 min typu TMA)
— uzbrojenie artyleryjskie: 1 × 10,5 cm SK C/35, 1 × 2 cm Flak C/30; zapas amunicji: 150 pocisków kal. 10,5 cm, 2000 pocisków kal. 2 cm
— liczba peryskopów: 2
— liczba załogi: 4 oficerów oraz 39 podoficerów i marynarzy.

Pojemniki ogniw akmulatorów były wykonane z twardej gumy (kauczuk) i osłonięte warstwą ochronną wykonaną z gumy miękkiej grubości 3 mm. Oba elementy były ze sobą zawulkanizowane.

Okręty podwodne typu „II A"

Były to jednostki przybrzeżne wyprodukowane w ilości sześciu egzemplarzy, oznaczone jako **U 1 — U 6** (numery stoczniowe 34, 35, 236 — 241) w stoczni Deutsche Werke (Kiel). Nazywane były także zdrobniale *Einbäume* (czółna). Wstępny projekt powstał w latach 1933–1934. Typ „II" bazował na typie „UF" z roku 1918. Eksperymentalną jednostką dla tego typu był wyprodukowany dla Finlandii *Vesikko*.

Dane techniczne

— wyporność
nawodna: 254 m³
podwodna: 303 m³
podwodna bojowa (maksymalna): 381 m³
— wymiary podstawowe
długość całkowita: 40.900 mm
szerokość maksymalna: 4080 mm (4100 mm)
zanurzenie: 3800 mm (3830 mm)
wysokość całkowita: 8600 mm
długość kadłuba sztywnego: 27.800 mm
szerokość kadłuba sztywnego: 4000 mm
— urządzenia napędowe
napęd nawodny: 2 silniki wysokoprężne firmy MWM typu RS 127 S (6-cylindrowy, 4-suwowy bez doładowania) o mocy maksymalnej 2 × 350 KM
napęd podwodny: 2 silniki elektryczne firmy SSW typu PG VV 322/36 o mocy maksymalnej 2 × 180 KM
— akumulatory:
(U 1, U 3 — U 5): 1 bateria 62-ogniwowa (ogniwa w pojemnikach bez warstwy ochronnej z gumy) typu AFA 36 MAK 580 o pojemności 7160 Ah
(U 2, U 6): 1 bateria 62-ogniwowa (ogniwa w pojemnikach bez warstwy ochronnej z gumy) typu AFA 44 MAL 570 o pojemności 8380 Ah
— śruby: dwie trójłopatowe o średnicy 850 mm
— maksymalna prędkość
nawodna: 13,0 węzłów
podwodna: 6,9 węzła
— zasięg maksymalny
nawodny (przy prędkości 8 węzłów): 1600 mil morskich
podwodny (przy prędkości 4 węzłów): 35 mil morskich
spalinowo-elektryczny (przy prędkości 8 węzłów): 4000 mil morskich
— ilość zabieranego paliwa: 11.610 kg (12.000 kg)
— zanurzenie
próbne maksymalne: 80 m
niszczące (wyliczeniowe): 150 m
— czas zanurzenia alarmowego: 25—45 sekund
— uzbrojenie torpedowe: 3 wyrzutnie dziobowe; liczba zabieranych torped: 5 (6) lub 18 min typu TMB lub 12 min typu TMA
— uzbrojenie artyleryjskie: 1 × 2 cm Flak C/30, od 1942 roku 4 × 2 cm Flak C/38; zapas amunicji (kaliber 2 cm): 850 pocisków (początkowo)
— liczba załogi: 3 oficerów oraz 22 podoficerów i marynarzy.

Od przełomu lat 1941/1942 jednostki typu „II A" nie posiadały na dziobie pił do cięcia sieci zagrodowych.

Okręt podwodny typu „II B"

Był wersją rozwojową typu „II A" z powiększonymi zbiornikami paliwa, wyprodukowaną w ilości 20 egzemplarzy; były to: **U 7 — U 24, U 120, U 121. U 120** oraz **U 121** były budowane na eksport do Chin, ale w chwili wybuchu wojny zostały zarekwirowane dla potrzeb *Kriegsmarine*. Sześć egzemplarzy zostało przetransportowanych do portów Morza Czarnego (patrz rozdział poświęcony zastosowaniu bojowemu).

Dane techniczne

— stocznie
Krupp Germaniawerft (Kiel): **U 7 — U 12** (numery stoczniowe 541 — 546) oraz **U 17 — U 24** (numery stoczniowe 547 — 554),
Deutsche Werke (Kiel): **U 13 — U 16** (numery stoczniowe 248 — 251),
Flender Werft (Lübeck): **U 120, U 121** (numery stoczniowe 268, 269)
— wyporność
nawodna: 279 m³
podwodna: 328 m³ (329 m³)
podwodna bojowa (maksymalna): 414 m³
— wymiary podstawowe
długość całkowita: 42.700 mm
szerokość maksymalna: 4080 mm (4100 mm)
zanurzenie: 3800 mm (3900 mm)
wysokość całkowita: 8600 mm
długość kadłuba sztywnego: 28.200 mm
szerokość kadłuba sztywnego: 4000 mm
— urządzenia napędowe
napęd nawodny: 2 silniki wysokoprężne firmy MWM typu RS 127 S (6-cylindrowy, 4-suwowy bez doładowania) o mocy maksymalnej 2 × 350 KM
napęd podwodny: 2 silniki elektryczne firmy SSW typu PG VV 322/36 o mocy maksymalnej 2 × 180 KM

— akumulatory:
(**U 7, U 9, U 10, U 12 — U 16, U 18 — U 24**): 1 bateria 62-ogniwowa (ogniwa w pojemnikach bez warstwy ochronnej z gumy) typu AFA 36 MAL 580 o poj. 7160 Ah
(**U 8, U 11, U 17**): 1 bateria 62-ogniwowa (ogniwa w pojemnikach bez warstwy ochronnej z gumy) typu AFA 44 MAL 570 o pojemności 8380 Ah
(**U 120, U 121**): 1 bateria 62-ogniwowa (ogniwa w pojemnikach bez warstwy ochronnej z gumy) typu AFA 30 POR 580 o pojemności 6370 Ah
— śruby: dwie trójłopatowe o średnicy 850 mm
— maksymalna prędkość
nawodna: 13,0 węzłów
podwodna: 6,9 węzła (7,0 węzłów)
— zasięg maksymalny
nawodny (przy prędkości 8 węzłów): 3100 mil morskich
podwodny (przy prędkości 4 węzłów): 43 mil morskich
spalinowo-elektryczny (przy prędkości 8 węzłów): 8000 mil morskich
— ilość zabieranego paliwa: 21.050 kg (21.000 kg)
— zanurzenie
próbne maksymalne: 80 m
niszczące (wyliczeniowe): 150 m
— czas zanurzenia alarmowego: 25—35 sekund
— uzbrojenie torpedowe: 3 wyrzutnie dziobowe, liczba zabieranych torped: 5 (6) lub 18 min typu TMB lub 12 min typu TMA
— uzbrojenie artyleryjskie: 1 × 2 cm Flak C/30, od 1942 roku 4 × 2 cm Flak C/38; zapas amunicji (kaliber 2 cm): 850 pocisków (początkowo)
— liczba załogi: 3 oficerów, 22 podoficerów i marynarzy.

Od przełomu lat 1941/1942 jednostki typu „II B" nie posiadały na dziobie pił do cięcia sieci zagrodowych. Jednostki używane na Morzu Czarnym: **U 9, U 18, U 19, U 20, U 23, U 24** otrzymały począwszy od lata 1943 roku poszerzenie mostka dla dział przeciwlotniczych 2 cm (w późniejszym okresie dla dział 2 × 2 cm *Zwilling*).

Okręt podwodny typu „II C"

Dalsza wersja rozwojowa typu „II B" wyprodukowana w stoczni Deutsche Werke (Kiel) w ilości ośmiu sztuk; były to: **U 56 — U 63** (numery stoczniowe 254 — 257 oraz 259 — 262).

Dane techniczne
— wyporność
nawodna: 291 m³
podwodna: 341 m³
podwodna bojowa (maksymalna): 435 m³
— wymiary podstawowe
długość całkowita: 43.900 mm
szerokość maksymalna: 4080 mm (4100 mm)
zanurzenie: 3800 mm (3820 mm)
wysokość całkowita: 8400 mm
długość kadłuba sztywnego: 29.600 mm
szerokość kadłuba sztywnego: 4000 mm
— urządzenia napędowe:
napęd nawodny: 2 silniki wysokoprężne firmy MWM typu RS 127 S (6-cylindrowy, 4-suwowy bez doładowania) o mocy maksymalnej: 2 × 350 KM
napęd podwodny: 2 silniki elektryczne firmy SSW typu PG VV 322/36 o mocy maksymalnej: 2 × 205 KM
— akumulatory
(**U 56, U 59 — U 63**): jedna bateria 62-ogniwowa (ogniwa w pojemnikach bez warstwy ochronnej z gumy) typu AFA 36 MAL 580 o pojemności 7160 Ah
(**U 57, U 58**): 1 bateria 62-ogniwowa (ogniwa w pojemnikach bez warstwy ochronnej z gumy) typu AFA 44 MAL 570 o pojemności 8380 Ah
— śruby: dwie trójłopatowe o średnicy 850 mm
— maksymalna prędkość
nawodna: 12,0 węzłów
podwodna: 7,0 węzłów
— zasięg maksymalny
nawodny (przy prędkości 8 węzłów): 3800 mil morskich
podwodny (przy prędkości 4 węzłów): 42 mil morskich
spalinowo-elektryczny (przy prędkości 8 węzłów): 4000 mil morskich
— ilość zabieranego paliwa: 22.700 kg (23.000 kg)
— zanurzenie
próbne maksymalne: 80 m
niszczące (wyliczeniowe): 150 m
— czas zanurzenia alarmowego: 25 sekund
— uzbrojenie torpedowe: 3 wyrzutnie dziobowe; liczba zabieranych torped: 5/6 lub 18 min typu TMB lub 12 min typu TMA
— uzbrojenie artyleryjskie: 1 × 2 cm Flak C/30, od 1942 roku 4 × 2 cm Flak C/38, zapas amunicji (kaliber 2 cm): 850 pocisków (początkowo)
— liczba załogi: 3 oficerów oraz 22 podoficerów i marynarzy.

Od przełomu lat 1941/1942 jednostki typu „II C" nie posiadały na dziobie pił do cięcia sieci zagrodowych. **U 57** oraz **U 58** wyposażono w *Schnorchel*.

Okręt podwodny typu „II D"

Ostatnia wersja rozwojowa typu „II" ze zbiornikami paliwa na zewnątrz kadłuba, zbudowana w ilości 16 egzemplarzy w stoczni Deutsche Werke (Kiel); były to: **U 137 — U 152** (numery stoczniowe 266 — 281).

Dane techniczne
— wyporność
nawodna: 314 m³
podwodna: 364 m³
podwodna bojowa (maksymalna): 460 m³
— wymiary podstawowe
długość całkowita: 43.970 mm (44.000 mm)
szerokość maksymalna: 4920 mm (4900 mm)
zanurzenie: 3930 mm (3900 mm)
wysokość całkowita: 8400 mm
długość kadłuba sztywnego: 29.800 mm
szerokość kadłuba sztywnego: 4000 mm
— urządzenia napędowe
napęd nawodny: 2 silniki wysokoprężne firmy MWM typu RS 127 S (6-cylindrowy, 4-suwowy bez doładowania) o mocy maksymalnej: 2 × 350 KM
napęd podwodny: 2 silniki elektryczne firmy SSW typu PG VV 322/36 o mocy maksymalnej 2 × 205 KM
— akumulatory: 1 bateria 62-ogniwowa (ogniwa w pojemnikach bez warstwy ochronnej z gumy) typu AFA 44 MAL 570 o pojemności 8380 Ah
— śruby: dwie trójłopatowe o średnicy 850 mm
— maksymalna prędkość
nawodna: 12,7 węzłów
podwodna: 7,4 węzła
— zasięg maksymalny
nawodny (przy prędkości 8 węzłów): 5650 mil morskich
podwodny (przy prędkości 4 węzłów): 43 mil morskich
— ilość zabieranego paliwa: 38.000 kg (38.300 kg)
— zanurzenie
próbne maksymalne: 80 m
niszczące (wyliczeniowe): 150 m
— czas zanurzenia alarmowego: 25 sekund
— uzbrojenie torpedowe: 3 wyrzutnie dziobowe; liczba zabieranych torped: 5 (6) lub 18 min typu TMB lub 12 min typu TMA
— uzbrojenie artyleryjskie: 1 × 2 cm Flak C/30, od 1942 roku 4 × 2 cm Flak C/38, zapas amunicji (kaliber 2 cm): 850 pocisków (początkowo)
— liczba załogi: 3 oficerów, 22 podoficerów i marynarzy.

Od przełomu lat 1941/1942 jednostki typu „II D" nie posiadały na dziobie pił do cięcia sieci zagrodowych. W okresie od marca do kwietnia 1945 roku zabudowano *Schnorchel* w miejscu jednego z peryskopów na: **U 143, U 145, U 149, U 150** (*Schnorchel* z elektropneumatycznym wentylem odcinającym).

Okręt podwodny typu „III" (projekt)

Projekt *Uboota* przeznaczonego do transportu dwóch miniaturowych ścigaczy torpedowych (masa po 10.000 kg, długość 12.500 mm) umieszczonych w wodoszczelnym hangarze, powstały w 1933 roku.

Dane techniczne
— wyporność
nawodna: 1500 m³
podwodna: 2000 m³
— wymiary podstawowe
długość całkowita: 78.000 mm
szerokość maksymalna: 7400 mm
zanurzenie: 5000 mm
długość kadłuba sztywnego: 60.800 mm
szerokość kadłuba sztywnego: 4280 mm
— urządzenia napędowe:
napęd nawodny: 2 silniki wysokoprężne firmy MAN typu M 8 V 40/46 (8-cylindrowy, 4-suwowy bez doładowania) o mocy maksymalnej 2 × 1540 KM
napęd podwodny: 2 silniki elektryczne firmy BBC typu GG UB 720/8 o mocy maksymalnej 2 × 500 KM (530 KM)
— akumulatory: 2 baterie 62-ogniwowe (ogniwa w pojemnikach z warstwą ochronną z gumy) typu AFA 36 MAK 740 o pojemności 9260 Ah
— śruby: dwie trójłopatowe o średnicy 1650 mm
— maksymalna prędkość
nawodna: 15,5 węzła
podwodna: 7,0 węzłów
— zasięg maksymalny
nawodny (przy prędkości 10 węzłów): 7500 mil morskich
podwodny: ?
— ilość zabieranego paliwa: 100.000 kg

U 1, przedstawiciel typu „II A". *(kol. Autora)*

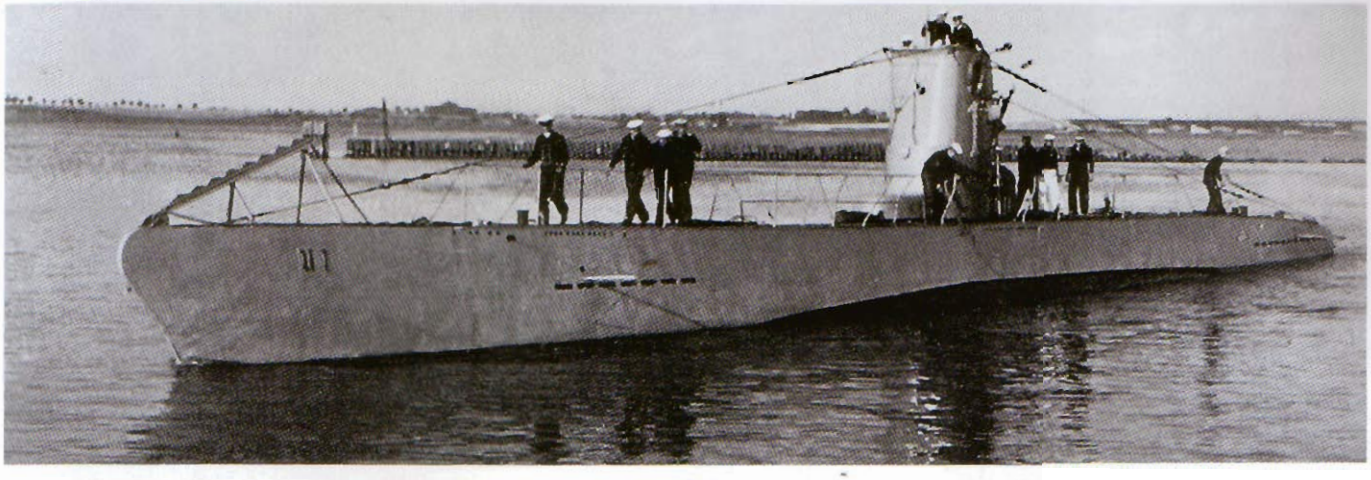

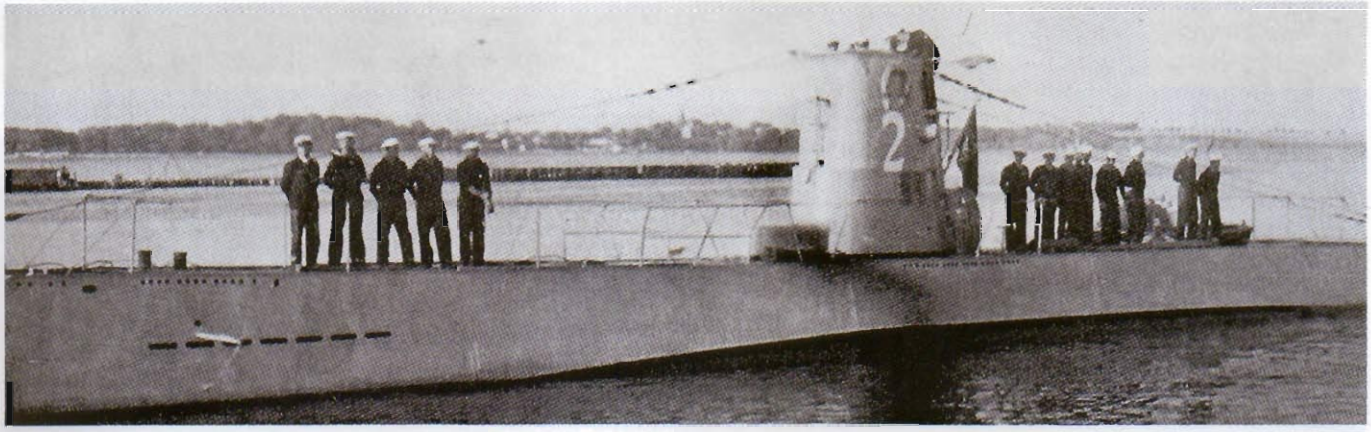

— zanurzenie
próbne maksymalne: ?
niszczące (wyliczeniowe): ?
— uzbrojenie torpedowe: 4 wyrzutnie dziobowe i 2 rufowe, liczba zabieranych torped: 8, liczba zabieranych min: 48
— uzbrojenie artyleryjskie: 1 × 10,5 cm SK C/30, 1 × 2 cm Flak C/30.

Okręt podwodny typu „IV" (projekt)

Był to projekt *Uboota* zaopatrzeniowo-warsztatowego o wyporności nawodnej 2500 m³.

Okręt podwodny typu „V" (projekt)

Był to projekt *Uboota* z napędem Waltera.

Dane techniczne

— wyporność
nawodna: 300 m³
podwodna: 320 m³
— wymiary podstawowe
długość całkowita: 32.000 mm
szerokość maksymalna: 3200 mm
zanurzenie: 4000 mm
wysokość całkowita: 8400 mm
— urządzenia napędowe
napęd nawodny: 2 silniki wysokoprężne o mocy maksymalnej 2 × 2400 KM
napęd podwodny: 2 silniki wysokoprężne w obiegu zamkniętym o mocy maksymalnaej 2 × 3750 KM
— maksymalna prędkość
nawodna: 26,9 węzłów
podwodna: 30,0 węzłów
— zasięg maksymalny
nawodny (przy prędkości 15 węzłów): 2000 mil morskich
podwodny (przy prędkości 15 węzłów): 500 mil morskich
— uzbrojenie torpedowe: 2 wyrzutnie dziobowe (kal. 450 mm).

Okręt podwodny typu „VI" (projekt)

Był to projekt *Uboota* z napędem pomysłu Schmidt/Hartmann o wyporności nawodnej ca 850 m³, długości całkowitej 72.000 mm. Wygląd zbliżony do typu „I A".

Okręt podwodny typu „VII" (używane jest także oznaczenie „VII A")

Pierwsza wersja najliczniej budowanego typu „VII". Zbudowany w ilości 10 egzemplarzy. Seria I, do której należały **U 27 — U 32** (numery stoczniowe 908 — 913), zbudowana w stoczni Deschimag (Bremen) oraz seria 2, do której należały **U 33 — U 36** (numery stoczniowe 556 — 559), zbudowana w stoczni Krupp Germaniawerft (Kiel). Projekt oparty na typie „UB III" (1915 rok). Pierwsze projekty wstępne powstały w 1933 roku. Przeznaczony był do działań na Atlantyku.

Dane techniczne

— wyporność
nawodna: 626 m³
podwodna: 745 m³
podwodna bojowa (maksymalna): 915 m³
— wymiary podstawowe
długość całkowita: 64.500 mm (64.510 mm)
szerokość maksymalna: 5800 mm (5850 mm)
zanurzenie: 4400 mm (4370 mm)
wysokość całkowita: 9500 mm
długość kadłuba sztywnego: 45.500 mm
szerokość kadłuba sztywnego: 4700 mm
— urządzenia napędowe
napęd nawodny: 2 silniki wysokoprężne firmy MAN typu M 6 V 40/46 (6-cylindrowy, 4-suwowy bez doładowania) o mocy maksymalnej 2 × 1160 KM; liczba obrotów na minutę: 470–485 obr./min
napęd podwodny: 2 silniki elektryczne firmy BBC typu GG UB 720/8 o mocy maksymalnej 2 × 375 KM; maksymalnie: 322 obr./min
— śruby: dwie trójłopatowe ośrednicy 1230 mm
— maksymalna prędkość
nawodna: 16,0 w (17,9 węzłów)
podwodna: 8,0 węzłów
— zasięg maksymalny
nawodny (przy prędkości 10 węzłów): 6200 mil morskich
spalinowo-elektryczny (przy prędkości 10 węzłów): 6800 mil morskich
nawodny (przy prędkości 16 węzłów): 2960 mil morskich
podwodny (przy prędkości 4 węzłów): 90 (94) mil morskich
— ilość zabieranego paliwa: 67.000 kg

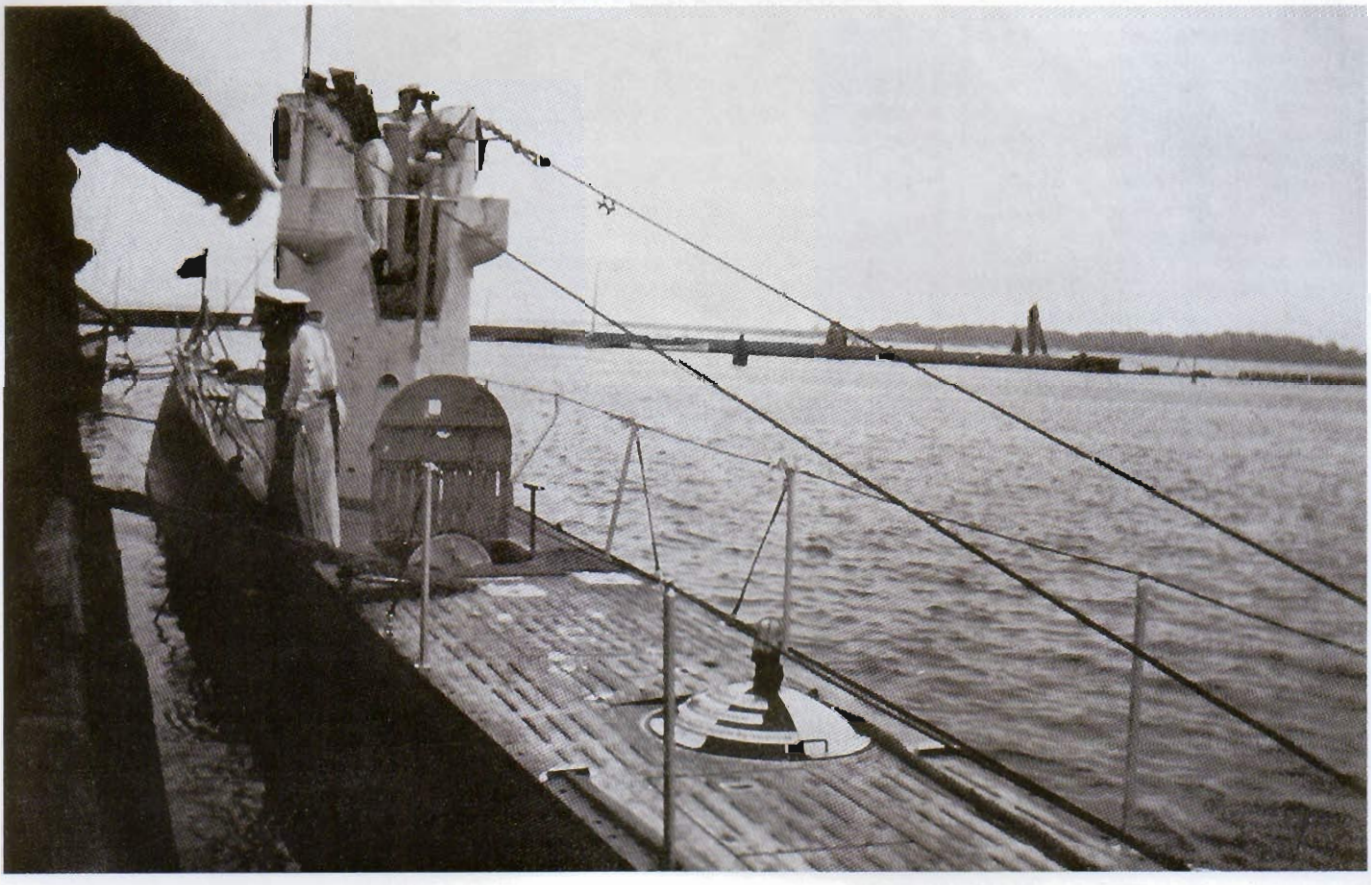

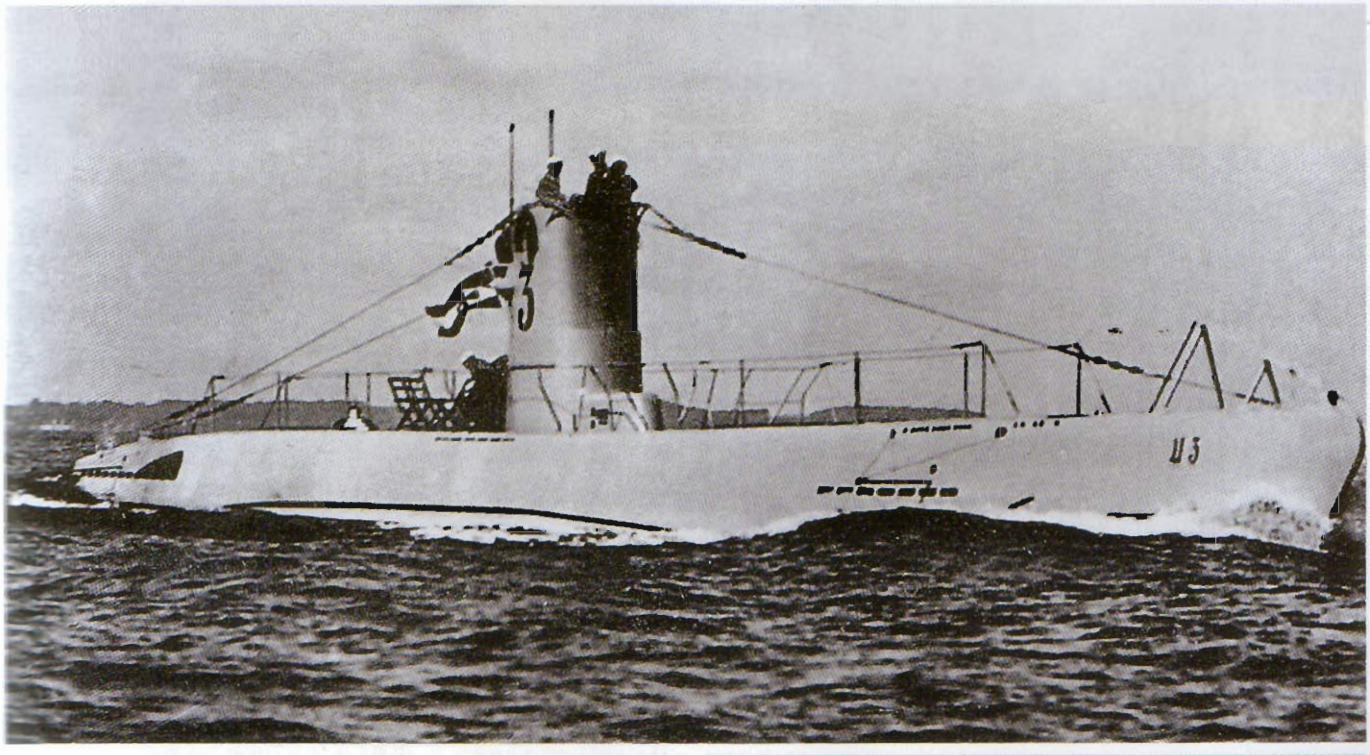

— akumulatory:
(**U 27, U 31 — U 33, U 35, U 36**): 2 baterie 62-ogniwowe (ogniwa w pojemnikach bez warstwy ochronnej z gumy) typu AFA 33 MAK 740 W o pojemności 6940 Ah
(**U 28 — U 30, U 34**): 2 baterie 62-ogniwowe (ogniwa w pojemnikach bez warstwy ochronnej z gumy) typu AFA 33 MAL 740 W o pojemności 8480 Ah
— zanurzenie
próbne maksymalne: 100 m
niszczące (wyliczeniowe): 200 m
— czas zanurzenia alarmowego: 30—50 sekund
— uzbrojenie torpedowe: 4 wyrzutnie dziobowe i 1 wyrzutnia rufowa (nawodna); liczba zabieranych torped: 11 lub 22 miny typu TMA lub 33 miny typu TMB
— uzbrojenie artyleryjskie: 1 × 8,8 SK C/35, 1 × 2 cm Flak C/30, (wzmocnione uzbrojenie przeciwlotnicze od 1942 r.),

Powyżej i po prawej: *Uboot* U 3, należący do typu „II A".
(kol. Autora)

Na sąsiedniej stronie u góry i na dole: Dwa ujęcia U 2, jednego z *Ubootów* typu „II A".
(kol. Autora)

Poniżej: U 6, również typu „II A".
(kol. Autora)

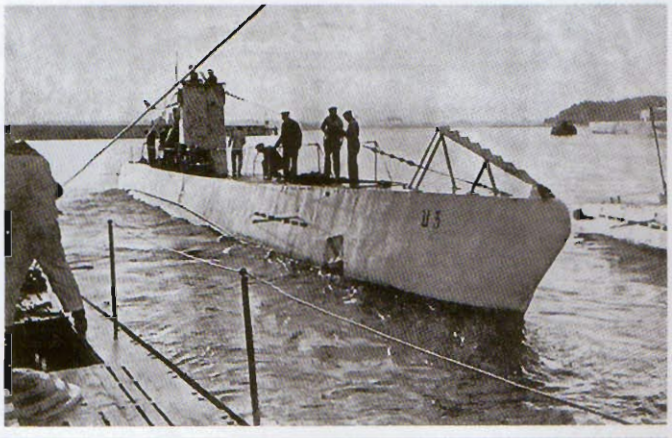

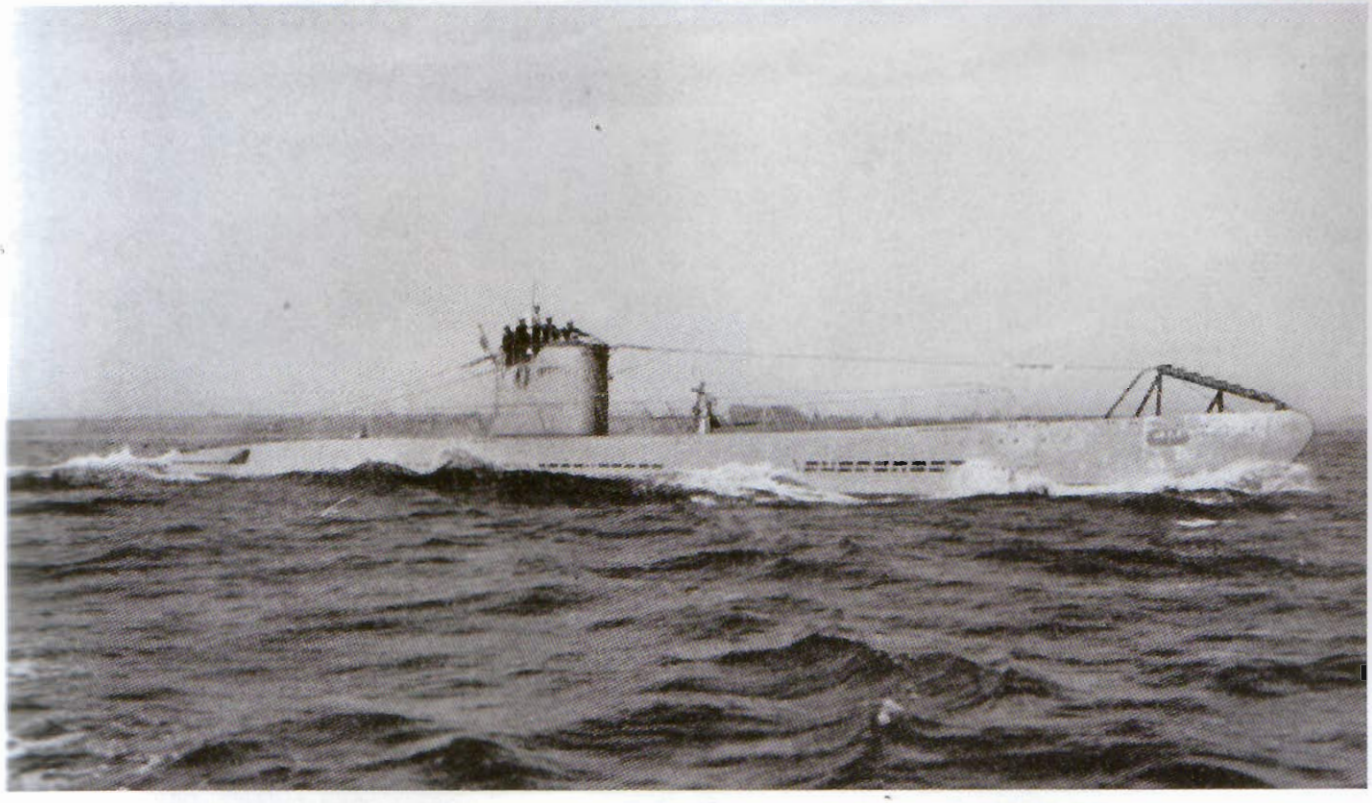

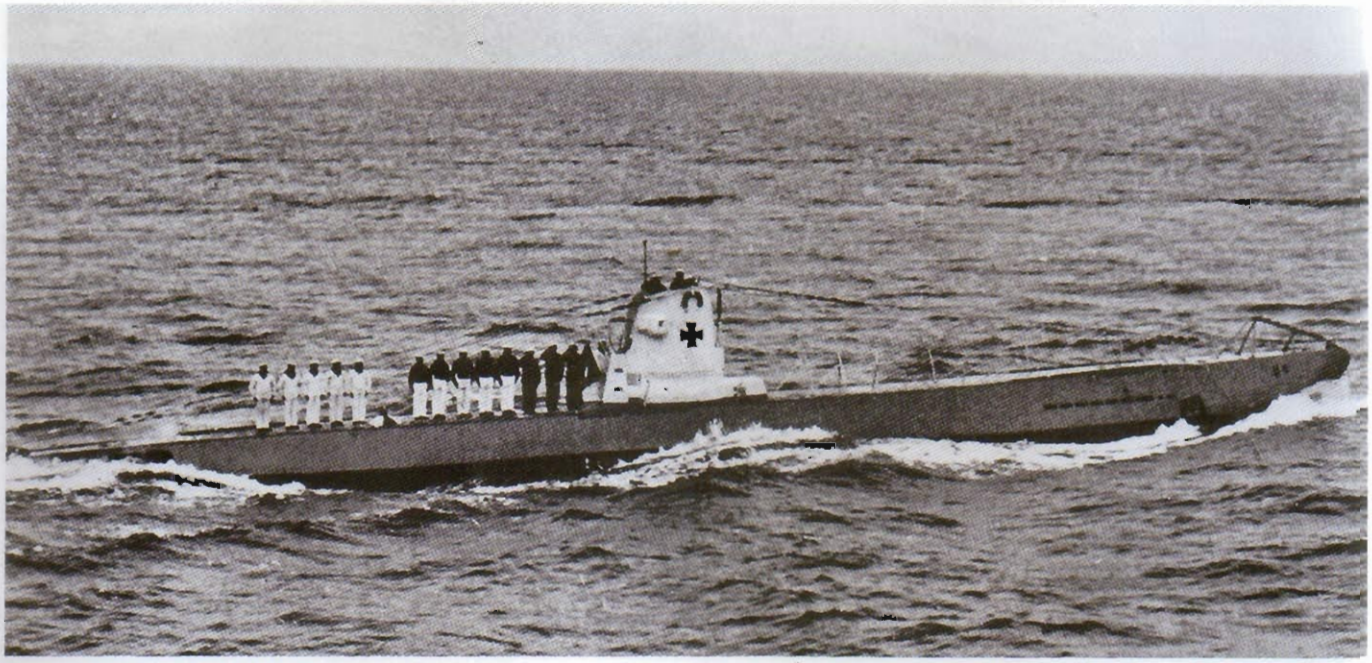

Powyżej: U 9 (typ „II A"). Zdjęcie pochodzi z okresu poprzedzającego II Wojnę Światową.

U dołu strony: *Uboot* typu „II" przepływa poprzez szczątki zatopionego przez niego statku handlowego.

(kol. Autora)

zapas amunicji — kaliber 8,8 cm: 250 pocisków, kaliber 2 cm: 4380 pocisków (początkowo)
— liczba załogi (początkowo): 4 oficerów, 40 podoficerów i marynarzy, później — 4 oficerów i 56 podoficerów i marynarzy.

Okręt podwodny typu „VII B"

Zmodyfikowany typ „VII" o powiększonym zasięgu, przeznaczony do działań na Atlantyku. Zbudowany w ilości 24 egzemplarzy w czterech seriach:
— seria 1 budowana w stoczni Krupp Germaniawerft (Kiel): **U 45** — **U 55** (numery stoczniowe 580 — 590),
— seria 2 budowana w stoczni Vulkan (Bremen Vegesack): **U 73** — **U 76** (numery stoczniowe 1 — 4),
— seria 3 budowana w stoczni Flender Werft (Lübeck): **U 83** — **U 87** (numery stoczniowe 291, 280 — 283),
— seria 4 budowana w stoczni Krupp Germaniawerft (Kiel): **U 99** — **U 102** (593 — 596).

Dane techniczne

— wyporność
nawodna: 753 m³
podwodna: 857 m³
podwodna bojowa (maksymalna): 1040 m³
— wymiary podstawowe
długość całkowita: 66.500 mm
szerokość maksymalna: 6200 mm
zanurzenie: 4700 mm (4740 mm)
wysokość całkowita: 9500 mm
długość kadłuba sztywnego: 48.800 mm
szerokość kadłuba sztywnego: 4700 mm
— urządzenia napędowe
napęd nawodny:
(**U 45** — **U 50**, **U 83**, **U 84**, **U 87**, **U 99**, **U 100**, **U 102**): 2 silniki wysokoprężne firmy Germaniawerft (6-cylindrowe, 4-suwowe z urządzeniem doładowującym) typu F 46 o mocy maksymalnej (stałej): 2 × 1400 KM, mocy maksymalnej (krótkotrwałej): 2 × 1600 KM; liczba obrotów: 470–490 obr./min
(**U 51** — **U 55**, **U 73** — **U 76**, **U 85**, **U 86**, **U 101**): 2 silniki wysokoprężne firmy MAN typu M 6 V 40/46 (6-cylindrowy, 4-suwowy z doładowaniem) o mocy maksymalnej: 2 × 1160 KM; liczba obrotów: 470–485 obr./min
napęd podwodny:
(**U 47**, **U 48**, **U 50**, **U 53**, **U 55**, **U 83**, **U 84**, **U 87**, **U 101**, **U 102**): 2 silniki elektryczne firmy AEG typu GU 460/8–276 o mocy maksymalnej 2 × 375 KM; liczba obrotów (maksymalna): 295 obr./min
(**U 45**, **U 46**, **U 49**, **U 51**, **U 52**, **U 54**, **U 73** — **U 76**, **U 85**, **U 86**, **U 99**, **U 100**): 2 silniki elektryczne firmy BBC typu GG UB 720/8 o mocy maksymalnej 2 × 375 KM; liczba obrotów (maksymalna): 295 obr./min
— śruby: dwie trójłopatowe o średnicy 1620 mm (1230 mm?)
— maksymalna prędkość
nawodna: 17,2 węzła (17,9 węzła)
podwodna: 8,0 węzłów
— zasięg maksymalny
nawodny (przy prędkości 10 węzłów): 8700 mil morskich

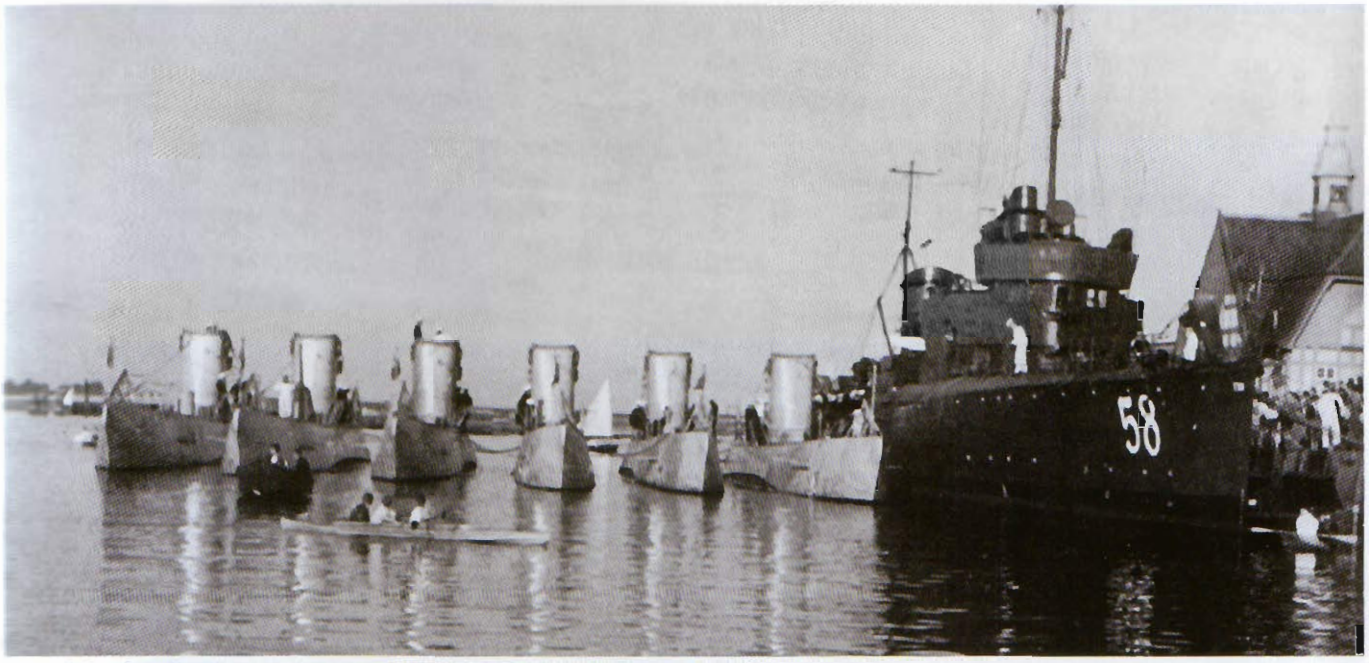

***Torpedofangboot* T 158 oraz zacumowane do jego burty *Ubooty* typu „II A".**

(kol. Autora)

- nawodny (przy prędkości 17,2 węzła): 3850 mil morskich
- podwodny (przy prędkości 4 węzłów): 90 mil morskich
- spalinowo-elektryczny (**U 45** — **U 50**, **U 83**, **U 84**, **U 87**, U 99, U **100**, **U 102**) przy prędkości 10 węzłów: 9400 mil morskich
- spalinowo-elektryczny (**U 51** — **U 55**, **U 73** — **U 76**, **U 85**, U 86, U **101**) przy prędkości 10 węzłów: 9700 mil morskich
- ilość zabieranego paliwa: 108.000 kg (108.300 kg)
- akumulatory
  (**U 45**, **U 47**, **U 51**): 2 baterie 62-ogniwowe (ogniwa w pojemnikach bez warstwy ochronnej z gumy) typu AFA 27 MAK 800 W o pojemności 7500 Ah
  (**U 46**, **U 48** — **U 50**, **U 52** — **U 55**, **U 74** — **U 76**, **U 83** — **U 85**, **U 87**, **U 99** — **U 102**) — 2 baterie 62-ogniwowe (ogniwa w pojemnikach bez warstwy ochronnej z gumy) typu AFA 33 MAL 800 W o pojemności 9160 Ah
- zanurzenie
  próbne maksymalne: 100 m
  niszczące (wyliczeniowe): 200 m
- czas zanurzenia alarmowego: 30–50 sekund
- uzbrojenie torpedowe: 4 wyrzutnie dziobowe, 1 wyrzutna rufowa (U 83 brak rufowej wyrzutni, od **U 45** wyrzutnia podwodna); liczba zabieranych torped: 14 lub 26 min typu TMA lub 39 min typu TMB
- uzbrojenie artyleryjskie: 1 × 8,8 SK C/35, 1 × 2 cm Flak C/30, (wzmocnione uzbrojenie przeciwlotnicze od 1942 r.); zapas amunicji — kaliber 8,8 cm: 250 pocisków, kaliber 2 cm: 4380 pocisków (początkowo)
- liczba załogi (początkowo): 4 oficerów i 40 marynarzy, (ostatecznie): 4 oficerów oraz 56 podoficerów i marynarzy

Okręt podwodny typu „VII C"

Najbardziej znanym typem *Uboota* z okresu II WŚ jest niewątpliwie zbudowany w największej ilości jednostek typ „VII C". Budowę pierwszej jednostki tego typu — **U 93** — rozpoczęto 9 września 1939 roku.

Oto lista stoczni budujących typ „VII C" (w nawiasach podane są numery stoczniowe).

- Krupp Germaniawerft (Kiel): **U 69** — **U 72** (604, 605, 618, 619), **U 93** — **U 98** (598 — 603), **U 201** — **U 212** (630 — 641), **U 221** — **U 232** (651 — 662), **U 235** — **U 250** (665 — 670, 675 — 684), **U 1051** — **U 1058** (685 — 692), w sumie 58 jednostek,

***Uboot* typu „II A". W tle widoczny wodnosamolot He 60 (?).**

(kol. Autora)

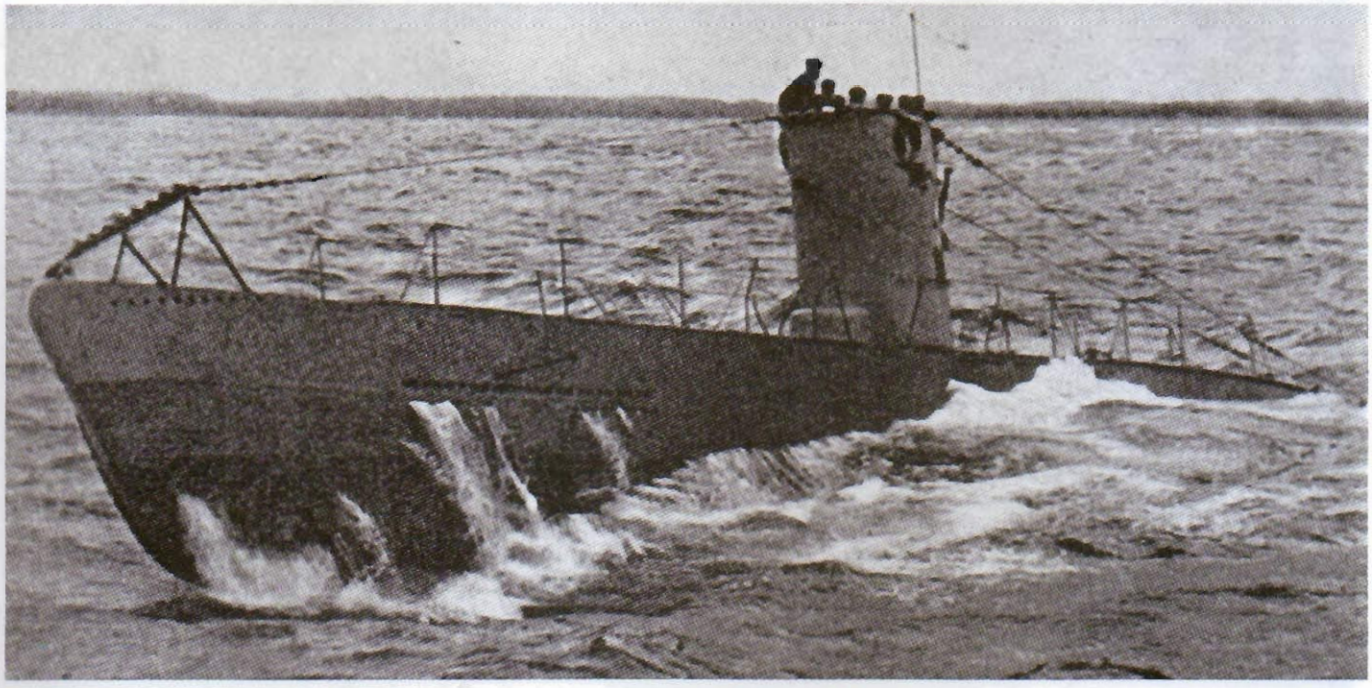

Powyżej: Typ „II A" podczas marszu po wzburzonym morzu.

(kol. Autora)

Po lewej: *Uboot* typu „II B" (?) podczas załadunku zaopatrzenia przed wyruszeniem w rejs bojowy.

(kol. Autora)

Poniżej: U 19 (typ „II B") podczas uroczystego apelu.

(kol. M. Krzyżana)

— Vulkan (Bremen Vegesack): **U 77** — **U 82** (5 — 10), **U 132** — **U 136** (11 — 15), **U 251** — **U 291** (16 — 56), w sumie 52 jednostki,

— Flender Werft (Lübeck): **U 88** — **U 92** (292 — 296), **U 301** — **U 316** (301 — 316), **U 903** (329), **U 904** (330), w sumie 23 jednostki,

— Nordsee Werke (Emden): **U 331** — **U 350** (203 — 222), **U 1101** (223), **U 1102** (224), w sumie 22 jednostki,

— Flensburger Schiffbau Gesellschaft (Flensburg): **U 351** — **U 370** (470 — 477, 480 — 487, 490 — 493), w sumie 20 jednostek,

— Howaldtswerke (Kiel): **U 371** — **U 400** (2 — 32), **U 1131** (33), **U 1132** (34), w sumie 31 jednostek. **U 395**, wodowany 17 (16?) lipca 1943 r., został uszkodzony w trakcie prac wyposażeniowych w stoczni, podczas nalotu bombowego brytyjskich samolotów. Przewidywano usunięcie uszkodzeń i przekazanie go do służby w I kwartale 1944 roku. W czerwcu 1944 roku dalsze prace zostały wstrzymane. W dniu 22 lipca 1944 r. prace zostały anulowane.

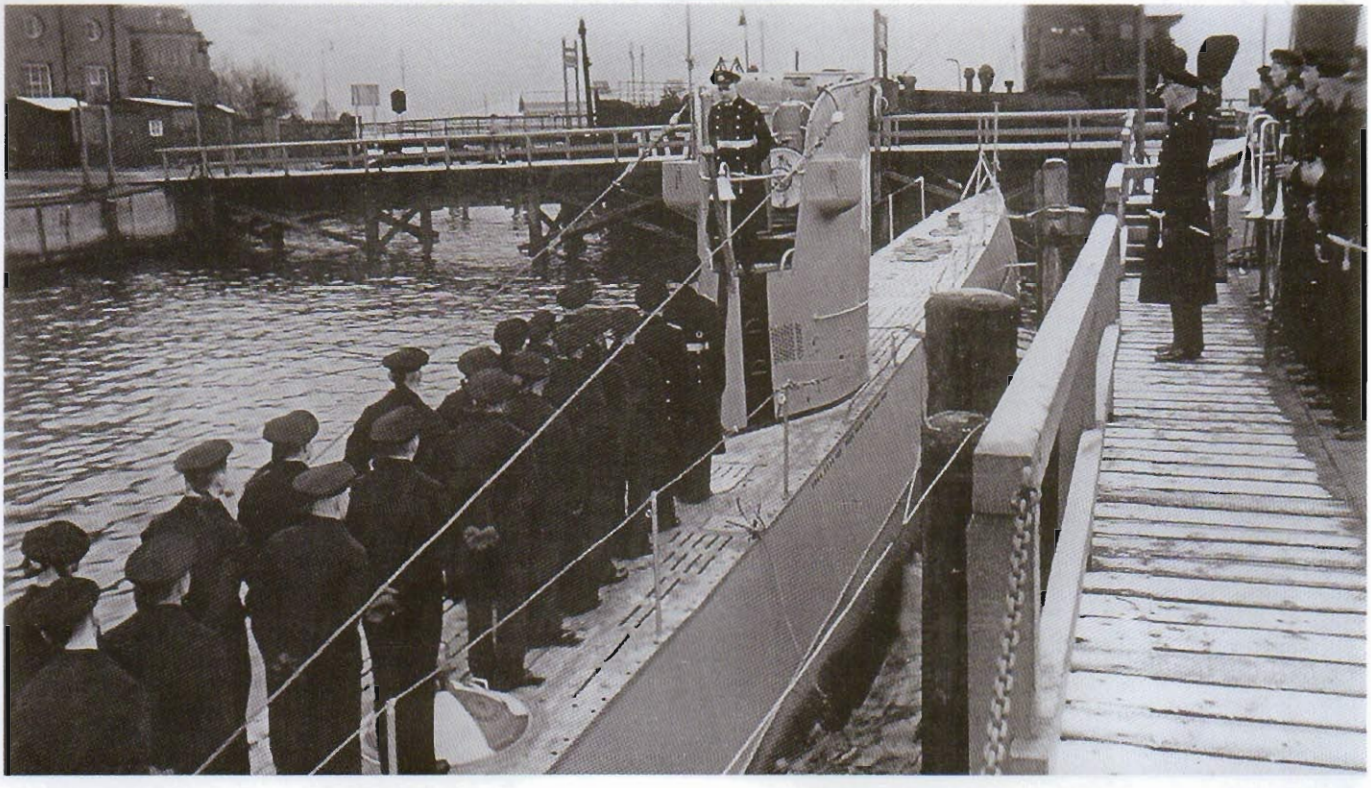

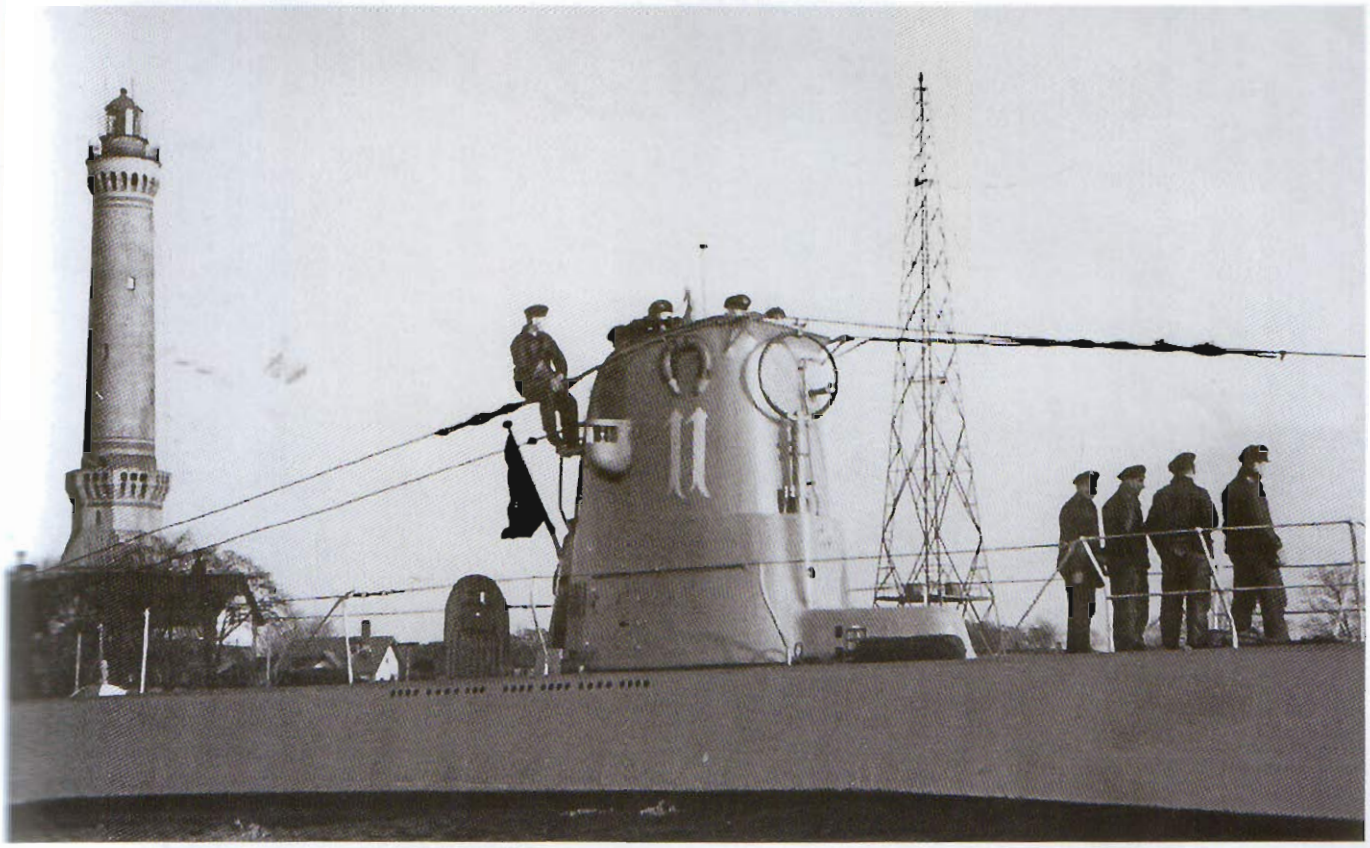

— Danziger Werft Danzig (Gdańsk): **U 401** — **U 430** (102 — 113, 115 — 132), **U 1161** (133), **U 1162** (134), w sumie 32 jednostki,
— Schichau Werft Danzig (Gdańsk): **U 431** — **U 450** (1472 — 1475, 1477 — 1480, 1490 — 1493, 1498, 1499, 1505 — 1508, 1520, 1521), **U 731** — **U 750** (1522 — 1525, 1532 — 1537, 1544 — 1549, 1557 — 1560), **U 825** (1588), **U 826** (1589), **U 1191** — **U 1210** (1561 — 1568, 1573 — 1578, 1582 — 1587), w sumie 62 jednostki,
— Deutsche Werke (Kiel): **U 451** — **U 458** (282 — 289), **U 465** — **U 486** (296 — 311, 316 — 321), w sumie 29 jednostek.

U 474 (wodowany 17 kwietnia 1943 r.) został uszkodzony (zatonął) w trakcie prac wyposażeniowych w stoczni, pod-

Powyżej: U 11 (typ „II B") podczas wyjścia z bazy.

(kol. M. Krzyżana)

Poniżej: *Uboot* typu „II" podczas przejścia na powierzchni.

(kol. M. Krzyżana)

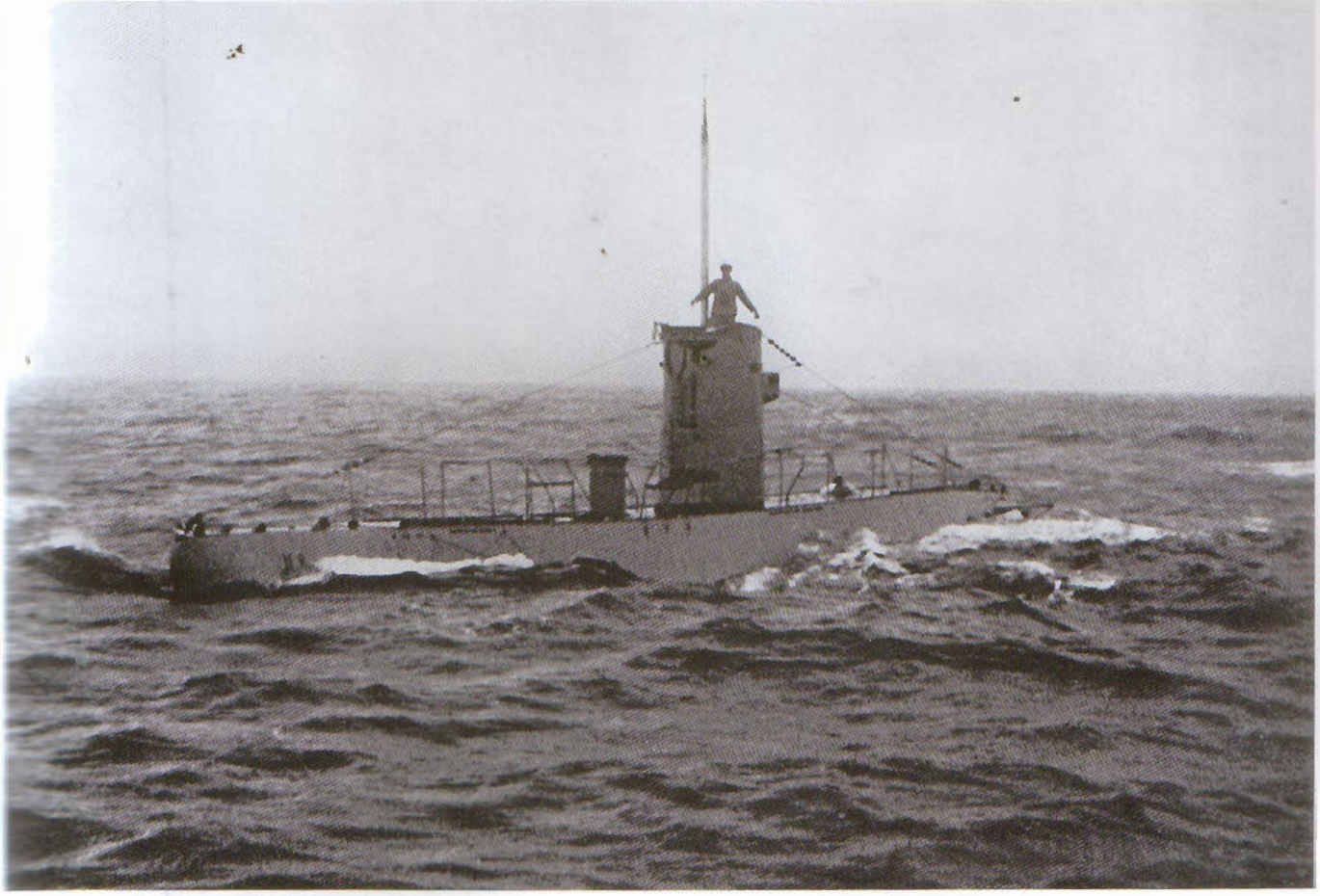

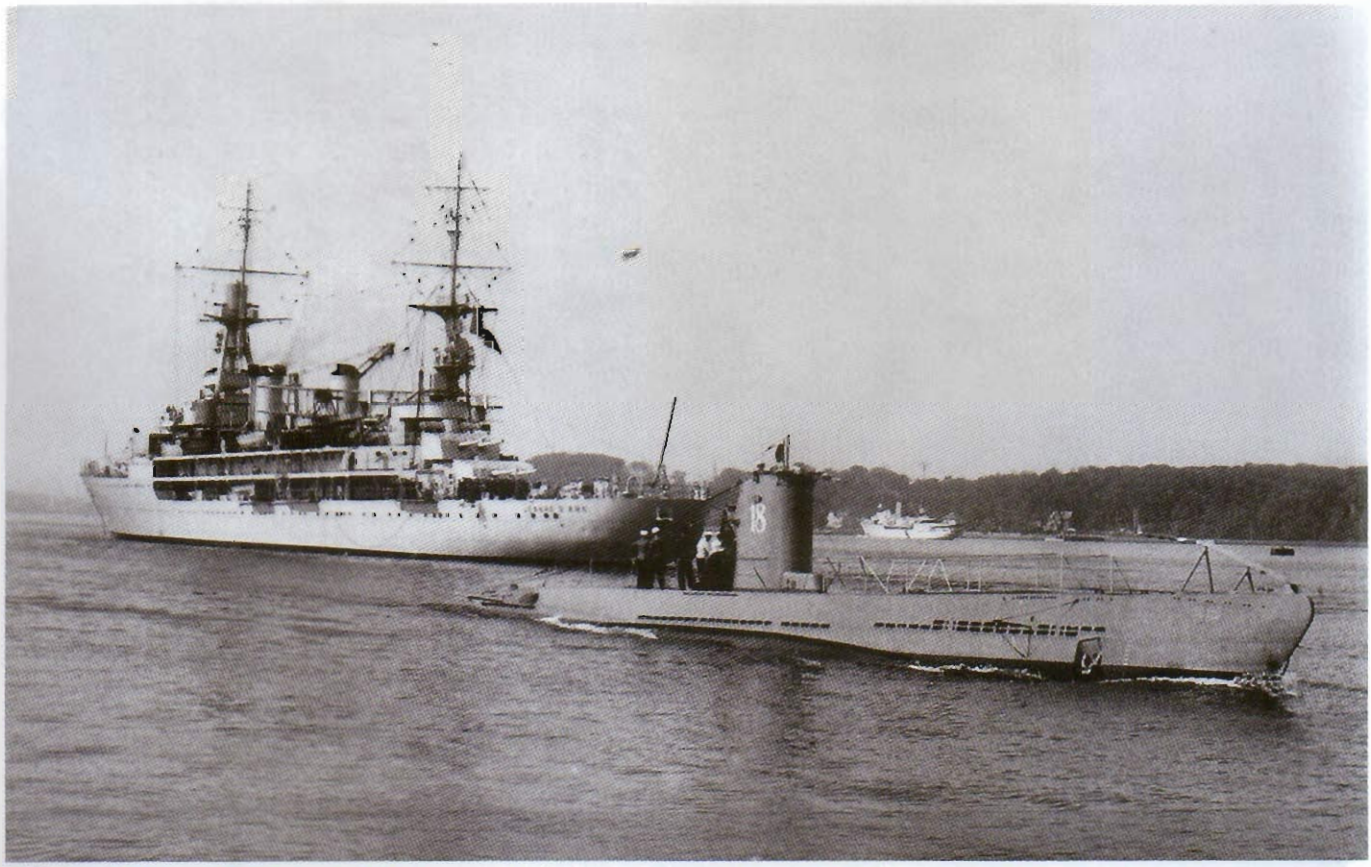

Powyżej: U 18 (typ „II") przechodzi obok okrętu-bazy. *(kol. M. Krzyżana)*

Poniżej: Typ „II C", widoczne jest działo 2 cm Flak. *(kol. Autora)*

czas nalotu bombowego brytyjskich samolotów. Przewidywano usunięcie uszkodzeń i przekazanie do służby w marcu 1944 roku. Został ponownie uszkodzony podczas nalotu bombowego i dalsze prace nad jego ukończeniem zostały wstrzymane. W dniu 11 października 1944 roku prace zostały wznowione i do maja 1945 roku okręt był w 95% gotowy. W dniu 3 maja 1945 roku został samozatopiony w Kiel (operacja „Regenbogen").

— Blohm & Voß (Hamburg): **U 551** — **U 650** (527 — 550, 75 — 150), **U 951** — **U 994** (151 — 194), razem 144 jednostki,
— Howaldtswerke (Hamburg): **U 651** — **U 686** (800 — 835) w sumie 33 jednostki.

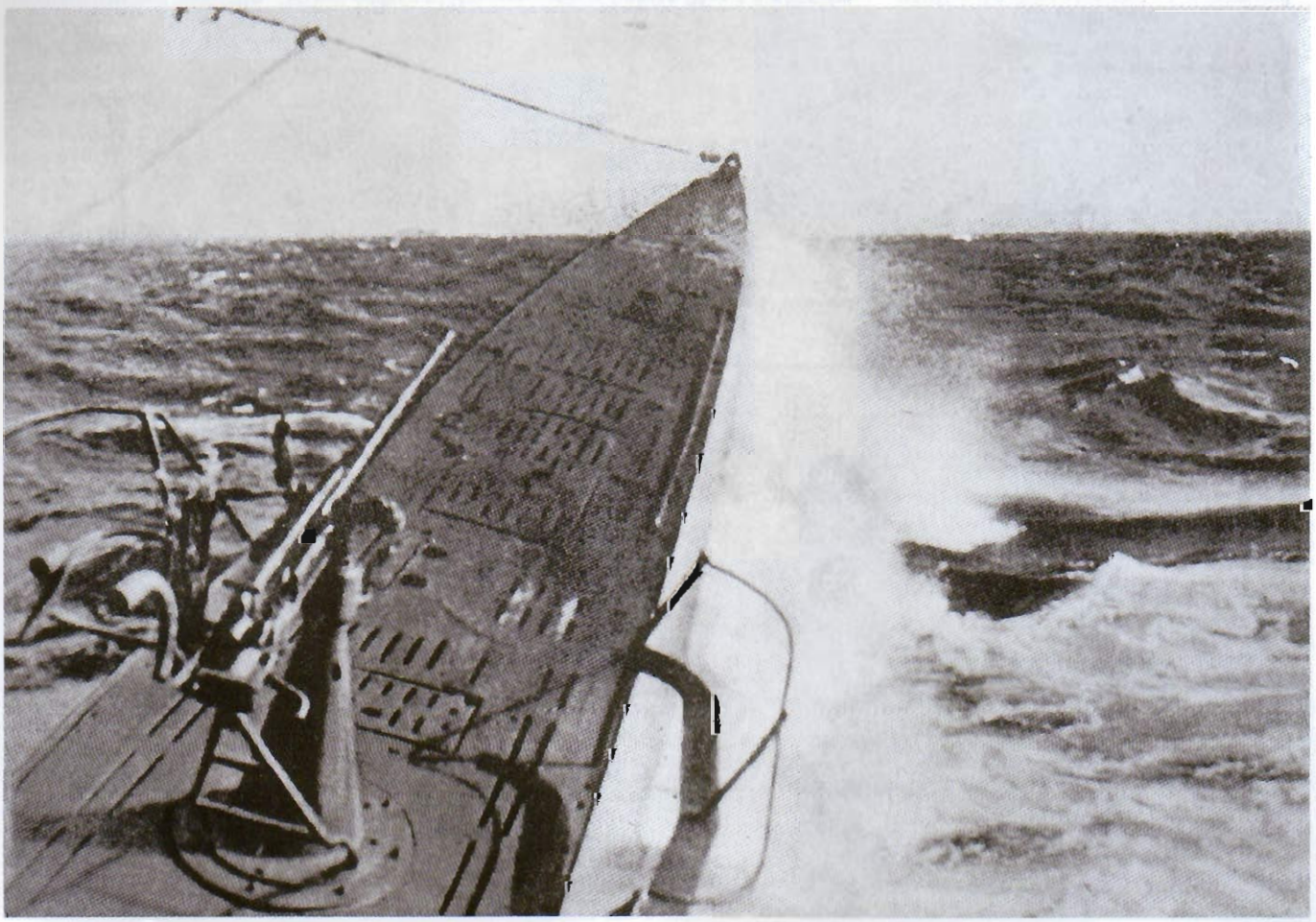

U **684** (był wodowany w kwietniu 1944 roku) w dniu 23 września 1944 roku dalsze prace nad jego ukończeniem zostały anulowane. 3 maja 1945 roku został samozatopiony przy zachodnim wejściu do bunkra Elbe II (operacja „Regenbogen") (?).

U **685** (wodowany w kwietniu 1944 r.) w dniu 23 września 1944 r. dalsze prace nad jego ukończeniem zostały anulowane. 3 maja 1945 r. został samozatopiony przy zachodnim wejściu do bunkra Elbe II (operacja „Regenbogen").

U **686** (położenie stępki 13 maja 1943 r.) w dniu 23 września 1944 r. dalsze prace nad jego ukończeniem zostały anulowane. W maju 1945 roku znajdował się w stoczni.

— H.C.Stülcken Sohn (Hamburg): **U 701** — **U 722** (760 — 765, 771 — 774, 777 — 780), **U 905** — **U 908** (802 — 805), w sumie 25 jednostek.

U 908 (położenie stępki 3 maja 1943 r.) w dniu 18 czerwca 1944 r. uszkodzony w stoczni podczas ataku bombowego brytyjskich samolotów. W dniu 21 lipca 1944 r. dalsze prace nad jego ukończeniem zostały anulowane. W maju 1945 roku znajdował się w stoczni.

Kriegsmarine Werft (Wilhelmshaven): **U 751** — **U 768** (134 — 151), **U 771** — **U 779** (154 — 162), razem 27 jednostek. **U 769** (166) oraz **U 770** (167) (położenie stępki?) w dniu 27 stycznia 1943 r. zostały zniszczone na pochylni podczas ataku bombowego brytyjskich samolotów. Dnia 30 września 1943 r. prace nad ich budową zostały wstrzymane. Jednostki zamówione, których budowa została w dniu 6 listopada 1943 r. wstrzymana, a w dniu 22 lipca 1944 r. anulowana: **U 780** — **U 782** (163 — 165).

— Oder Werke Stettin (Szczecin): **U 821** (821), **U 822** (822), w sumie 2 jednostki.

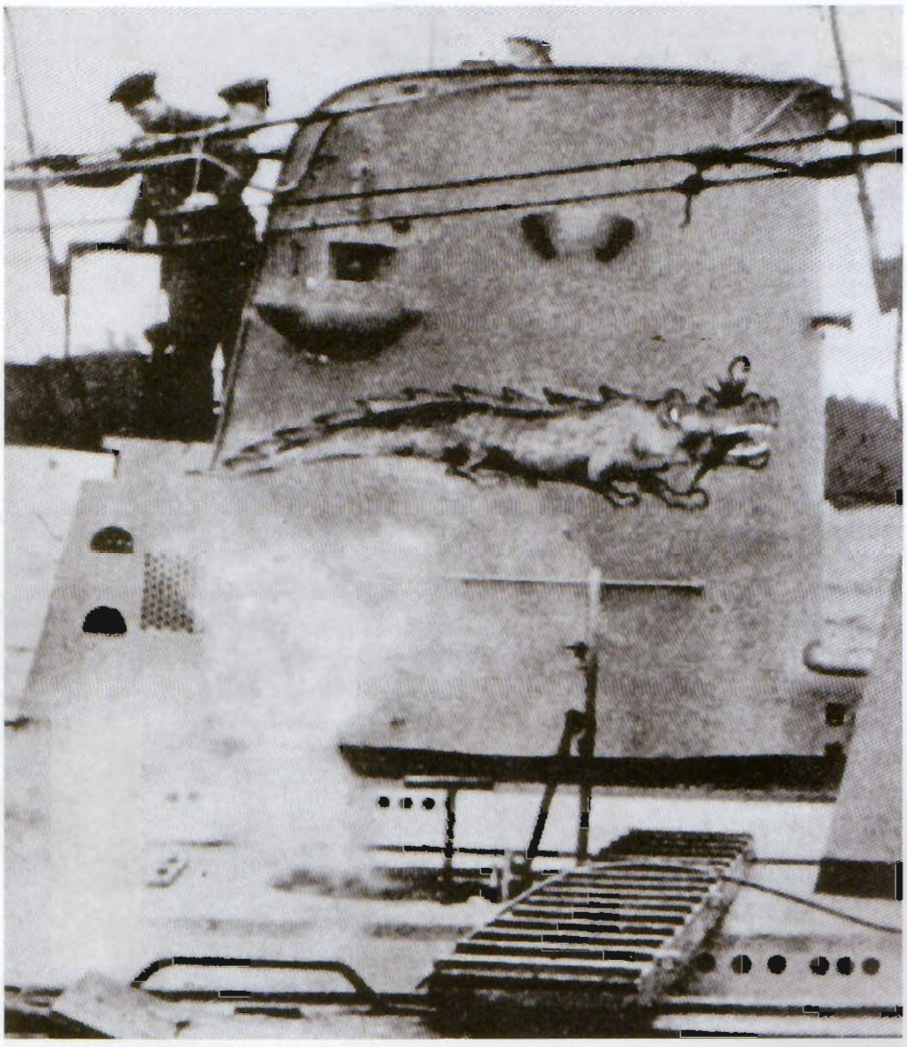

Po prawej: U 20 typu „II B". Dobrze widoczne jest namalowane na kiosku godło jednostki — krokodyl.

(kol. Autora)

Poniżej: *Ubooty* typu „II" zacumowane w bazie — podczas porannego podniesienia bander.

(kol. M. Krzyżana)

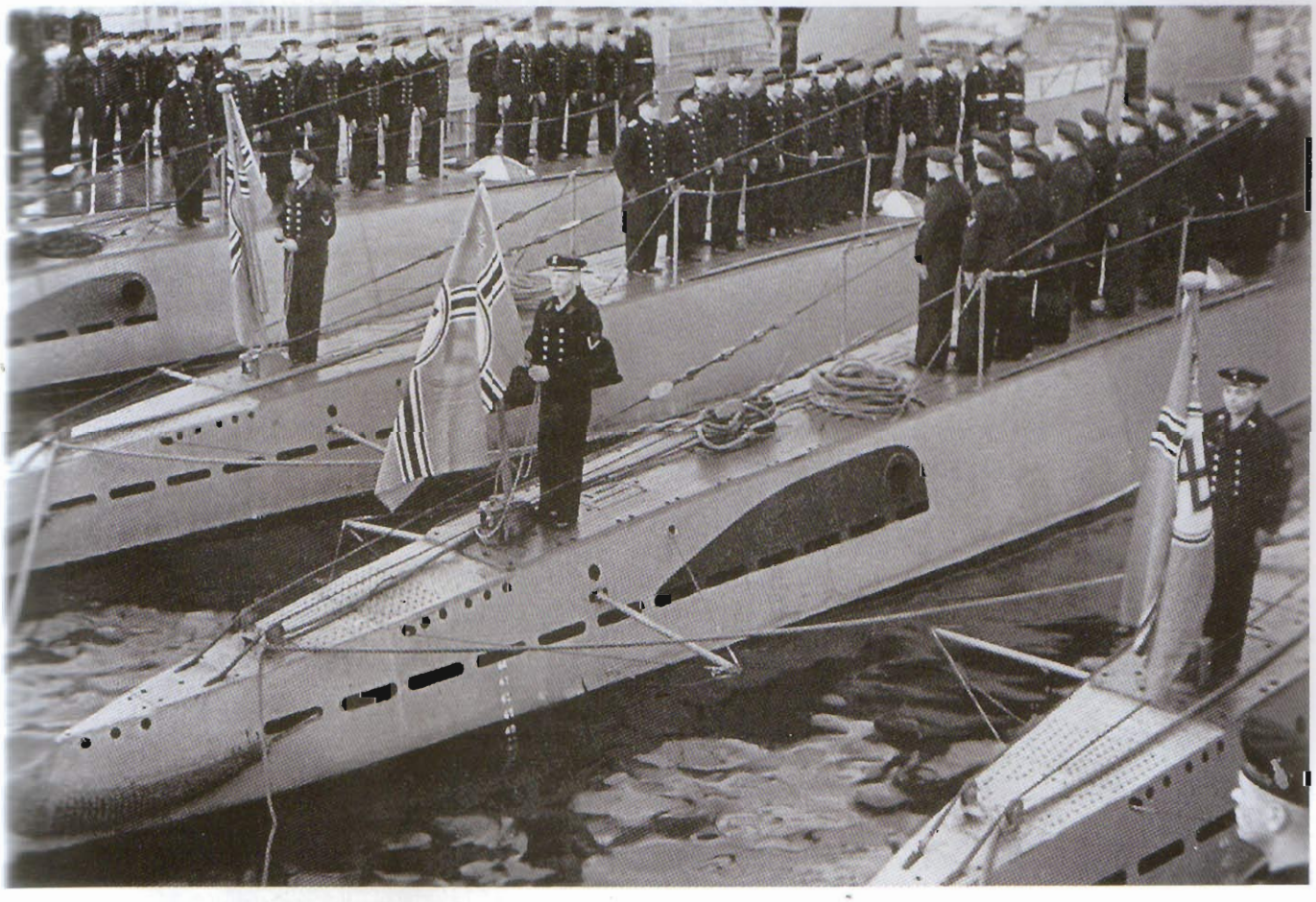

U 30 — jeden z pierwszych *Ubootów* typu „VII" zimą. *(kol. A. Jarskiego)*

Jednostki zamówione, których budowa została w dniu 6 listopada 1943 r. wstrzymana, a w dniu 22 lipca 1944 r. anulowana: **U 823** (823), **U 824** (824).

— *Vulkan Werke Stettin (Szczecin):* **U 901** *(14)*, **U 902** *(15)*, w sumie 1 jednostka.

U 902 (wodowany 24.12.1943) dnia 11 kwietnia 1944 r. w trakcie prac wyposażeniowych zatopiony, podczas ataku bombowego brytyjskich samolotów. Dnia 22 lipca 1944 r. anulowano dalsze prace remontowe. Miał być złomowany.

— Neptun Werft (Rostock): **U 921** — **U 928** (508 — 515), razem 8 jednostek.

Dane techniczne

— wyporność
nawodna: 761,29 m³ (769 m³)
podwodna: 864,69 m³ (871 m³)
podwodna bojowa (maksymalna): 1070 m³

— wymiary podstawowe
długość całkowita: 67,100 mm
szerokość maksymalna: 6180 mm (6200 mm)
zanurzenie: 4740 mm
wysokość całkowita: 9550 mm (9600 mm)
długość kadłuba sztywnego: 49.400 mm (50.500 mm)
szerokość kadłuba sztywnego: 4700 mm
grubość kadłuba sztywnego: 18,5 mm (maksymalnie)

— urządzenia napędowe
napęd nawodny:
(**U 79** — **U 82**, **U 90**, **U 101**, **U 102**, **U 132** — **U 136**):
2 silniki wysokoprężne firmy MAN typu M 6 V 40/46 (6-cylindrowy, 4-suwowy z doładowaniem) o mocy maksymalnej: 2 × 1160 KM; liczba obrotów: 470–485 obr./min lub (wszystkie pozostałe) 2 silniki wysokoprężne firmy Germaniawerft typu F 46 (6-cylindrowy, 4-suwowy z doładowaniem) o mocy maksymalnej (stałej) 2 × 1400 KM, mocy maksymalnej (krótkotrwałej) 2 × 1600 KM; liczba obrotów: 470—490 obr./min
napęd podwodny:
2 silniki elektryczne firmy AEG typu GU 460/8–276; stosowano także silniki firmy BBC typu GG UB 720/8, firmy GL typu RP 137/c, firmy SSW typu GO 343/38–8 o mocy maksymalnej 2 × 375 KM; liczba obrotów (maksymalna): 295 obr./min

— śruby napędowe: dwie trójłopatowe o średnicy 1620 mm (1230 mm?); materiał: Stg 45.81BK (żeliwo stalowe oznaczenie na bazie normy KM 9106 ze stycznia 1942 r.)

— maksymalna prędkość
nawodna: 17,6 węzłów (17,0 węzłów)
podwodna: 7,6 węzła

— zasięg maksymalny
nawodny (przy prędkości 10 węzłów): 8850 mil morskich (silniki MAN) lub 8500 mil morskich (silniki GW)
nawodny (przy prędkości 17 węzłów): 3450 mil morskich (silniki MAN) lub 3250 mil morskich (silniki GW)
spalinowo-elektryczny, silniki firmy MAN (przy prędkości 10 węzłów): 9400 mil morskich
spalinowo-elektryczny silniki firmy Germaniawerft (przy prędkości 10 węzłów): 9700 mil morskich
podwodny (przy prędkości 4 węzłów): 80 mil morskich
podwodny (przy prędkości 2 węzłów): 120 mil morskich

— ilość zabieranego paliwa: 113.470 kg (113.500 kg); 121.500 kg (maksymalny z komorami torpedowymi 1 i 3 jako zbiornikami paliwa)

— akumulatory: dwie baterie 62-ogniwowe (ogniwa w pojemnikach bez warstwy ochronnej z gumy) typu AFA 33 MAL 800 E o pojemności 9160 Ah
czas rozładowania: 20 godzin
masa akumulatorów: 61.996 kg

— zanurzenie
próbne maksymalne: 165 m
niszczące (wyliczeniowe): 280 m

— czas zanurzenia alarmowego: 30 sekund

— uzbrojenie torpedowe: 4 wyrzutnie dziobowe, 1 wyrzutnia rufowa (podwodna); liczba zabieranych torped: 14 lub 26 min typu TMA lub 39 min typu TMB

— uzbrojenie artyleryjskie: 1 × 8,8 SK C/35, 1 × 2 cm Flak C/30, (wzmocnione uzbrojenie przeciwlotnicze od 1942 r.); zapas amunicji — kaliber 8,8 cm: 250 pocisków, kaliber 2 cm: 4380 pocisków (początkowo)

— liczba załogi (początkowo): 4 oficerów oraz 34 podoficerów i marynarzy,
liczba załogi (od 1940 roku): 4 oficerów i 40 podoficerów i marynarzy,
liczba załogi (od 1943 roku): 4 oficerów i 53 podoficerów i marynarzy.

Silniki elektryczne firmy AEG (Allgemeine Elektricitäts Gesellschaft) typu GU 460/8–276 były zainstalowane na następujących jednostkach „VII C": **U 69** — **U 72**, **U 89**, **U 93** — **U 98**, **U 201** — **U 212**, **U 221** — **U 232**, **U 235** — **U 291**, **U 331** — **U 348**, **U 351** — **U 374**, **U 431** — **U 450**, **U 731** — **U 750**, **U 1051** — **U 1058**, **U 1191** — **U 1210**.

Silniki elektryczne firmy BBC (Brown Boveri & Co.) typu GG UB 720/8 były zainstalowane w następujących jednostkach typu „VII C": **U 77** — **U 82**, **U 88**, **U 90** — **U 92**, **U 132** — **U 136** **U 401**, **U 451**, **U 452**, **U 551** — **U 650**, **U 751**, **U 821**, **U 822**, **U 825**, **U 826**, **U 951** — **U 994**.

Silniki elektryczne firmy GL (Gable Lahmeyer & Co.) typu RP 137/c były zainstalowane w następujących jednostkach typu „VII C": **U 301** — **U 316**, **U 375** — **U 400**, **U 701** — **U 722**, **U 752** — **U 782**, **U 1131**, **U 1132**.

Silniki elektryczne firmy SSW (Siemens Schuckert Werke) typu GO 343/38–8 były zainstalowane w następujących jednostkach typu „VII C": **U 349**, **U 350**, **U 402** — **U 430**, **U 453** — **U 458**, **U 465** — **U 486**, **U 651** — **U 686**, **U 901** — **U 908**, **U 921** — **U 928**, **U 1101**, **U 1102**, **U 1161**, **U 1162**.

Ogniwa akmulatorów miały wymiary 478 × 381 × 1123 mm.

W niektórych jednostkach typu „VII C" stosowano kombinacje akumulatorów (zawsze dwa akumulatory z różnym podziałem ogniw), i tak: **U 134**, **U 227**, **U 305**, **U 450**, **U 924**, **U 996** posiadały 62 ogniwa typu AFA 33 MAL 800 W oraz 62 ogniwa typu AFA 33 MAL 800 E, **U 552** posiadał 64 ogniwa typu AFA MAL 800 W oraz 60 ogniw typu AFA 33 MAL 800 E, **U 554** oraz **U 714** posiadały po 24 ogniwa typu AFA MAL 800 W oraz 100 ogniw typu AFA 33 MAL 800 E, **U 641** posiadał 82 ogniwa typu AFA MAL 800 W oraz 42 ogniwa typu AFA 33 MAL 800 E, **U 681** oraz **U 683** posiadały po 51 ogniwa typu AFA MAL 800 W oraz 73 ogniwa typu AFA 33 MAL 800 E, **U 775** posiadał 7 ogniw typu AFA MAL 800 W oraz 117 ogniw typu AFA 33 MAL 800 E, **U 939** posiadał 52 ogniwa typu AFA MAL 800 W oraz 72 ogniwa typu AFA 33 MAL 800 E, **U 958** oraz **U 1207** posiadały po 61 ogniw typu AFA MAL 800 W oraz 63 ogniwa typu AFA 33 MAL 800 E, **U 959** posiadał 16 ogniw typu AFA MAL 800 W oraz 108 ogniw typu AFA

MAL 800 E, **U 961** posiadał 12 ogniw typu AFA MAL 800 W oraz 112 ogniw typu AFA 33 MAL 800 E, **U 965** posiadał ogniw typu AFA MAL 800 W oraz 11 ogniw typu AFA 33 MAL 800 E. Wszystkie te zestawy akmulatorów miały pojemność 9160 Ah.

Początkowo pojemniki ogniw wykonywano z twardej gumy (kauczuk). W późniejszym czasie stosowano zamiast deficytowego kauczuku tworzywo o nazwie Buna 85.

U 72, U 78, U 80, U 554, U 555, posiadały tylko dwie dziobowe wyrzutnie torpedowe.

U 203, U 331, U 401, U 431, U 651 nie posiadały rufowej wyrzutni torpedowej.

U 88 — U 92, U 333 — U 350, U 352 — U 370, U 374 — U 401, U 404 — U 430, U 435 — U 450, U 454 — U 458, U 557 — U 686, U 702 — U 722, U 731 — U 750, U 754 — U 762 miały wyposażenie umożliwiające stawianie min.

Jednostki „VII C" przebudowane na *Flakfalle* (*U-Flak*) posiadały powiększone uzbrojenie przeciwlotnicze w postaci (np. U 441): 1 × 3,7 cm (1160 pocisków), 2 × 2 cm *Vierling* (6000 pocisków), do 6 × MG 42, wyrzutnia rakiet przeciwlotniczych (patrz rozdział o zastosowaniu rakiet w *Ubootach*) oraz silny reflektor.

Od 1941 roku stosowano w budowanych jednostkach nowy typ stewy dziobowej, tzw. *Atlantiksteven*, która poprawiała dzielność morską typu „VII C" (długość tej stewy: 130 mm).

W 1943 roku na niektórych jednostkach zabudowano na pomoście tzw. *Einmann Panzerkasten*. Były to dodatkowe osłony pancerne chroniące załogę przed bronią pokładową atakujących samolotów, lecz okazało się, że ich ciężar powodował przy trudnych warunkach atmosferycznych duże przechyły płynącego na powierzchni *Uboota*. Osłony takie zabudowano między innymi na: **U 667, U 707, U 924.**

U 986 oraz **U 994** otrzymały w czerwcu 1943 roku w celach testowych wyrzutnie dla pocisków rakietowych (przeciwlotnicze).

Od 1944 roku zabudowywano na jednostkach typu „VII C" *Schnorchel* (chrapy); otrzymały go między innymi: **U 235, U 236, U 237, U 243, U 247, U 249, U 264, U 269, U 275, U 278, U 315, U 441, U 477, U 480, U 481, U 575, U 642, U 667, U 671, U 678, U 680, U 715, U 719, U 743, U 764, U 767, U 825, U 826, U 953, U 971, U 978, U 979, U 984, U 988, U 991, U 1051, U 1053** (pierwsza jednostka typu „VII C" wyposażona w *Schnorchel* z chwilą oddania do służby), **U 1054, U 1058, U 1105, U 1171, U 1191.**

Jednostki typu „VII C" operujące na Bałtyku w drugiej połowie 1944 i 1945 roku otrzymały ponownie zdemontowane (lecz nie zainstalowane) działa typu 8,8 SK C/35.

Na **U 716, U 739** przystosowano do transportu dwu (po jednym przed i za kioskiem) miniaturowych *Ubootów* typu „Biber". Początkowo przeprowadzano próby z mocowaniem czterech jednostek typu „Biber" na pokładzie, lecz w tym wypadku na *Ubocie* występowały problemy ze statecznością.

Przebieg służby bojowej *Ubootów*

Nazwiska dowódców Ubootów podawane za numerem jednostki dotyczą opisywanego okresu czasu, gdyż wiele Ubootów posiadało w ciągu swojej służby kilku dowódców (o ile nazwisko dowódcy nie figuruje za numerem Uboota znaczy to, że pływał on nadal pod dowództwem ostatnio wymienionego). Większość nazw geograficznych podana jest w oryginalnym brzmieniu. Nazwy miast podane są w nazewnictwie używanym podczas II WŚ w Niemczech. Konwoje Aliantów miały swoje oznaczenia i trasy; oto kilka najważniejszych z nich występujących w tym rozdziale (pierwsze — miejsce wyruszania, drugie — cel):

HG — Gibraltar — Anglia
HX — Halifax — Anglia (konwój o prędkości 10 węzłów)
OGF — Gibraltar — USA (szybki konwój)
OGS — Gibraltar — USA (wolny konwój)
ONF — Afryka Północna — Anglia
OSF — Anglia — Afryka Północna
SC — Anglia — Ameryka Płn. (konwój o prędk. 10 węzłów)
SL — Anglia — Afryka Zachodnia
SC — Halifax — Anglia (konwój o prędkości 7 węzłów)
SL — Freetown, Sierra Leone — Anglia
TAG — Anglia — Afryka Północna (transporty militarne)
TC — Anglia — Karaiby (przeważnie zbiornikowce)
UGS — USA — Afryka Północna
WP — Anglia — ZSRR

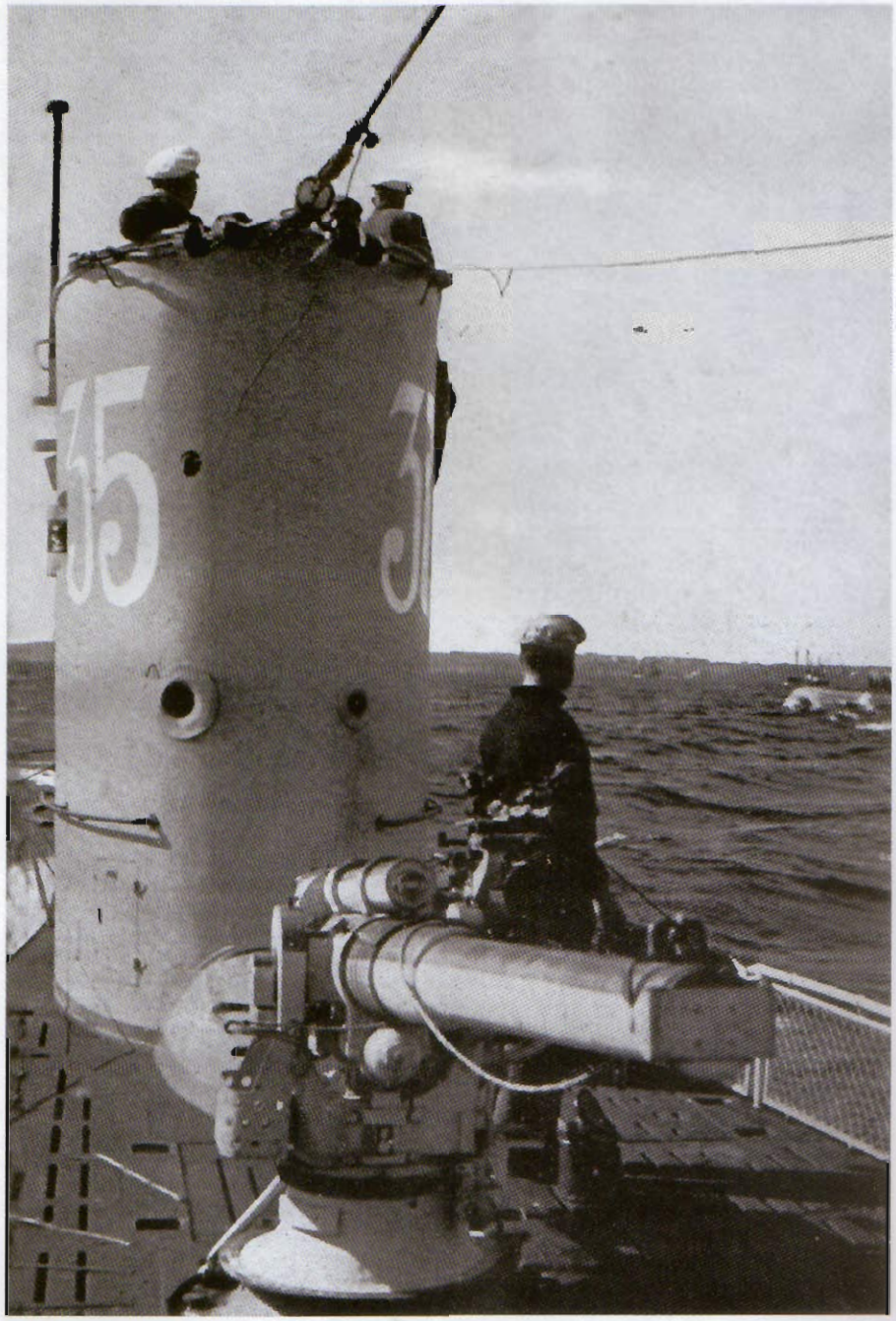

U 35 (typ „VII") podczas marszu na powierzchni. *(kol. A. Jarskiego)*

PQ — Anglia — ZSRR (do listopada 1942 roku)
QP — ZSRR — Anglia (do listopada 1942 roku)
RA — ZSRR — Anglia
WS — Anglia — Bliski Wschód (transporty militarne)
UGS — USA — Gibraltar (wolny konwój)
UGF — USA — Gibraltar (szybki konwój)

Wstęp

„Jedyne co przysparzało mi zmartwienia, przyprawiało o strach i grozę w okresie trwania II WŚ, to były peryskopy niemieckich Ubootów oraz do samego końca niezłomne morale ich załóg." Te słowa Winstona Churchilla są najlepszym dowodem obaw, jakie budziły *Ubooty* u przeciwników. To o czym Churchill nie wspomina w swoich wspomnieniach, to historia jednostki pod kryptonimem ULTRA (nazywana także „Bombą").

Pierwsze informacje o tej jednostce opublikowano dopiero w 1974 roku. Dzięki pracy ULTRA udało się rozszyfrować większość niemieckich meldunków radiowych w okresie II WŚ. Początki istnienia tej jednostki sięgają okresu poprzedzającego wybuch II WŚ, kiedy to Brytyjczycy i Francuzi otrzymali z rąk polskiego wywiadu zbudowaną w Polsce maszynę, wzorowaną na niemieckiej *Enigmie*. Polskiemu wywiadowi i współpracującym z nim matematykom udało się odkryć częściowo system szyfrowania niemieckich meldunków kodowanych *Enigmą*.

Pomimo zmiany wałców szyfrująco-deszyfrujących w maszynie *Enigma* dokonanych w 1940 roku przez Niemców, Brytyjczykom udało się już w maju 1940 roku złamać kod *Luftwaffe*. Podczas rajdu na Lofoty w marcu 1941 roku Brytyjczycy zdobyli na niemieckim statku meteorologicznym ***Lauenburg*** dwa kompletne wałce maszyny *Enigma* oraz wiele cennych dokumentów związanych z kodowaniem i szyfrowaniem meldunków. W dniu 9 maja 1941 roku udało się zdobyć kompletną maszynę szyfrującą *Enigma M* oraz kompletny zestaw kodów i innych dokumentów używanych przez *Ubooty*. Dokonano tego w trakcie zdobycia **U 110**, podczas którego Brytyjczykom udało się przed jego zatonięciem dostać się na pokład i zdemontować z pomieszczenia radiowego całość *Enigmy M*. Dowódca **U 110** Kptlt. Fritz Julius Lemp będąc z uratowaną załogą w wodzie zorientował się, że *Uboot* nie tonie zbyt szybko i próbował dostać się ponownie do jego wnętrza, ale próba ta zakończyła się zastrzeleniem go przez załogę brytyjskiej jednostki. Brytyjczycy częściowo wykorzystali zdobyte informacje już podczas akcji przeciw pancernikowi ***Bismarck***.

Powyżej: *Uboot* typu „II C" na patrolu.

(kol. Autora)

Poniżej: Podobne ujęcie innego *Uboota* typu „VII" na patrolu bojowym.

(kol. A. Jarskiego)

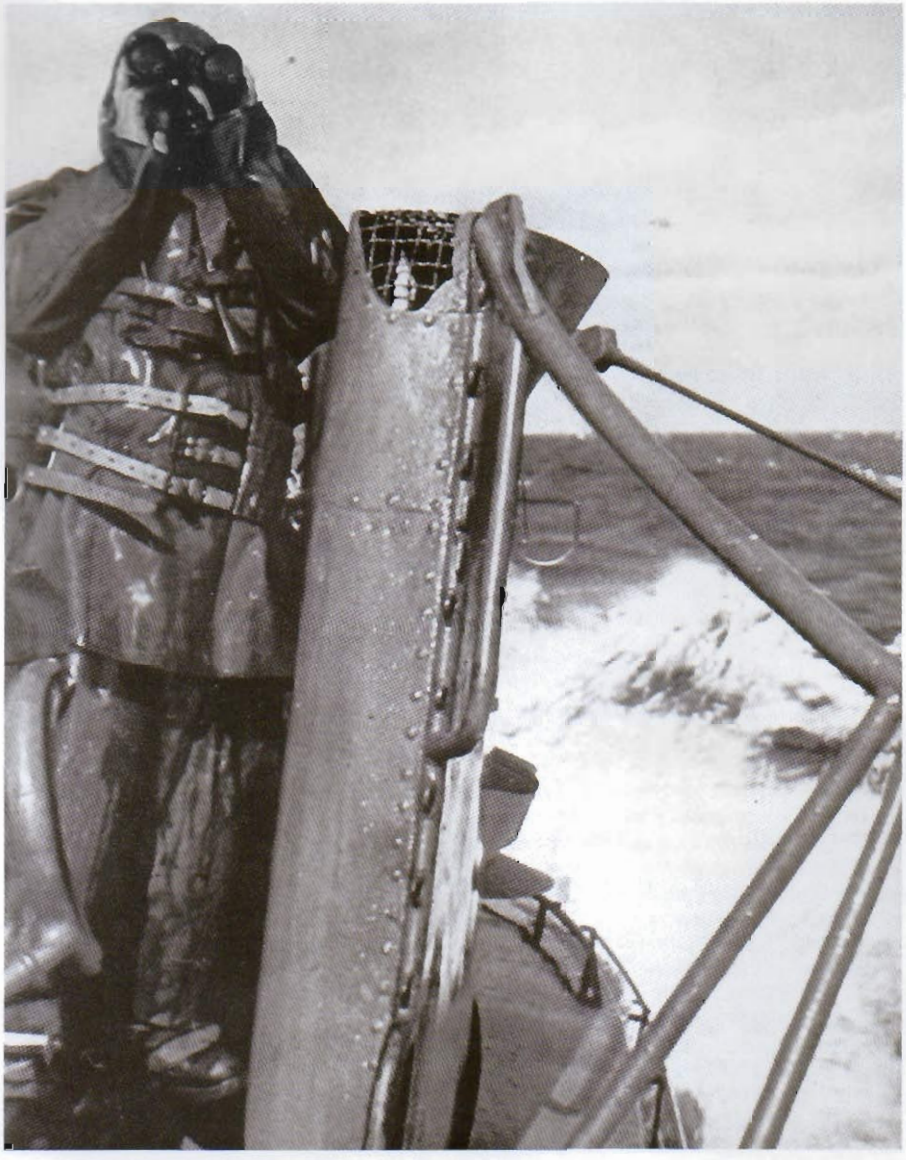

Drugim bardzo ważnym czynnikiem umożliwiającym zwalczanie niemieckich jednostek morskich, a w szczególności *Ubootów*, była zdolność radionamierzania w trakcie nadawania przez nie meldunków radiowych poprzez brytyjski system HF–DF (*Hight Frequency Direction Finder*). Pomimo wielu znaków wskazujących niezbicie na złamanie przez Brytyjczyków niemieckiego systemu kodowania dowództwo O.K.M. obstawało do chwili zakończenia II WŚ przy stosowaniu maszyn typu *Enigma*. Oczywiście stale je ulepszano i zmieniano kody, co powodowało czasową bezsilność strony brytyjskiej. Jednak możliwość stałego namierzania *Ubootów* przesyłających meldunki radiowe wiązała się bardzo często z ich zatopieniem. Znając obecnie te fakty trzeba spojrzeć na działania *Ubootów* z zupełnie innego punktu widzenia i ich działalność bojową zupełnie inaczej klasyfikować.

Rok 1939

Zgodnie z wydanym przez dowódcę *Ubootwaffe* Kpt. z. See Karla Dönitza rozkazem w dniu 3 września 1939 roku o godzinie 13:30 rozpoczęła się dla *Ubootów* działalność bojowa w okresie II WŚ.

Zgodnie z tym rozkazem *Ubooty* mogły atakować samotnie płynące statki handlowe i transportowce wojskowe tylko na zasadach pryzowych, ustalonych na mocy Konwencji Haskiej.

Bez uprzedzenia mogły być atakowane tylko statki płynące w konwojach. Na pozycjach wyczekujących znajdowało się od 19 sierpnia w sumie 17 *Ubootów*, do których dołączyło w dniu 27 tego samego miesiąca kolejnych sześć *Ubootów* (typ „II") oraz w dniu 29 dalsze sześć (typ „II"). Wieczorem dnia 3 września dowódca **U 30** (Kptlt. Fritz Julius Lemp) wykrył idący z dużą prędkością statek, który zakwalifikował jako transportowiec wojskowy. Salwa trzech torped (czwarta pozostała w wyrzutni) odpalonych o godzinie 19:43 rozpoczęła zmagania na Atlantyku. Zaatakowanym statkiem była brytyjska ***Athenia*** (13.581 BRT). W momencie nadawania przez storpedowany statek sygnału SOS dowódca **U 30** zorientował się w swojej pomyłce, gdyż obowiązywał zakaz atakowania statków pasażerskich (na pokładzie ***Athenii*** zginęło 118 ludzi w tym 22 Amerykanów). Niemiecka propaganda starała się obarczyć winą za to zatopienie stronę brytyjską. Osobisty rozkaz A. Hitlera z dnia 4 września zabraniał *Ubootom* atakowania statków pasażerskich (atak był możliwy o ile statki te płynęły w konwoju osłanianym przez jednostki wojenne). Powrót **U 30** 29 września do Wilhelmshaven wiązał się z rozpoczęciem postępowania dyscyplinarnego przeciw Kptlt. Fritzowi Juliusowi Lempowi (początkowo chciano go postawić przed sąd wojenny). Dowództwo B. d. U. doszło bowiem do wniosku, że Fritz Julius Lemp w czasie poprzedzającym atak na ***Athenię*** nie sprawdził dokładnie typu statku. Ze względu na sytuację polityczną utrzymano sprawę zatopienia ***Atheni*** w tajemnicy, a strona dotycząca tego torpedowania z KTB (dziennika pokładowego) **U 30** została usunięta. Był to jedyny przypadek w okresie II WŚ usunięcia stron z dziennika pokładowego jednostki *Kriegsmarine*.

W dniu 5 września kolejne *Ubooty* osiągnęły pierwsze zatopienia; i tak **U 48** (Kptlt. Herbert Schultze, nazywany zdrobniale „Vaddi") zatopił ogniem działa pokładowego brytyjski statek ***Royal Sceptre*** (4853 BRT). **U 48** nie podjął akcji przeciw innemu statkowi brytyjskiemu ***Browning***, który wykonywał akcję ratowniczą i brał na swój pokład rozbitków z ***Royal Sceptre***. Do ciekawostek, zdarzających się tylko na początku II WŚ, należy na pewno fakt, że po zatopieniu ***Royal Sceptre*** radiostacja **U 48** nadała otwartym kodem meldunek adresowany do Churchilla i określający pozycję zatopionej jednostki. Meldunek ten kończył się słowami: „... *ratujcie rozbitków*". Tego samego dnia **U 47** (Kptlt. Günther Prien) zatopił torpedą oraz ogniem działa pokładowego brytyjski statek ***Bosnia***.

W dniu 6 września **U 38** (Kptlt. Heinrich Liebe) zatapia statek brytyjski ***Manaar*** (7242 BRT), a **U 47** kolejny statek ***Rio Claro***. *Ubooty* należące do typu „II" stawiały w tym okresie miny w pobliżu brytyjskich portów. **U 29** (Kptlt. Otto Schuhart) zatopił w dniu 8 września zbiornikowiec ***Regent Tiger*** (10.176 BRT), a **U 34** (Kptlt. Wilhelm Rollmann) uszkodził zbiornikowiec ***Kennebec***. Dnia 14 września **U 39** (Kptlt. Gerhard Glattes) wykrył lotniskowiec brytyjski ***Ark Royal*** i wystrzelił w jego kierunku trzy torpedy. Torpedy te wyposażone w magnetyczne zapalniki zdetonowały przedwcześnie, zdradzając pozycję *Uboota*, który zaatakowany przez niszczyciele eskorty zatonął (jego załoga została uratowana).

W dniu 17 września **U 29** wykrył brytyjski zespół okrętów wojennych z lotniskowcem ***Courageous*** (22.500 t) oraz dwoma niszczycielami eskorty. Dwie wystrzelone torpedy trafiły lotniskowiec, który po 15 minutach zatonął.

U 27 (Kptlt. Johannes Franz) w dniu 20 września padł ofiarą ataku brytyjskich niszczycieli (załoga dostała się do niewoli).

W ciągu pierwszego miesiąca II WŚ *Ubooty* zatopiły w sumie 52 statki o łącznym tonażu 220.547 BRT.

Pod koniec września 1939 roku Karl Dönitz uzyskał od wywiadu lotniczego aktualne zdjęcia bazy morskiej Scapa Flow po ich gruntownej analizie okazało się, że istnieje niewielka możliwość przedostania się *Uboota* przez zaporę wykonaną z zatopionych statków do wnętrza bazy. Podczas tego przejścia w najbardziej wąskim odcinku pozostanie *Ubootowi* około 30 metrów wolnej przestrzeni po obu burtach. Poprowadzenie okrętu wewnątrz Scapa Flow powierzył Karl Dönitz dowódcy **U 47** Kptlt. Günther Prien (zatopił do tego czasu trzy statki handlowe). W dniu 8 października **U 47** wyruszył z Kiel do ataku przeciw jednostkom floty brytyjskiej w Scapa Flow.

Wieczorem dnia 13 października **U 47** znalazł się wewnątrz bazy i z odległości 3000 m od rozpoznanego pancernika ***Royal Oak*** wystrzelił salwę dwu torped, a trzy pozostałe (jedną z wyrzutni rufowej, jedna pozostała w wyrzutni dziobowej) wystrzelił w stronę znajdującego się koło ***Royal Oak*** pancernika ***Repulse*** (było to błędne rozpoznanie, gdyż jednostką tą był transportowiec lotniczy i baza samolotów ***Pegasus***). Trzy z wystrzelonych torped zawiodły, a czwarta wybuchła prawdopodobnie na łańcuchu kotwicznym ***Royal Oak*** z bardzo małą detonacją, która nie wzbudziła alarmu w bazie, gdyż myślano, że nastąpił wybuch wewnątrz pancernika w jednym z jego magazynów z farbami. Günther Prien wydał rozkaz ponownego zaatakowania wyrzutni dziobowych i z odległości około 500 m od ***Royal Oak*** w dniu 14 października o godzinie 01:16 wystrzelono trzy torpedy. Tym razem nie zawiodła żadna z nich i wszystkie trafiły w brytyjski pancernik, który zatonął po 13 minutach. Alarm w bazie i gorączkowe poszukiwania prowadzone przez niszczyciele nie dały rezultatu i **U 47** udało się oddalić. W dniu 17 października **U 47** powitany został w Wilhelmshaven. Günther Prien otrzymał Krzyż Żelazny I klasy, a pozostali członkowie załogi Krzyże Żelazne II klasy. Oczywiście sukces ten wykorzystała niemiecka propaganda, a załoga została przyjęta w kancelarii Rzeszy na uroczystym obiedzie z A. Hitlerem. Günther Prien otrzymał z rąk A. Hitlera Krzyż Rycerski Żelaznego Krzyża.

Oficerem na **U 47** był późniejszy as *Ubootwaffe* Oblt. See Engelbert Endraß, który był także projektantem i wykonawcą namalowanego na kiosku **U 47** symbolu „Byka ze Scapa Flow" (był on umieszczony po obu stronach kiosku w kolorze czarnym), który stał się najbardziej znanym symbolem *Uboota* w okresie II WŚ.

Zawodzące torpedy nie były wyjątkiem w tym okresie podczas ataku **U 56** (Kptlt. Wilhelm Zahn) w dniu 30 października na pancernik ***Nelson***, który płynął w zespole wraz z pancernikiem ***Rodney*** oraz krążownikiem liniowym ***Hood*** w osłonie dziesięciu niszczycieli eskorty, trzy wystrzelone torpedy trafiły w ***Nelsona*** nie eksplodując (na pokładzie znajdował się wówczas W. Churchill). W dniu 25 października **U 48** meldował liczbę pięciu (!) torped, które zawiodły, a w dniu 31 tego samego miesiąca **U 25** (Kptlt. Victor Schütze) meldował o czterech torpedach, które zawiodły.

Dowódca **U 46** (Kptlt. Herbert Sohler) zameldował w dniu 1 listopada, że z dwunastu torped, które były do dyspozycji, zawiodło (!) zawiodło. Reakcją na te częste defekty było wydanie rozkazu o używaniu aż do odwołania torped z zapalnikiem uderzeniowym, a nie z zawodzącym zapalnikiem magnetycznym. W październiku 1939 roku *Ubooty* odniosły kolejne sukcesy w walce z jednostkami handlowymi nieprzyjaciela i tak na przykładu **U 48** (Kptlt. Herbert Schultze) zatopił 12 października francuski motorowiec ***Emile Miguet*** (14.115 BRT).

W tym samym dniu **U 37** (K. Kpt. Werner Hartmann) zatapia dwa inne statki handlowe. W dniu 14 października **U 48** i **42** (Kptlt. Rolf Daul) atakują statki konwoju OB 17d i zatapiają trzy z nich. Inny konwój KJF 3 traci tego samego dnia trzy statki zatopione przez **U 45** (Kptlt. Alexander Gelhaar).

W dniu 17 października w konwoju HG 3 tracą statki: *Yorkshire* (10.184 BRT) trafiony przez **U 48** i ostatecznie zatopiony przez **U 37**, ***City of Mandalay*** (7028 BRT) oraz ***Clan Chisholm***

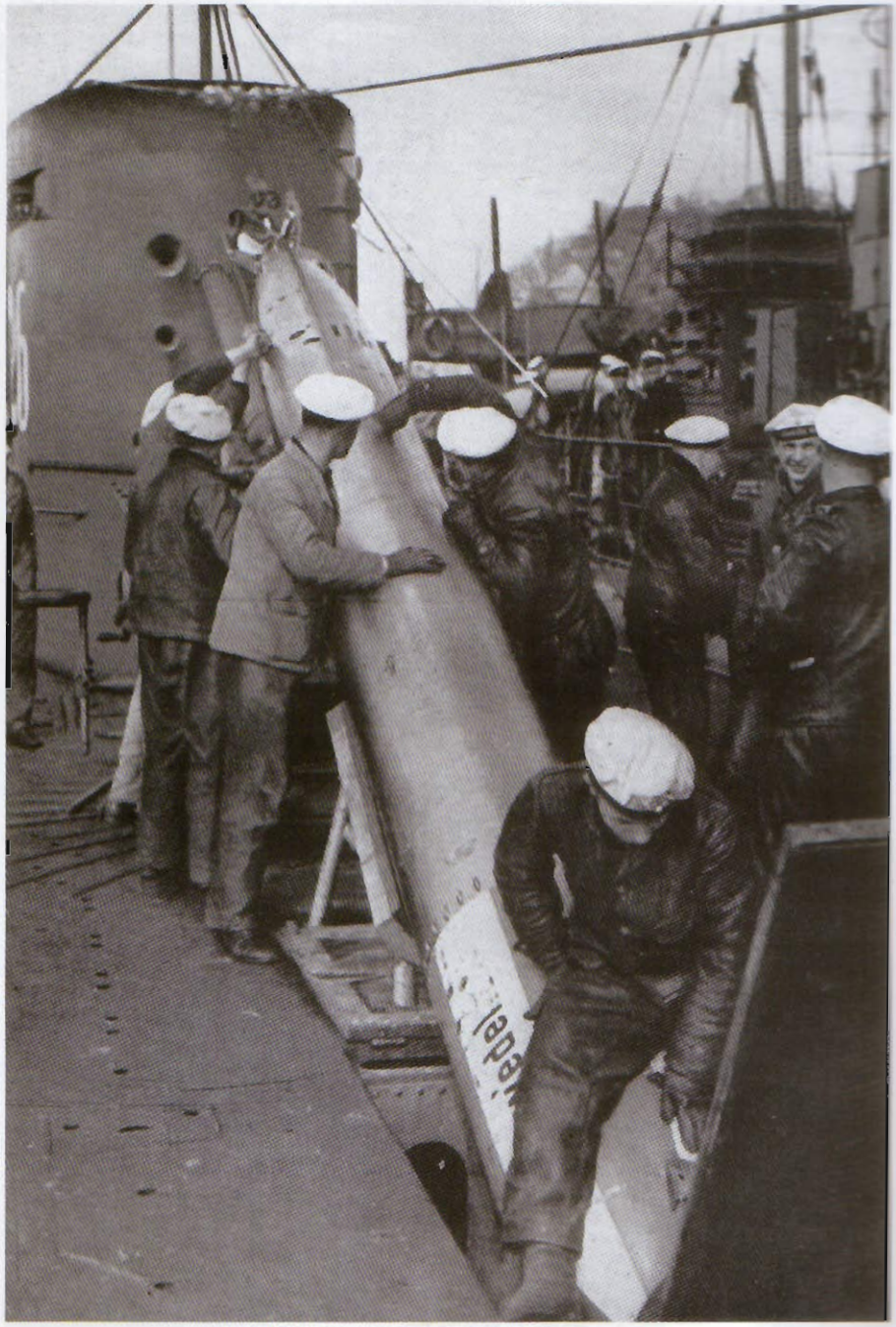

Powyżej: Załadunek torpedy na U 35 (wczesny typ „VII") w bazie. Widoczna jest składana pochylnia, służąca do tego celu.

(fot. A. Jarosiewicz)

Poniżej: Wynurzony *Uboot* wczesnego typu „VII", jeszcze z dziobowym przecinakiem sieci zagrodowych.

(fot. Archiwum)

(7000 BRT) zatopione przez **U 46** i **U 48**. **U 37** w dniu 24 października osiągnął kolejne sukcesy w walce ze statkami konwoju w okolicach Gibraltaru i zatopił trzy z nich; były to ***Menin Ridge***, ***Ledburry*** oraz ***Tafna***. **U 37** podczas marszu powrotnego do bazy w Wilhelmshaven zatopił w strefie Kanału La Manche grecki statek ***Trasyvoulos***. Miny postawione przez **U 21** spowodowały w dniu 21 listopada ciężkie uszkodzenie krążownika ***Belfast***. 4 grudnia na minie postawionej przez *Uboota* uległ uszkodzeniom pancernik ***Nelson***. W początkach grudnia **U 21** i **U 31** zatopiły kolejne statki. W dniu 28 grudnia **U 30** wystrzelił salwę czterech torped w stronę pancernika ***Barham***. Jedna okazała się celna i uszkodziła go. Niszczyciele eskorty atakowały bezskutecznie **U 30** bombami głębinowymi przez sześć godzin bez przerwy.

Pomimo wielu sukcesów w pierwszych miesiącach II Wojny Światowej stało się jasne, że liczba działających *Ubootów* jest stanowczo za mała dla osiągnięcia pełnej blokady Wysp Brytyjskich. Dnia 30 grudnia podczas narady z udziałem Adolfa Hitlera powzięto decyzję o zaostrzeniu kryteriów walki z żeglugą nieprzyjaciela. Zgodnie z tymi postanowieniami:

1) torpedowanie bez ostrzeżenia:
— wszystkie statki handlowe nieprzyjaciela (wyjątek stanowiły samotnie płynące nieuzbrojone statki pasażerskie),
— wszystkie statki neutralne znajdujące się w uznanym za strefę wojenną akwenie 62°N / 20°W, 44°N / 3°O,
— wszystkie statki, które nie zatrzymują się w celu ich kontroli lub użyły radiostacji,
— wszystkie tankowce w amerykańskiej strefie wojennej na wschód od 2°W (wyjątek stanowią włoskie, radzieckie, hiszpańskie, amerykańskie i japońskie tankowce),
2) na zasadach pryzowych:
— na specjalny rozkaz tylko w przypadku statków neutralnych, które nie podlegają pod punkt 1,
3) dalsze prowadzenie działalności minowej ograniczonej tylko zasięgiem użytych jednostek,
4) zakaz prowadzenia walki przeciwko statkom włoskim, hiszpańskim, radzieckim, japońskim.

Liczba wyprodukowanych *Ubootów* w 1939 roku:

	Typ „II"	Typ „I", „VII", „IX"	Suma
Wrzesień	30	29	59
Październik	0	1	1
Listopad	0	2	2
Grudzień	1	1	2

Losy *Ubootów* typów „I", „II" i „VII" (wczesnych wersji)

Losy poszczególnych *Ubootów* dotyczą tylko jednostek oddanych do służby w okresie II Wojny Światowej.

W poniższym zestawieniu podane są w kolejności: numer kolejny Uboota (np. U 100) oraz, poniżej,
— w nawiasie data wodowania
— data wcielenia do służby
— data zatopienia, zniszczenia, samozatopienia, skapitulowania, przepłynięcia do Anglii itp.,

Budowa *Uboota* typu „VII".

(kol. Autora)

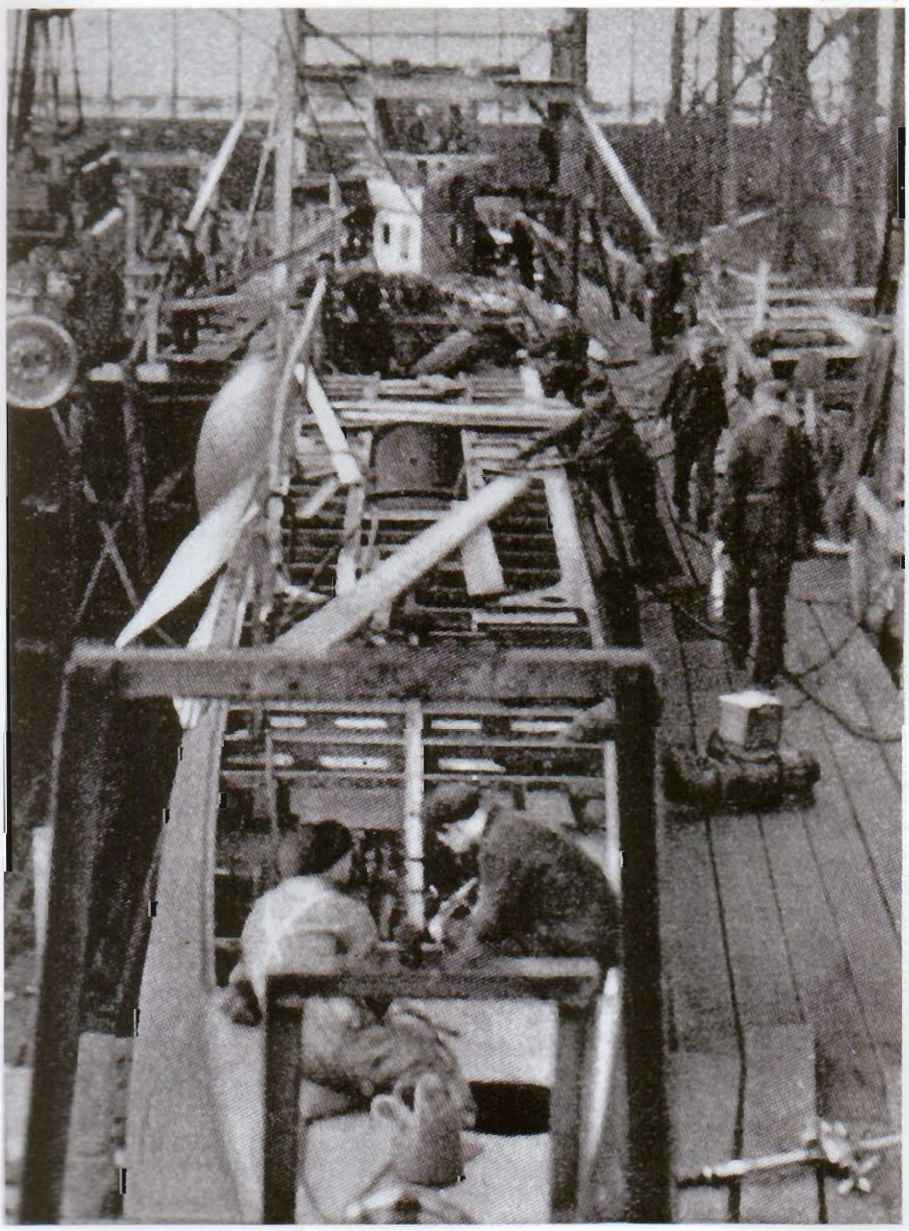

— jednostka (w tym wypadku okres od daty wcielenia do służby do daty zatopienia, zniszczenia itp., np. (BS) lub jednostki, w których pływał (okres) oraz rodzaj (rodzaje) wykonywanych zadań (np. B, styczeń 1940 r. — luty 1943 r. lub S, B, lub BT):
S — Uboot szkolny wykonujący rejsy szkolne,
BS — Uboot wykonujący rejsy szkolne przed rozpoczęciem rejsów bojowych (ostatni etap szkolenia załogi),
BT — Uboot testujący nowe rodzaje wyposażenia itp.,
D — Uboot doświadczalny,
P — Uboot używany jako pływająca elektrownia,
B — Uboot bojowy wykonujący rejsy bojowe,
BM — Uboot bojowy wykonujący w większości zadania związane ze stawianiem min,
BZ — Uboot bojowy wykonujący w większości zadania zaopatrzeniowe,
BT — Uboot bojowy wykonujący w większości zadania transportowe,
BB — Uboot bojowy nie wykonujący rejsów bojowych (rezerwa bojowa?),
BF — Uboot bojowy używany jako U-Flak (Flakfalle).
— stopień (posiadany w okresie dowodzenia danym Ubootem), imię (imiona), nazwisko dowódcy lub dowódców (okres), znak „" przed stopniem oznacza, że dowódca zginął w momencie zatopienia Uboota,*
— kwadrat marynarki, np. AL, BD (na wysokości pozycji geograficznej), w którym nastąpiło zatopienie (zniszczenie itp.) jednostki, podany jest tylko w przypadku pełnego morza, oceanu itp. (nie w przypadku portu), pozycja geograficzna zatopienia (o ile jest znana) oraz nazwa morza (oceanu itp.). Oznaczenia: N — północ, S — południe, W — zachód, O — wschód. Większość nazw geograficznych podana w oryginalnym brzmieniu. Nazwy miast podane są z reguły w nazewnictwie używanym w okresie II WŚ w Niemczech. Pod pojęciem Morza Arktycznego należy rozumieć całość wód Morza Norweskiego oraz Morza Grenlandzkiego. Umowny podział Oceanu Atlantyckiego na: północny do 30°N szerokości geograficznej, środkowy od 30°N do 10°S szerokości geograficznej oraz południowy od 10°S szerokości geograficznej;
— przyczyna zatopienia (zniszczenia itp.) oraz ewentualnie nazwy jednostek morskich lub lotniczych biorących w niej udział,
— liczba poległych członków załogi w czasie zatopienia (zniszczenia itp.) oraz w niektórych przypadkach liczba uratowanych członków załogi,
— ewentualnie uwagi dodatkowe, między innymi zatopienia okrętów wojennych przeciwnika,
— dane opatrzone znakiem (?) nie są w pełni potwierdzone lub różnią się w różnych źródłach.

Okręty podwodne typu „I A"

U 25

- (14.02.1936), 06.04.1936, 03.08.1940, US-Fl. (S do września 1939), U. Fl. S. (B, wrzesień — grudzień 1939), 2. U-Fl. (B, styczeń — sierpień 1940),
- Oblt. z. See? Michel (do września 1939), K. Kpt. Victor Schütze (październik 1939 — kwiecień 1940), *K. Kptl. Heinz Beduhn (maj — sierpień 1940),
- AN 54°00'N / 05°00'O, zatonął na Morzu Północnym na północ od Terschelling po wejściu na położoną przez niego minę, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 26

- (14.03.1936), 11.05.1936, 01.07.1940, U. Fl. S. (B do grudnia 1939), 2. U-Fl. (B, styczeń — lipiec 1940),
- F. Kpt. Oskar Schomburg (listopad 1938 — sierpień 1939), K. Kpt. Klaus Ewerth (wrzesień 1939 — styczeń 1940), Kptlt. Heinz Scheringer (styczeń — lipiec 1940),
- BE 48°06'N / 11°30'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi brytyjskiej korwety *Gladiolus* oraz bombami australijskiej łodzi latającej, załoga dostała się do niewoli. Sześciu członków załogi **U 26** zginęło podczas nalotu **He 111** na obóz jeniecki w Sekocji.

Okręty podwodne typu „II A"

U 1

- (15.06.1935), 29.06.1935, 16.04.1940, US-Fl. (S, B),
- *Kptlt. Jürgen Deecke (październik 1938 — kwiecień 1940),
- AN 58°18'N / 05°47'O, zatopiony na Morzu Północnym na południowy zachód od Stavanger torpedą brytyjskiego

okrętu podwodnego ***Porpoise***, zginęło 24 (25?) członków załogi.

U 2

- (01.07.1935), 25.07.1935, 08.04.1944, US–Fl. (S, B do czerwca 1940), 21. U–Fl. (S, lipiec 1940 — kwiecień 1944),
- Kptlt. Helmut Rosenbaum (marzec 1939 — lipiec 1940),
  Oblt. z. See Hans Heidtmann (lipiec — sierpień 1940),
  Kptlt. Georg von Wilamowitz—Moellendorf (sierpień 1940 — październik 1941),
  Ltn. z. See Karl Kölzer (październik 1941 — maj 1942),
  Oblt. z. See Werner Schwaff (maj — listopad 1942),
  Oblt. z. See Helmut Herglotz (listopad 1942 — grudzień 1943),
  Oblt. z. See Wolfgang Schwarzkopf (grudzień 1943 — kwiecień 1944),
- AO ?°N / ?°O, zatonął na Morzu Bałtyckim na wschód od Pillau na skutek kolizji ze statkiem rybackim ***Hinrich Freese***, zginęło 16 członków załogi. Został wydobyty i skreślony ze stanu floty.

U 3

- (19.07.1935), 06.08.1935, 01.08.1944, US–Fl. (S, B do czerwca 1940), 21. U–Fl. (S, lipiec 1940 — lipiec 1944),
- Kptlt. Joachim Schepke (październik 1938 — styczeń 1940),
  Kptlt. Gerd Schreiber (styczeń — lipiec 1940),
  Kptlt. Helmut Franzke (lipiec — listopad 1940),
  Kptlt. Otto von Bülow (listopad 1940 — lipiec 1941),
  Oblt. z. See Hans Trojer (lipiec 1941 — marzec 1942),
  Oblt. z. See Joachim Zender (marzec — wrzesień 1942),
  Oblt. z. See Herbert Zoller (październik 1942 — maj 1943),
  Oblt. z. See Ernst Hartmann (maj 1943 — czerwiec 1944),
  Ltn. z. See Hermann Neumeister (czerwiec — lipiec 1944),
- skreślony ze stanu floty w Gotenhafen (Gdynia) i w 1945 złomowany. Kptlt. Helmut Franzke został zdegradowany do stopnia szeregowego i zginął w dniu 28.05.1944 na jednym z *V–Bootów*.

U 4

- (31.07.1935), 17.08.1935, 01.08.1944, US–Fl. (S, B do czerwca 1940), 21. U–Fl. (S, lipiec 1940 — lipiec 1944),
- Kptlt. Harro von Kolt Heydenfeldt (październik 1938 — styczeń 1940),
  Oblt. z. See Hans Peter Hinsch (styczeń — czerwiec 1940),
  Oblt. z. See Heinz Otto Schultze (czerwiec — lipiec 1940),
  Oblt. z. See Hansjürgen Zetzsche (lipiec 1940 — luty 1941),
  Oblt. z. See Hinrich Oscar Bernbeck (luty — grudzień 1941),
  Oblt. z. See Wolfgang Leimkühler (grudzień 1941 — czerwiec 1942),
  Oblt. z. See Friedrich Wilhelm Marienfeld (czerwiec 1942 — styczeń 1943),
  Ltn. z. See Joachim Düppe (styczeń — maj 1943),
  Oblt. z. See Paul Sender (maj — sierpień 1943),
  Oblt. z. See Herbert Mumm (sierpień 1943 — maj 1944),
  Ltn. z. See Eberhard Rieger (maj — lipiec 1944),
- skreślony ze stanu floty w Gotenhafen (Gdynia). W 1945 złomowany. U 4 zatopił w dniu 10.04.1940 na Morzu Północnym brytyjski okręt podwodny ***Thistle***.

U 5

- (14.08.1935), 31.08.1935, 19.03.1943, US–Fl. (S, B do czerwca 1940), 21. U–Fl. (S, lipiec 1940 — marzec 1943),
- Kptlt. Günter Kutschmann (styczeń 1938 — grudzień 1939),
  Kptlt. Heinrich Lehmann Willenbrock (grudzień 1939 — sierpień 1940),
  Oblt. z. See Friedrich Bothe (sierpień 1940 — styczeń 1942),
  Oblt. z. See Karl Friederich (styczeń — marzec 1942),
  Oblt. z. See Hans Dieter Mohs (marzec — wrzesień 1942),
  Oblt. z. See Kurt Prassel (wrzesień — listopad 1942),
  *Ltn. z. See Hermann Rahn (listopad 1942 — marzec 1943),
- AO 54°25'N / 19°50'O, zatonął na Morzu Bałtyckim na zachód od Pillau na skutek awarii przy zanurzaniu, zginęło 21 członków załogi.

U 6

- (21.08.1935), 07.09.1935, 07.08.1944, US–Fl. (S, B do czerwca 1940), 21. U–Fl. (S, lipiec 1940 — sierpień 1944),
- Kptlt. Joachim Matz (grudzień 1938 — listopad 1939),
  Oblt. z. See Hans Bernhard Michalowski (listopad — grudzień 1939),
  Oblt. z. See Otto Harms (grudzień 1939 — styczeń 1940),
  Kptlt. Adalbert Schnee (styczeń — czerwiec 1940),
  Kptlt. Georg Peters (czerwiec — lipiec 1940),
  Oblt. z. See Johannes Liebe (lipiec 1940 — marzec 1941),
  Kptlt. Eberhard Bopst (marzec — wrzesień 1941),
  Ltn. z. See Herbert Brüninghaus (październik 1941 — sierpień 1942),
  Oblt. z. See Paul Just (sierpień — wrzesień 1942),
  Oblt. z. See Herbert Brüninghaus (wrzesień — październik 1942),
  Oblt. z. See Otto Niethmann (październik 1942 — czerwiec 1943),
  Oblt. z. See Alois König (z przerwą czerwiec 1943 — kwiecień 1944),
  Oblt. z. See Horst Heitz (sierpień — październik 1943),
  Ltn. z. See Erwin Jestel (kwiecień — lipiec 1944),
- w okresie lipiec — sierpień 1944 bez załogi, skreślony ze stanu floty w Gotenhafen (Gdynia).

Okręty podwodne typu „II B"

U 7

- (29.06.1935), 18.07.1935, 18.02.1944, US–Fl. (S, B do czerwca 1940), 21. U–Fl. (S, lipiec 1940 — luty 1944),
- Oblt. z. See Otto Salman (maj — listopad 1939),
  Oblt. z. See Werner Heidel (lipiec — sierpień, październik 1939),
  Kptlt. Karl Schrott (listopad 1939 — wrzesień 1940),
  Oblt. z. See Günther Reeder (październik 1940 — styczeń 1941),
  Oblt. z. See Ernst Ulrich Brüller (styczeń — luty 1941),
  Oblt. z. See Günther Reeder (luty — marzec 1941),
  Oblt. z. See Hans Günter Kuhlmann (marzec — maj 1941),
  Oblt. z. See Heinrich Schmid (maj 1941 — styczeń 1942),
  Oblt. z. See Siegfried Koitschka (styczeń — październik 1942),
  Oblt. z. See Hans Schrenk (październik 1942 — styczeń 1944),
  *Oblt. z. See Günther Loeschke (styczeń — luty 1944),
- AO 54°25'N / 19°50'O, zatonął na Morzu Bałtyckim na wschód od Pillau na skutek awarii przy zanurzaniu, zginęło 26 członków załogi.

U 8

- (16.07.1935), 05.08.1935, 05.05.1945, US–Fl. (S, B do grudnia 1939), U. Abw. S. (S, styczeń — kwiecień 1940),

Poniżej: U 56, U 57, U 58, U 59 (typ „II C") oraz okręt szkolny *Deutschland* — flotylla „Emsmann".

(kol. Autora)

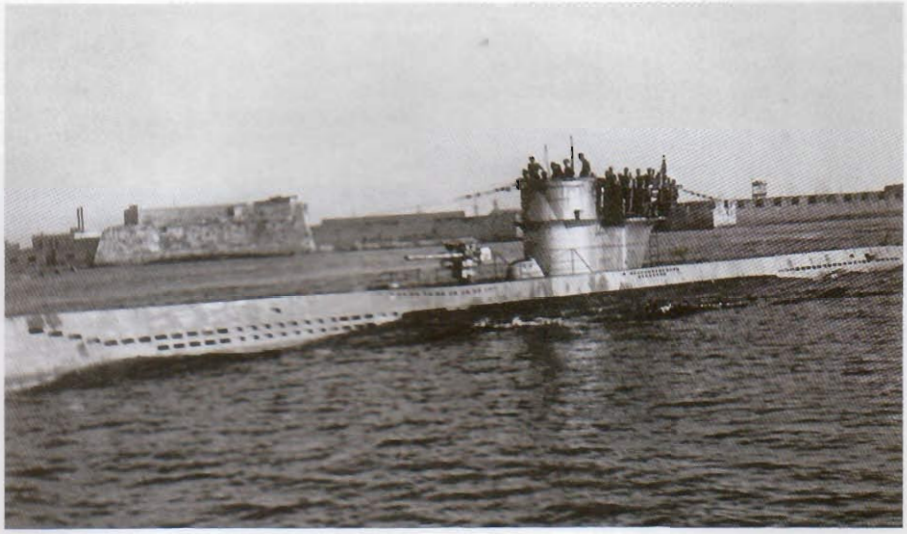

Powyżej: *Uboot* typu „VII" podczas wyjścia z bazy. W tle widoczne są umocnienia.

(kol. M. Krzyżana)

Poniżej: *Uboot* typu „VII" wchodzi do bunkra.

(kol. M. Krzyżana)

1. U-Fl. (S, B, kwiecień — czerwiec 1940), 24. U-Fl. (BS, lipiec — grudzień 1940), 22. U-Fl. (S, grudzień 1940 — maj 1945), od marca 1945 zredukowana liczba załogi.

- Kptlt. Georg Peters (czerwiec 1938 — wrzesień 1939),
  Kptlt. Wolf Stiebler (wrzesień — październik 1939),
  Kptlt. Heinrich Lehmann Willenbrock (październik — listopad 1939),
  Kptlt. Georg Heinz Michel (grudzień 1939 — maj 1940),
  Kptlt. Eitel Friedrich Kentrat (maj — wrzesień 1940),
  Oblt. z. See Walter Kell (wrzesień — grudzień 1940),
  Kptlt. Heinrich Heinsohn (grudzień 1940 — maj 1941),
  Kptlt. Ulrich Borcherdt (maj 1941),
  Oblt. z. See Rudolf Steinhaus (czerwiec — lipiec 1941),
  Oblt. z. See Horst Deckert (sierpień 1941 — maj 1942),
  Oblt. z. See Rudolf Hoffmann (czerwiec 1942 — marzec 1943),
  Oblt. z. See Alfred Werner (marzec 1943 — maj 1944),
  Oblt. z. See Jürgen Iversen (maj — listopad 1944),
  Oblt. z. See Jürgen Kriegshammer (listopad 1944 — marzec 1945),
- 53°31'N / 08°10'O, samozatopiony w Wilhelmshaven, w śluzie im. Großadmiral Raeder, operacja „Regenbogen".

U 9

- (30.07.1935), 21.08.1935, 20.08.1944, U. Fl. W. (B, S do grudnia 1939), 1. U-Fl. (B, styczeń — czerwiec 1940), 24. U-Fl. (BS, lipiec — październik 1940), 21. U-Fl. (S, listopad 1940 — maj 1942), maj 1942 do październik 1942 transport nad Morze Czarne, 30. U-Fl. (B, 28.10.1940 — sierpień 1944),
- Kptlt. Ludwig Mathes (październik 1937 — wrzesień 1939),
  Oblt. z. See Max Schulte (wrzesień — grudzień 1939),
  Oblt. z. See Wolfgang Lüth (grudzień 1939 — czerwiec 1940),
  Kptlt. Wolfgang Kaufmann (czerwiec — październik 1940),
  Kptlt. Joachim Deecke (październik 1940 — czerwiec 1941),
  Kptlt. Hans Joachim Schmidt Weichert (lipiec 1941 — maj 1942 oraz październik 1942 — wrzesień 1943),
  Oblt. z. See Heinrich Klapdor (z przerwą wrzesień 1943 — sierpień 1944),
  Kptlt. Klaus Petersen (kwiecień — czerwiec 1944),
- 44°12'N / 28°41'O, zatopiony o godzinie 10:30 na Morzu Czarnym w porcie w Konstancy w trakcie ataku bombowego radzieckich samolotów. W początkach 1945 został wydobyty i przeholowany przez Rosjan do Nikolajewa, gdzie otrzymał oznaczenie **C 16**. Rozpoczęto prace remontowe, które zostały jednak przerwane i w dniu 12.12.1946 przeznaczono go na złomowanie. **U 9** zatopił w dniu 09.05.1940 na Morzu Północnym francuski okręt podwodny ***Doris***.

U 10

- (13.08.1935), 09.09.1935, 01.08.1944, US-Fl. (S, B do czerwca 1940), 21. U-Fl. (S, lipiec 1940 — sierpień 1944),
- Kptlt. Wilhelm Schulz (styczeń — październik 1939),
  Oblt. z. See Günther Lorentz (październik 1939 — styczeń 1940),
  Oblt. z. See Joachim Preuss (styczeń — czerwiec 1940),
  Kptlt. Rolf Mützelburg (czerwiec — listopad 1940),
  Kptlt. Wolf Rüdiger von Rabenau (listopad 1940 — czerwiec 1941),
  Oblt. z. See Kurt Ruwiedel (czerwiec — listopad 1941),
  Oblt. z. See Hans Karpf (listopad 1941 — czerwiec 1942),
  Oblt. z. See Christian Brandt Coester (czerwiec 1942 — luty 1943),
  Oblt. z. See Wolfgang Strenger (luty 1943 — luty 1944),
  Oblt. z. See Kurt Ahlers (luty — sierpień 1944),
- skreślony ze stanu floty w Danzig (Gdańsk) i złomowany.

U 11

- (27.08.1935), 21.09.1935, 03.05.1945, US-Fl. (S do czerwca 1940), 1. U-Fl. (S, czerwiec 1940 — listopad 1940), 21. U-Fl. (S, grudzień 1940 — maj 1941), N. E. K. (BT, maj — wrzesień 1941), 5. U-Fl. (BT, październik 1941 — luty 1943), 22. U-Fl. (S, marzec 1943 — grudzień 1944),
- Kptlt. Victor Schütze (? 1938 — wrzesień 1939),
  Kptlt. Georg Peters (wrzesień 1939 — luty 1943),

U 47 (typ „VII B") dowodzony przez Kptlt. G. Priena po powrocie z akcji w Scapa Flow.

(kol. Autora)

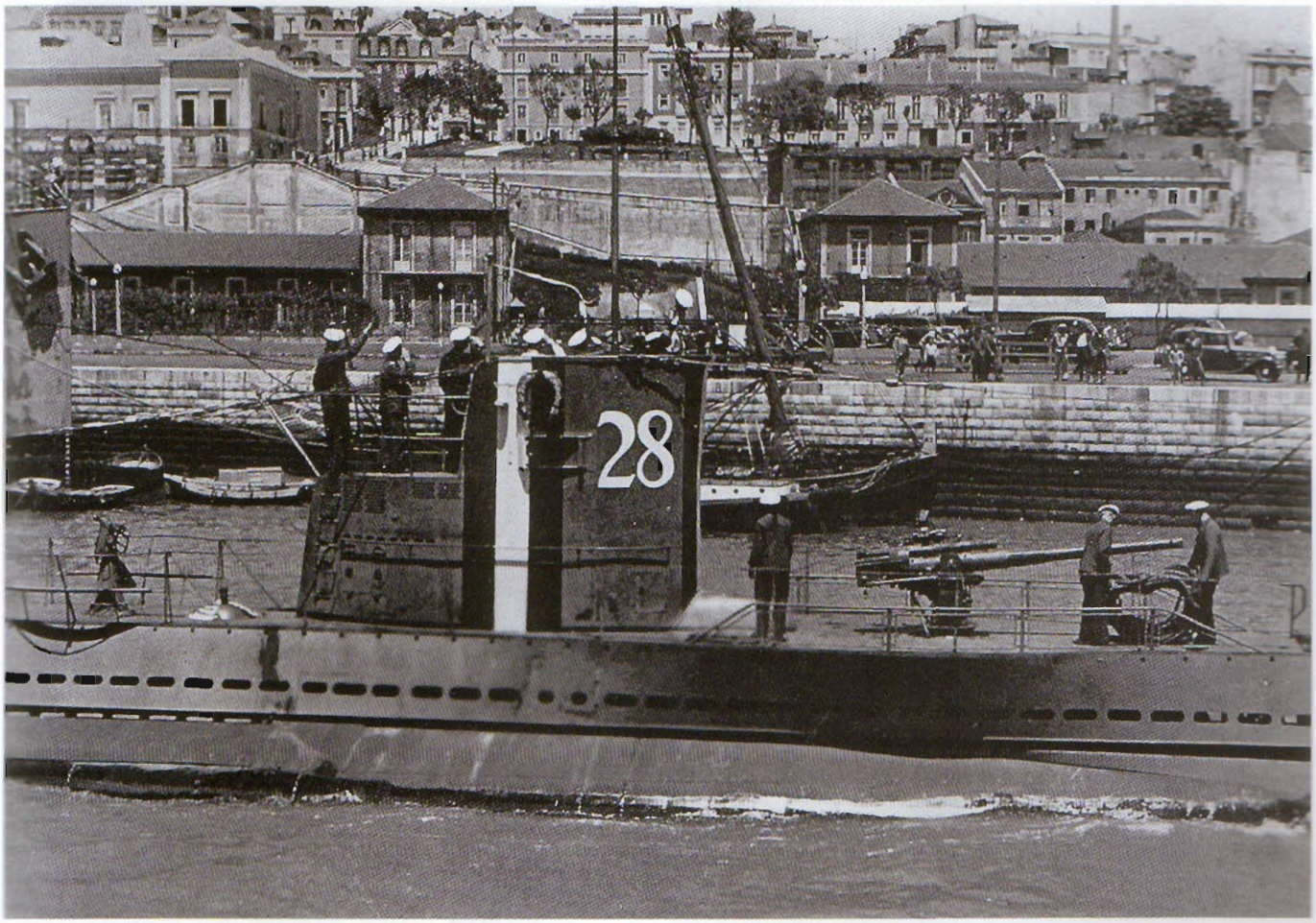

U 28, typ „VII".

(kol. M. Krzyżana)

Oblt. z. See Gottfried Stolzenburg (luty 1943 — lipiec 1944),
Oblt. z. See Günter Dobenecker (lipiec — grudzień 1944),

- skreślony ze stanu floty w grudniu 1944 w Gotenhafen (Gdynia) następnie przepłynął do Kiel, samozatopiony w Kiel, operacja „Regenbogen". Złomowany w 1947.

U 12

- (11.09.1935), 30.09.1935, 08.10.1939, U. Fl. L. (B),
- Kptlt. Dietrich von der Ropp (październik 1937 — październik 1939),
- BF ?°N / ?°O, zatonął na wodach Kanału La Manche w okolicy Dover na skutek wejścia na minę, zginęła cała załoga (27 ludzi). Ciało dowódcy zostało wyrzucone na plażę w okolicy Dunkierki.

U 13

- (09.11.1935), 30.11.1935, 31.05.1940, U. Fl. W. (B, S do grudnia 1939), 1. U–Fl. (S, B, styczeń — maj 1940),
- Kptlt. Karl Daublebsky von Eichhain (październik 1937 — listopad 1939),
  Kptlt. Heinz Scheringer (listopad — grudzień 1939),
  Oblt. z. See Wolfgang Lüth (grudzień 1939),
  Oblt. z. See Max Schulte (grudzień 1939 — maj 1940),
- AN 55°26'N / 02°02'O, został zatopiony na Morzu Północnym na północny wschód od Newcastle bombami głębinowymi brytyjskiego sloopa *Weston*, cała załoga została uratowana.

U 14

- (28.12.1935), 18.01.1936, 05.05.1945, U. Fl. L. (B do października 1939), U. Ausb. Fl. (BS, listopad 1939 — kwiecień 1940), 1. U. Ausb. Fl. (B, BS, kwiecień — czerwiec 1940), 24. U–Fl. (BS, lipiec — grudzień 1940), 22. U–Fl. (S, styczeń 1941 — marzec 1945),
- Kptlt. Horst Wellner (do października 1939),
  Oblt. z. See Herbert Wohlfarth (październik 1939 — maj 1940),
  Kptlt. Gerhard Bigalk (czerwiec — sierpień 1940),
  Oblt. z. See Hans Heidtmann (sierpień — wrzesień 1940),
  Kptlt. Jürgen Könenkamp (wrzesień 1940 — czerwiec 1941),
  Oblt. z. See Hubertus Przikling (czerwiec 1941 — luty 1942),
  Oblt. z. See Klaus Petersen (luty — czerwiec 1942),
  Oblt. z. See Walter Köhntopp (lipiec 1942 — lipiec 1943),
  Oblt. z. See Karl Hermann Bortfeldt (lipiec 1943 — lipiec 1944),
  Oblt. z. See Hans Joachim Dierks (lipiec 1944 — marzec 1945),
- skreślony ze stanu floty w marcu 1945, 53°31'N / 08°02'O, samozatopiony w Wilhelmshaven, operacja „Regenbogen". W styczniu 1945 brał udział w akcji ewakuacyjnej na Morzu Bałtyckim i przetransportował z Gotenhafen (Gdynia) do Kiel dwie matki z dziećmi.

U 15

- (15.02.1936), 07.03.1936, 31.01.1940, U. Fl. W. (B, S do grudnia 1939), 1. U–Fl. (B, styczeń 1940),
- Kptlt. Heinz Buchholz (październik 1937 — październik 1939),
  *Kptlt. Peter Frahm (październik 1939 — styczeń 1940),
- AN ?°N / ?°O, zatonął na Morzu Północnym staranowany nocą omyłkowo przez niemiecki torpedowiec *Iltis*, zginęło 25 członków załogi.

U 33 (typ „VII") w Lorient, wrzesień 1940 r.

(kol. Autora)

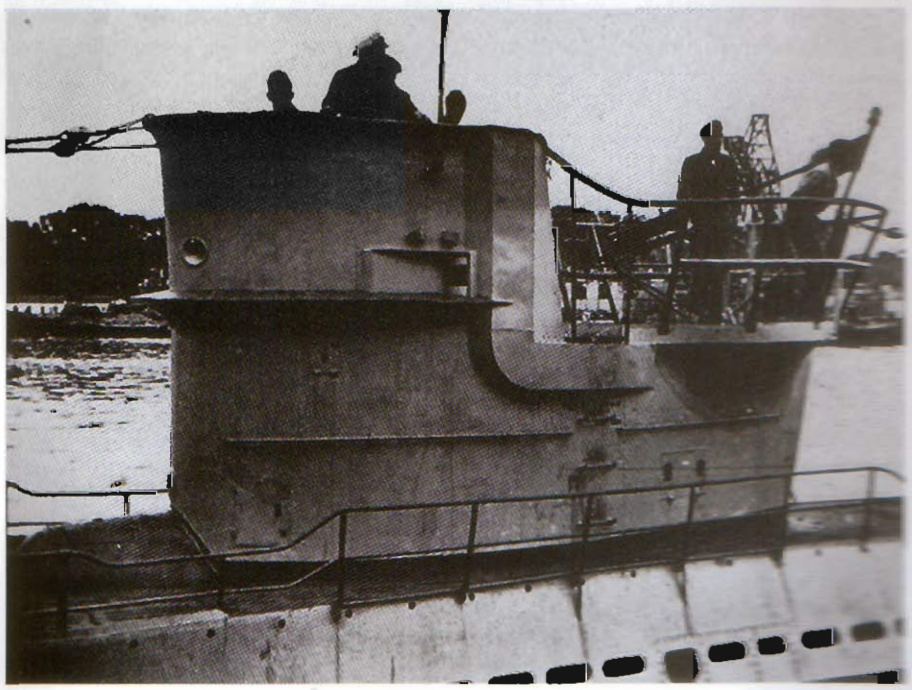

Wachta na *Uboocie* typu „VII", początkowy okres II WŚ. *(kol. Autora)*

U 16

- (28.04.1936), 16.05.1936, 24.10.1939, U. Fl. L. (B)
- Kptlt. Hannes Weingaertner (wrzesień 1937 — październik 1939),
  *Kptlt. Horst Wellner (październik 1939),
- AN 51°09'N / 01°28'O, zatopiony na wodach Kanału La Manche w okolicy Dover bombami głębinowymi brytyjskiego ścigacza okrętów podwodnych, zginęła cała załoga (28 ludzi). Istnieje wersja o wejściu na minę w okolicy Dover.

U 17

- (15.11.1935), 03.12.1935, 05.05.1945, U. Fl. W. (B, S do października 1939), U. Ausb. Fl. (BS, listopad 1939 — kwiecień 1940), 1. U. Ausb. Fl. (BS, kwiecień 1940), U. Abw. S. (BS, maj 1940 — marzec 1943), 22. U-Fl. (S, marzec 1943 — maj 1945),
- Kptlt. Heinz von Reiche (październik 1937 — wrzesień 1939),
  Kptlt. Harald Jeppener Haltenhoff (wrzesień — październik 1939),
  Kptlt. Wolf Stiebler (październik — listopad 1939),
  Kptlt. Udo Behrens (listopad 1939 — lipiec 1940),
  Oblt. z. See Herwig Collmann (lipiec — grudzień 1940),
  Kptlt. Wolfgang Schultze (grudzień 1940 — październik 1941),
  Oblt. z. See Erns Heydemann (październik 1941 — maj 1942),
  Ltn. z. See Walter Sitek (maj 1942 — marzec 1943),
  Oblt. z. See Karl Heinz Schmidt (z przerwą marzec 1943 — maj 1944),
  Kptlt. Otto Wollschläger (z przerwami październik 1941 — wrzesień 1943),
  Oblt. z. See Hans Jürgen Bartsch (maj — grudzień 1944),
  Oblt. z. See Friedrich Baumgärtel (grudzień 1944 — luty 1945),
  bez załogi (luty — maj 1945),
- 53°31'N / 08°10'O, został samozatopiony w Wilhelmshaven, operacja „Regenbogen". W styczniu 1945 roku brał udział w akcji ewakuacyjnej na Morzu Bałtyckim i przetransportował z Gotenhafen (Gdynia) do Kiel 20 członków rodzin załogi.

U 18

- (06.12.1935), 04.01.1936, 25.08.1944, U. Fl. L. (B do listopada 1939), U. Ausb. Fl. (BS, B, listopad 1939 — kwiecień 1940), 1. U. Ausb. Fl. (BS, kwiecień — czerwiec 1940), 24. U-Fl. (BS, lipiec — grudzień 1940), 22. U-Fl. (S, styczeń 1941 — wrzesień 1942), transport nad Morze Czarne (wrzesień 1942 — maj 1943), 30. U-Fl. (B, 06.05.1943 — sierpień 1944),
- Kptlt. Max Hermann Bauer (wrzesień 1937 — listopad 1939),
  Oblt. z. See Ernst Mangersen (listopad 1939 — wrzesień 1940),
  Kptlt. Hans Heinz Linder (wrzesień — grudzień 1940),
  Kptlt. Ernst Vogelsang (grudzień 1940 — maj 1941),
  Oblt. z. See Hans Achim von Rosenberg Gruszcynski (maj 1941 — maj 1942),
  Oblt. z. See Friedrich Wilhelm Wissmann (maj — sierpień 1942),
  Oblt. z. See Karl Fleige (z przerwami grudzień 1942 — sierpień 1944),
  Oblt. z. See Hans Jürgen Bartsch (maj 1944),
  Oblt. z. See Rudolf Arendt (maj — czerwiec 1944),
- CL 44°12'N / 28°41'O, samozatopiony na Morzu Czarnym na południe od Konstancy. W końcu 1944 wydobyty przez Rosjan i przeholowany do Sewastopola (?) w celu wykonania remontu. Ostatecznie w wyniku niemożności jego wykonania w dniu 26.05.1947 został zatopiony w okolicy Sewastopola ogniem artylerii radzieckiego okrętu podwodnego **M 120**. W dniu 20.11.1936 o godzinie 09:54 zderzył się na Morzu Bałtyckim w okolicy Lübeck (54°07'N / 11°07'O) z torpedowcem **T 156**, zginęło ośmiu członków załogi. Został wydobyty dnia 28.11.1936 i dnia 30.09.1937 ponownie wcielony do służby. Podczas służby na Morzu Czarnym w dniu 25.04.1944 o godzinie 10:50 załoga **U 18** wykryła radziecki okręt podwodny, który na skutek braku torped miał być staranowany. W trakcie wykonywania podejścia do radzieckiej jednostki zjawiła się łódź latająca typu **BV 138**, która dokonała zrzutu bomb głębinowych. Zanurzony **U 18** nie odniósł uszkodzeń, lecz po wynurzeniu został zaatakowany przez **BV 138** pomimo wystrzelenia wielu rakiet sygnałowych; uratowało go zanurzenie alarmowe i brak w **BV 138** bomb głębinowych. Po wyjaśnieniu całej sprawy, okazało się, że przyczyną ataku na **U 18** było jego godło na kiosku (czerwona gwiazda przebita przez torpedę), które załoga **BV 138** wzięła za znak przynależności państwowej (!).

U 19

- (21.12.1935), 16.01.1936, 11.09.1944, U. Fl. W. (B, S do grudnia 1939), 1. U-Fl. (B, S, styczeń — kwiecień 1940), 1. U. Ausb. Fl. (BS, maj — czerwiec 1940), 24. U-Fl. (BS, lipiec — grudzień 1940), 22. U-Fl. (S, grudzień 1940 — kwiecień 1942), transport nad Morze Czarne (kwiecień — październik 1942), 30. U-Fl. (B, 09.11.1942 — wrzesień 1944),
- Kptlt. Hans Meckel (październik 1937 — listopad 1939),
  Kptlt. Wilhelm Müller Arnecke (listopad 1939 — styczeń 1940),
  Kptlt. Joachim Schepke (styczeń — kwiecień 1940),
  Kptlt. Wilfried Prellberg (maj — lipiec 1940),
  Kptlt. Peter Lohmeyer (lipiec — październik 1940),
  Kptlt. Wolfgang Kaufmann (październik — listopad 1940),
  Kptlt. Rudolf Schendel (listopad 1940 — czerwiec 1941),
  Oblt. z. See Gerhard Litterscheid (czerwiec 1941 — luty 1942),
  Oblt. z. See Hans Ludwig Gaude (luty 1942 — październik 1943),
  Oblt. z. See Willy Ohlenburg (październik 1943 — wrzesień 1944),
  Oblt. z. See Hubert Verpoorten (wrzesień 1944),
- CL 41°34'N / 31°50'O, samozatopiony na Morzu Czarnym w pobliżu tureckiego wybrzeża w rejonie Zonguldak. Po samozatopieniu dowódca oraz trzech członków załogi zostało internowanych w Turcji do chwili zakończenia II WŚ.

U 20

- (14.01.1936), 01.02.1936, 10.09.1944, U. Fl. L. (B do grudnia 1939), 1. U-Fl. (B, styczeń — maj 1940), 1. U. Ausb. Fl. (S, maj — czerwiec 1940), 21. U-Fl. (S, lipiec 1940 — wrzesień 1942), transport nad Morze Czarne (wrzesień 1942 — maj 1943), 30. U-Fl. (B, 27.05.1943 — wrzesień 1944),
- Kptlt. Karl Heinz Moehle (październik 1937 — styczeń 1940),
  Kptlt. Harro von Klot Heydenfeldt (styczeń — kwiecień 1940),
  Oblt. z. See Heinrich Driver (kwiecień — maj 1940),
  Oblt. z. See Hansjürgen Zetzsche (maj — czerwiec 1940),
  Kptlt. Ottokar Paulshen (czerwiec — listopad 1940),
  Kptlt. Herbert Schauenburg (listopad 1940 — maj 1941),
  Oblt. z. See Wolfgang Sträter (maj — grudzień 1941),
  Oblt. z. See Kurt Nölke (grudzień 1941 — kwiecień 1942),
  Oblt. z. See Clemens Schöler (maj — wrzesień 1942, maj — październik 1943),
  Oblt. z. See Karl Grafen (listopad 1943 — wrzesień 1944),
- CL 41°10'N / 31°47'O, samozatopiony na Morzu Czarnym w pobliżu tureckiego wybrzeża w rejonie Karasu.

U 21

- (13.07.1936), 06.08.1936, 05.08.1944, U. Fl. W. (B do grudnia 1939), 1. U-Fl. (B, styczeń — czerwiec 1940), 21. U-Fl. (S, lipiec 1940 — sierpień 1944),
- Kptlt. Fritz Frauenheim (do stycznia 1940),
  Kptlt. Wolf Stiebler (styczeń — sierpień 1940),
  Oblt. z. See Hans Heidtmann (sierpień — grudzień 1940),
  Kptlt. Bernhard Lohse (grudzień 1940 — maj 1941),
  Oblt. z. See Karl Heinz Herbschleb (maj 1941 — styczeń 1942),
  Oblt. z. See Hans Döhler (styczeń — wrzesień 1942),
  Ltn. z. See Hans Ferdinand Geisler (wrzesień 1942 — styczeń 1943),

Oblt. z. See Rudolf Kugelberg (styczeń 1943 — maj 1944),
Oblt. z. See Wolfgang Schwarzkopf (maj — sierpień 1944),

- skreślony z listy floty w Pillau. W lutym 1945 złomowany. W dniu 27.03.1940 na skutek błędu nawigacyjnego na Morzu Północnym na południowy wschód od Mandal w rejonie wyspy Oldknuppe (58°01'N / 07°29'O) osiadł na mieliźnie i został internowany w Norwegii. W dniu 09.04.1940 ponownie przejęty przez Niemców.

U 22

- (28.07.1936), 20.08.1936, 22.03.1940 (?), U. Fl. L. (B do grudnia 1939), 1. U-Fl. (B, styczeń — kwiecień 1940),
- Kptlt. Werner Winter (październik 1937 — październik 1939), *Kptlt. Karl Heinrich Jenisch (październik 1939 — kwiecień 1940),
- AN ?°N / ?°O, zatonął na wodach Skagerraku podczas marszu w rejon operacyjny (przylądek Lindesnes) prawdopodobnie po wejściu na minę, zginęła cała załoga (27 ludzi). Wyjście do tego rejsu bojowego nastąpiło 20.03.1940. **U 22**, zatopił w dniu 21.01.1940 na Morzu Północnym brytyjski niszczyciel ***Exmouth***.

U 23

- (28.08.1936), 24.09.1936, 10.09.1944, U. Fl. W. (B do grudnia 1939), 1. U-Fl. (B, styczeń — czerwiec 1940), 21. U-Fl. (S, lipiec 1940 — październik 1942), transport nad Morze Czarne (październik 1942 — czerwiec 1943), 30. U-Fl. (B, 03.06.1943 — wrzesień 1944),
- Kptlt. Otto Kretschmer (październik 1937 — marzec 1940), Kptlt. Heinz Beduhn (marzec — maj 1940), Oblt. z. See Heinrich Driver (maj — wrzesień 1940), Oblt. z. See Kurt Reichenbach Klinke (październik 1940 — marzec 1941), Oblt. z. See Ernst Ulrich Brüller (marzec — wrzesień 1941), Oblt. z. See Ulrich Gräf (wrzesień 1941 — marzec 1942), Kptlt. Rolf Birger Wahlen (marzec — październik 1942 i czerwiec 1943 — czerwiec 1944), Oblt. z. See Rudolf Arendt (czerwiec — wrzesień 1944)
- CL 41°11'N / 31°00'O, samozatopiony na Morzu Czarnym w pobliżu tureckiego wybrzeża w rejonie Agva. **U 23** wykonał swój ostatni atak torpedowy w dniu 01.09.1944 w rejonie Sewastopola, zatopił zbiornikowiec ***Oituz*** oraz transportowiec ***Regele Ferdinand***. **U 23**, zatopił na Morzu Północnym na wschód od Pentlant Firth brytyjski niszczyciel ***Daring***.

U 24

- (24.09.1936), 10.10.1936, 25.08.1944, U. Fl. L. (B do października 1939), U. Fl. W. (S, listopad — grudzień 1939), 1. U-Fl. (B, styczeń — kwiecień 1940), 1. Ausb. Fl. (S, maj — czerwiec 1940), 21. U-Fl. (S, lipiec 1940 — kwiecień 1942), transport nad Morze Czarne (kwiecień — październik 1942), 30. U-Fl. (B, 14.10.1942 — sierpień 1944),
- Kptlt. Udo Behrens (październik 1937 — październik 1939), Kptlt. Harald Jeppener Haltenhoff (październik — listopad 1939), Oblt. z. See Udo Heilmann (listopad 1939 — sierpień 1940), Oblt. z. See Dietrich Borchert (sierpień 1940 — marzec 1941), Oblt. z. See Helmut Hennig (marzec — sierpień 1941), Oblt. z. See Hardo Rodler von Roithberg (sierpień 1941 — maj 1942), Oblt. z. See Klaus Petersen (październik — listopad 1942), Oblt. z. See Clemens Schöler (listopad 1942 — kwiecień 1943), Kptlt. Klaus Petersen (kwiecień 1943 — kwiecień 1944), Oblt. z. See Martin Landt Hayen (kwiecień — lipiec 1944), Oblt. z. See Dieter Lenzmann (lipiec — sierpień 1944),
- CL 44°12'N / 28°41'O, samozatopiony na Morzu Czarnym na południe od Konstancy. Podczas akcji w dniu 27.05.1944 zginął jeden członek załogi a dwóch zostało rannych. Wiosną 1945 został wydobyty przez Rosjan i przeholowany do Sewastopola (?) w celu wykonania remontu. Ostatecznie w wyniku niemożności jego wykonania dnia 26.05.1947 zatopiony w okolicy Sewastopola torpedą radzieckiego okrętu podwodnego **M 120**.

U 120

- (16.03.1940), 20.04.1940, 05.05.1945, US-Fl. (S, kwiecień — czerwiec 1940), 21. U-Fl. (S, lipiec 1940 — marzec 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945).

Powyżej: *Uboot* typu „VII" prowadzący walkę z żeglugą nieprzyjaciela na zasadach przyzowych, początkowy okres II WŚ. W szalupie kapitan zatrzymanej jednostki.

(kol. Autora)

Poniżej: U 29 (typ „VII"), pierwsze dni lipca 1940 r. Na dalszym planie zatopiony grecki frachtowiec. Dobrze widoczna jest rufowa wyrzutnia torpedowa *Uboota*.

(kol. Autora)

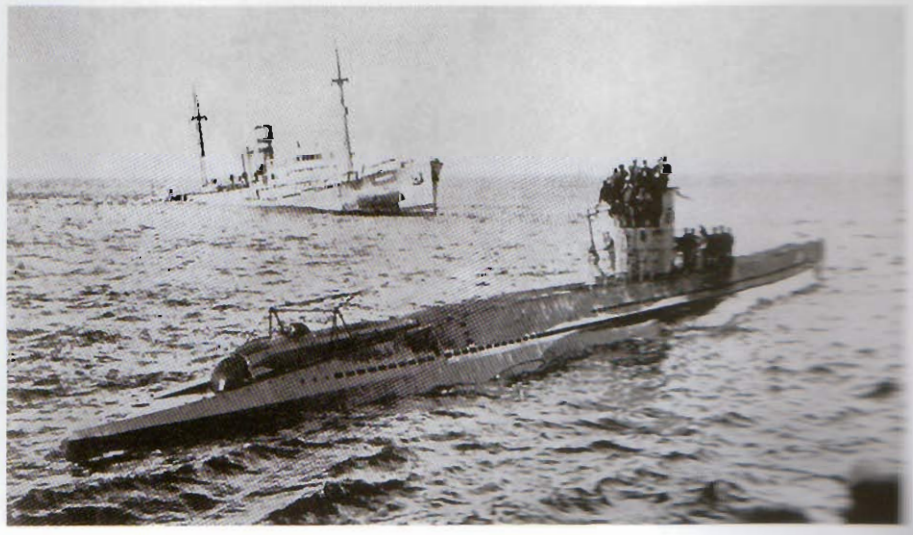

Powyżej: Tonący brytyjski lotniskowiec *Courageous* trafiony torpedami U 29 w dniu 17 września 1939. *Ubootem* dowodził Kptlt. Schuhart.

Poniżej: Triumfalny powrót U 29 po zatopieniu *Courageous'a*.

(oba zdjęcia: kol. Autora)

- Oblt. z. See Ernst Bauer (kwiecień — listopad 1940),
  Oblt. z. See Wolfgang Heyda (listopad 1940 — maj 1941),
  Oblt. z. See Willy Roderich Körner (maj 1941 — luty 1942),
  Oblt. z. See Hans Fiedler (luty — wrzesień 1942),
  Ltn. z. See Alfred Radermacher (wrzesień 1942 — maj 1943),

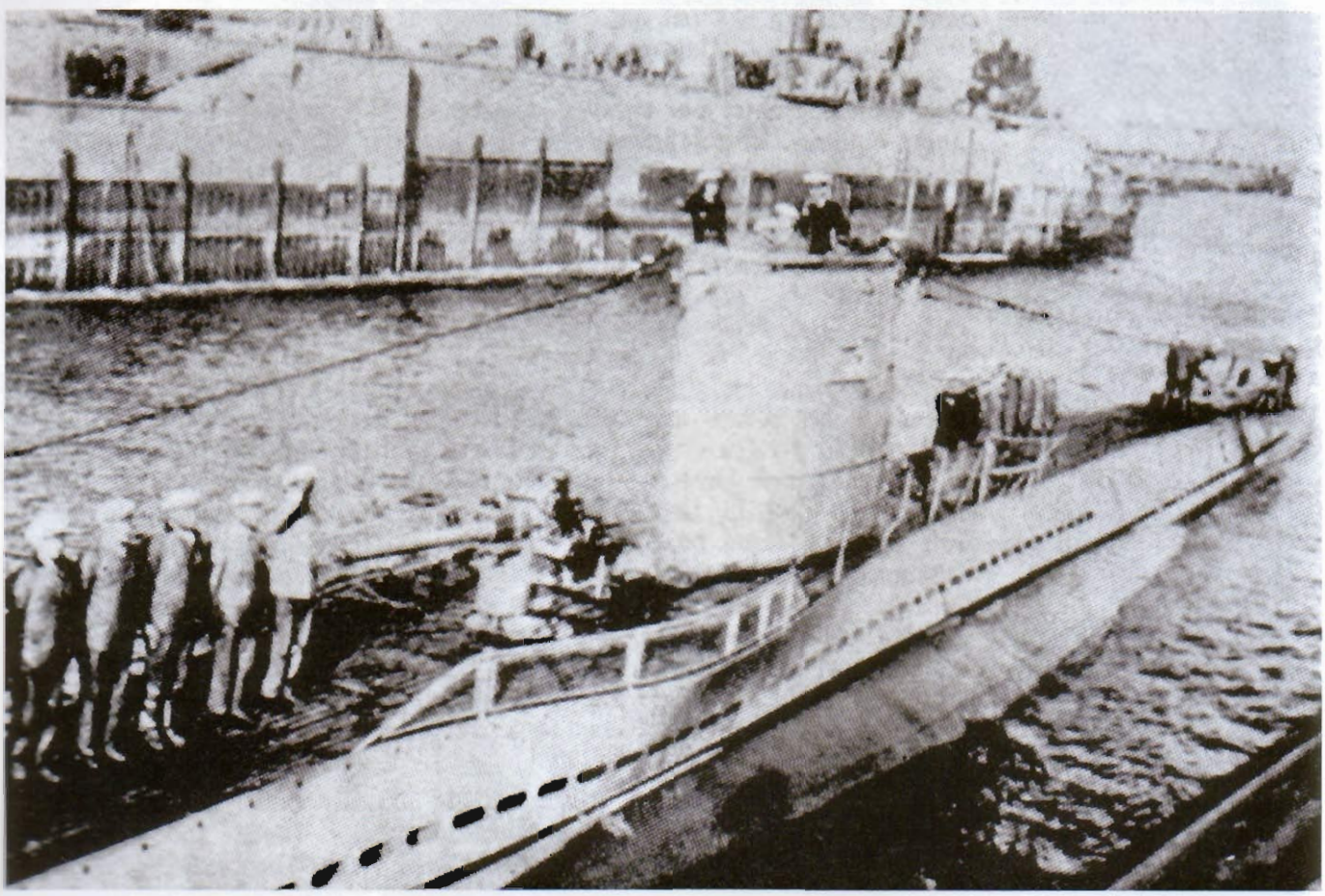

Oblt. z. See Joachim Sauerbier (lipiec 1943 — wrzesień 1944),
Oblt. z. See Rolf Rüdiger Bensel (wrzesień 1944 — maj 1945),

- AN ?°N / ?°O, samozatopiony na Morzu Północnym w ujściu rzeki Weser, operacja „Regenbogen". W okresie od października 1949 do listopada 1950 złomowany. Inne źródła podają miejsce samozatopienia Bremerhaven (?).

U 121

- (20.04.1940), 28.05.1940, 05.05.1945, US-Fl. (S, maj — czerwiec 1940), 21. U-Fl. (S, lipiec 1940 — maj 1945),
- Kptlt. Karl Ernst Schroeter (z przerwą maj 1940 — marzec 1941),
  Kptlt. Otto Harms (październik — listopad 1940),
  Kptlt. Egon Reiner Frhr. von Schlippenbach (marzec — lipiec 1941),
  Kptlt. Gert Hetschko (lipiec 1941 — marzec 1942),
  Oblt. z. See Ernst von Witzendorff (marzec — kwiecień 1942),
  Oblt. z. See Otto Westphalen (maj 1942 — luty 1943),
  Oblt. z. See Ewald Hülsenbeck (luty 1943 — luty 1944),
  Oblt. z. See Friedrich Horst (luty 1944 — maj 1945),
- AN ?°N / ?°O, samozatopiony na Morzu Północnym w ujściu rzeki Weser, operacja „Regenbogen".

Okręty podwodne typu „II C"

U 56

- (03.09.1938), 26.11.1938, 28.04.1945, U. Fl. E. (B do grudnia 1939), 1. U-Fl. (B, styczeń — listopad 1940), 24. U-Fl. (BS, listopad — grudzień 1940), 22. U-Fl. (S, grudzień 1940 — czerwiec 1944, w 41 B), 19. U-Fl. (S, lipiec 1944 — kwiecień 1945),
- Kptlt. Wilhelm Zahn (listopad 1938 — styczeń 1940),
  Oblt. z. See Otto Harms (styczeń — październik 1940),
  Kptlt. Werner Pfeifer (październik 1940 — kwiecień 1941),
  Oblt. z. See Wolfgang Römer (kwiecień 1941 — styczeń 1942),
  Oblt. z. See Günther Grave (styczeń — listopad 1942),
  Oblt. z. See Hugo Deiring (listopad 1942 — luty 1944),
  Oblt. z. See Werner Sausmikant (luty — czerwiec 1944)
  Ltn. z. See Heinrich Miede (lipiec 1944 — luty 1945),
  Oblt. z. See Joachim Sauerbier (luty — kwiecień 1945),
- 54°19'N / 10°10'O, zatopiony w Kiel podczas ataku bombowego brytyjskich samolotów. W styczniu 1945 brał udział w akcji ewakuacyjnej na Morzu Bałtyckim i przetransportował z Pillau do Kiel 10 matek z dziećmi.

U 57

- (03.09.1938), 29.12.1938, 03.05.1945, U. Fl. E. (B do grudnia 1939), 1. U-Fl. (B, styczeń — wrzesień 1940), 22. U-Fl. (S, styczeń 1941 — czerwiec 1944), 19. U-Fl. (S, lipiec 1944 — kwiecień 1945),
- Kptlt. Claus Korth (grudzień 1938 — czerwiec 1940),
  Oblt. z. See Erich Topp (czerwiec — wrzesień 1940),
  Oblt. z. See Wilhelm Eisele (styczeń 1941 — maj 1943),
  Oblt. z. See Walter Zenker (maj 1943 — lipiec 1944),
  Oblt. z. See Peter Kühl (sierpień 1944 — kwiecień 1945),
- 54°19'N / 10°10'O, samozatopiony w Kiel, operacja „Regenbogen". Dnia 03.09.1940 o godzinie 00:15 zatonął powracając z rejsu bojowego w rejonie Brunsbüttel na skutek kolizji z norweskim statkiem *Rona* (53°53'N / 09°09'O),

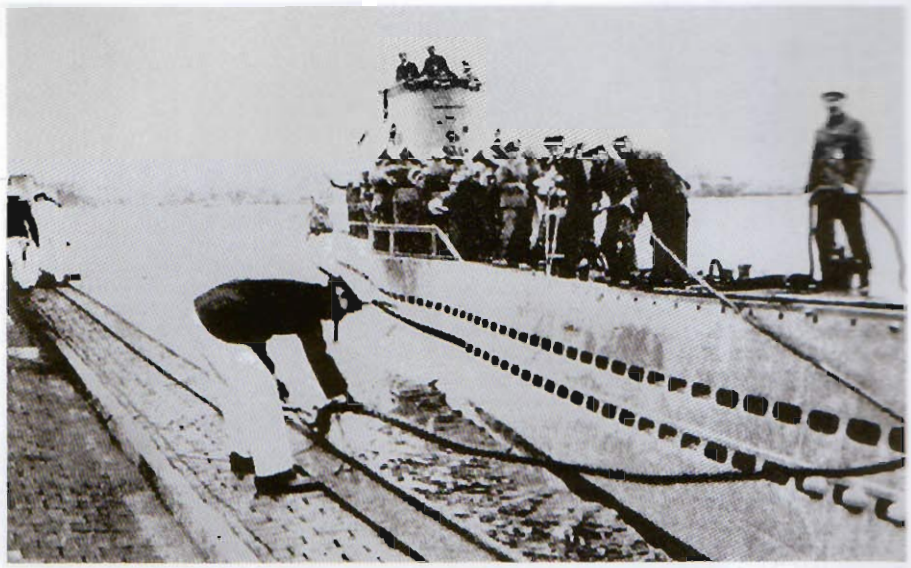

U 29 (typ „VII") dowodzony przez Kptlt. Schuharta, cumujący w bazie po powrocie z akcji zatopienia brytyjskiego lotniskowca *Courageous*.

(kol. Autora)

U 29 witany przez Hitlera po powrocie z rejsu bojowego zakończonego zatopieniem brytyjskiego lotniskowca *Courageous*.

(kol. M. Krzyżan)

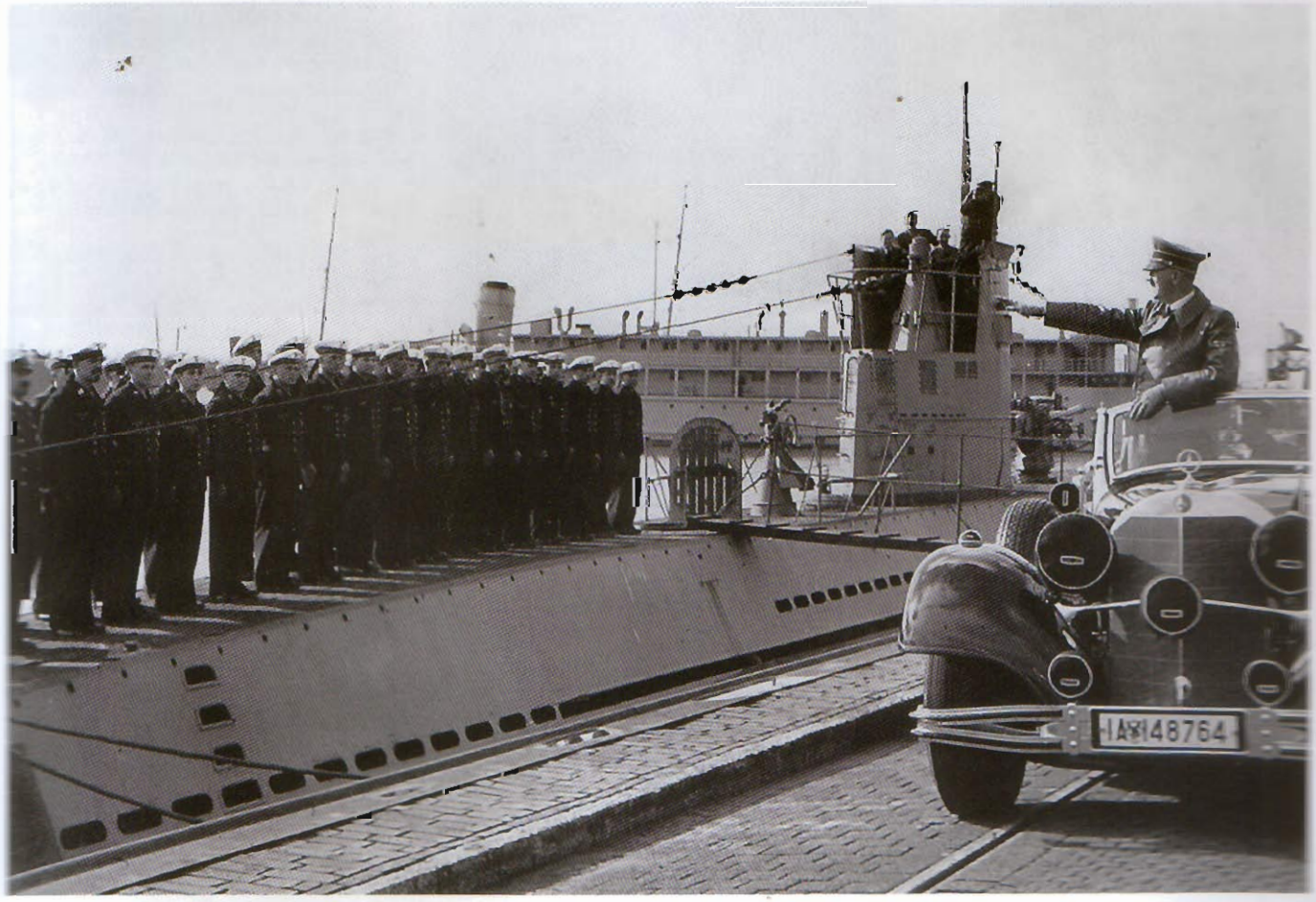

Powyżej: U 46 (typ „VII B") dowodzony przez Kptlt. Endraßa w bazie w St. Nazaire. Uszkodzenia kiosku w trakcie rejsu bojowego — załoga miała tym razem dużo szczęścia.

Poniżej: Kptlt. Günther Prien na mostku U 47 po powrocie z akcji w Scapa Flow.

(oba zdjęcia: kol. Autora)

zginęło sześciu członków załogi. We wrześniu 1940 został wydobyty i w dniu 11.01.1941 ponownie wcielony do służby. W 01.1945 brał udział w akcji ewakuacyjnej na Morzu Bałtyckim i przetransportował z Pillau do Kiel dziesięciu matek z dziećmi.

U 58

- (14.10.1938), 04.02.1939, 03.05.1945, U. Fl. E. (B do grudnia 1939), 1. U–Fl. (B, styczeń — grudzień 1940), 22. U–Fl. (S, styczeń 1941 — czerwiec 1944), 19. U–Fl. (S, lipiec 1944 — kwiecień 1945), skreślony ze stanu floty w kwietniu 1945,
- Kptlt. Herbert Kuppisch (luty 1939 — czerwiec 1940),
  Oblt. z. See Heinrich Schonder (czerwiec — listopad 1940),
  Kptlt. Hans Joachim Rahmlow (listopad 1940 — kwiecień 1941),
  Oblt. z. See Horst Hamm (kwiecień — wrzesień 1941),
  Oblt. z. See Bruno Barber (październik 1941 — sierpień 1942),
  Oblt. z. See Dietrich Schöneboom (sierpień — listopad 1942),
  Oblt. z. See Horst Willner (listopad 1942 — luty 1944),
  Oblt. z. See Robert Rix (luty — lipiec 1944),
  Oblt. z. See Richard Schulz (lipiec 1944 — kwiecień 1945),
- 54°19'N / 10°10'O, samozatopiony w Kiel, operacja „Regenbogen". W styczniu 1945 brał udział w akcji ewakuacyjnej na Morzu Bałtyckim i przetransportował z Pillau do Kiel dziesięciu matek z dziećmi.

U 59

- (12.10.1938), 04.03.1939, 03.05.1945, U. Fl. E. (B do grudnia 1939), 1. U–Fl. (B, styczeń — grudzień 1940), 22. U–Fl. (S, styczeń 1941 — czerwiec 1944), 19. U–Fl. (S, lipiec 1944 — kwiecień 1945), skreślony ze stanu floty w kwietniu 1945,
- Kptlt. Harald Jürst (marzec 1939 — lipiec 1940),
  Kptlt. Joachim Matz (lipiec — listopad 1940),
  Kptlt. Siegfried Frhf. von Forstner (listopad 1940 — kwiecień 1941),
  Oblt. z. See Günter Gretschel (listopad 1941 — luty 1942),
  Oblt. z. See Günter Poser (luty — lipiec 1942),
  Oblt. z. See Karl Heinz Sammler (lipiec 1942 — czerwiec 1943),
  Oblt. z. See Hans Jürgen Schley (czerwiec 1943 — lipiec 1944),
  Ltn. z. See Herbert Walther (lipiec 1944 — kwiecień 1945),
- samozatopiony w Kiel, operacja „Regenbogen". W styczniu 1945 brał udział w akcji ewakuacyjnej na Morzu Bałtyckim i przetransportował z Pillau do Kiel 10 matek z dziećmi.

U 60

- (01.06.1939), 22.07.1939, 05.05.1945, U. Fl. E. (BS, lipiec — październik 1939, B, październik — grudzień 1939), 1. U–Fl. (B, styczeń — listopad 1940), 21. U–Fl. (S, listopad 1940 — marzec 1945), skreślony ze stanu floty w marcu 1945,
- Kptlt. Georg Schewe (lipiec 1939 — sierpień 1940),
  Oblt. z. See Adalbert Schnee (sierpień — listopad 1940),
  Oblt. z. See Georg Wallas (listopad 1940 — wrzesień 1941),
  Ltn. z. See Kurt Pressel (wrzesień 1941 — kwiecień 1942),
  Oblt. z. See Hans Dieter Mohs (kwiecień — grudzień 1942),
  Oblt. z. See Kregelin (grudzień 1942 — luty 1944),
  Oblt. z. See Jürgen Giesewetter (luty 1944 — marzec 1945),
- 53°31'N / 08°10'O, samozatopiony w Wilhelmshaven, operacja „Regenbogen".

U 61

- (15.06.1939), 12.08.1939, 05.05.1945, U. Fl. E. (BS, sierpień — październik 1939, B, październik — grudzień 1939), 1. U–Fl. (B, grudzień 1939 — listopad 1940), 21. U–Fl. (S, listopad 1940 — marzec 1945), skreślony ze stanu floty w marcu 1945,
- Kptlt. Jürgen Oesten (sierpień 1939 — sierpień 1940),
  Kptlt. Wolf Stiebler (sierpień — listopad 1940),
  Oblt. z. See Willy Mattke (listopad 1940 — maj 1941),
  Oblt. z. See Hans Lange (maj 1941 — styczeń 1942),
  Oblt. z. See Horst Geider (styczeń — listopad 1942),
  Oblt. z. See Wolfgang Ley (listopad 1942 — wrzesień 1943),
  Oblt. z. See Rudolf Schultze (wrzesień 1943 — grudzień 1944),
  Ltn. z. See Werner Zapf (grudzień 1944 — marzec 1945),
- 53°31'N / 08°10'O, samozatopiony w Wilhelmshaven, operacja „Regenbogen".

U 47 „Byk ze Scapa Flow". Na kiosku widoczne są godło okrętu oraz liczba zatopionego tonażu przeciwnika.

(kol. Autora)

U 62

- (16.11.1939), 21.12.1939, 05.05.1945, 1. U-Fl. (BS, grudzień 1939 — styczeń 1940, B, luty — wrzesień 1940), 21. U-Fl. (S, październik 1940 — marzec 1945),
- Kptlt. Hans Bernhard Michalowski (grudzień 1939 — listopad 1940),
  Oblt. z. See Ludwig Forster (grudzień 1940 — wrzesień 1941),
  Oblt. z. See Max Wintermeyer (wrzesień — listopad 1941),
  Kptlt. Waldemar Mehl (listopad 1941),
  Oblt. z. See Horst Schünemann (listopad 1941 — kwiecień 1942),
  Oblt. z. See Adolf Schönberg (październik 1942 — lipiec 1943),
  Oblt. z. See Horst Slevogt (lipiec 1943 — listopad 1944),
  Ltn. z. See Hans Eckart Augustin (listopad 1944 — marzec 1945),
- 53°31'N / 08°10'O, samozatopiony w Wilhelmshaven, operacja „Regenbogen". **U 62** zatopił w dniu 29.05.1940 na wodach Kanału La Manche brytyjski niszczyciel ***Grafton***.

U 63

- (06.12.1939), 18.01.1940, 25.02.1940 1. U-Fl. (B),
- Oblt. z. See Günther Lorentz (styczeń — luty 1940),
- AN 58°40'N / 00°10'W, zatopiony na Morzu Północnym na południe od wysp Szetlandzkich bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Escort***, ***Imogen***, ***Inglefield*** oraz torpedą brytyjskiego okrętu podwodnego ***Narwal***, zginął jeden członek załogi. Jednemu z członków załogi **U 63**, który dostał się do niewoli (Walter Kurt Reich) udała się ucieczka z transportującego go polskiego statku ***Sobieski*** i przez USA, Japonię, ZSRR wrócił wiosną 1941 do Niemiec.

Okręty podwodne typu „II D"

U 137

- (18.05.1940), 15.06.1940, 05.05.1945, 1. U-Fl. (BS, czerwca — wrzesień 1940, B, wrzesień — grudzień 1940), 22. U-Fl. (S, styczeń 1941 — maj 1945), 3. U-Fl. (B, przejściowo w 1941),
- Kptlt. Herbert Wohlfarth (czerwiec — grudzień 1940),
  Oblt. z. See Hanns Ferdinand Massmann (grudzień 1940 — grudzień 1941),
  Oblt. z. See Herbert Brünning (grudzień 1941 — sierpień 1942),
  Oblt. z. See Gerth Gemeiner (sierpień 1942 — grudzień 1943),
  Oblt. z. See Günther Schimmel (grudzień 1943 — styczeń 1945),
  Oblt. z. See Erich Fischer (styczeń — luty 1945),
  Oblt. z. See Hans Joachim Dierks (marzec — maj 1945),
- 53°31'N / 08°10'O, samozatopiony w Wilhelmshaven w śluzie im. Großadmiral Raeder, operacja „Regenbogen".

U 47. *(kol. Autora)*

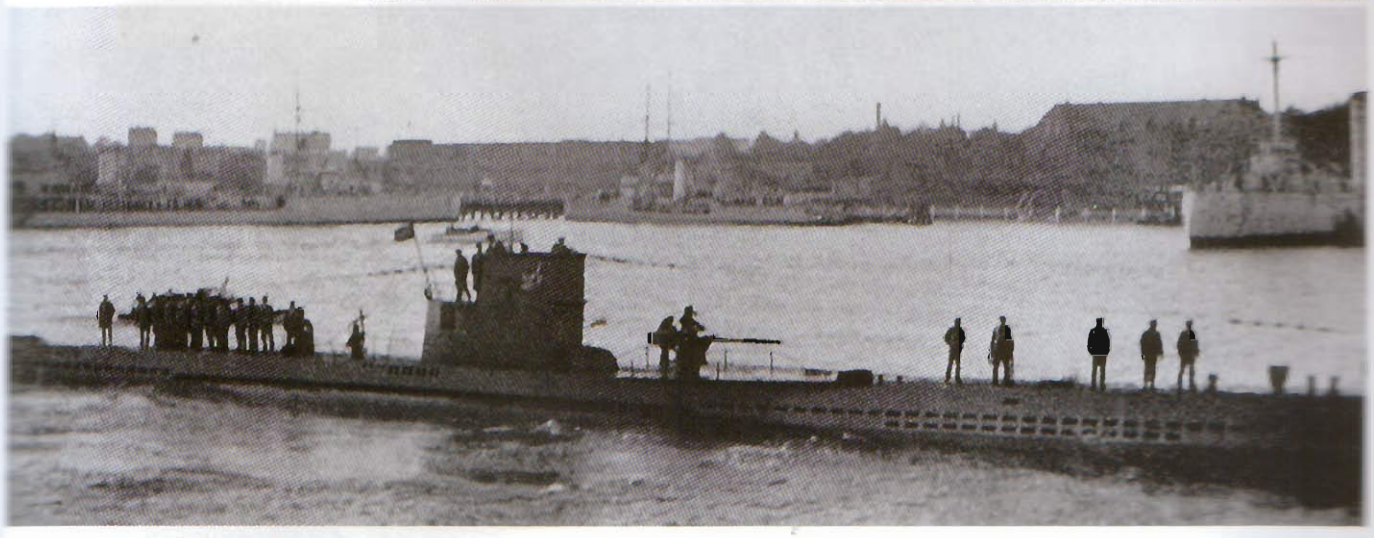

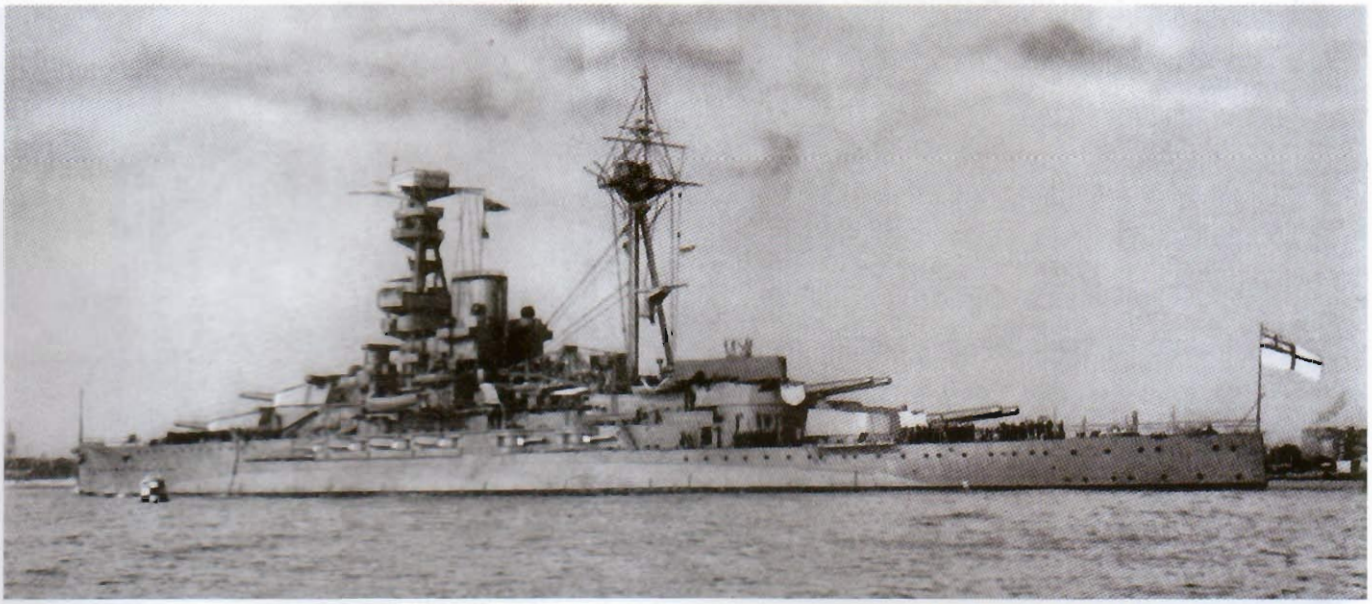

Brytyjski pancernik *Royal Oak* zatopiony przez U 47 w Scapa Flow.

(kol. Autora)

U 138

- (18.05.1940), 27.06.1940, 18.06.1941, 1. U-Fl. (BS, czerwca — wrzesień 1940, B, wrzesień — grudzień 1940), 22. U-Fl. (S, styczeń — kwiecień 1941), 3. U-Fl. (B, kwiecień — czerwiec 1941),
- Oblt. z. See Wolfgang Lüth (czerwiec — październik 1940), Kptlt. Peter Lohmeyer (październik — grudzień 1940), Oblt. z. See Franz Gramitzky (styczeń — czerwiec 1941),
- CG 36°04'N / 07°29'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Cadiz bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Faulknor***, ***Fearless***, ***Forester***, ***Foresight***, ***Foxhound***, załoga w komplecie dostała się do niewoli.

U 139

- (28.06.1940), 24.07.1940, 05.05.1945, 1. U-Fl. (BS, lipiec — październik 1940), 21. U-Fl. (S, październik 1940 — kwiecień 1941), 22. U-Fl. (S, kwiecień 1941 — maj 1945, B w okresie czerwiec — sierpień 1941),
- Kptlt. Robert Bartels (lipiec — grudzień 1940), Oblt. z. See Horst Elfe (grudzień 1940 — październik 1941), Oblt. z. See Heiko Fenn (październik 1941 — maj 1942), Oblt. z. See Albert Lauzemis (czerwiec — lipiec 1942), Kptlt. Helmut Sommer (lipiec — październik 1942), Oblt. z. See Richard Böttcher (październik 1942 — wrzesień 1943), Ltn. z. See Hubertus Korndörfer (wrzesień — grudzień 1943), Oblt. z. See Günther Lube (grudzień 1943 — lipiec 1944), Oblt. z. See Walter Kimmelmann (lipiec 1944 — maj 1945),
- 53°31'N / 08°10'O, samozatopiony w Wilhelmshaven w śluzie im. Großadmiral Raeder, operacja „Regenbogen".

U 140

- (28.06.1940), 07.08.1940, 05.05.1945, 1. U-Fl. (BS, sierpień — listopad 1940, B, listopad — grudzień 1940), 22. U-Fl. (S, styczeń 1941 — marzec 1945, B w okresie czerwiec — sierpień 1941), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Hans Peter Hinsch (sierpień 1940 — kwiecień 1941), Oblt. z. See Hans Jürgen Hellriegel (kwiecień 1941 — styczeń 1942), Oblt. z. See Klaus Popp (styczeń — sierpień 1942), Oblt. z. See Albrecht Markert (sierpień 1942 — lipiec 1944), Oblt. z. See Herbert Zeißler (lipiec — listopad 1944), Oblt. z. See Wolfgang Scherfling (listopad 1944 — maj 1945),
- 53°31'N / 08°10'O, samozatopiony w Wilhelmshaven w śluzie im. Großadmiral Raeder, operacja „Regenbogen". **U 140** zatopił w dniu 21.07.1941 na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Fińskiej radziecki okręt podwodny **M 94**.

U 141

- (27.07.1940), 21.08.1940, 05.05.1945, 1. U-Fl. (BS, sierpień — październik 1940), 21. U-Fl. (S, październik 1940 — kwiecień 1941), 3. U-Fl. (B, kwiecień — wrzesień 1941), 21. U-Fl. (S, wrzesień 1941 — maj 1945),
- Oblt. z. See Heinz Otto Schultze (sierpień 1940 — marzec 1941), Oblt. z. See Philipp Schüler (marzec — listopad 1941), Oblt. z. See Jürgen Krüger (listopad 1941 — czerwiec 1942), Oblt. z. See Günther Möller (czerwiec 1942 — luty 1943), Oblt. z. See Dietrich Rauch (luty — lipiec 1943),

U 47 powraca z owocnego wypadu do Scapa Flow, w głębi *Scharnhorst*.

(kol. Autora)

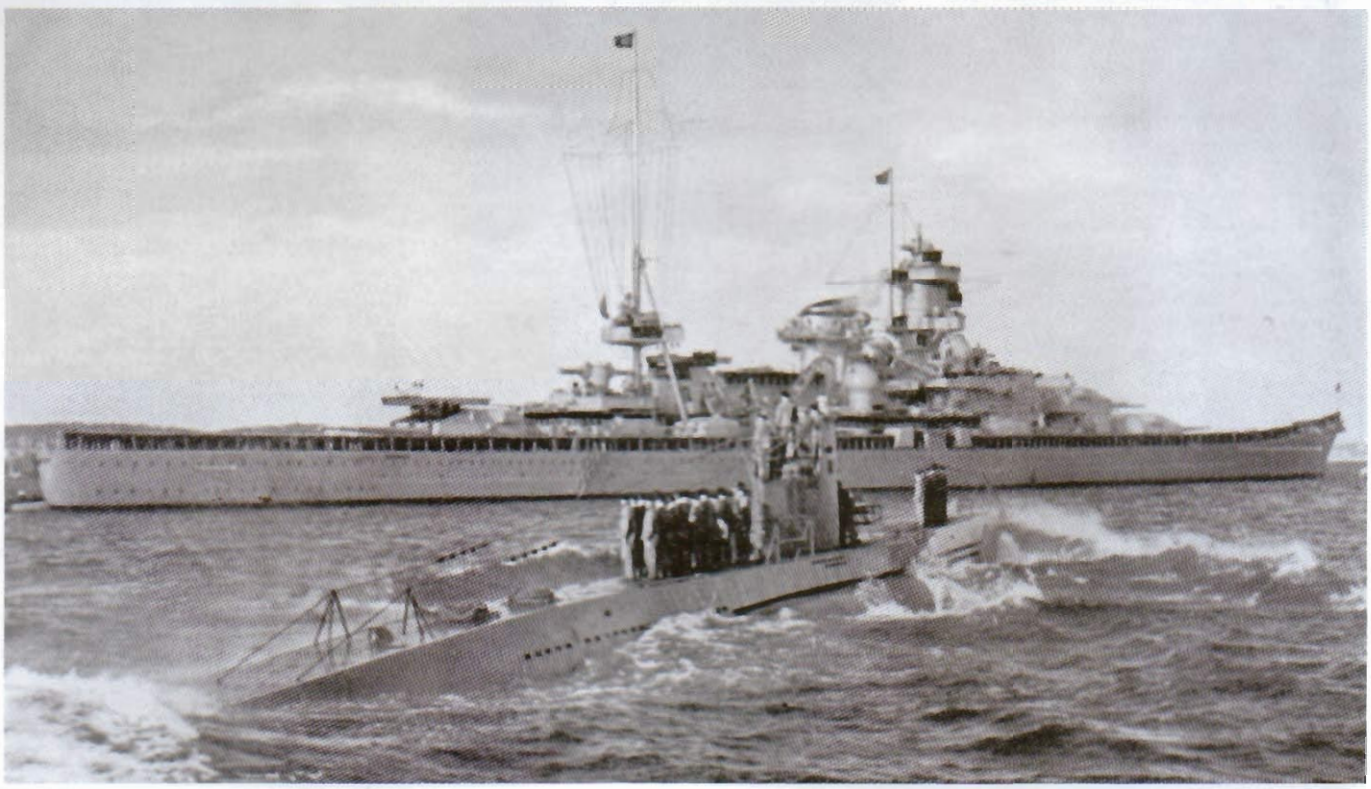

Oblt. z. See Bernhard Luttmann (lipiec — listopad 1943),
Oblt. z. See Heinz Dietrich Hoffmann (listopad 1944 — maj 1945),

- 53°31'N / 08°10'O, samozatopiony w Wilhelmshaven w śluzie im. Großadmiral Raeder, operacja „Regenbogen"

U 142

- (27.07.1940), 04.09.1940, 05.05.1945, 1. U-Fl. (BS, wrzesień — październik 1940), 24. U-Fl. (BS, październik — grudzień 1940), 22. U-Fl. (S, styczeń 1941 — maj 1945, B w okresie czerwiec — sierpień 1941), 5. U-Fl. (S, maj 1945),
- Oblt. z. See Nicolai Clausen (wrzesień — październik 1940), Kptlt. Paul Hugo Kettner (październik 1940 — październik 1941),
  Ltn. z. See Siegfried Lindke (październik 1941 — marzec 1942),
  Oblt. z. See Hans Joachim Bertelsmann (marzec — wrzesień 1942),
  Oblt. z. See Johann Otto Krieg (wrzesień — grudzień 1942),
  Oblt. z. See Karl Heinz Laudahn (grudzień 1942 — czerwiec 1944),
  Oblt. z. See Karl Schauroth (czerwiec 1944 — luty 1945),
  Oblt. z. See Friedrich Baumgärtel (luty — maj 1945),
- 53°31'N / 08°10'O, samozatopiony w Wilhelmshaven w śluzie im. Großadmiral Raeder, operacja „Regenbogen".

U 143

- (10.08.1940), 18.09.1940, 30.06.1945, 1. U-Fl. (BS, wrzesień — październik 1940), 24. U-Fl. (BS, listopad — grudzień 1940), 22. U-Fl. (S, styczeń — kwiecień 1941), 3. U-Fl. (B, kwiecień — wrzesień 1941), 22. U-Fl. (S, wrzesień 1941 — maj 1945),
- Kptlt. Ernst Mengersen (wrzesień — listopad 1940),
  Oblt. z. See Helmut Möhlmann (listopad 1940 — marzec 1941),
  Kptlt. Jürgen von Rosenstiel (marzec — maj 1941),
  Oblt. z. See Harald Gelhaus (maj — listopad 1941),
  Oblt. z. See Helmut Manseck (listopad 1941 — kwiecień 1942),
  Oblt. z. See Gerhard Groth (kwiecień — grudzień 1942),
  Oblt. z. See Erwin Schwager (grudzień 1942 — luty 1943),
  Oblt. z. See Hans Vogel (luty 1943 — maj 1944),
  Oblt. z. See Walter Kasparek (maj 1944 — maj 1945),
- kapitulacja w Wilhelmshaven, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight". Nazywany przez załogę *Maikäfer-Boot* (chrabąszcz).

U 144

- (24.08.1940), 02.10.1940, 09.08.1941, 1. U-Fl. (BS, październik — grudzień 1940), 22. U-Fl. (S, styczeń — czerwiec 1941, B, czerwiec — sierpień 1941),
- Oblt. z. See Friedrich von Mippel (październik — listopad 1940),
  Kptlt. Gert von Mittelstaedt (listopad 1940 — sierpień 1941),
- AO 59°??'N / 23°??'O, zatopiony na Morzu Bałtyckim na północ od Dagö torpedą radzieckiego okrętu podwodnego Szcz 307, zginęła cała załoga (28 ludzi).

U 145

- (21.09.1940), 16.10.1940, 30.06.1945, 1. U-Fl. (BS, październik — grudzień 1940), 22. U-Fl. (S, styczeń 1941 — maj 1945, B w okresie czerwiec — sierpień 1941),
- Oblt. z. See Heinrich Driver (październik — grudzień 1940), Kptlt. Rudolf Franzius (grudzień 1940 — październik 1941), Oblt. z. See Heinz Schomburg (październik — listopad 1941), Oblt. z. See Reimar Ziesmer (listopad 1941 — grudzień 1942),
  Oblt. z. See Otto Hübschen (grudzień 1942 — marzec 1944), Oblt. z. See Horst Hübsch (marzec — listopad 1944), Oblt. z. See Friedrich Karl Görner (listopad 1944 — maj 1945),
- kapitulacja w Wilhelmshaven, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 146

- (21.09.1940), 30.10.1940, 05.05.1945, 1. U-Fl. (BS, październik — grudzień 1940), 22. U-Fl. (z przerwą S, styczeń 1941 — maj 1945), 3. U-Fl. (B, czerwiec — lipiec 1941),
- Kptlt. Eberhard Hoffmann (październik 1940 — kwiecień 1941),
  Oblt. z. See Otto Ites (kwiecień — sierpień 1941),
  Ltn. z. See Ewald Hülsenbeck (sierpień — październik 1941),

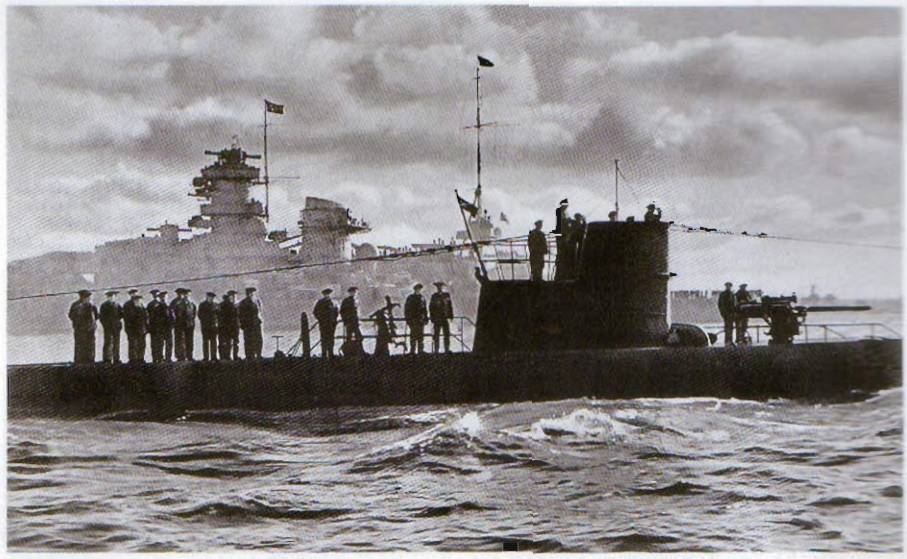

Powyżej: U 47 powraca ze Scapa Flow, w głębi *Scharnhorst*.

Poniżej: U 47 powracający ze Scapa Flow mija lekki krążownik *Emden*.

(oba zdjęcia: kol. Autora)

Ltn. z. See Wilhelm Grimme (październik 1941 — czerwiec 1942),
Oblt. z. See Gerth Gemeiner (czerwiec — lipiec 1942),
Oblt. z. See Jürgen Nissen (wrzesień — październik 1942),
Oblt. z. See Erich Hilsenitz (listopad 1942 — lipiec 1943),
Oblt. z. See Herbert Waldschmidt (lipiec 1943 — grudzień 1944),
Oblt. z. See Helmuth Wüst (grudzień 1944 — kwiecień 1945),
Oblt. z. See Karl Schauroth (kwiecień — maj 1945),

- 53°31'N / 08°10'O, samozatopiony w Wilhelmshaven w śluzie im. Großadmiral Raeder, operacja „Regenbogen".

U 147

- (16.11.1940), 11.12.1940, 02.06.1941, 2. U-Fl. (BS, grudzień 1940), 22. U-Fl. (S, grudzień 1940 — luty 1941), 3. U-Fl. (B, luty — czerwiec 1941),
- Kptlt. Reinhard Hardegen (grudzień 1940 — maj 1941),
  Oblt. z. See Eberhard Wetjen (maj — czerwiec 1941),
- AM 56°38'N / 10°24'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Wanderer*** oraz korwety ***Periwinkle***, zginęło 26 członków załogi.

U 148

- (16.11.1940), 28.12.1940, 05.05.1945, 24. U-Fl. (BS, grudzień 1940 — sierpień 1941), 21. U-Fl. (S, sierpień 1941 — maj 1945),
- Oblt. z. See Hans Jürgen Radke (grudzień 1940 — wrzesień 1941),
  Oblt. z. See Eberhard Mohr (wrzesień 1941 — luty 1942),
  Oblt. z. See Heinz Franke (luty — październik 1942),
  Oblt. z. See Herbert Brüninghaus (październik 1942 — marzec 1943),
  Oblt. z. See Gosta von Möllendorff (marzec — sierpień 1943),
  Oblt. z. See Heinz Schäffer (grudzień 1943 — grudzień 1944),
  Oblt. z. See Renko Tammen (grudzień 1944 — maj 1945),
- 53°31'N / 08°10'O, został samozatopiony w Wilhelmshaven w śluzie im. Großadmiral Raeder, w trakcie operacji „Regenbogen".

U 149

- (19.10.1940), 13.11.1940, 30.06.1945, 1. U-Fl. (BS, listopad — grudzień 1940), 22. U-Fl. (S, styczeń 1941 — maj 1945, B w okresie czerwiec — sierpień 1941),
- Kptlt. Horst Höltring (listopad 1940 — listopad 1941),
  Kptlt. Rolf Borchers (listopad 1941 — lipiec 1942),
  Oblt. z. See Adolf Wilhelm Frhr. von Hammerstein-Equord (lipiec 1942 — maj 1944),
  Oblt. z. See Helmut Plohr (maj 1944 — maj 1945),
- kapitulacja w Wilhelmshaven, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

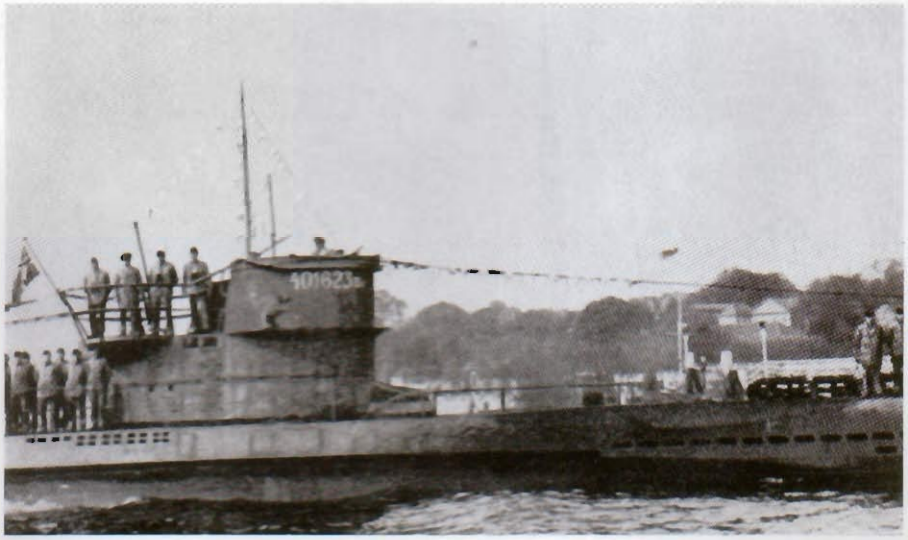

Powyżej: U 48 typu „VII B".

Poniżej: Defilada morska przed dowódcą *Kriegsmarine*, widoczny jest U 51 (typ „VII B").

(oba zdjęcia: kol. Autora)

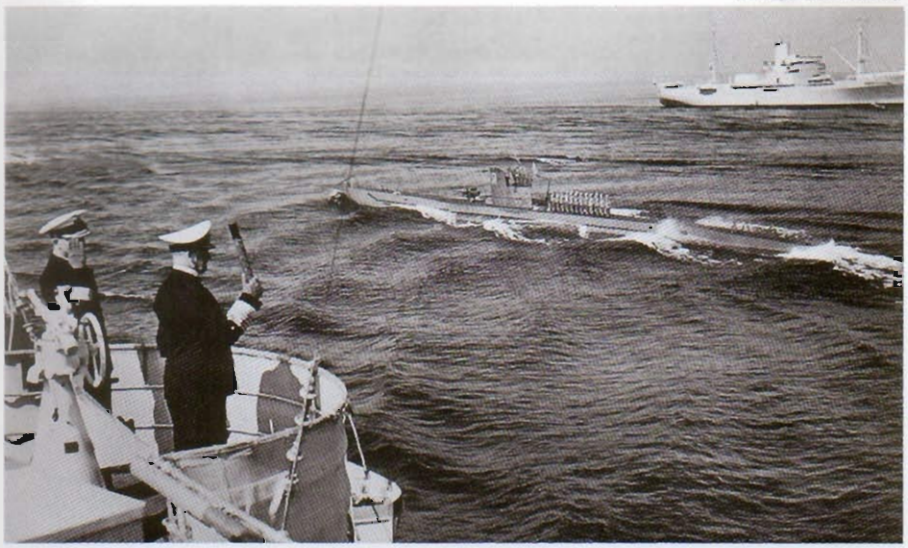

U 150

- (19.10.1940), 27.11.1940, 30.06.1945, 1. U–Fl. (BS, listopad — grudzień 1940), 22. U–Fl. (S, styczeń 1941 — maj 1945)
- Oblt. z. See Hinrich Kelling (listopad 1940 — sierpień 1942),
  Oblt. z. See Hermann Schultz (październik 1942 — maj 1944),
  Oblt. z. See Emil Ranzau (maj — czerwiec 1944),
  Oblt. z. See Hunold von Ahlefeld (lipiec — grudzień 1944),
  Oblt. z. See Hans Helmut Anschütz (grudzień 1944 — kwiecień 1945),
  Oblt. z. See Jürgen Kriegshammer (kwiecień — maj 1945),
- kapitulacja w Wilhelmshaven, następnie przepłynął do Loch Ryan, zatopiony w dniu 22.10.1947 podczas manewrów kanadyjskiej marynarki wojennej.

U 151

- (14.12.1940), 15.01.1941, 05.05.1945, 24. U–Fl. (BS, styczeń — wrzesień 1941), 21. U–Fl. (S, wrzesień 1941 — marzec 1945), 31. U–Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Kptlt. Johannes Oestermann (styczeń — lipiec 1941),
  Oblt. z. See Gustav Adolf Janssen (lipiec — listopad 1941),
  Oblt. z. See Kurt Eichmann (listopad 1941 — wrzesień 1942),
  Oblt. z. See Paul Just (wrzesień 1942 — maj 1943),
  Oblt. z. See Karl Erich Utischill (maj 1943 — wrzesień 1944),
  Oblt. z. See Ferdinand Graf von Arco (wrzesień 1944 — maj 1945),
- 53°31'N / 08°10'O, samozatopiony w Wilhelmshaven w śluzie im. Großadmiral Raeder, operacja „Regenbogen". Oblt. z. See Ferdinand Graf von Arco był oficerem na U 617 i po jego zatopieniu został internowany w Afryce (wrzesień 1943 — kwiecień 1944). W kwietniu 1944 powrócił do Niemiec.

U 152

- (14.12.1940), 29.01.1941, 05.05.1945, 24. U–Fl. (BS, styczeń — wrzesień 1941), 21. U–Fl. (S, wrzesień 1941 — marzec 1945), 31. U–Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Kptlt. Peter Erich Cremer (styczeń — lipiec 1941),
  Oblt. z. See Hans Benker (lipiec — wrzesień 1941),
  Oblt. z. See Hans Hildebrandt (wrzesień 1941 — sierpień 1942),
  Oblt. z. See Hans Ferdinand Geisler (sierpień — wrzesień 1942),
  Oblt. z. See Viktor Wilhelm Nonn (wrzesień 1942 — lipiec 1943),
  Oblt. z. See Wilhelm Bergemann (lipiec 1943 — październik 1944),
  Oblt. z. See Gernot Thiel (październik 1944 — maj 1945),
- 53°31'N / 08°10'O, samozatopiony w Wilhelmshaven w śluzie im. Großadmiral Raeder, operacja „Regenbogen". W styczniu 1945 brał udział w akcji ewakuacyjnej na Morzu Bałtyckim i przetransportował z Pillau do Kiel 129 kobiet z dziećmi. W 1950 r. złomowany.

Okręty podwodne typu "VII"

U 27

- (24.06.1936), 12.08.1936, 20.09.1939, U. Fl. S. (B),
- Kptlt. Johannes Franz (październik 1937 — wrzesień 1939),
- AM 58°35'N / 09°02'W, zatopiony na płn. Atlantyku na wschód od płn. Szkocji bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli *Forester* oraz *Fortune*, załoga wzięta do niewoli.

U 28

- (14.07.1936), 12.09.1936, 04.08.1944, U. Fl. S. (B do grudnia 1939), 2. U–Fl. (B, styczeń — listopad 1940), 24. U–Fl. (BS, listopad 1940 — listopad 1943), 22. U–Fl. (S, grudzień 1943 — marzec 1944), 3. U. L. D. (maj — sierpień 1944),
- Kptlt. Günther Kuhnke (kwiecień 1939 — listopad 1940),
  Oblt. z. See Friedrich Guggenberger (listopad 1940 — luty 1941),
  Oblt. z. See Heinrich Ratsch (luty — czerwiec 1941),
  Oblt. z. See Hermann Eckhardt (czerwiec 1941 — marzec 1942),
  bez załogi (marzec — lipiec 1942),
  Oblt. z. See Karl Heinz Marbach (lipiec — listopad 1942),
  Oblt. z. See Uwe Christiansen (grudzień 1942 — lipiec 1943),
  Oblt. z. See Erich Krempl (lipiec — grudzień 1943),
  Oblt. z. See Dietrich Sachse (grudzień 1943 — marzec 1944),
  bez załogi (marzec — sierpień 1944),
- skreślony ze stanu floty. W dniu 17.03.1944 zatonął na Morzu Bałtyckim w rejonie Neustadt (54°07'N / 10°50'O) na skutek błędu załogi, zginął jeden członek załogi. Został wydobyty w końcu marca 1944 i ostatecznie skreślony ze stanu floty.

U 29

- (29.08.1936), 16.11.1936, 05.05.1945, U. Fl. S. (B do grudnia 1939), 2. U–Fl. (B, styczeń — grudzień 1940), 24. U–Fl. (BS, styczeń 1941 — czerwiec 1942), w okresie czerwiec — listopad 1942 skreślony ze stanu floty, 24. U–Fl. (BS, listopad 1942 — sierpień 1943), 23. U–Fl. (BS, wrzesień — listopad 1943), 21. U–Fl. (S, grudzień 1943 — kwiecień 1944), ponownie skreślony ze stanu floty 17.04.1944, używany jako stały punkt treningowy do strzałów torpedowych w 4. U.L.D. oraz w H.K.T. (kwiecień — 04.08.1944),
- Kptlt. Otto Schuhart (kwiecień 1939 — styczeń 1941),
  Oblt. z. See Georg Lassen (styczeń — wrzesień 1941),
  Oblt. z. See Heinrich Hasenschar (wrzesień 1941 — maj 1942),
  Oblt. z. See Karl Heinz Marbach (maj — czerwiec 1942),
  Oblt. z. See Rudolf Zorn (listopad 1942 — sierpień 1943),
  Oblt. z. See Eduard Aust (sierpień — listopad 1943),
  Oblt. z. See Ulrich Philipp Graf von und zu Arco Zinneberg (grudzień 1943 — kwiecień 1944),
- samozatopiony na Morzu Bałtyckim w porcie we Flensburgu, operacja „Regenbogen". Złomowany w 1948 r. **U 29**. zatopił w dniu 17.09.1939 na północnym Atlantyku brytyjski lotniskowiec ***Courageous***.

U 30

- (04.08.1936), 08.10.1936, 05.05.1945, U. Fl. S. (B do grudnia 1939), 2. U–Fl. (B, styczeń — listopad 1940), 24. U–Fl. (BS, listopad 1940 — grudzień 1942), skreślony ze stanu floty (grudzień 1942 — maj 1943), 24. U–Fl. (BS, maj — listopad 1943), 22. U–Fl. (S, grudzień 1943 — styczeń 1945), 12.01.1945 skreślony ze stanu floty,
- Kptlt. Fritz Julius Lemp (listopad 1938 — wrzesień 1940),
  K. Kpt. Robert Prützmann (wrzesień 1940 — kwiecień 1941),
  Oblt. z. See Paul Karl Loeser (kwiecień 1941),
  Oblt. z. See Baberg Kurt (kwiecień 1941 — marzec 1942),
  Oblt. z. See Hermann Bauer (marzec — październik 1942),
  Ltn. z. See Franz Saar (październik — grudzień 1942),
  Oblt. z. See Ernst Fischer (maj — grudzień 1943),
  Oblt. z. See Ludwig Fabricius (grudzień 1943 — grudzień 1944),
  Oblt. z. See Günther Schimmel (styczeń 1945),
- AO ??'N / ??'O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Flensburger Förde, operacja „Regenbogen". Złomowany w 1948. **U 30** w dniu 03.09.1939 zatopił brytyjski statek pasażerski ***Athenia*** (rozpoznany omyłkowo przez dowódcę jako pomocniczy krążownik).

U 31

- (25.09.1936), 28.12.1936, 02.11.1940, U. Fl. S. (B do grudnia 1939), 2. U–Fl. (B, styczeń — marzec 1940), skreślony ze stanu floty (marzec — lipiec 1940), 2. U–Fl. (B, lipiec — listopad 1940),
- Kptlt. Johannes (listopad 1938 — marzec 1940),
  Kptlt. Wilfried Prellberg (lipiec — listopad 1940),
- AM 56°26'N / 10°18'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Antelope*** oraz bombami brytyjskiej łodzi latającej, zginęło 4 (2?) członków załogi. W dniu 11.03.1940 o godzinie 12:00 podczas rejsu próbnego na wodach Zatoki Jade w okolicy Wilhelmshaven (53°30'N / 08°12'O) został trafiony dwiema bombami brytyjskiego sa-

93 (typ „VII C") w stoczni Germaniawerft.

(kol. Autora)

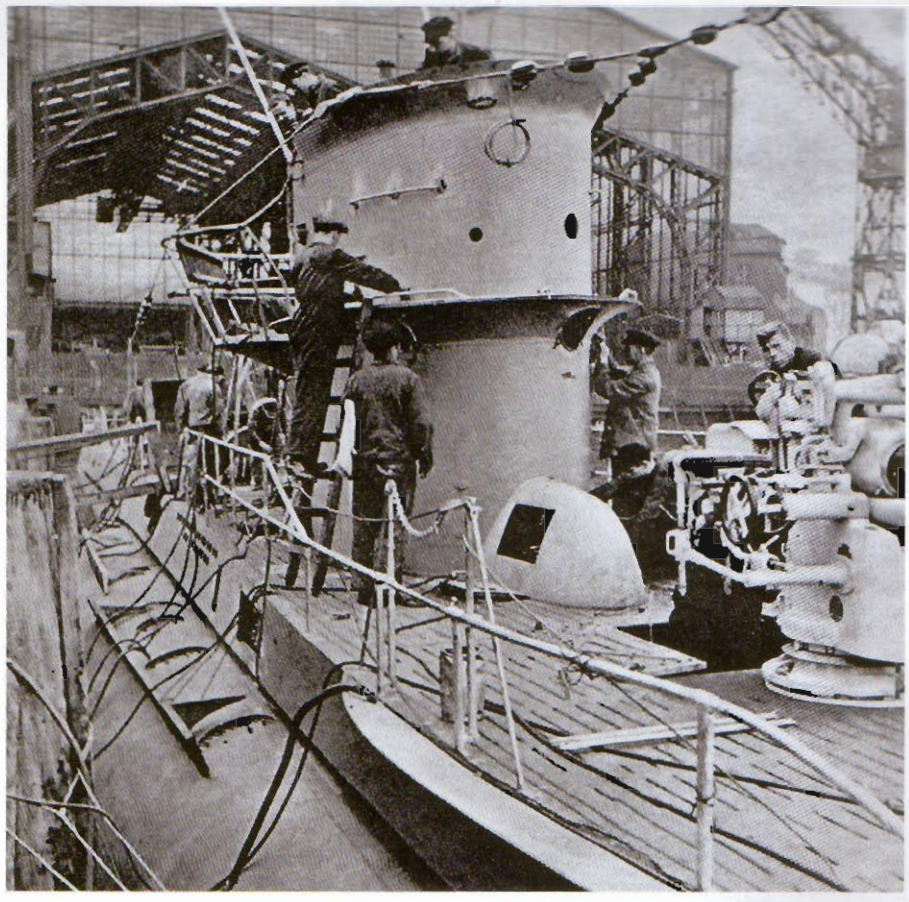

molotu i zatonął, zginęła cała załoga oraz znajdujący się na pokładzie pracownicy stoczni (58 ludzi). W marcu 1940 wydobyty i ponownie wcielony do służby.

U 32

- (25.02.1937), 05(15?).04.1937, 30.10.1940, U. Fl. S. (B do grudnia 1939), 2. U-Fl. (B, styczeń — październik 1940),
- K. Kpt. (F. Kpt.?) Paul Büchel (luty 1939 — luty 1940),
- Oblt. z. See Hans Jenisch (luty — październik 1940),
- 40M 55°37'N / 12°19'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Highlander*** oraz ***Harvester***, zginęło dziewięciu członków załogi, 31 wzięto do niewoli.

U 33

- (11.06.1936), 25.07.1936, 12.02.1940, U. Fl. S. (B do grudnia 1939), 2. U-Fl. (B, styczeń — luty 1940),
- *Kptlt. Hans Wilhelm von Dresky (listopad 1938 — luty 1940),
- 40M 55°25'N / 05°07'W, zatopiony u ujścia rzeki Clyde bombami głębinowymi brytyjskiego trałowca ***Gleaner***, zginęło 25 członków załogi. Został zatopiony podczas próby ataku na wypływający w rejs próbny statek ***Queen Elisabeth***.

U 34

- (17.07.1936), 12.09.1936, 05.08.1943, U. Fl. S. (B do grudnia 1939), 2. U-Fl. (B, styczeń — wrzesień 1940), 21. U-Fl. (S, październik — listopad 1940), 24. U-Fl. (BS, listopad 1940 — sierpień 1943),
- Kptlt. Wilhelm Rollmann (październik 1938 — wrzesień 1940),
- Oblt. z. See Fritz Meyer (wrzesień 1940 — maj 1941),
- Oblt. z. See Karl Otto Schultz (maj — listopad 1941),
- Oblt. z. See Gerhard Remus (grudzień 1941 — czerwiec 1942),
- Oblt. z. See Horst Arno Fenski (czerwiec 1942 — luty 1943),
- Ltn. z. See Eduard Aust (marzec — sierpień 1943),
- AO 55°42'N / 21°09'O, zatonął o godzinie 21:55 na Morzu Bałtyckim w pobliżu Memel na skutek kolizji ze statkiem-bazą dla *Ubootów* ***Lech***, zginęło czterech członków załogi. W dniu 24.08.1943 wydobyty i dnia 08.09.1943 skreślony ze stanu floty. **U 34**, zatopił w dniu 05.07.1940 na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii brytyjski niszczyciel ***Whirlwind***, a w dniu 01.08.1940 zatopił na Morzu Północnym brytyjski okręt podwodny ***Spearfish***.

U 35

- (29.09.1936), 03.11.1936, 29.11.1939, U. Fl. S. (B),
- Kptlt. Werner Lott (wrzesień 1938 — listopad 1939),
- AN 60°53'N / 02°47'O, zatopiony na Morzu Północnym na północny zachód od Bergen bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Icarus***, ***Kashmir*** oraz ***Kingston***, załoga dostała się do niewoli.

U 36

- (04.11.1936), 16.12.1936, 04.12.1939, US-Fl. (S do września 1939), U. Fl. S. (B, wrzesień — grudzień 1939),
- *Kptlt. Wilhelm Fröhlich (luty — grudzień 1939),
- AN 57°00'N / 05°20'O, zatopiony na Morzu Północnym torpedą brytyjskiego okrętu podwodnego ***Salmon***, zginęło 40 członków załogi.

Okręty podwodne typu „VII B"

U 45

- (27.04.1938), 25.06.1938, 14.10.1939, U. Fl. Weg. (B),
- *Kptl. Alexander Gelhaar (czerwiec 1938 — październik 1939),
- BE 50°38'N / 12°57'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Inglefield***, ***Intrepid***, ***Ivanhoe*** i ***Icarus*** (?), zginęła cała załoga (38 ludzi).

U 46

- (10.09.1938), 02.11.1938, 05.05.1945, U. Fl. Weg. (B do grudnia 1939), 7. U-Fl. (B, styczeń 1940 — marzec 1941), 26. U-Fl. (BS, kwiecień 1941 — marzec 1942), 24. U-Fl. (BS, kwiecień — lipiec 1942), skreślony ze stanu floty (lipiec — wrzesień 1942), 24. U-Fl. (BS, wrzesień 1942 — październik 1943), 3. U. L. D. (używany tam od listopada 1943 przez H. K. T. jako stały punkt treningowy do strzałów torpedowych),
- Kptlt. Herbert Sohler (listopad 1938 — maj 1940),
  Kptlt. Engelbert Endraß (maj 1940 — wrzesień 1941),
  Oblt. z. See Peter Ottmar Grau (wrzesień — listopad 1941),
  Oblt. z. See Konstantin von Puttkamer (listopad 1941 — marzec 1942),
  Oblt. z. See Kurt Neubert (kwiecień — maj 1942),
  Oblt. z. See Ernst von Witzendorff (maj 1942)
  Ltn. z. See Franz Saar (czerwiec — lipiec 1942),
  Oblt. z. See Joachim Knecht (siepień 1942 — maj 1943),
  Oblt. z. See Erich Jewinski (maj — październik 1943),
- AO 54°50'N / 09°29'O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Kupfermühlen, operacja „Regenbogen". W dniu 27.09.1940 zginęło dwu członków załogi (wypadli za burtę), w dniu 25.10.1940 podczas ataku lotniczego zginął jeden członek załogi.

U 47

- (29.10.1938), 17.12.1938, 08.03.1941, U. Fl. Weg. (B do grudnia 1939), 7. U-Fl. (B, styczeń 1940 — marzec 1941),
- *K. Kpt. Günther Prien (grudzień 1938 — marzec 1941),
- AL 60°47'N / 19°13'W, zatopiony o godzinie 05:22 na północnym Atlantyku bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Wolverine***, zginęła cała załoga (45 ludzi). **U 47** zatopił w dniu 14.10.1939 w Scapa Flow brytyjski pancernik ***Royal Oak***. Po tej akcji w czasie powrotu do bazy w Wilhelmshaven powstał zaprojektowany przez oficera (I. WO) załogi (Oblt. z. See Engelbert Endraß, jeden z późniejszych asów) symbol „Der Stier von Scapa Flow" (byk ze Scapa Flow) namalowany z obu stron kiosku. Symbol ten po zatopieniu **U 47** malowano na prawie wszystkich *Ubootach* należących do 7. U-Fl. W dniu 05.09.1940 zginął jeden z członków załogi wypadając za burtę.

U 48

- (08.03.1939), 22.04.1939, 03.05.1945, U. Fl. Weg. (B do grudnia 1939), 7. U-Fl. (B, styczeń 1940 — czerwiec 1941), 26. U-Fl. (BS, lipiec 1941 — marzec 1942), 21. U-Fl. (S, kwiecień 1942 — październik 1943), w październiku 1943 skreślony ze stanu floty i przydzielony do 3. U. L. D. (październik 1943 — maj 1945),
- Kptlt. Herbert „Vaddi" Schultze (kwiecień 1939 — maj 1940),
  K. Kpt. Hans Rudolf Rösing (maj — sierpień 1940),
  Kptlt. Heinrich Bleichrodt (sierpień — grudzień 1940),
  Kptlt. Herbert „Vaddi" Schultze (grudzień 1940 — lipiec 1941),
  Oblt. z. See Siegfried Atzinger (sierpień 1941 — wrzesień 1942),
  Oblt. z. See Diether Todenhagen (wrzesień 1942 — październik 1943),
- 54°07'N / 10°50'O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim w porcie w Neustadt, operacja „Regenbogen". *Uboot* z największym tonażem zatopionych statków w okresie II WŚ. Odbył w sumie 13 rejsów bojowych (wrzesień 1939 — czerwiec 1941 w sumie 291 dni w morzu) i zatopił:
  - 1 rejs bojowy: brytyjskie statki handlowe: ***Royal Sceptre*** (05.09.1939, 4853 BRT), ***Winkleich*** (08.09.1939, 5055 BRT), ***Firby*** (01.10.1939, 4869 BRT),
  - 2 rejs bojowy: francuskie statki ***Emile Miguet*** (12.10.1939, 14.115 BRT), ***Louisiana*** (13.10.1939, 6903 BRT) oraz brytyjskie statki handlowe ***Heronspool*** (13.10.1939, 5202 BRT), ***Sneaton*** (14.10.1939, 3678 BRT), ***City of Mandalay*** (17.10.1939, 7028 BRT),
  - 3 rejs bojowy: szwedzki statek handlowy ***Gustav E. Reuter*** (26.11.1939, 6336 BRT), brytyjskie statki handlowe ***Navasota*** (05.12.1939, 8795 BRT), ***San Alberto*** (09.12.1939, 7397 BRT), grecki statek handlowy ***Germaine*** (15.12.1939, 5217 BRT),
  - 4 rejs bojowy przerwany w styczniu 1940 r. ze względu na uszkodzenia lodowe.
  - 5 rejs bojowy: holenderskie statki handlowe ***Burgerdijk*** (10.02.1940, 6853 BRT), ***Den Haag*** (15.02.1940, 8971 BRT), brytyjski statek handlowy ***Sultan Star*** (14.02.1940, 12.306 BRT), fiński statek handlowy ***Wilja*** (17.02.1940, 3396 BRT). Po zakończeniu 5 rejsu bojowego **U 48** (Kptlt. Herbert Schultze) przekroczył jako pierwszy *Uboot* liczbę 100.000 BRT zatopionego tonażu.
  - 6 rejs bojowy (operacja „Hartmut" związana z operacją zajęcia Norwegii).
  - 7 rejs bojowy: brytyjskie statki handlowe ***Stancor*** (05.06.1940, 798 BRT), ***Frances Massey*** (06.06.1940, 4212 BRT), ***Baron Loudoun*** (19.06.1940, 3164 BRT), ***British Monarch*** (19.06.1940, 5661 BRT), grecki statek handlowy ***Vasilandis N. Goulandris*** (10.06.1940, 3598 BRT), norweski statek handlowy ***Tudor*** (19.06.1940, 6607 BRT), holenderski statek handlowy ***Moordrecht*** (20.06.1940, 7495 BRT).

— 8 rejs bojowy: brytyjskie statki handlowe ***La Brea*** (24.08.1940, 6666 BRT), ***Athelcrest*** (25.08.1940, 6825 BRT), ***Empire Merlin*** (25.08.1940, 5763 BRT), szwedzki statek handlowy ***Hedrun*** (16.08.1940, 2325 BRT), belgijski statek handlowy ***Ville de Oran*** (18.08.1940, 7590 BRT),
— 9 rejs bojowy: grecki statek handlowy ***Alexandros*** (14.09.1940, 4343 BRT), brytyjskie statki handlowe ***Empire Volunteer*** (15.09.1940, 5319 BRT), ***City of Benares*** (17.09.1940, 11.081 BRT), ***Marina*** (17.09.1940, 5088 BRT), ***Magdalena*** (18.09.1940, 3118 BRT), ***Blairangus*** (21.09.1940, 4409 BRT), ***Broompark*** (21.09.1940, 5136 BRT), brytyjski sloop ***Dundee*** (15.09.1940, 1060 t),
— 10 rejs bojowy: norweskie statki handlowe ***Davanger*** (11.10.1940, 7102 BRT), ***Brandanger*** (11.10.1940, 4624 BRT), brytyjskie statki handlowe ***Port Gisborne*** (11.10.1940, 8390 BRT), ***Languedoc*** (17.10.1940, 9512 BRT), ***Scoresby*** (17.10.1940, 3843 BRT), ***Sitala*** (19.10.1940, 6218 BRT),
— 11 rejs bojowy: grecki statek handlowy ***Nicolaos Angelos*** (01.02.1941, 4351 BRT), brytyjski statek handlowy ***Nailsea Lass*** (24.02.1941, 4289 BRT),
— 12 rejs bojowy: belgijski statek handlowy ***Limbourg*** (29.03.1941, 2396 BRT), brytyjskie statki handlowe ***Germanic*** (29.03.1941, 5352 BRT), ***Hylton*** (30.03.1941, 5197 BRT), ***Beaverdale*** (luty 04.1941, 9957 BRT),
— 13 rejs bojowy: brytyjskie statki handlowe ***Wellfield*** (04.06.1941, 6054 BRT), ***Tregarthen*** (06.06.1941, 5201 BRT), ***Empire Dew*** (12.06.1941, 7005 BRT), holenderski statek handlowy ***Pendrecht*** (08.06.1941, 10.746 BRT).

W sumie zatopił 51 statków (w tym jeden okręt wojenny) o łącznym tonażu 310.407 BRT (od sierpnia 1941 r. nie odbywał rejsów bojowych).

U 49

- (24.06.1939), 12.08.1939, 15.04.1940, U. Fl. Weg. (B do grudnia 1939), 7. U–Fl. (B, styczeń — kwiecień 1940 r.),
- Kptlt. Curt von Glosser (sierpień 1939 — kwiecień 1940),
- AF 68°53'N / 16°59'O, zatopiony na wodach Ofotfjord w okolicy Narviku bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Brazen*** oraz ***Fearless***, zginął jeden członek załogi, reszta dostała się do niewoli.

U 50

- (01.11.1939), 12.12.1939, 10.04.1940, U. Fl. Weg. (B do grudnia 1939), 7. U–Fl. (B, styczeń — kwiecień 1940),
- *Kptlt. Max Hermann Bauer (grudzień 1939 — kwiecień 1940),
- AF 62°54'N / 01°56'W, zatopiony na Morzu Arktycznym na północ od wysp Szetlandzkich bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Hero***, zginęła cała załoga (44 ludzi).

U 51

- (11.06.1938), 06.08.1938, 20.08.1940, U. Fl. Weg. (S, B, sierpień 1938 — grudzień 1939), 7. U–Fl. (B, styczeń — sierpień 1940),
- Kptlt. Ernst Günther Heincke (sierpień 1938 — sierpień 1939),
  *Kptlt. Dietrich Knorr (sierpień 1939 — sierpień 1940),
- BF 47°06'N / 04°51'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na zachód od Nantes torpedą brytyjskiego okrętu podwodnego ***Cachalot***, zginęła cała załoga (43 ludzi). W dniu 16.08.1940 został poważnie uszkodzony bombami brytyjskiego samolotu i zawrócił do bazy.

U 52

- (21.12.1938), 04.02.191939, 03.05.1945, U. Fl. Weg. (B, luty 1939 — grudzień 1939), 7. U–Fl. (B, styczeń 1940 — maj 1941), 26. U–Fl. (BS, czerwiec 1941 — marzec 1942), 24. U–Fl. (BS, kwiecień 1942 — wrzesień 1943), 23. U–Fl. (BS, wrzesień — październik 1943), w październiku 1943 skreślony ze stanu floty i przydzielony do 3. U. L. D. (październik 1943 — maj 1945),
- Kptlt. Wolfgang Barten (luty — wrzesień 1939),
  Kptlt. Otto Salman (listopad 1939 — czerwiec 1941),
  Kptlt. Wolf Rüdiger von Rabenau (czerwiec — lipiec 1941),
  Oblt. z. See Walter Frhr. von Freyberg Eisenberg Allmendingen (lipiec 1941 — styczeń 1942),
  Oblt. z. See Friedrich Mumm (styczeń — lipiec 1942),
  Oblt. z. See Hermann Roßmann (lipiec 1942 — marzec 1943),
  Oblt. z. See Ernst August Racky (kwiecień — październik 1943),
- samozatopiony w Kiel, operacja „Regenbogen". Złomowany w latach 1946–1947. W 1942 r. podczas rejsów na Morzu Bałtyckim przeprowadzano testy z autożyrem (bezsilnikowym helikopterem — rotor obracał się pod wpływem siły wiatru) firmy Focke–Achgelis typu **FA 330** o nazwie ***Bachstelze*** (podczas tych prób zainstalowana była platforma startowa i wodoszczelny pojemnik dla złożonego helikoptera, podobnie jak później w jednostkach typu „IX D2".

U 53

- (06.05.1939), 24.06.1939, 23.02.1940, U. Fl. Weg. (B, czerwiec — grudzień 1939), 7. U–Fl. (B, styczeń — luty 1940), Kptlt. Ernst Günther Heinicke (sierpień — grudzień 1939), Oblt. z. See Heinrich Schonder (grudzień 1939 — styczeń 1940),
- *K. Kpt. Harald Grosse (styczeń — luty 1940),
- AN 58°50'N / 02°58'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od wysp Orkney bombami głębinowym brytyjskiego niszczyciela ***Gurkha***, zginęła cała załoga (42 ludzi).

U 54

- (15.08.1939), 23.09.1939, 14.02.1940, U. Fl. Weg. (BS, wrzesień — grudzień 1939), 7. U–Fl. (B, styczeń — luty 1940),
- Kptl. Georg Heinz Michel (wrzesień — listopad 1939),
  *Kptlt. Günter Kutschmann (grudzień 1939 — luty 1940),
- CG ?°N / ?°O, zatopiony na północnym Atlantyku w pobliżu Przylądka St. Vincent bombami głębinowymi francuskiego niszczyciela ***Simoun***, zginęła cała załoga (41 ludzi). Spotyka się także wersję o wejściu na minę (?).

U 55

- (11.10.1939), 21.11.1939, 30.01.1940, U. Fl. Weg. (BS, listopad — grudzień 1939), 7. U–Fl. (B, styczeń 1940),
- Kptlt. Werner Heidel (listopad 1939 — styczeń 1940),
- BF 48°37'N / 07°48'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Wysp Scilly bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Whitshed***, sloopa ***Fowey*** francuskich niszczycieli ***Guepard***, ***Valmy*** oraz brytyjskiej łodzi latającej ***Sunderland***, zginął jeden członek załogi.

U 73

- (27.07.1940), 30.09.1940, 16.12.1943, 7. U–Fl. (BS, wrzesień 1940 — styczeń 1941, B, luty 1941 — styczeń 1942, przejście na Morze Śródziemne (styczeń 1942), 29. U–Fl. (B, styczeń 1942 — grudzień 1943),
- Kptlt. Helmut Rosenbaum (wrzesień 1940 — wrzesień 1942),
  Oblt. z. See Horst Deckert (paźdz. 1942 — grudzień 1943),
- CH 36°07'N / 00°50'W, zatopiony na Morzu Śródziemnym na północ od Oranu bombami głębinowymi i w pojedynku artyleryjskim przez amerykańskie niszczyciele ***Trippe*** i ***Woolsey***, zginęło 16 członków załogi, a 35 (34?) dostało się do niewoli. **U 73**, zatopił dnia 11.08.1942 na Morzu Śródziemnym na południe od Balearów brytyjski lotniskowiec ***Eagle***.

U 74

- (31.08.1940), 31.10.1940, 02.05.1942, 7. U–Fl. (BS, październik 1940 — styczeń 1941, B, luty — listopad 1941, przejście na Morze Śródziemne (grudzień 1941), 29. U–Fl. (B, styczeń — maj 1942),
- Kptlt. Eitel Friedrich Kentrat (październik 1940 — marzec 1942),
  *Oblt. z. See Karl Friederich (marzec — maj 1942),
- CH 37°32'N / 00°10'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na wschód od Cartageny bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Wishart***, ***Wrestler*** oraz bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 75

- (18.10.1940), 19.12.1940, 28.12.1941, 7. U–Fl. (BS, grudzień 1940 — marzec 1941, B, kwiecień — październik 1941), przejście na Morze Śródziemne (październik 1941), 23. U–Fl. (B, październik — grudzień 1941),
- *Kptlt. Helmuth Ringelmann (grudzień 1940 — grudzień 1941),
- CO 31°50'N / 26°40'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym w pobliżu Marsa Matruk bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Kipling***, zginęło 14 członków załogi.

U 76

- (03.10.1940), 03.12.1940, 05.04.1941, 7. U–Fl.
- Oblt. z. See Friedrich von Hippel (grudzień 1940 — kwiecień 1941),

U 52 (typ „VII B").

(kol. Autora)

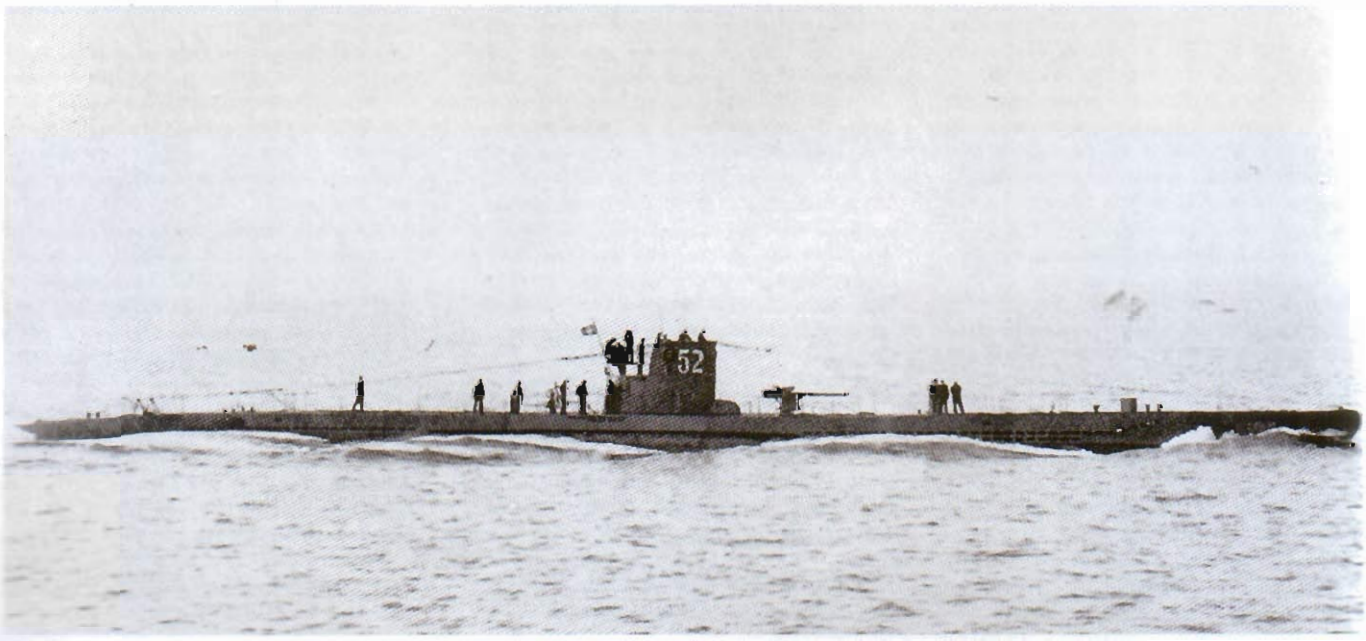

- AL 58°35'N / 20°20'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południe od Islandii bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Wolverine*** oraz sloopa ***Scarborough***, zginął jeden członek załogi.

U 83

- (09.12.1940), 08.02.1941, 09.03.1943, 1. U–Fl. (BS, luty — czerwiec 1941, B, czerwiec — grudzień 1941), przejście na Morze Śródziemne (grudzień 1941), 23. U–Fl. (B, grudzień 1941 — kwiecień 1942), 29. U–Fl. (B, kwiecień 1942 — marzec 1943),
- Kptlt. Hans Werner Kraus (z przerwą luty 1941 — październik 1942),
  Oblt. z. See Wolfgang Sträter (grudzień 1941 — styczeń 1942),
  *Oblt. z. See Ulrich Wörishoffer (październik 1942 — marzec 1943),
- CH 37°10'N / 00°05'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na południowy wschód od Cartageny bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 84

- (27.02.1941), 29.04.1941, 24.08.1943, 1. U–Fl., (BS, kwiecień — sierpień 1941, B, sierpień 1941 — sierpień 1943),
- *Kptlt. Horst Uphoff (kwiecień 1941 — sierpień 1943),
- DF 27°09'N / 37°03'W, zatopiony na środkowym Atlantyku samonaprowadzającą się akustycznie torpedą typu NO–94 *Fido* samolotów amerykańskiego lotniskowca eskortowego ***Core***, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 85

- (10.04.1941), 07.06.1941, 14.04.1942, 3. U–Fl., (BS, czerwiec — sierpień 1941, B, sierpień 1941 — kwiecień 1942),
- *Oblt. z. See Eberhard Greger (czerwiec 1941 — kwiecień 1942)
- CA 35°55'N / 73°13'W, zatopiony na północnym Atlantyku w pobliżu Przylądka Hatteras bombami głębinowymi i artylerią amerykańskiego niszczyciela ***Roper***, zginęła cała załoga (45 ludzi). Ciała 29 członków załogi **U 85** zostały przez Amerykanów wydobyte i w dniu 15.04.1942 pochowane na cmentarzu w Hampton.

U 86

- (10.05.1941), 08.07.1941, 29.11.1943, 5. U–Fl. (BS, lipiec — sierpień 1941), 1. U–Fl. (BS, wrzesień — grudzień 1941, B, grudzień 1941 — listopad 1943),
- *Kptlt. Walter Schug (lipiec 1941 — listopad 1943),
- CF 39°33'N / 19°01'W, zatopiony na północnym Atlantyku na wschód od Azorów przez samoloty pokładowe amerykańskiego lotniskowca eskortowego ***Bogue***, zginęła cała załoga (50 ludzi).

Fragment kiosku U 100 (typ „VII B") — widoczne jest godło jednostki oraz jej dowódca — Kptlt. Joachim Schepke.

(kol. Autora)

U 87

- (21.06.1941), 19.08.1941, 04.03.1943, 6. U–Fl., (BS, sierpień — grudzień 1941, B, grudzień 1941 — marzec 1943),
- *Kptlt. Joachim Berger (sierpień 1941 — marzec 1943),
- CG 41°36'N / 13°31'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi kanadyjskiego niszczyciela ***St. Croix*** oraz korwety ***Shediac***, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 99

- (12.03.1940), 18.04.1940, 17.03.1941, 7. U–Fl. (BS, kwiecień — czerwiec 1940, B, czerwca 1940 — marzec 1941)
- K. Kpt. Otto Kretschmer (kwiecień 1940 — marzec 1941),
- AE 61°??'N / 12°??'W, zatopiony o godzinie 03:43 na północnym Atlantyku na południowy wschód od Islandii bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Walker***, zginęło trzech członków załogi, reszta dostała się do niewoli. K. Kpt. Otto Kretschmer dowodząc **U 23** oraz **U 99** zatopił największą liczbę statków handlowych przeciwnika spośród wszystkich innych dowódców *Ubootów*, były to aż 44 statki o łącznym tonażu 266.629 BRT (dane potwierdzone przez Aliantów).

U 100

- (10.04.1940), 30.05.1940, 17.03.1941, 7. U–Fl. (BS, maj — lipiec 1940, B, sierpień 1940 — marzec 1941),
- *Kptlt. Joachim Schepke (maj 1940 — marzec 1941),
- AE 61°??'N / 12°??'W, zatopiony o godzinie 03:18 na północnym Atlantyku na południowy wschód od Islandii bombami głębinowymi oraz taranowaniem brytyjskich niszczycieli ***Walker*** oraz ***Vanoc***, zginęło 38 członków załogi, sześciu członków załogi dostało się do niewoli.

U 101

- (13.01.1940), 11.03.1940, 03.05.1945, 7. U–Fl. (BS, marzec — kwiecień 1940, B, kwiecień 1940 — luty 1942), 26. U–Fl. (BS, luty — marzec 1942), 21. U–Fl. (S, kwiecień — sierpień 1942), 24. U–Fl. (BS, wrzesień 1942 — sierpień 1943), 23. U–Fl. (BS, wrzesień — październik 1943), skreślony ze stanu floty 21.10.1943,
- Kptlt. Fritz Frauenheim (marzec — listopad 1940),
  Kptlt. Ernst Mengersen (listopad 1940 — grudzień 1941),
  Oblt. z. See Karl Heinz Marbach (grudzień 1941 — styczeń 1942),
  Oblt. z. See Friedrich Bothe (luty — maj 1942),
  Oblt. z. See Ernst von Witzendorff (czerwiec — wrzesień 1942),
  Oblt. z. See Helmut Münster (wrzesień 1942 — październik 1943),
- ?°N / ?°O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na obszarze portu w Neustadt, operacja „Regenbogen". Dnia 04.06.1941 wypadł za burtę jeden członek załogi (zaginiony). **U 101** zatopił w dniu 18.10.1941 na północnym Atlantyku brytyjski niszczyciel ***Broadwather***.

U 102

- (21.03.1940), 27.04.1940, 30.06.1940, 7. U–Fl. (BS, kwiecień — czerwiec 1940, B czerwiec 1940),
- *Kptlt. Harro von Klot Heydenfeld (kwiecień — czerwiec 1940)
- AN ?°N / ?°O, zaginął na Morzu Północnym, zginęła cała załoga (43 ludzi).

Okręty podwodne typu „VII C"

U 69

- (19.09.1940), 02.11.1940, 17.02.1943, 7. U–Fl. (BS, listopad 1940 — styczeń 1941, B, luty 1941 — luty 1943),
- Kptlt. Jost Metzler (listopad 1940 — sierpień 1941),
  Kptlt. Wilhelm Zahn (sierpień 1941 — marzec 1942),
  *Kptlt. Ulrich Gräf (marzec 1942 — luty 1943),
- BC 50°50'N / 40°50'W, zatopiony na północnym Atlantyku (podczas pościgu za konwojem przy ciężkim sztormie) bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Viscount*** (przy użyciu radaru), zginęła cała załoga (46 ludzi). Po stracie **U 47** (K. Kpt. Günther Prien) wydano dla *Ubootów* należących do 7. U–Fl. specjalny rozkaz dotyczący malowania symbolu „Der Stier von Scapa Flow" (byk ze Scapa Flow). Okazało się, że po otrzymaniu pisemnego rozkazu w tej sprawie na znajdującym się w St. Nazaire **U 69** nikt z członków załogi nie był w stanie namalować dokładnie tego symbolu (większość członków załogi z dużym stażem bojowym była na urlopie), pytać inne załogi o symbol flo-

U 99, typ „VII B" — ostatnia jednostka asa *Ubootwaffe* — Kptlt. Otto Kretschmera.

(kol. Autora)

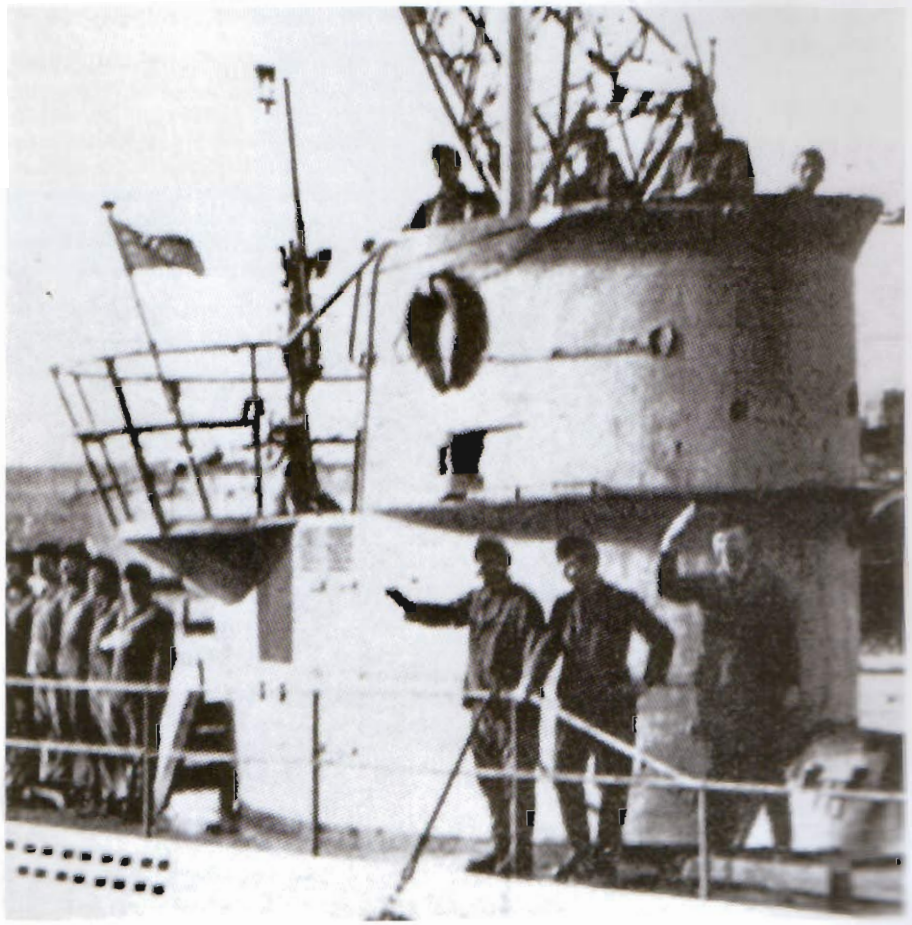

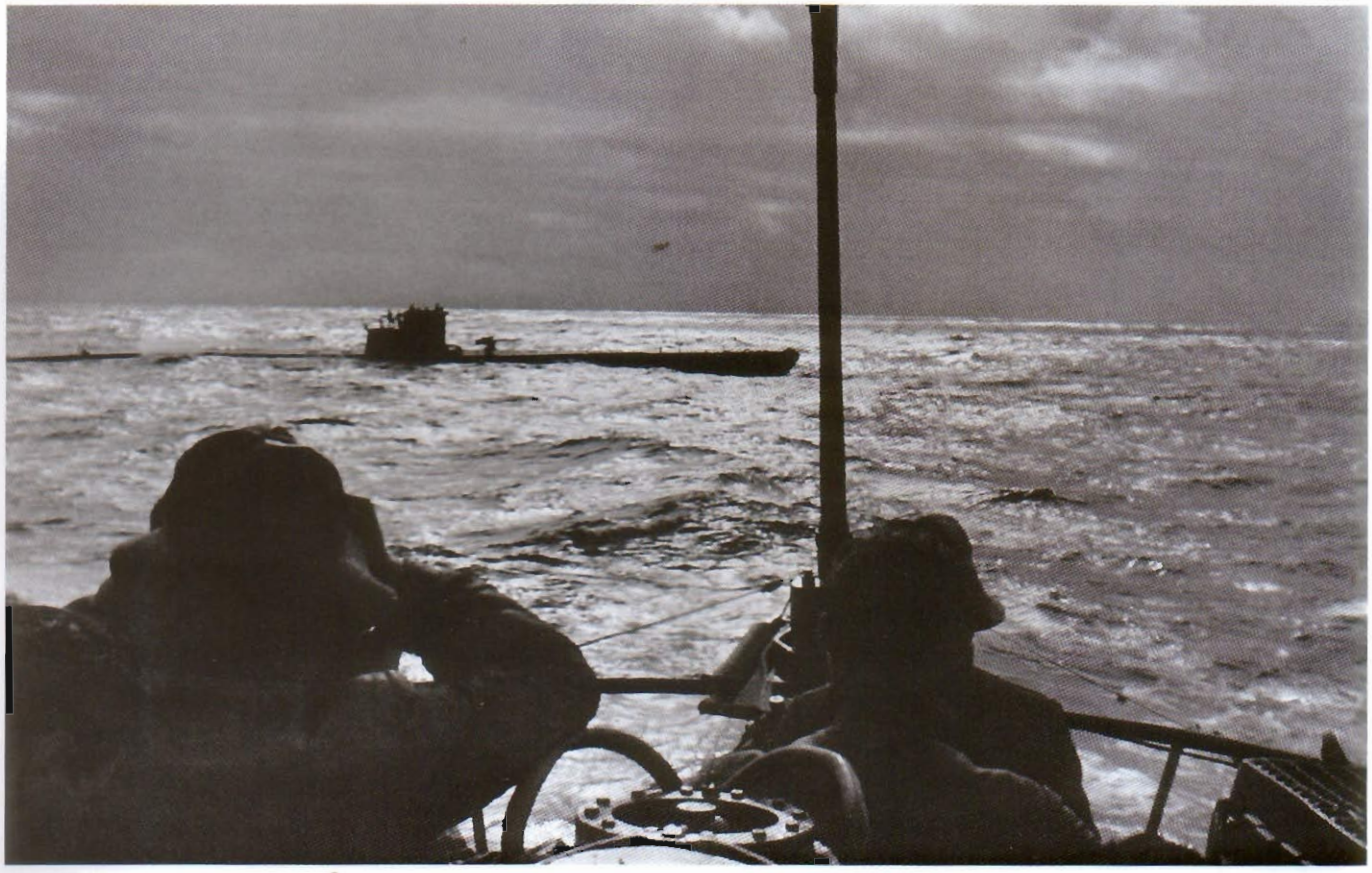

Spotkanie na morzu dwóch *Ubootów* typu „VII B".

(kol. Autora)

tylli nie wypadało i po usilnych poszukiwaniach jako wzór dla symbolu posłużono się opakowaniem znanej francuskiej firmy specjalizującej się w produkcji serów i mleka w puszkach. Tak też powstał symbol „Die lachende Kuh von Lorient" (śmiejąca krowa z Lorient), która została ogólnie zaakceptowana i stanowiła żeński odpowiednik dla stosowanego w 7. U-Fl symbolu.

U 70

- (12.10.1940), 23.11.1940, 07.03.1941, 7. U-Fl. (BS, listopad 1940 — styczeń 1941, B, luty — marzec 1941),
- Kptlt. Joachim Matz (listopad 1940 — marzec 1941),
- AM 60°15'N / 14°00'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy wschód od Islandii bombami głębinowymi brytyjskich korwet ***Arbutus*** oraz ***Camellia***, zginęło 20 (21?) członków załogi.

U 71

- (30.10.1940), 14.12.1940, 05.05.1945, 7. U-Fl. (BS, grudzień 1940 — maj 1941, B, czerwiec 1941 — maj 1943), 24. U-Fl. (BS, czerwiec 1943 — czerwiec 1944), 22. U-Fl. (S, lipiec 1944 — luty 1945), skreślony ze stanu floty w lutym 1945,
- Kptlt. Walter Flachsenberg (grudzień 1940 — czerwiec 1942), Oblt. z. See Hardo Rodler von Roithberg (czerwiec 1942 — lipiec 1943), Oblt. z. See Uwe Christiansen (lipiec 1943 — czerwiec 1944), Oblt. z. See Emil Ranzau (czerwiec 1944 — luty 1945),
- 53°31'N / 08°10'O, samozatopiony w śluzie im. Großadmiral Raeder w Wilhelmshaven, operacja „Regenbogen".

U 72

- (22.11.1940), 04.01.1941, 02.05.1945, 21. U-Fl. (S),
- K. Kpt. Hans Werner Neumann (styczeń — sierpień 1941), Oblt. z. See Helmut Köster (sierpień — grudzień 1941), Kptlt. Waldemar Mehl (grudzień 1941 — maj 1942), Oblt. z. See Hans Jartin Scheibe (maj — listopad 1942), Oblt. z. See Helmut Lange (listopad 1942 — grudzień 1943), Oblt. z. See Paul Sander (grudzień 1943 — maj 1944), Oblt. z. See Karl Theodor Mayer (maj 1944 — marzec 1945),
- 53°06'N / 08°34'O, samozatopiony w Bremen. Został uszkodzony dnia 30.03.1945 podczas nalotu bombowego amerykańskich samolotów.

U 77

- (23.11.1940), 18.01.1941, 28.03.1943, 7. U-Fl. (BS, styczeń — kwiecień 1941, B, maj — grudzień 1941), przejście na Morze Śródziemne (grudzień 1941), 23. U-Fl. (B, grudzień 1941 — kwiecień 1942), 29. U-Fl. (B, kwiecień 1942 — marzec 1943),
- Kptlt. Heinrich Schonder (styczeń 1941 — wrzesień 1942), *Oblt. z. See Otto Hartmann (wrzesień 1942 — marzec 1943),
- CH 37°42'N / 00°10'O, zatopiony o godzinie 01:15 na Morzu Śródziemnym na wschód od Cartageny bombami brytyjskiego samolotu (prawdopodobnie były to nie bomby, lecz samonaprowadzająca się akustycznie torpeda typu NO-94 *Fido*), zginęło 38 członków załogi, trzech (9?) członków załogi zostało uratowanych. W dniu 07.11.1942 podczas odpierania ataku lotniczego zostało rannych dwóch członków załogi.

U 78

- (07.12.1940), 15.02.1941, 16.04.1945, 22. U-Fl. (S, luty 1941 — kwiecień 1945), w okresie od marca do kwietnia 1945 przydzielony do 4. U-Fl. (P),
- Kptlt. Adolf Dumrese (luty — lipiec 1941), Oblt. z. See Kurt Makowski (lipiec 1941 — luty 1942), Kptlt. Max Dieterich (luty — lipiec 1942), Kptlt. Ernst Ziehm (lipiec — listopad 1942), Kptlt. Helmut Sommer (listopad 1942 — maj 1943), Oblt. z. See Wilhelm Eisele (maj 1943 — listopad 1944), Oblt. z. See Horst Hübsch (listopad 1944 — kwiecień 1945),
- 54°38'N / 19°54'O, został zatopiony przez ogień radzieckiej artylerii w Pillau, gdzie był używany jako pływająca elektrownia.

U 79

- (25.01.1941), 13.03.1941, 23.12.1941, 1. U-Fl. (BS, marzec — czerwiec 1941, B, czerwiec — wrzesień 1941), przejście na Morze Śródziemne (wrzesień — październik 1941), 23. U-Fl. (B, październik — grudzień 1941),
- Kptlt. Wolfgang Kaufmann (marzec — grudzień 1941),
- CO 32°15'N / 25°19'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na północ od Sollum bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Hasty*** oraz ***Hotspur***, zginęło dwóch członków załogi (inne źródła nie podają strat wśród załogi).

U 80

- (11.02.1941), 08.04.1941, 28.11.1944, 1. U-Fl. (B, kwiecień 1941), 26. U-Fl. (BS, maj 1941 — marzec 1942), 24. U-Fl. (BS, kwiecień 1942 — sierpień 1943), 23. U-Fl. (BS, sierpień — listopad 1943), 21. U-Fl. (S, grudzień 1943 — listopad 1944),
- Oblt. z. See Georg Staats (kwiecień — październik 1941), Oblt. z. See Hans Benker (październik 1941 — maj 1942), Oblt. z. See Oskar Curio (maj — listopad 1942), Oblt. z. See Hans Adolf Isermeyer (listopad 1942 — październik 1943), *Oblt. z. See Hans Keerl (grudzień 1943 — listopad 1944),
- AO 54°25'N / 19°50'O, zatonął na Morzu Bałtyckim na zachód od Pillau na skutek awarii podczas zanurzenia, zginęło 50 (48?) członków załogi.

U 81

- (22.02.1941), 26.04.1941, 09.01.1944, 1. U-Fl. (BS, kwiecień — lipiec 1941, B, lipiec — grudzień 1941), przejście na Morze Śródziemne (grudzień 1941), 29. U-Fl. (B, grudzień 1941 — styczeń 1944),
- Kptlt. Friedrich Guggenberger (kwiecień 1941 — grudzień 1942), Oblt. z. See Johann Otto Krieg (grudzień 1942 — styczeń 1944),
- 44°52'N / 13°51'O, zatonął o godzinie 11:30 na Morzu Śródziemnym w bazie Pola na skutek uszkodzeń doznanych podczas bombardowania tego portu przeprowadzonego przez amerykańskie samoloty, zginęło dwóch członków załogi. *Uboot* ten został wydobyty 22.04.1944. W innych źródłach występuje również data zatopienia — 04.01.1944 (?). **U 81** zatopił w dniu 13.11.1941 na Morzu Śródziemnym w rejonie Gibraltaru brytyjski lotniskowiec ***Ark Royal***.

U 82

- (15.03.1941), 14.05.1941, 07.02.1942, 3. U-Fl. (BS, maj — sierpień 1941, B, sierpień 1941 — luty 1942),
- *Kptlt. Siegfried Rollmann (maj 1941 — luty 1942),
- BE 44°10'N / 23°52'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny wschód od Azorów bombami głębinowymi brytyjskiej korwety ***Tamarisk*** oraz sloopa ***Rochester***, zginęła cała załoga (45 ludzi). **U 82** zatopił w dniu 31.01.1942 na północnym Atlantyku na południowy wschód od Nowej Szkocji brytyjski niszczyciel ***Belmont***.

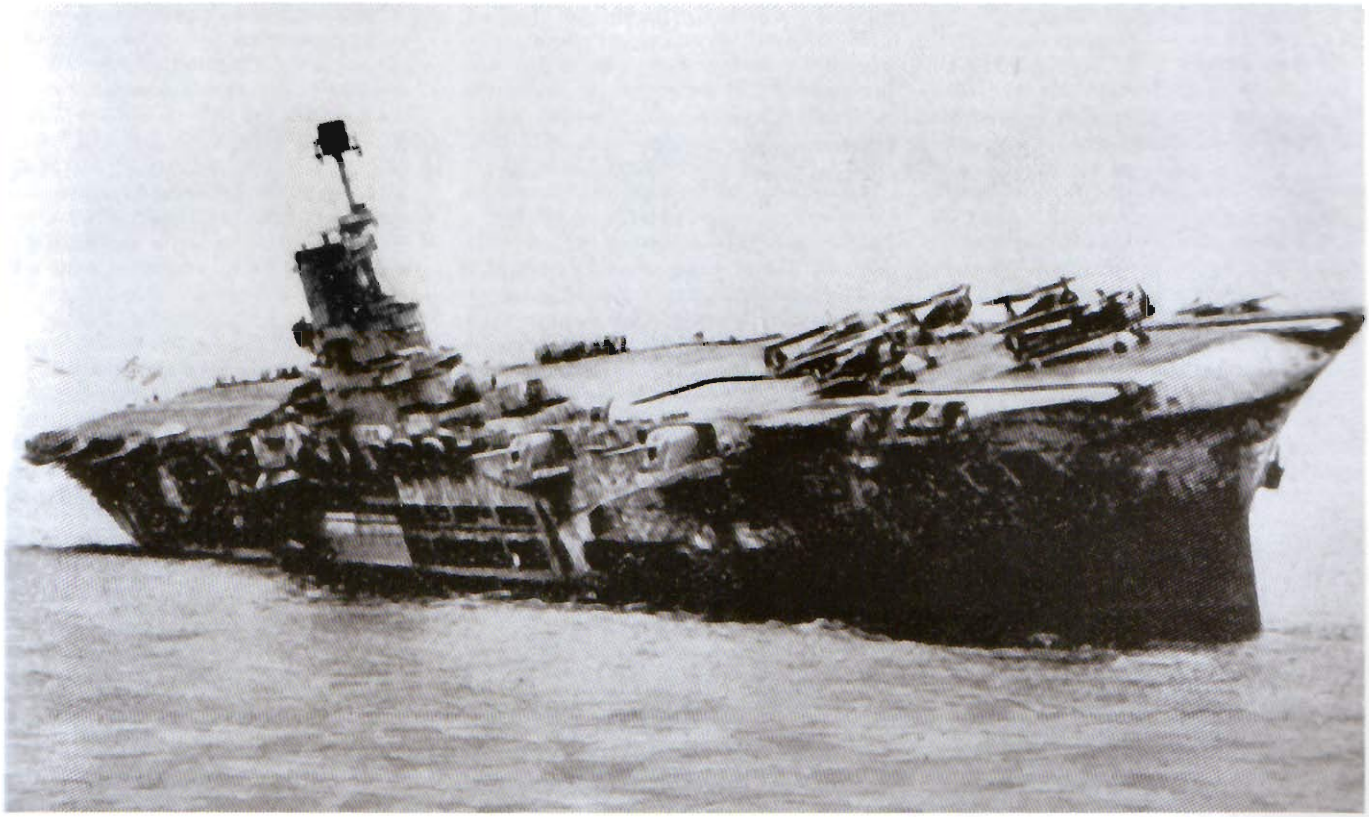

Brytyjski lotniskowiec *Ark Royal* tonący na Morzu Śródziemnym, storpedowany przez U 81. Zdjęcie wykonano 13 listopada 1941 roku.

(kol. Autora)

U 88
- (16.08.1941), 15.10.1941, 12.09.1942, 8. U-Fl. (BS, październik 1941 — kwiecień 1942), 7. U-Fl. (B, maj — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec — wrzesień 1942),
- *Kptlt. Heino Bohmann (październik 1941 — wrzesień 1942),
- AC 75°40'N / 20°32'O, zatopiony na Morzu Barentsa na południe od Spitsbergenu bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Faulkner***, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 89
- (20.09.1941), 19.11.1941, 12.05.1943, 8. U-Fl. (BS, listopad 1941 — kwiecień 1942), 9. U-Fl. (BS, maj — czerwiec 1942, B, czerwiec 1942 — maj 1943),
- *K. Kpt. Dietrich Lohmann (listopad 1941 — maj 1943),
- BD 46°30'N / 25°40'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Broadway***, fregaty ***Lagan*** oraz samolotów pokładowych brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Biter***, zginęła cała załoga (48 ludzi). Jako data zatopienia występuje w innych źródłach 14.05.1943 (?).

U 90
- (25.10.1941), 20.12.1941, 24.07.1942, 8. U-Fl. (BS, grudzień 1941 — czerwiec 1942), 9. U-Fl. (B, czerwiec — lipiec 1942),
- *Kptlt. Hans Jürgen Oldörp (grudzień 1941 — lipiec 1942),
- BC 48°12'N / 40°56'W, zatopiony na północnym Atlantyku na wschód od Nowej Funlandii bombami głębinowymi kanadyjskiego niszczyciela ***St. Croix***, zginęła cała załoga (44).

U 91
- (30.11.1941), 28.01.1942, 25.02.1944, 5. U-Fl. (BS, styczeń — sierpień 1942), 9. U-Fl. (B, wrzesień 1942 — luty 1944),
- Kptlt. Heinz Walkerling (styczeń 1942 — kwiecień 1943), Kptlt. Heinz Hungershausen (kwiecień 1943 — luty 1944),
- BD 49°45'N / 26°20'W, zatopiony na płn. Atlantyku bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Affleck***, ***Gore*** oraz ***Gould***, zginęło 36 (37?) członków załogi. Podczas odpierania ataku lotniczego w dniu 27.03.1943 zginął jeden członek załogi. **U 91** zatopił w dniu 14.09.1942 na północnym Atlantyku kanadyjski niszczyciel ***Ottawa***.

U 92
- (10.01.1942), 03.03.1942, 12.10.1944, 5. U-Fl. (BS, marzec — sierpień 1942), 9. U-Fl. (B, wrzesień 1942 — październik 1944),
- Kptlt. Adolf Oelrich (marzec 1942 — lipiec 1943), Kptlt. Horst Thilo Queck (sierpień 1943 — czerwiec 1944), Kptlt. Wilhelm Brauel (czerwiec — październik 1944),
- skreślony ze stanu floty w Bergen na skutek uszkodzeń (zniszczenie akmulatorów) odniesionych w dniu 04.10.1944 w Bergen (60°24'N / 05°19'O) podczas ataku bombowego brytyjskich samolotów. Na przełomie lat 1944/1945 złomowany. W dniu 29.11.1943 zginął jeden członek załogi (wypadł za burtę).

U 93
- (08.06.1940), 30.07.1940, 15.01.1942, 7. U-Fl. (BS, lipiec — październik 1940, B, październik 1940 — styczeń 1942),
- Kptlt. Claus Korth (z przerwą lipiec 1940 — wrzesień 1941), Oblt. z. See Ralph Kapitzky (sierpień — wrzesień 1941), Oblt. z. See Horst Elfe (wrzesień 1941 — styczeń 1942),
- CF 36°10'N / 15°52'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny wschód od Madeira bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Hesperus***, zginęło sześciu członków załogi.

U 94
- (12.06.1940), 10.08.1940, 28.08.1942, 7. U-Fl., (BS, sierpień — listopad 1940, B, listopad 1940 — sierpień 1942),
- Kptlt. Herbert Kuppisch (sierpień 1940 — wrzesień 1941), Oblt. z. See Otto Ites (wrzesień 1941 — sierpień 1942),
- EC 17°40'N / 74°30'W, zatopiony na Morzu Karaibskim na wschód od Kingston bombami głębinowymi oraz taranowaniem (trzy razy) kanadyjskiej korwety ***Oakville***, zginęło 19 członków załogi, 26 członków załogi dostało się do niewoli. Nocą z 27 na 28 sierpnia 1942 r. podczas podejścia na powierzchni do statków konwoju, został wykryty przez radar amerykańskiej łodzi latającej ***Catalina*** i zaatakowany skutecznie bombami, które spowodowały niemożność zanurzenia i naprowadzana przez ***Catalinę*** korweta zniszczyła go. **U 94** zatopił w swoich rejsach bojowych 25 statków i uszkodził ca 20.000 BRT innych. Należał do jednych z najlepszych pod względem zatopionego tonażu *Ubootów* w okresie II WŚ.

U 95
- (18.07.1940), 31.08.1940, 28.11.1941, 7. U-Fl., (BS, sierpień — listopad 1940, B, listopad 1940 — listopad 1941),
- Kptlt. Gerd Schreiber (sierpień 1940 — listopad 1941),
- CH 36°24'N / 03°20'W, zatopiony na Morzu Śródziemnym na południowy zachód od Almeria torpedą holenderskiego okrętu podwodnego **O 21**, zginęło 35 członków załogi. Zatopienie nastąpiło w trakcie operacji przejścia na Morze Śródziemne.

U 96
- (01.08.1940), 14.09.1940, 30.03.1945, 7. U-Fl. (BS, wrzesień — grudzień 1940, B, grudzień 1940 — marzec 1943), 24. U-Fl. (BS, kwiecień 1943 — lipiec 1944), 22. U-Fl. (S, lipiec 1944 — luty 1945), skreślony ze stanu floty w lutym 1945,
- Kptlt. Heinrich Lehmann Willenbrock (wrzesień 1940 — marzec 1942),
  Oblt. z. See Hans Jürgen Hellriegel (marzec 1942 — marzec 1943),
  Oblt. z. See Wilhelm Peters (marzec — październik 1943), remont w stoczni (październik 1943 — luty 1944),
  Oblt. z. See Horst Willner (luty — lipiec 1944),
  Oblt. z. See Robert Rix (lipiec 1944 — luty 1945),
- 53°51'N / 08°10'O, zatopiony podczas ataku amerykańskich samolotów bombowych w Wilhelmshaven.

U 97
- (15.08.1940), 28.09.1940, 16.06.1943, 7. U-Fl. (BS, wrzesień 1940 — styczeń 1941, B, luty — październik 1941), przejście na Morze Śródziemne (październik 1941), 23. U-Fl. (B, listopad 1941 — kwiecień 1942), 29. U-Fl. (B, kwiecień 1942 — czerwiec 1943),
- Kptlt. Udo Heilmann (wrzesień 1940 — maj 1942), Oblt. z. See Friedrich Bürgel (maj — sierpień 1942), *Kptlt. Hans Georg Trox (luty — czerwiec 1943),
- CP 33°??'N / 34°??'O, został zatopiony na Morzu Śródziemnym na zachód od Haifa bombami australijskich samolotów, zginęło 27 (30?) członków załogi, 21 członków załogi dostało się do niewoli. W połowie 1941(?) roku podczas rejsu na wodach Zatoki Biskajskiej wypadło za burtę dwóch członków załogi.

U 98
- (31.08.1940), 12.10.1940, 19.11.1942, 7. U-Fl. (BS, październik 1940 — luty 1941, B, marzec 1941 — listopad 1942),
- Kptlt. Robert Gysae (z przerwą październik 1940 — marzec 1942),
  Kptlt. Werner Schulte (kwiecień — czerwiec 1942),
  K. Kpt. Wilhelm Schulze (z przerwą marzec — listopad 1942),
  *Oblt. z. See Kurt Eichmann (wrzesień — listopad 1942),

- CG 35°38'N / 11°48'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Gibraltaru bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (46 ludzi). **U 98** jako nieliczny w tym czasie nie posiadał żadnego namalowanego na kiosku symbolu w celu utrudnienia ewentualnego zidentyfikowania przez samoloty.

U 132

- (10.04.1941), 29.05.1941 03 (05?).11.1942, 3. U-Fl. (BS, maj — wrzesień 1941, B, wrzesień 1941 — listopad 1942),
- *Kptlt. Ernst Vogelsang (maj 1941 — listopad 1942),
- AK 58°07'N / 33°13'W, zatonął o godzinie 23:45 na północnym Atlantyku na południowy wschód od Przylądka Farewell w wyniku eksplozji storpedowanego (bliska odległość) statku ***Empire Lynx*** (przewoził materiały wybuchowe, które eksplodowały), zginęła cała załoga (47 ludzi). Inne źródła podają jako przyczynę zatopienia bomby brytyjskich samolotów (?).

U 133

- (28.04.1941), 05.07.1941, 14.03.1942, 7. U-Fl. (lipiec — grudzień 1941), 23. U-Fl. (styczeń — marzec 1942),
- Kptlt. Hermann Hesse (lipiec 1941 — luty 1942),
  *Oblt. z. See Eberhard Mohr (luty — marzec 1942),
- CF 37°59'N / 23°35'O, zatonął o godzinie 19:00 na Morzu Egejskim w pobliżu Salamis po wejściu na położoną przez niego minę, zginęła cała załoga (45 ludzi). **U 133** zatopił w dniu 17.01.1942 na Morzu Śródziemnym na północ od Sidi Barani brytyjski niszczyciel ***Gurkha***.

U 134

- (17.05.1941), 26.07.1941, 24.08.1943, 5. U-Fl. (BS, lipiec — październik 1941), 3. U-Fl. (B, listopad 1941 — sierpień 1943),
- Kptlt. Rudolf Schendel (lipiec 1941 — marzec 1943),
  *Kptlt. Hans Günther Brosin (marzec — sierpień 1943),
- BF 42°07'N / 09°30'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (48 ludzi). W nocy z 18 na 19 czerwca 1943 r. na Morzu Sargassowym w okolicy Florydy **U 134** strącił amerykański sterowiec straży przybrzeżnej **K 74** (jedyny taki wypadek w okresie II WŚ).

U 135

- (12.06.1941), 16.08.1941, 15.07.1943, 5. U-Fl. (BS, sierpień — grudzień 1941), 7. U-Fl. (B, grudzień 1941 — lipiec 1943),
- Kptlt. Friedrich Hermann Praetorius (sierpień 1941 — listopad 1942),
  Oblt. z. See Heinz Schütt (listopad 1942 — czerwiec 1943),
  Oblt. z. See Otto Luther (czerwiec — lipiec 1943),
- DH 28°20'N / 13°17'W, zatopiony na środkowym Atlantyku w pobliżu Przylądka Juby (Afryka) bombami głębinowymi brytyjskich korwet ***Balsam***, ***Mignonette***, sloopa ***Rochester*** oraz bombami amerykańskich samolotów, zginęło pięciu (7?) członków załogi, 41 (42?) członków załogi dostało się do niewoli. W dniu 10.08.1942 podczas odpierania ataku lotniczego zginęło dwóch członków załogi.

U 136

- (05.07.1941), 30.08.1941, 11.07.1942, 6. U-Fl. (BS, sierpień — grudzień 1941, B, styczeń — lipiec 1942),
- *Kptlt. Heinrich Zimmermann (sierpień 1941 — lipiec 1942),
- DH 33°30'N / 22°52'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Madeira bombami głębinowymi brytyjskiego sloopa ***Spey***, fregaty ***Pelican*** oraz francuskiego niszczyciela ***Léopard***, zginęła cała załoga (45 ludzi).

U 201

- (07.12.1940), 25.01.1941, 17.02.1943, 1. U-Fl. (BS, styczeń — kwiecień 1941, B, kwiecień 1941 — luty 1943),
- Kptlt. Adabert Schnee (styczeń 1941 — lipiec 1942),
  *Oblt. z. See Günther Rosenberg (lipiec 1942 — luty 1943),
- BC 50°36'N / 41°07'W, zatopiony na północnym Atlantyku na wschód od Nowej Funlandii bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Fame***, zginęła cała załoga (49 lub 50? ludzi). W dniu 13.12.1941 na skutek eksplozji zginęło dwóch członków załogi.

U 202

- (10.02.1941), 22.03.1941, 02 01?.06.1943, 1. U-Fl., (BS, marzec — czerwiec 1941, B, czerwiec 1941 — czerwiec 1943),
- Kptlt. Hans Heinz Linder (marzec 1941 — wrzesień 1942),
  Kptlt. Günter Poser (wrzesień 1942 — czerwiec 1943),
- AK 56°12'N / 39°52'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy wschód od Przylądka Farewell bombami głębinowymi oraz ogniem artylerii brytyjskiego sloopa ***Starling***, zginęło 18 członków załogi.

U 203

- (04.01.1941), 18.02.1941, 25.04.1943, 1. U-Fl., (BS, luty — maj 1941, B, maj 1941 — kwiecień 1943),
- Kptlt. Rolf Mützelburg (luty 1941 — wrzesień 1942),
  Oblt. z. See Hans Seidel (wrzesień 1942),
  Kptlt. Hermann Kottmann (wrzesień 1942 — czerwiec 1943),
- AJ 55°05'N / 42°25'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południe od Przylądka Farewell bombami samolotów pokładowych brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Biter*** oraz bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Pathfinder***, zginęło dziesięciu (11?) członków załogi. W dniu 11.09.1942 w wypadku zginął dowódca Kptlt. Rolf Mützelburg.

U 204

- (23.01.1941), 08.03.1941, 19.10.1941, 1. U-Fl., (BS, marzec — maj 1941, B, maj — październik 1941),
- *Kptlt. Walter Kell (marzec — październik 1941),
- CG 35°46'N / 06°02'W, zatopiony na północnym Atlantyku na wysokości Tangeru bombami głębinowymi brytyjskiej korwety ***Mallow*** oraz sloopa ***Rochester***, zginęła cała załoga (46 ludzi). Inne źródła podają jako sprawców zatopienia brytyjski sloop ***Rochester*** oraz amerykański kuter straży przybrzeżnej ***Swallow*** (?). **U 204**, zatopił w dniu 19.08.1941 na północnym Atlantyku nowozelandzki niszczyciel eskortowy ***Bath***.

U 205

- (20.03.1941), 03.05.1941, 17.02.1943, 3. U-Fl. (BS, maj — lipiec 1941, B, lipiec — październik 1941), 29. U-Fl. (B, listopad 1941 — luty 1943),
- Kptlt. Franz Georg Reschke (maj 1941 — październik 1942),
  Oblt. z. See Friedrich Bürgel (październik 1942 — luty 1943),
- DH 32°56'N / 22°01'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym w rejonie Cyrenaiki bombami brytyjskiej łodzi latającej oraz bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Paladin***, zginęło ośmiu (9?) członków załogi. W dniu 30.09.1941 jeden z oficerów załogi popełnił samobójstwo. **U 205** zatopił w dniu 16.06.1942 na Morzu Śródziemnym na południe od wyspy Kreta brytyjski krążownik ***Hermione***.

U 206

- (04.04.1941), 17.05.1941, 30.11.1941, 3. U-Fl., (BS, maj — sierpień 1941, B, sierpień 1941 — listopad 1943),
- Kptlt. Herbert Opitz (maj 1941 — listopad 1941),
- BF 46°55'N / 07°16'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na zachód od Nantes bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 207

- (24.04.1941), 07.06.1941, 11.09.1941, 7. U-Fl., (BS, czerwiec — sierpień 1941, B, sierpień — wrzesień 1941),
- *Oblt. z. See Fritz Meyer (czerwiec — wrzesień 1941),
- AD 63°59'N / 34°48'W, zatopiony na północnym Atlantyku na wodach Cieśniny Duńskiej (jej południowe wyjście) na południowy wschód od Angmagsalik bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Veteran*** oraz ***Leamington***, zginęła cała załoga (41 ludzi).

U 208

- (21.05.1941), 05.07.1941, 11.12.1941, 5. U-Fl. (BS, lipiec — wrzesień 1941), 1. U-Fl. (B, wrzesień — grudzień 1941),
- *Oblt. z. See Alfred Schlieper (lipiec — grudzień 1941),
- CG ?°N / ?°W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Cieśniny Gibraltarskiej bombami głębinowymi brytyjskiej korwety ***Bluebell***, zginęła cała załoga (45 ludzi).

U 209

- (28.08.1941), 11.10.1941, 19.05.1943, 6. U-Fl. (BS, październik 1941 — luty 1942, B, luty — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec 1942 — luty 1943), 1. U-Fl. (B, marzec — maj 1943),
- *Kptlt. Heinrich Brodda (październik 1941 — maj 1943),
- AK 54°54'N / 34°19'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy wschód od Przylądka Farewell bombami głębinowymi brytyjskiej fregaty ***Jed*** oraz amerykańskiego kutra straży przybrzeżnej ***Sennen***, zginęła cała załoga (46 ludzi). Inna wersja jako datę zatopienia przyjmuje termin pomiędzy 6 a 09.05.1943 w wyniku poniesionych uszkodzeń po ataku lotniczym w dniu 04.05.1943 (?). W dniu 09.07.1942 podczas pobytu w Bergen w wyniku wypadku zginęło dwóch członków załogi.

U 210

- (23.12.1941), 21.02.1942, 06.08.1942, 6. U-Fl. (BS, luty — lipiec 1942), 9. U-Fl. (B, lipiec — sierpień 1942),
- *Kptlt. Rudolf Lemcke (luty — sierpień 1942),
- AK 54°24'N / 39°37'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południe od Przylądka Farewell bombami głębinowymi, ogniem artylerii oraz taranowaniem kanadyjskiego niszczyciela ***Assiniboine***, zginęło sześciu członków załogi.

U 211

- (15.01.1942), 07.03.1942, 19.11.1943, 8. U-Fl. (BS, marzec — sierpień 1942), 9. U-Fl. (B, sierpień 1942 — listopad 1943),
- *Kptlt. Karl Hause (marzec 1942 — listopad 1943),
- CF 40°15'N / 19°18'W, zatopiony na północnym Atlantyku na wschód od Azorów bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (54 ludzi). **U 211** zatopił w dniu 16.12.1942 na północnym Atlantyku brytyjski niszczyciel ***Firedrake***.

U 212

- (11.03.1942), 25.04.1942, 21.07.1944, 8. U-Fl. (BS, kwiecień — wrzesień 1942), 11. U-Fl. (B, październik 1942 — maj 1943), 13. U-Fl. (B, czerwiec — październik 1943), 3. U-Fl. (B, listopad 1943 — lipiec 1944),
- *Kptlt. Helmut Vogler (kwiecień 1942 — lipiec 1944),
- BF 50°27'N / 06°13'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche na południe od Brighton bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Curzon*** i ***Ekins***, zginęła cała załoga (49 lub 50? ludzi).

U 213

- (14.03.1942), 09.05.1942, 27.09.1943, 5. U-Fl. (BS, maj — wrzesień 1942), 7. U-Fl. (B, wrzesień 1942 — wrzesień 1943),
- Kptlt. Hans Trojer (maj 1942 — wrzesień 1943),
- BE 47°??'N / 18°??'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii bombami brytyjskich sa-

U 88 (typ „VII C") w Kirkenesfjord.

(kol. Autora)

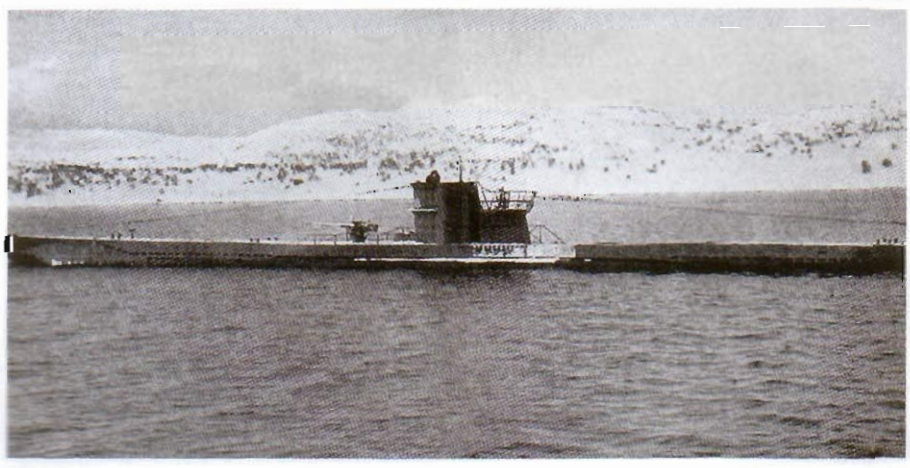

molotów, zginęło całe załogę (50 ludzi). W dniu 08.12.1942 na północnym Atlantyku U 221 staranował przypadkowo U 254, na którym zginęło 41 (42?) członków załogi, czterem udało się uratować. Nazwa kodowa *U–Lindwurm*.

U 222

- (28.03.1942), 23.05.1942, 02.09.1942, 8. U–Fl. (BS),
- Kptlt. Ralf von Jessen (maj — wrzesień 1942),
- AO 54°25'N / 19°30'O, zatonął na Morzu Bałtyckim na zachód od Pillau w wyniku kolizji z **U 626**, zginęło 42 członków załogi.

U 223

- (16.04.1942), 06.06.1942, 30.03.1944, 8. U–Fl. (BS, czerwiec 1942 — styczeń 1943), 6. U–Fl. (B, luty — październik 1943), 29. U–Fl. (B, listopad 1943 — marzec 1944),
- Kptlt. Karl Jürg Wächter (czerwiec 1942 — styczeń 1944), Oblt. z. See Peter Gerlach (styczeń — marzec 1944),
- CJ 38°48'N / 14°10'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na północ od Palermo bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Laforey***, ***Tumult*** oraz niszczycieli eskortowych ***Blencathra*** i ***Hambledon***, zginęło 23 (24?) członków załogi. W okresie maj — wrzesień 1943 r. przeprowadzano na U 223 remont stoczniowy uszkodzeń otrzymanych po staranowaniu w dniu 12.05.1943 przez brytyjski niszczyciel. W trakcie taranowania dwóch członków załogi **U 223** wypadło za burtę, jednego z nich uratował znajdujący się w pobliżu **U 359**. **U 223** zatopił w dniu 30.03.1944 na Morzu Śródziemnym w okolicy Sycylii brytyjski niszczyciel ***Laforey***.

U 224

- (07.05.1942), 20.06.1942, 13.01.1943, 5. U–Fl. (BS, czerwiec — październik 1942), 7. U–Fl. (B, listopad 1942 — styczeń 1943),
- *Oblt. z. See Hans Carl (Rudolf?) Kosbadt (czerwiec 1942 — styczeń 1943),
- CH 36°28'N / 00°49'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na zachód od Algieru bombami głębinowymi i staranowaniem kanadyjskiej korwety ***Ville de Quebec***, zginęło 45 członków załogi, uratowany został jeden członek załogi (prawdopodobnie I Oficer). **U 224** został zatopiony w trakcie operacji przejścia na Morze Śródziemne.

U 225

- (28.05.1942), 11.07.1942, 21.02.1943, 5. U–Fl. (BS, lipiec — grudzień 1942), 1. U–Fl. (B, styczeń — luty 1943),
- *Oblt. z. See Wolfgang Leimkühler (lipiec 1942 — luty 1943),
- AK 51°25'N / 27°28'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi amerykańskiego kutra straży przybrzeżnej ***Spencer***, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 226

- (18.06.1942), 01.08.1942, 06.11.1943, 5. U–Fl. (BS, sierpień — grudzień 1942), 6. U–Fl. (B, styczeń — listopad 1943),
- remont stoczniowy (maj — październik 1943),
  Kptlt. Rolf Borchers (sierpień 1942 — sierpień 1943),
  *Oblt. z. See Albrecht Gänge (sierpień — listopad 1943),
- BC 44°49'N / 41°13'W, zatopiony o godzinie 07:00 na północnym Atlantyku na wschód od Nowej Funlandii bombami głębinowymi brytyjskich sloopów ***Kite***, ***Starling*** oraz ***Woodcock*** (odkryty został przez brytyjski samolot, który zawiadomił znajdujące się w pobliżu okręty), zginęła cała załoga (51 lub 46? ludzi).

U 227

- (09.07.1942), 22.08.1942, 30.04.1943, 5. U–Fl. (BS, sierpień 1942 — kwiecień 1943), 7. U–Fl. (B, kwiecień 1943),
- *Kptlt. Jürgen Kuntze (sierpień 1942 — kwiecień 1945),
- AE 64°05'N / 06°40'W, zatopiony na Morzu Arktycznym, na północ od wysp Fårör (Wyspy Owcze) bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 228

- (30.07.1942), 12.09.1942, 05.10.1944, 5. U–Fl. (BS, wrzesień 1942 — luty 1943), 6. U–Fl. (B, marzec 1943 — październik 1944),
- Kptlt. Erwin Christophersen (wrzesień 1942 — wrzesień 1944),
  Kptlt. Herbert Engel (wrzesień 1944 — październik 1944),
- został skreślony ze stanu floty na skutek uszkodzeń odniesionych podczas ataku lotniczego o godzinie 09:30 w dniu 04.10.1944 na stocznię Laksevaag w Bergen. Remontu jednostki zaniechano i na przełomie 1944/1945 r. został złomowany. *Uboot* ten nosił nazwę kodową *U–Erika*. W dniu 07.05.1943 podczas odpierania ataku lotniczego dwóch członków załogi zostało rannych.

U 229

- (20.08.1942), 03.10.1942, 22.09.1943, 5. U–Fl. (BS, październik 1942 — luty 1943), 6. U–Fl. (B, marzec — wrzesień 1943),
- *Oblt. z. See Robert Schetelig (październik 1942 — wrzesień 1943),
- AK 54°36'N / 36°25'W, zatopiony na południowy wschód od Przylądka Farewell bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Keppel***, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 230

- (10.09.1942), 24.10.1942, 21.08.1944, 5. U–Fl. (BS, październik 1942 — luty 1943), 9. U–Fl. (B, luty — listopad 1943), przejście na Morze Śródziemne (listopad 1943), 29. U–Fl. (B, grudzień 1943 — sierpień 1944),
- Kptlt. Paul Siegmann (październik 1942 — sierpień 1944), Oblt. z. See Heinz Eugen Eberbach (sierpień 1944),
- CH 43°07'N / 05°55'O, samozatopiony przy redzie w Tulonie, załoga przy próbie ucieczki w rybackim trawlerze została schwytana przez Amerykanów.

U 231

- (01.10.1942), 14.11.1942, 13.01.1944, 5. U–Fl. (BS, listopad 1942 — kwiecień 1943), 3. U–Fl. (B, maj 1943 — styczeń 1944),
- Kptlt. Wolfgang Wenzel (listopad 1942 — styczeń 1944),
- BE 44°15'N / 20°38'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny wschód od Azorów bombami brytyjskiego samolotu, zginęło siedmiu członków załogi. Dnia 22.04.1943 podczas ataku lotniczego zaginął jeden członek załogi.

U 232

- (15.10.1942), 28.11.1942, 08.07.1943, 5. U–Fl. (BS, listopad 1942 — kwiecień 1943), 9. U–Fl. (B, maj — lipiec 1943),
- *Kptlt. Ernst Ziehm (listopad 1942 — lipiec 1943),

U 69, typ „VII C" z podniesionymi na peryskopie flagami, symbolizującymi zatopione jednostki.

(kol. Autora)

U 201 (typ „VII C") podczas triumfalnego powrotu do bazy. *(kol. Autora)*

- CG 40°37'N / 13°41'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Oporto bombami amerykańskich samolotów, zginęła cała załoga (46 zabitych). W dniu 24.02.1943 zderzył się na Morzu Bałtyckim z **U 649**, który zatonął (zginęło 35 członków załogi **U 649**).

U 235

- (04.11.1942), 19.12.1942, 14.04.1945, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — maj 1943), 22. U-Fl. (S, październik 1943 — marzec 1945), 31. U-Fl. (B, kwiecień 1945),*
- Oblt. z. See Goske von Möllendorff (grudzień 1942 — styczeń 1943),
  Oblt. z. See Klaus Becker (styczeń — maj 1943),
  Oblt. z. See Hans Erich Kummetz (październik 1943 — marzec 1945),
  *Kptlt. Friedrich Huisgen (kwiecień 1945),
  Oblt. Rudolf Mainlschmidt (wrzesień — grudzień 1944) (?),
- AO 57°44'N / 10°39'O, zatopiony omyłkowo o godzinie 07:00 na wodach Kattegatu na północny zachód od Skagens Horn bombami głębinowymi niemieckiego torpedowca **T 17**, zginęła cała załoga (46 lub 47? ludzi). W dniu 14.05.1943 podczas bombardowania stoczni GW w Kiel zatonął trafiony bombą, został wydobyty i ponownie wcielony do służby w dniu 29.10.1943.

U 236

- (24.11.1942), 09.01.1943, 05.05.1945, 5. U-Fl. (BS, styczeń — maj 1943), 24. U-Fl. (BS, wrzesień 1943 — kwiecień 1944), 21. U-Fl. (S, maj 1944 — marzec 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Reimar Ziesmer (styczeń — maj 1943),
  Oblt. z. See Curt Hartmann (wrzesień 1943 — lipiec 1944),
  Oblt. z. See Herbert (z przerwą lipiec 1944 — maj 1945),
  Oblt. z. See Ludo Kregelin (lipiec — sierpień 1944),
- AO 54°37'N / 10°03'O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Kiel w ujściu Schlei, operacja „Regenbogen". Podczas ataku bombowego w dniu 14.05.1943 zatopiony w stoczni GW w Kiel, następnie wydobyty, wyremontowany i ponownie wcielony do służby 29.09.1943. W dniu 04.05.1945 ponownie uszkodzony podczas bombardowania i ostatecznie następnego dnia samozatopiony. **U 236** był nazywany przez załogę *U-Schnorchel*.

U 237

- (17.12.1942), 30.01.1943, 04.04.1945, 5. U-Fl. (BS, styczeń — maj 1943), 23. U-Fl. (D, październik 1943 — marzec 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — kwiecień 1945),
- Kptlt. Hubert Nordheimer (styczeń — maj 1943),
  Oblt. z. See Lothar König (październik 1943 — wrzesień 1944),
  Oblt. z. See Johannes van Stipriaan (wrzesień — październik 1944),
  Kptlt. Karl Heinz Menard (październik 1944 — kwiecień 1945),
- zatopiony podczas brytyjskiego ataku bombowego na stocznię Deutsche Werke w Kiel. W dniu 14.05.1943 podczas ataku bombowego zatopiony w Kiel, wyremontowany i ponownie wcielony do służby w dniu 08.10.1943.

U 238

- (07.01.1943), 20.02.1943, 09.02.1944, 5. U-Fl. (BS, luty — lipiec 1943), 1. U-Fl. (B, sierpień 1943 — luty 1944),
- *Kptlt. Horst Hepp (luty 1943 — luty 1944),
- BE 49°45'N / 16°07'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskich sloopów ***Kite***, ***Magpie***, ***Starling*** oraz samolotów pokładowych lotniskowca, który był celem ataku **U 238**, zginęła cała załoga (50 ludzi). W dniu 30.11.1943 w trakcie odpierania ataku lotniczego zginęło dwóch członków załogi, a pięciu odniosło rany.

U 239

- (28.01.1943), 13.03.1943, 05.08.1944, 5. U-Fl. (BS),
- Oblt. z. See Ulrich Vöge (luty 1943 — lipiec 1944),
- skreślony ze stanu floty na skutek uszkodzeń otrzymanych podczas brytyjskiego ataku bombowego na stocznię Deutsche Werke w Kiel w dniu 24.07.1944, w 1944 roku został złomowany.

U 240

- (18.02.1943), 03.04.1943, 16.05.1944, 5. U-Fl. (BS, kwiecień 1943 — styczeń 1944), 9. U-Fl. (B, styczeń — maj 1944),
- *Oblt. z. See Günther Link (kwiecień 1943 — maj 1944),
- AF 63°05'N / 03°10'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny wschód od wysp Färöer (Wyspy Owcze) bombami norweskiego samolotu, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 241

- (25.06.1943), 24.07.1943, 18.05.1944, 5. U-Fl. (BS, lipiec 1943 — marzec 1944), 3. U-Fl. (B, kwiecień — maj 1944),
- *Oblt. z. See Arno Werr (lipiec 1943 — maj 1944),
- AF 63°36'N / 01°42'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny wschód od wysp Färöer bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 242

- (20.07.1943), 14.08.1943, 30.04.1945, 5. U-Fl. (BS, sierpień 1943 — maj 1944), F. d. U. Mitte (B, czerwiec — lipiec 1944), 8. U-Fl. (B, BM, lipiec — październik 1944 i styczeń — luty 1945), 3. U-Fl. (B, marzec — kwiecień 1945),
- Oblt. z. See Karl Wilhelm Pancke (sierpień 1943 — luty 1945),
  *Oblt. z. See Heinrich Riedel (luty — kwiecień 1945),
- AM 53°42'N / 04°53'W, zatopiony na Morzu Irlandzkim na zachód od Blackpool bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Havelock***, ***Hesperus*** oraz bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (44 ludzi).

U 243

- (02.09.1943), 02.10.1943, 08.07.1944, 5. U-Fl. (BS, październik 1943 — maj 1944), 1. U-Fl. / F. d. U. Mitte (B, czerwiec — lipiec 1944),
- *Kptlt. Hans Märtens (październik 1943 — lipiec 1944),
- BF 47°06'N / 06°40'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na zachód od Nantes bombami brytyjskich samolotów, zginęło 11 członków załogi, 38 członków załogi dostało się do niewoli.

U 244

- (02.09.1943), 09.10.1943, 14.05.1945, 5. U-Fl. (BS, październik 1943 — lipiec 1944), 9. U-Fl. (B, lipiec — październik 1944), 11. U-Fl. (B, listopad 1944 — maj 1945),
- Kptlt. Ruprecht Fischer (październik 1943 — kwiecień 1945),
  Oblt. z. See Hans Peter Mackeprang (kwiecień 1945 — maj 1945),
- skapitulował wpływając do Lisahally (Loch Foyle?). Zatopiony w operacji „Deadlight". W dniu 25.07.1944 podczas odpierania ataku lotniczego zginął jeden członek załogi, a ośmiu odniosło rany.

U 245

- (25.11.1943), 18.12.1943, 30.05.1945, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1943 — lipiec 1944), 3. U-Fl. (B, sierpień — październik 1944), 33. U-Fl. (B, październik 1944 — maj 1945),
- K. Kpt. Friedrich Schumann Hindenberg (grudzień 1943 — maj 1945),
- w dniu 10.05.1945 skapitulował wpływając do Bergen, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 246

- (07.12.1943), 11.01.1944, 29.03.1945, 5. U-Fl. (BS, styczeń — lipiec 1944), 3. U-Fl. (B, sierpień — wrzesień 1944), 11. U-Fl. (B, październik 1944 — marzec 1945),
- *Kptlt. Ernst Raabe (styczeń 1944 — marzec 1945),
- BF 49°58'N / 05°25'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche na zachód od Landsend bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela eskortowego ***Duckworth***, zginęła cała załoga (48 ludzi).

U 247

- (23.09.1943), 23.10.1943, 01.09.1944, 5. U-Fl. (BS, październik 1943 — maj 1944), 1. U-Fl. / F. d. U. Mitte 9. U-Fl. (B, czerwiec — wrzesień 1944),
- *Oblt. z. See Gerhard Matschulat (październik 1943 — wrzesień 1944),
- BF 49°54'N / 05°49'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche na zachód od Landsend bombami głębinowymi kanadyjskich fregat ***St. John*** oraz ***Swansea***, zginęła cała załoga (52 lub 42? ludzi).

U 248

- (07.10.1943), 06.11.1943, 16.01.1945, 5. U-Fl. (BS, listopad 1943 — lipiec 1944), 9. U-Fl. (B, sierpień — październik 1944), 11. U-Fl. (B, listopad 1944 — styczeń 1945),
- Oblt. z. See Bernhard Emde (listopad 1943 — październik 1944),
  *Oblt. z. See Johann Friedrich Loos (listopad 1944 — styczeń 1945),
- BD 47°43'N / 26°37'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi amerykańskich niszczycieli eskortowych ***Hayter***, ***Hubbard***, ***Otter*** oraz ***Varian***, zginęła cała załoga (47 lub 48? ludzi). **U 248** w swoim ostatnim rejsie wykonywał zadania jako *Wetterboot* (meldujący z danego obszaru o panujących warunkach pogodowych).

U 249

- (23.10.1943), 20.11.1943, 08. (10?).05.1945, 5. U-Fl. (BS, listopad 1943 — styczeń 1945, B, styczeń — maj 1945),
- Oblt. z. See Rudolf Lindschau (październik 1943 — lipiec 1944),
  Kptlt. Uwe Kock (lipiec 1944 — maj 1945),
- 50°34'N / 02°26'W, skapitulował wpływając do Portland, następnie pływał pod banderą brytyjską jako **N 86**, zatopiony w operacji „Deadlight". W dniu 25.03.1945 załoga **U 249** strąciła atakujący ją samolot typu ***Mosquito***. **U 249** posiadał zainstalowaną prototypową antenę radaru typu FuMB-*Athos*.

U 250

- (11.11.1943), 12.12.1943, 30.07.1944, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1943 — lipiec 1944), 8. U-Fl. (B, lipiec 1944),
- Kptlt. Werner Karl Schmidt (grudzień 1943 — lipiec 1944),
- AO 60°29'N / 28°28'O, zatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Fińskiej bombami głębinowymi radzieckich jednostek **MO 103**, **MO 110** oraz bombami radzieckich sa-

molotów, zginęło 46 członków załogi, sześciu natomiast dostało się do niewoli. **U 250** został w sierpniu 1944 wydobyty i przeholowany do Kronstadtu (25.09.1944), gdzie był w późniejszym czasie złomowany.

U 251

- (26.07.1941), 20.09.1941, 19.04.1945, 6. U-Fl. (BS, B, wrzesień 1941 — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec 1942 — czerwiec 1943), 13. U-Fl. (B, czerwiec — lipiec 1943), 24. U-Fl. (BS, lipiec — wrzesień 1943), 21. U-Fl. (D, wrzesień 1943 — marzec 1945), 31 U-Fl. (BS, marzec — kwiecień 1945),
- Kptlt. Heinrich Timm (wrzesień 1941 — wrzesień 1943), bez załogi (wrzesień — listopad 1943),
  Oblt. z. See Franz Säck (listopad 1943 — kwiecień 1945),
  *Oblt. z. See Joachim Sauerbier (kwiecień 1945),
- AO 56°37'N / 11°51'O, zatopiony na wodach Kattegatu na południe od Göteborga bombami brytyjskich oraz norweskich samolotów (41 ***Mosquito*** należących do RAF Sqn. 143, 235, 248 oraz norweski Sqn. 333 w osłonie 18 ***Mustangów***), zginęło 39 członków załogi, dwóch członków załogi zostało uratowanych.

U 252

- (14.08.1941), 04.10.1941, 14.04.1942, 6. U-Fl., (BS, październik 1941 — marzec 1942, B, marzec — kwiecień 1942),
- Kptlt. Günter Schiebusch (październik — grudzień 1941),
  *Kptlt. Kai Lerchen (grudzień 1941 — kwiecień 1942),
- BE 47°??'N / 18°14'W, zatopiony o godzinie 22:30 na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskiej korwety ***Vetch*** oraz sloopa ***Stork***, zginęła cała załoga (44 ludzi).

U 253

- (30.08.1941), 21.10.1941, 23.09.1942, 8. U-Fl. (BS, październik 1941 — sierpień 1942), 6. U-Fl. (B, wrzesień 1942),
- *Kptlt. Adolf Friedrichs (październik 1941 — wrzesień 1942),
- AE 67°??'N / 23°??'W, zatonął na Morzu Arktycznym na północny zachód od Islandii po wejściu na brytyjską minę, zginęła cała załoga (45 lub 46? ludzi).

U 254

- (20.09.1941), 08.11.1941, 08.12.1942, 8. U-Fl. (BS, listopad 1941 — lipiec 1942), 9. U-Fl. (B, sierpień — grudzień 1942)
- *Kptlt. Hans Gilardone (z przerwą listopad 1941 — grudzień 1942),
  Kptlt. Odo Loewe (wrzesień — październik 1942),
- AJ 55°??'N / 40°??'W, zatonął na północnym Atlantyku podczas ataku na konwój HX 217 w wyniku kolizji z **U 221**, zginęło 41 (42?) członków załogi, czterech członków załogi uratował **U 221**. Uszkodzonemu po staranowaniu **U 254** udało się wynurzyć i został zaatakowany przez brytyjskie samoloty, które spowodowały jego ostateczne zatonięcie.

U 255

- (08.10.1941), 29.11.1941, 14.05.1945, 8. U-Fl. (BS, listopad 1941 — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, czerwiec 1942 — maj 1943), 13. U-Fl. (B, czerwiec — listopad 1943), 7. U-Fl. (B, grudzień 1943 — wrzesień 1944), skreślony ze stanu floty (październik 1944 — marzec 1945), 13. U-Fl. (B, marzec — maj 1945),
- Kptlt. Reinhart Reche (listopad 1941 — czerwiec 1943),
  Oblt. z. See Erich Harms (czerwiec 1943 — sierpień 1944),
  Ltn. z. See? Brischke (sierpień — wrzesień 1944),
  Oblt. z. See Helmut Heinrich (marzec — maj 1945),
- skapitulował wpływając do Loch Eriboll, zatopiony w operacji „Deadlight". W dniu 23.09.1942 **U 255** został poważnie uszkodzony na Morzu Arktycznym na północny wschód od Islandii podczas ataku łodzi latającej typu ***Catalina*** należącej do RAF Sqn. 210 (był następnie dwa miesiące remontowany w stoczni). W dniu 11.03.1944 podczas odpierania ataku lotniczego zostało rannych dwóch członków załogi. **U 255** zatopił w dniu 09.03.1944 na północnym Atlantyku na południe od Islandii amerykański niszczyciel ***Leopold***.

U 256

- (28.10.1941), 18.12.1941, 23.10.1944, 8. U-Fl. (BS, grudzień 1941 — lipiec 1942), 9. U-Fl. (B, BF, lipiec 1942 — październik 1944),
- Kptlt. Odo Loewe (grudzień 1941 — listopad 1942),
  Oblt. z. See Wilhelm Brauel (sierpień 1943 — sierpień 1944),
  F. Kpt. Heinrich Lehmann Willenbrock (wrzesień — październik 1944),
- 60°24'N / 05°19'O, skreślony ze stanu floty na skutek awarii w Bergen z dnia 05.10.1944. Po zakończeniu II WŚ w dniu 29.05.1945 przepłynął do Anglii. W listopadzie 1942 r. został wycofany ze służby i w sierpniu 1943 ponownie wcielony do służby po przebudowie jako *Flakfalle* (*U-Flak 2*, pułapka przeciwlotnicza). W grudniu 1943 przebudowany ponownie na normalny *Uboot*. Załoga nazywała go *U-Landeck*.

U 257

- (19.11.1941), 14.01.1942, 24.02.1944, 5. U-Fl. (BS, styczeń — wrzesień 1942), 3. U-Fl. (B, wrzesień 1942 — luty 1944),
- *Kptlt. Heinz Rahe (styczeń 1942 — luty 1944),
- BD 47°19'N / 26°??'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi kanadyjskiej fregaty ***Waskesiu*** oraz brytyjskiej fregaty ***Nene***, zginęło 30 (31?) członków załogi. Nazywany przez załogę (oraz nazwa kodowa?) *U-Florianer*.

U 258

- (13.12.1941), 04.02.1942, 21.05.1943, 5. U-Fl. (BS, luty — sierpień 1942), 3. U-Fl. (B, wrzesień 1942 — maj 1943), Kptlt. Wilhelm von Mässenhausen (z przerwą luty 1942 — maj 1943),
- *Oblt. z. See Leopold Koch (listopad 1942 — marzec 1943),
- AK 55°18'N / 27°49'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (49).

U 259

- (31.12.1941), 18.02.1942, 15.11.1942, 5. U-Fl. (BS, luty — sierpień 1942), 3. U-Fl. (B, wrzesień — listopad 1942),
- *Kptlt. Klaus Köpke (luty — listopad 1942),
- CH 37°20'N / 03°05'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na północ od Algieru bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (48 ludzi).

U 260

- (09.02.1942), 14.03.1942, 12.03.1945, 8. U-Fl. (BS, marzec — wrzesień 1942), 6. U-Fl. (B, październik 1942 — październik 1944), 33. U-Fl. (B, listopad 1944 — marzec 1945),
- Kptlt. Hubertus Purkhold (marzec 1942 — kwiecień 1944),
  Oblt. z. See Klaus Becker (kwiecień 1944 — marzec 1945),
- AM 51°15'N / 09°05'W, samozatopiony o godzinie 22:30 na północnym Atlantyku na południe od Glandore Cork (Irlandia) na skutek uszkodzeń doznanych po wejściu na minę (mina znajdowała się na głębokości 80 m; załodze udało się wynurzyć uszkodzony **U 260** i nadać meldunek radiowy do dowództwa). Cała załoga została internowana w Irlandii.

U 261

- (16.02.1942), 28.03.1942, 15.09.1942, 8. U-Fl. (BS, marzec — wrzesień 1942), 6. U-Fl. (B, wrzesień 1942),
- *Kptlt. Hans Lange (marzec — wrzesień 1942),
- AM 59°50'N / 09°28'W, zatopiony północnym Atlantyku na południe od wysp Szetlandzkich bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (43 ludzi).

U 262

- (10.03.1942), 15.04.1942, 02.04.1945, 5. U-Fl. (BS, kwiecień — wrzesień 1942), 3. U-Fl. (B, październik 1942 — październik 1944), 33. U-Fl. (BB, listopad 1944 — kwiecień 1945),
- Kptlt. Günter Schiebusch (kwiecień — październik 1942), Kptlt. Heinz Franke (październik 1942 — luty 1944), Oblt. z. See Helmut Wieduwilt (luty — listopad 1944), Kptlt. Karl Heinz Laudahn (listopad 1944 — kwiecień 1945),
- skreślony ze stanu floty w Kiel. W grudniu 1944 uszkodzony podczas ataku bombowego brytyjskich samolotów w Gotenhafen (Gdynia). W dniu 18.08.1944 podczas odpierania ataku lotniczego zginęło trzech członków załogi, a jeden został ranny.

Kptlt. Mützelburg (z lewej), dowódca U 203 (typ „VII C"), którego kiosk widać w głębi.

(kol. Autora)

U 255 (typ „VII C") zaopatruje w paliwo w rejonie wschodniego wybrzeża Nowej Ziemi łódź latającą BV 138 wyposażoną w radar do wykrywania żeglugi na morzu i przekazującą namiary wykrytych jednostek *Ubootom*.

(kol. Autora)

U 263

- (18.03.1942), 06.05.1942, 20.01.1944, 5. U-Fl. (BS, maj — październik 1942), 1. U-Fl. (B, listopad 1942 — styczeń 1944),
- *Kptlt. Kurt Nölke (maj 1942 — styczeń 1944),
- BF 46°06'N / 01°36'W, zatonął na wodach Zatoki Biskajskiej w pobliżu La Rochelle podczas próby głębokiego zanurzenia (prawdopodobnie ponad 200 m), zginęła cała załoga (51 ludzi). W listopadzie 1942 **U 263** doznał uszkodzeń i był przebudowywany na *Flakfalle*. Przebudowa ta nie została zakończona i **U 263** stał się ponownie normalną jednostką bojową. Niektóre źródła podają jako przyczynę zatonięcia wejście na minę (?).

U 264

- (02.04.1942), 22.05.1942, 19.02.1944, 5. U-Fl. (BS, maj — październik 1942), 6. U-Fl. (B, listopad 1942 — luty 1944),
- Kptlt. Hartwig Looks (maj 1942 — luty 1944),
- BE 48°31'N / 22°05'W, samozatopiony o godzinie 17:07 na północnym Atlantyku na skutek uszkodzeń bombami głębinowymi brytyjskich sloopów ***Starling*** oraz ***Woodpecker***, całość załogi (52 ludzi) dostała się do niewoli. Brytyjskie jednostki atakowały **U 264** przez 12 godzin non-stop. Należały one do grupy poszukiwawczej dowodzonej przez Capt. J. Walkera. W dniu 04.10.1943 podczas operacji tankowania paliwa z **U 460** (paliwo pobierał także **U 422**) na północnym Atlantyku (kwadrat marynarki BD 97) nastąpił atak samolotów pokładowych amerykańskiego lotniskowca eskortowego ***Card***, które zatopiły **U 460** i za pomocą akustycznie samonaprowadzającej się torpedy typu NO-94 *Fido* uszkodziły **U 264** (wybuch torpedy spowodował urwanie części rufy). Uszkodzony **U 264** zdołał powrócić do bazy i uratować dwu (1?) członków załogi z zatopionego **U 460**.

U 265

- (23.04.1942), 06.06.1942, 03.02.1943, 8. U-Fl. (BS, czerwiec 1942 — styczeń 1943), 7. U-Fl. (B, luty 1943),
- *Oblt. z. See Leonhard Auffhammer (czerwiec 1942 — luty 1943),
- AL 56°35'N / 22°49'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południe od Islandii bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (46 lub 48? ludzi).

U 266

- (11.05.1942), 24.06.1942, 14.05.1943, 8. U-Fl. (BS, czerwiec — grudzień 1942), 7. U-Fl. (B, styczeń — maj 1943),
- Oblt. z. See Hannes Leinemann (czerwiec — wrzesień 1942), *Kptlt. Ralf von Jessen (wrzesień 1942 — maj 1943),
- BD 47°45'N / 26°57'W, zatopiony na północnym Atlantyku samonaprowadzającą się akustycznie torpedą typu Mk 24 *Mine* (brytyjskie oznaczenie dla amerykańskiej torpedy typu NO-94 *Fido*) brytyjskiego samolotu należącego do RAF Sqn. 86, zginęła cała załoga (47 ludzi).

U 267

- (23.05.1942), 11.07.1942, 04.05.1945, 8. U-Fl. (BS, lipiec 1942 — styczeń 1943), 7. U-Fl. (B, luty 1943 — październik 1944), 33. U-Fl. (B, październik 1944 — maj 1945),
- Kptlt. Otto Tinschert (z przerwą lipiec 1942 — lipiec 1944), Oblt. z. See Ernst von Witzendorff (sierpień 1943 — listopad 1943), Oblt. z. See Bernhard Knieper (lipiec 1944 — maj 1945),
- AO ??N / ??O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Geltinger, operacja „Regenbogen".

U 268

- (09.06.1942), 29.07.1942, 19.02.1943, 8. U-Fl. (BS, lipiec 1942 — styczeń 1943), 1. U-Fl. (B, luty 1943),
- Oblt. z. See Ernst Heydemann (lipiec 1942 — luty 1943),
- BF 47°03'N / 05°56'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na zachód od Nantes bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (45 ludzi).

U 269

- (24.06.1942), 19.08.1942, 25.06.1944, 8. U-Fl. (BS, sierpień 1942 — marzec 1943), 11. U-Fl. (B, marzec — październik 1943), 6. U-Fl. (B, listopad 1943 — czerwiec 1944),
- Kptlt. Karl Heinrich Harlfinger (z przerwą sierpień 1942 — marzec 1944), Kptlt. Otto Hansen (czerwiec — wrzesień 1943), Oblt. z. See Georg Uhl (kwiecień — czerwiec 1944),
- BF 50°01'N / 02°59'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche na południowy wschód od Torquay bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela eskortowego ***Bickerton***, zginęło 16 (13?) członków załogi.

U 270

- (11.07.1942), 05.09.1942, 13 (12?).08.1944, 8. U-Fl. (wrzesień 1942 — marzec 1943), 6. U-Fl. (kwiecień 1943 — sierpień 1944),
- Kptlt. Paul Friedrich Otto (wrzesień 1942 — lipiec 1944), Oblt. z. See Heinrich Schreiber (lipiec — sierpień 1944),
- BF 46°19'N / 02°56'W, zatopiony o godzinie 00:10 na wodach Zatoki Biskajskiej na zachód od La Rochelle bombami australijskiego (brytyjskiego?) samolotu, cała załoga dostała się do niewoli.

U 271

- (29.07.1942), 23.09.1942, 28.01.1944, 8. U-Fl. (BS, wrzesień 1942 — maj 1943), 1. U-Fl. (B, BF, czerwiec 1943 — styczeń 1944),
- *Kptlt. Curt Barleben (wrzesień 1942 — styczeń 1944),
- AM 53°15'N / 15°52'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Limerick (Irlandia) bombami amerykańskiego samolotu, zginęła cała załoga (51 ludzi). W 1943 r. U 271 działał przejściowo jako *Flakfalle*, dnia 21.10.1943 podczas odpierania ataku lotniczego (jako *Flakfalle*) zginął jeden członek załogi.

U 272

- (15.08.1942), 07.10.1942, 12.11.1942, 8. U-Fl. (BS),
- Oblt. z. See Horst Hepp (październik — listopad 1942),
- AO 54°45'N / 18°50'O, zatonął na wodach Morza Bałtyckiego w okolicy Helu w wyniku kolizji z **U 664**, zginęło 28 członków załogi.

U 273

- (02.09.1942), 21.10.1942, 19.05.1943, 8. U-Fl. (BS, październik 1942 — kwiecień 1943), 9. U-Fl. (B, maj 1943),
- Oblt. z. See Hans Engel (październik 1942 — marzec 1943), *Oblt. z. See Hermann Roßmann (marzec — maj 1943),
- AL 59°25'N / 24°33'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 274

- (19.09.1942), 07.11.1942, 23.10.1943, 8. U-Fl. (BS, listopad 1942 — lipiec 1943), 7. U-Fl. (B, sierpień — październik 1943),
- *Oblt. z. See Günther Jordan (listopad 1942 — październik 1943),
- AK 57°14'N / 27°50'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Duncan***, ***Vidette*** oraz brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (48 ludzi).

U 275

- (08.10.1942), 25.11.1942, 10.03.1945, 8. U-Fl. (BS, listopad 1942 — maj 1943), 3. U-Fl. (B, czerwiec 1943 — wrzesień 1944), 11. U-Fl. (B, październik 1944 — marzec 1945),
- Oblt. z. See Helmut Bork (listopad 1942 — lipiec 1944), *Oblt. z. See Helmut Wehrkamp (lipiec 1944 — marzec 1945),
- BF 50°36'N / 00°04'O, zatonął na wodach Kanału La Manche na południe od Newhaven po wejściu na minę, zginęła cała załoga (48 lub 49? ludzi). **U 275** zatopił (wspólnie z **U 382**) w dniu 24.12.1943 na północnym Atlantyku amerykański niszczyciel ***Leary***.

U 276

- (24.10.1942), 09.12.1942, 29.09.1944, 8. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — styczeń 1944), 1. U-Fl. / F. d. U. Mitte (B, styczeń — lipiec 1944), 31. U-Fl. (B, lipiec — wrzesień 1944)
- Oblt. z. See Jürgen Thimme (grudzień 1942 — październik 1943), Kptlt. Rolf Borchers (październik 1943 — lipiec 1944), Oblt. z. See Heinz Zwarg (lipiec — wrzesień 1944),
- skreślony ze stanu floty, używany był jako pływająca elektrownia i okręt warsztatowy w Neustadt od chwili zakończenia II WŚ. W czerwcu 1945 przepłynął do Anglii. W dniu 25.05.1944 roku podczas odpierania ataku lotniczego zginęło trzech członków załogi.

U 277

- (05.11.1942), 21.12.1942, 01.05.1944, 8. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — maj 1943), 6. U-Fl. (B, czerwiec — październik 1943), 13. U-Fl. (B, listopad 1943 — maj 1944),
- *Kptlt. Robert Lübsen (grudzień 1942 — maj 1944),
- AB 73°24'N / 15°32'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na południowy zachód od Wyspy Niedźwiedziej bombami samolotów pokładowych brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Fencer***, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 278

- (02.12.1942), 16.01.1943, 16.05.1945, 8. U-Fl. (BS, styczeń — wrzesień 1943), 7. U-Fl. (B, październik — grudzień 1943), 11. U-Fl. (B, styczeń — sierpień 1944), 13. U-Fl. (B, wrzesień 1944 — maj 1945),
- Kptlt. Joachim Franze (styczeń 1943 — maj 1945),
- skapitulował wpływając do Loch Eriboll. Zatopiony w operacji „Deadlight". **U 278** zatopił w dniu 30.01.1944 na Morzu Arktycznym brytyjski niszczyciel ***Haraldy (II)***.

U 279

- (16.12.1942), 03.02.1943, 04.10.1943, 8. U-Fl. (BS, luty — lipiec 1943), 9. U-Fl. (B, sierpień — październik 1943),
- *Kptlt. Otto Finke (luty — październik 1943),
- AK 60°51'N / 28°26'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (48 ludzi).

U 280

- (04.01.1943), 13.02.1943, 16.11.1943, 8. U-Fl. (BS, luty — lipiec 1943), 3. U-Fl. (B, sierpień — listopad 1943),
- *Oblt. z. See Walter Hungershausen (luty — listopad 1943),
- BD 49°11'N / 27°32'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 376 (typ „VII C") dowodzony przez Kptlt. Friedricha Karla Marksa, w trakcie akcji przeciwko statkom konwoju PQ 17.

(kol. Autora)

U 281

- (16.01.1943), 27.02.1943, 29.05.1945, 8. U-Fl. (BS, luty — lipiec 1943), 7. U-Fl. (B, sierpień 1943 — październik 1944), 33. U-Fl. (B, październik 1944 — maj 1945),
- Kptlt. Heinrich von Davidson (luty 1943 — maj 1945),
- skapitulował w Kristiansand, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight". Dnia 17.10.1943 podczas ataku lotniczego trzech członków załogi odniosło obrażenia. W czasie pobytu w stoczni w trakcie remontów i przeglądów miał nazwę kodową *U-Spinne* (U-Pająk).

U 282

- (08.02.1943), 13.03.1943, 29.10.1943, 8. U-Fl. (BS, marzec — wrzesień 1943), 9. U-Fl. (B, październik 1943),
- *Oblt. z. See Rudolf Müller (marzec — październik 1943),
- AK 55°28'N / 31°57'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy wschód od Grenlandii bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Duncan***, ***Vidett*** oraz korwety ***Sunflower***, zginęła cała załoga (48 ludzi)

U 283

- (17.02.1943), 31.03.1943, 11.02.1944, 8. U-Fl. (BS, marzec 1943 — styczeń 1944), 9. U-Fl. (B, luty 1944),
- Oblt. z. See Heinz Günther Scholz (marzec — sierpień 1943), *Oblt. z. See Günter Ney (sierpień 1943 — luty 1944),
- AM 60°45'N / 12°50'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od wysp Färöer bombami kanadyjskiego (brytyjskiego?) samolotu, zginęła cała załoga (49 lub 50? ludzi).

U 284

- (06.03.1943), 14.04.1943, 21.12.1943, 8. U-Fl. (BS, kwiecień — październik 1943), 9. U-Fl. (B, listopad — grudzień 1943),
- Oblt. z. See Günther Scholz (kwiecień — grudzień 1943),
- AK 55°04'N / 30°23'W, samozatopiony na północnym Atlantyku na południowy wschód od Grenlandii po awarii (wdarcie wody do wnętrza), załoga została uratowana.

U 285

- (03.04.1943), 15.05.1943, 15.04.1945, 8. U-Fl. (BS, maj 1943 — lipiec 1944), 7. U-Fl. (B, sierpień — wrzesień 1944), 11. U-Fl. (B, październik 1944 — kwiecień 1945),
- Oblt. z. See Walter Otto (maj 1943 — kwiecień 1944), *Kptlt. Konrad Bornhaupt (kwiecień 1944 — kwiecień 1945),
- BE 50°13'N / 12°48'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Grindall*** oraz ***Keats***, zginęła cała załoga (44 lub 46? ludzi).

U 286

- (21.04.1943), 05.06.1943, 29.04.1945, 8. U-Fl. (BS, czerwiec 1943 — lipiec 1944), 11. U-Fl. (B, sierpień — październik 1944), 13. U-Fl. (B, listopad 1944 — luty 1945), 11. U-Fl. (B, marzec — kwiecień 1945),
- *Oblt. z. See Willi Dietrich (czerwiec 1943 — kwiecień 1945),
- AC 69°29'N / 33°37'O, zatopiony na Morzu Barentsa w okolicy Murmańska bombami głębinowymi brytyjskich fregat ***Anguilla***, ***Loch Inch*** oraz niszczyciela eskortowego ***Cottam***, zginęła cała załoga (51 ludzi). W dniu 18.07.1944 podczas odpierania ataku lotniczego zginął jeden członek załogi, a siedmiu odniosło obrażenia. Rosjanie uważają, że **U 286** zatopił w dniu 22.04.1945 radziecki niszczyciel ***Karl Libknecht*** (?). W dniu 17.03.1944 na Morzu Bałtyckim w rejonie wyspy Rügen **U 286** zderzył się z **U 1013** i zatonął, uratowano 26 członków załogi. **U 286** został wydobyty, odholowany do Stettin (Szczecin), gdzie po remoncie został ponownie wcielony do służby (?).

U 287

- (13.08.1943), 22.09.1943, 16.05.1945, 24. U-Fl. (BS, wrzesień 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (B, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Heinrich Meyer (wrzesień 1943 — maj 1945),
- AN ?°N / ?°O, samozatopiony na Morzu Północnym przed Cuxhaven (Altenbruch-Reede). **U 287** operował do kapitulacji na północnym Atlantyku i udał się początkowo w kierunku Norwegii lecz po naradzie dowódcy z załogą postanowiono przepłynąć do Niemiec i w nocy z 15 na 16 maja 1945 r. udało się niepostrzeżenie przedostać do ujścia Elby. Wbrew wersji o wejściu **U 287** na minę prawdą jest, że wysadziła go w powietrze jego załoga.

U 288

- (15.04.1943), 26.06.1943, 03.04.1944, 8. U-Fl. (BS, czerwiec 1943 — styczeń 1944), 13. U-Fl. (B, luty — kwiecień 1944),
- *Oblt. z. See Willy Meyer (czerwiec 1943 — kwiecień 1944),
- AC 73°44'N / 27°12'O, zatopiony na Morzu Barentsa na południowy wschód od Wyspy Niedźwiedziej bombami i rakietami samolotów pokładowych brytyjskich lotniskowców eskortowych ***Activity*** oraz ***Tracker***, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 289

- (29.05.1943), 10.07.1943, 31.05.1944, 8. U-Fl. (BS, lipiec 1943 — marzec 1944), 3. U-Fl. (B, kwiecień 1944), 13. U-Fl. (B, maj 1944),
- *Kptl. Alexander Hellwig (lipiec 1943 — maj 1944),
- AB 73°32'N / 00°28'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na południowy zachód od Wyspy Niedźwiedziej bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Milne***, zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 290

- (16.06.1943), 24.07.1943, 05.05.1945, 8. U-Fl. (BS, lipiec 1943 — kwiecień 1944), 6. U-Fl. (B, maj — lipiec 1944), 11. U-Fl. (B, sierpień 1944), 8. U-Fl. (B, sierpień 1944 — luty 1945), 4. U-Fl. (BS, luty — maj 1945),
- Kptlt. Hartmut Strenger (lipiec — grudzień 1943), Oblt. z. See Helmut Herglotz (grudzień 1943 — kwiecień 1945), Oblt. z. See Heinz Baum (kwiecień — maj 1945),
- AO ?°N / ?°O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Kupfermühle (Flensburg), operacja „Regenbogen". W dniu 15.06.1944 podczas ataku lotniczego zostało rannych ośmiu członków załogi (atakujący samolot został strącony).

U 376 ostrzeliwuje statek handlowy z działa 8,8 cm.

(kol. Autora)

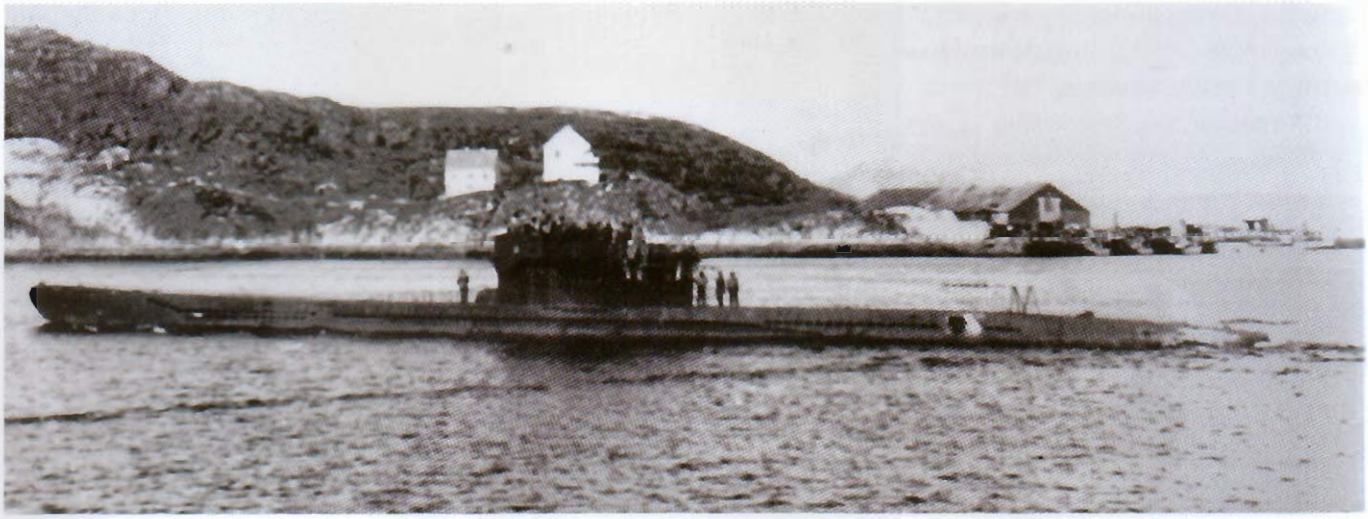

U 313 (typ „VII C") z 11. U-Fl., Trondheimfjord, wiosna 1944 roku.

(kol. Autora)

U 291

- (30.06.1943), 04.08.1943, 24.06.1945, 21. U-Fl. (S, sierpień 1943), 23. U-Fl. (D, sierpień 1943 — lipiec 1944), 21. U-Fl. (S, lipiec 1944 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Hans Keerl (sierpień — listopad 1943), Oblt. z. See Friedrich Stege (listopad 1943 — lipiec 1944), Oblt. z. See Hermann Neumeister (lipiec 1944 — maj 1945),
- skapitulował w Wilhelmshaven, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 301

- (25.03.1942), 09.05.1942, 21.01.1943, 5. U-Fl. (BS, maj — wrzesień 1942), 1. U-Fl. (B, październik — grudzień 1942), 29. U-Fl. (B, styczeń 1943),
- *Kptlt. Willy Roderich Körner (maj 1942 — styczeń 1943),
- CJ 41°27'N / 07°04'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na zachód od Bonifacio torpedami brytyjskiego okrętu podwodnego ***Sahib***, zginęło 45 członków załogi, jeden dostał się do niewoli.

U 302

- (25.04.1942), 16.06.1942, 06.04.1044, 8. U-Fl. (BS, czerwiec — listopad 1942), 11. U-Fl. (B, grudzień 1942 — maj 1943), 13. U-Fl. (B, czerwiec — październik 1943), 9. U-Fl. (B, listopad 1943 — kwiecień 1944),
- *Kptlt. Herbert Sickel (czerwiec 1942 — kwiecień 1944),
- BD 45°05'N / 35°11'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny zachód od Azorów bombami głębinowymi brytyjskiej fregaty ***Swale***, zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 303

- (16.05.1942), 07.07.1942, 21.05.1943, 8. U-Fl. (BS, lipiec — grudzień 1942), 7. U-Fl. (B, styczeń — marzec 1943), 29. U-Fl. (B, kwiecień — maj 1943),
- Kptlt. Karl Franz Heine (lipiec 1942 — maj 1943),
- CH 42°50'N / 06°00'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na południe od Tulonu torpedami brytyjskiego okrętu podwodnego ***Sickle***, zginęło 19 członków załogi.

U 304

- (13.06.1942), 05.08.1942, 28.05.1943, 8. U-Fl. (BS, sierpień 1942 — marzec 1943), 11. U-Fl. (B, marzec 1943), 1. U-Fl. (B, kwiecień — maj 1943),
- *Oblt. z. See Heinz Koch (sierpień 1942 — maj 1943),
- AK 54°50'N / 37°20'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy wschód od Przylądka Farewell bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 305

- (25.07.1942), 17.09.1942, 17.01.1944, 8. U-Fl. (BS, wrzesień 1942 — luty 1943), 1. U-Fl. (B, marzec 1943 — styczeń 1944),
- *Kptlt. Rudolf Bahr (wrzesień 1942 — styczeń 1944),
- BE 49°39'N / 20°10'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Wanderer*** oraz fregaty ***Glenarm***, zginęła cała załoga (51 ludzi). **U 305** zatopił w dniu 20.09.1943 na północnym Atlantyku na południe od Islandii kanadyjski niszczyciel ***St. Croix***.

U 306

- (29.08.1942), 21.10.1942, 31.10.1943, 8. U-Fl. (BS, październik 1942 — luty 1943), 1. U-Fl. (B, marzec — październik 1943),
- *Kptlt. Claus von Trotha (październik 1942 — październik 1943),
- BE 46°19'N / 20°44'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny wschód od Azorów bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Wanderer*** oraz fregaty ***Glenarm***, zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 307

- (30.09.1942), 18.11.1942, 29.04.1945, 8. U-Fl. (BS, listopad 1942 — kwiecień 1943), 1. U-Fl. (B, maj — październik 1943), 13. U-Fl. (B, listopad 1943 — kwiecień 1945),
- Oblt. z. See Friedrich Georg Herrle (listopad 1942 — grudzień 1944), Oblt. z. See Erich Krüger (grudzień 1944 — kwiecień 1945),
- AC 69°24'N / 33°44'O, zatopiony na Morzu Barentsa w okolicy Murmańska bombami głębinowymi brytyjskiej fregaty ***Loch Insh***, zginęło 37 członków załogi, 14 członków załogi uratowano. Przyczyną zatopienia było wejście **U 307** na minę i konieczność wynurzenia w pobliżu jednostek brytyjskich.

U 308

- (31.10.1942), 23.12.1942, 04.06.1943, 8. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — maj 1943), 6. U-Fl. (B, czerwiec 1943),
- *Oblt. z. See Karl Mühlenpfort (grudzień 1942 — czerwiec 1943),
- AF 64°28'N / 03°09'W, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny wschód od wysp Färöer torpedami brytyjskiego okrętu podwodnego ***Truculent***, zginęła cała załoga (44).

U 309

- (14.12.1942), 27.01.1943, 16.02.1945, 8. U-Fl. (BS, styczeń — lipiec 1943), 11. U-Fl. (BB, sierpień — październik 1943), 9. U-Fl. (B, listopad 1943 — październik 1944), 33. U-Fl. (B, październik 1944 — luty 1945),
- Oblt. z. See Hans Gert Mahrholz (styczeń 1943 — wrzesień 1944), *Oblt. z. See Herbert Loeder (wrzesień 1944 — luty 1945),
- AN 58°09'N / 02°23'W, zatopiony na Morzu Północnym na wschód od Moray Fieth bombami głębinowymi kanadyjskiej fregaty ***St. John***, zginęła cała załoga (47 lub 48? ludzi).

U 310

- (31.12.1942), 24.02.1943, 29.05.1945, 8. U-Fl. (BS, luty 1943 — lipiec 1944), 7. U-Fl. / F. d. U. Mitte (BB, lipiec — sierpień 1944), 13. U-Fl. (B, wrzesień 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Klaus Friedland (luty — wrzesień 1943), Oblt. z. See Wolfgang Ley (październik 1943 — maj 1945),
- skapitulował w Trondheim, następnie przepłynął do Anglii. W 1947 r. złomowany. Nazwa kodowa *U-Landsknecht*.

U 311

- (01.02.1943), 23.03.1943, 24.04.1944, 8. U-Fl. (BS, marzec — listopad 1943), 1. U-Fl. (B, grudzień 1943 — kwiecień 1944),
- *Kptlt. Joachim Zander (marzec 1943 — kwiecień 1944),
- BE 50°36'N / 18°36'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii bombami głębinowymi kanadyjskich fregat ***Swansea*** oraz ***Mantane***, zginęła cała załoga (51 ludzi). Wersja o zatopieniu **U 311** przez kanadyjską łódź latającą typu ***Sunderland*** (RCAF Sqn. 19423) nie odpowiada prawdzie, gdyż ta atakowała w dniu 22.04.1944 **U 672** i uszkodziła go (musiał powrócić do bazy).

U 312

- (27.02.1943), 21.04.1943, 19 (16?).05.1945, 8. U-Fl. (BS, kwiecień — listopad 1943), 6. U-Fl. (BB, grudzień 1943), 11. U-Fl. (B, styczeń — sierpień 1944), 13. U-Fl. (B, wrzesień 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Kurt Heinz Nicolay (kwiecień 1943 — grudzień 1944), Oblt. z. See Friedrich Georg Herrle (grudzień 1944 — luty 1945), Oblt. z. See Jürgen von Gaza (luty — maj 1945),
- skapitulował w Narviku, następnie przepłynął do Loch Eriboll. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 313

- (27.03.1943), 20.05.1943, 19 (16?).05.1945, 8. U-Fl. (BS, maj — grudzień 1943), 11. U-Fl. (B, styczeń — wrzesień 1944), 13. U-Fl. (B, wrzesień 1944 — maj 1945),
- Kptlt. Friedhelm Schweiger (maj 1943 — maj 1945),
- skapitulował w Narviku, następnie przepłynął do Loch Eriboll. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 314

- (17.04.1943), 10.06.1943, 30.01.1944, 8. U-Fl. (BS, czerwiec — grudzień 1943), 11. U-Fl. (B, styczeń 1944),
- *Kptlt. Georg Wilhelm Basse (czerwiec 1943 — styczeń 1944),
- AC 73°41'N / 24°30'O, zatopiony na Morzu Barentsa na południowy wschód od Wyspy Niedźwiedziej bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Whitehall*** oraz ***Meteor***, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 315

- (29.05.1943), 10.07.1943, 01.05.1945, 8. U-Fl. (BS, lipiec 1943 — luty 1944), 11. U-Fl. (B, marzec — wrzesień 1944), 13. U-Fl. (B, wrzesień 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Herbert Zoller (lipiec 1943 — maj 1945),
- skreślony ze stanu floty w Trondheim. Przepłynął pod koniec maja 1945 do Anglii, gdzie w 1947 był złomowany.

U 316

- (19.06.1943), 05.08.1943, 02.05.1945, 22. U-Fl. (S, sierpień 1943), 23. U-Fl. (S, wrzesień 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, luty — maj 1945),
- Oblt. z. See Hermann Stuckmann (sierpień 1943 — maj 1944), Oblt. z. See Gottfried König (maj 1944 — maj 1945),
- AO 53°58'N / 10°53'O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim w porcie Travemünde, operacja „Regenbogen".

U 331
- (20.12.1940), 31.03.1941, 17.11.1942, 1. U-Fl. (BS, marzec — lipiec 1941, B, lipiec — wrzesień 1941), 23. U-Fl. (B, październik 1941 — kwiecień 1942), 29. U-Fl. (B, kwiecień — listopad 1942),
- Kptlt. Hans Diedrich Frhr. von Tiesenhausen (marzec 1941 — listopad 1942),
- CH 37°05'N / 02°27'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na północny zachód od Algieru bombami i akustycznie samonaprowadzającą się torpedą typu Mk 24 *Mine* (brytyjskie oznaczenie dla amerykańskiej torpedy typu NO-94 *Fido*) samolotów pokładowych brytyjskiego lotniskowca ***Formidable***, zginęło 33 (32?) członków załogi, 16 dostało się do niewoli. W dniu 10.10.1941 zginął jeden członek załogi podczas pojedynku artyleryjskiego z atakowanym statkiem handlowym. **U 331**, zatopił w dniu 25.11.1941 na Morzu Śródziemnym w rejonie Sollum brytyjski pancernik ***Barham***.

U 332
- (20.03.1941), 07.06.1941, 02.05.1943, 3. U-Fl. (BS, czerwiec — październik 1941, B, październik 1941 — maj 1943),
- Kptlt. Johannes Liebe (czerwiec 1941 — styczeń 1943),
  *Oblt. z. See Eberhard Hüttemann (styczeń — maj 1943),
- BF 44°48'N / 08°58'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na północ od Przylądka Finisterre bombami brytyjskich (australijskich?) samolotów, zginęła cała załoga (45 ludzi). Nazywany przez załogę *U-Heidelberg*.

U 333
- (14.06.1941), 25.08.1941, 31.07.1944, 5. U-Fl. (BS, sierpień — grudzień 1941), 3. U-Fl. (B, grudzień 1941 — lipiec 1944),
- Kptlt. Peter Erich Cremer (sierpień 1941 — październik 1942),
  Oblt. z. See Werner Schwaff (październik 1942 — maj 1943),
  Kptlt. Peter Erich Cremer (maj 1943 — lipiec 1944),
  *Kptlt. Hans Fiedler (lipiec 1944),
- BF 49°39'N / 07°28'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Wysp Scilly bombami głębinowymi brytyjskiej fregaty ***Loch Killin*** oraz sloopa ***Starling***, zginęła cała załoga (45 lub 46? ludzi). W zatopieniu **U 333** zastosowano po raz pierwszy na fregacie ***Loch Killin*** wyrzutnie *Squid* (3-lufową) dla bomb głębinowych typu Mk VI. W dniu 06.10.1942 podczas potyczki z brytyjską korwetą ***Crocus*** zginęło czterech członków załogi, a dowódca i I Oficer zostali ciężko ranni.

U 334
- (15.08.1941), 09.10.1941, 14.06.1943, 8. U-Fl. (BS październik 1941 — marzec 1942), 3. U-Fl. (B, marzec — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec 1942 — czerwiec 1943),
- Kptlt. Hilmar Siemon (październik 1941 — kwiecień 1943),
  *Oblt. z. See Heinz Erich (kwiecień — czerwiec 1943),
- AK 58°16'N / 28°20'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami głębinowymi brytyjskiej fregaty ***Jed*** oraz sloopa ***Pelican***, zginęła cała załoga (47 ludzi). W dniu 13.04.1942 zginął jeden członek załogi (wypadł w trakcie sztormu za burtę).

U 335
- (15.10.1941), 17.12.1941, 03.08.1942, 8. U-Fl. (BS, grudzień 1941 — lipiec 1942), 6. U-Fl. (B, sierpień 1942),
- Kptlt. Hans Hermann Pelkner (grudzień 1941 — sierpień 1942),
- AF 62°48'N / 00°12'W, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny wschód od wysp Färöer torpedami brytyjskiego okrętu podwodnego ***Saracen***, zginęło 43 członków załogi, jeden dostał się do niewoli.

U 336
- (01.12.1941), 14.02.1942, 04.10.1943, 5. U-Fl. (BS, luty — listopad 1942), 1. U-Fl. (B, grudzień 1942 — październik 1943),
- *Kptlt. Hans Hunger (luty 1942 — październik 1943),
- AL 60°40'N / 26°30'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami amerykańskiego samolotu, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 337
- (25.03.1942), 06.05.1942, 15.01.1943, 5. U-Fl. (BS, maj — grudzień 1942), 6. U-Fl. (B, grudzień 1942 — styczeń 1943),
- *Oblt. z. See Kurt Ruwiedel (maj 1942 — styczeń 1943),
- AK 57°40'N / 27°10'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (47 ludzi).

U 338
- (20.04.1942), 25.06.1942, 20.09.1943, 8. U-Fl. (BS, czerwiec 1942 — luty 1943), 7. U-Fl. (B, luty — wrzesień 1943),
- *Kptlt. Manfred Kinzel (czerwiec 1942 — wrzesień 1943),
- AL? ?°N / ?°W, zaginął na północnym Atlantyku z nieznanej przyczyny, zginęła cała załoga (51 lub 52? ludzi). Wersja o zatopieniu na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii (57°40'N / 29°48'W), bombami brytyjskiego samolotu prawdopodobnie nie odpowiada prawdzie, gdyż samolot ten atakował akustycznie samonaprowadzającą się torpedą typu Mk 24 *Mine* (brytyjskie oznaczenie dla amerykańskiej torpedy typu NO—94 *Fido*) bez powodzenia **U 386**. W dniu 17.06.1943 podczas ataku lotniczego został zabity jeden członek załogi, a trzech odniosło rany. W jednym z rejsów bojowych załoga **U 338** strąciła atakującego ją ***Halifaxa*** i wzięła do niewoli jedynego uratowanego członka załogi tego samolotu (mechanik pokładowy Taylor).

U 339
- (30.06.1942), 25.08.1942, 05.05.1945, 8. U-Fl. (BS, sierpień 1942 — marzec 1943), 11. U-Fl. (B, marzec 1943), 22. U-Fl. (S, kwiecień 1943 — luty 1945), skreślony ze stanu floty 23.02.1945,
- Oblt. z. See Georg Wilhelm Basse (sierpień 1942 — maj 1943),
  Oblt. z. See Werner Remus (maj 1943 — luty 1945),
- 53°31'N / 08°10'O, samozatopiony w Wilhelmshaven, operacja „Regenbogen". Istnieje wersja o zbombardowaniu w dniu 03.05.1945 przez brytyjski samolot w Wilhelmshaven (?).

U 340
- (20.08.1942), 16.10.1942, 02(01?).11.1943, 8. U-Fl. (BS, październik 1942 — kwiecień 1943), 6. U-Fl. (B, kwiecień — listopad 1943),
- Oblt. z. See Hans Joachim Klaus (październik — listopad 1943),
- CG 35°33'N / 06°37'W, zatopiony o godzinie 04:30 na północnym Atlantyku w pobliżu Tangeru bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Active***, ***Witherington***, sloopa ***Fleetwood*** oraz samolotu, zginął jeden członek załogi.

U 341
- (10.10.1942), 28.11.1942, 19.09.1943, 8. U-Fl. (BS, listopad 1942 — maj 1943), 3. U-Fl. (B, maj — wrzesień 1943),
- *Oblt. z. See Dietrich Epp (listopad 1942 — wrzesień 1943),
- AL 58°34'N / 25°30'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami kanadyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 342
- (10.11.1942), 12.01.1943, 17.04.1944, 8. U-Fl. (styczeń 1943 — marzec 1944), 7. U-Fl. (marzec — kwiecień 1944),
- *Oblt. z. See Albert Hossenfelder (styczeń 1943 — kwiecień 1944),
- AK 60°23'N / 29°20'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami kanadyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 333 (typ „VII C") powrócił do bazy po potyczce z korwetą z uszkodzoną częścią dziobową i zdemolowanym kioskiem.

(kol. Autora)

U 343

- (21.12.1942), 18.02.1943, 10.03.1944, 8. U-Fl. (BS, luty — październik 1943), 3. U-Fl. (BB, październik 1943 — styczeń 1944),
- *Oblt. z. See Wolfgang Rahn (luty 1943 — marzec 1944),
- CJ 38°07'N / 09°41'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na południe od Sardynii bombami głębinowymi brytyjskiego uzbrojonego trawlera ***Mull***, zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 344

- (29.01.1943), 26.03.1943, 24.08.1944, 8. U-Fl. (BS, marzec 1943 — marzec 1944), 3. U-Fl. (B, kwiecień — maj 1944), 11. U-Fl. (B, czerwiec — sierpień 1944),
- *Kptlt. Ulrich Pietsch (marzec 1943 — sierpień 1944),
- AC 72°49'N / 30°41'O, zatopiony na Morzu Barentsa na północny wschód od Przylądka Północnego bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Keppel***, fregaty ***Loch Dunvegan*** oraz sloopów ***Mermain***, ***Peacock***, zginęła cała załoga (50 ludzi). Rosjanie twierdzą, że **U 344** zatopił radziecki niszczyciel ***Dierzky*** (ex. HMS ***Chelsea***, ex. USS ***Crowinshield***) (?).

U 345

- (11.03.1943), 04.05.1943, 23.12.1943, 8. U-Fl. (BS, BF),
- Oblt. z. See Ulricht Knackfuß (maj — grudzień 1943),
- skreślony ze stanu floty na skutek uszkodzeń otrzymanych podczas ataku bombowego amerykańskich samolotów w dniu 13.12.1943 w Kiel. Następnie został przeholowany do Warnemünde, gdzie pozostał do chwili zakończenia II WŚ. W dniu 27.12.1945 podczas przepływania z Warnemünde do Anglii wszedł na minę (54°19'N / 12°01'O) i zatonął. Działał jako *Flakfalle*.

U 346

- (13.04.1943), 07.06.1943, 20.09.1943, 8. U-Fl. (BS),
- *Oblt. z. See Arno Leisten (czerwiec — wrzesień 1943),
- AO 54°25'N / 19°50'O, zatonął na Morzu Bałtyckim w pobliżu Helu na skutek awarii przy zanurzaniu spowodowanej sabotażem, zginęła cała załoga (37 lub 36? ludzi).

U 347

- (24.05.1943), 07.07.1943, 17.07.1944, 8. U-Fl. (BS, lipiec 1943 — luty 1944), 9. U-Fl. (BB, marzec — maj 1944), 11. U-Fl. (B, czerwiec — lipiec 1944),
- *Oblt. z. See Johann de Buhr (lipiec 1943 — lipiec 1944),
- AF 68°35'N / 06°00'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na zachód od Narviku bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 348

- (25.06.1943), 10.08.1943, 30.03.1945, 8. U-Fl. (BS, sierpień 1943 — marzec 1944), 9. U-Fl. / F. d. U. Mitte (BB, kwiecień — lipiec 1944), 8. U-Fl. (B, lipiec 1944 — luty 1945), 5. U-Fl. (BS, luty — marzec 1945),
- Oblt. z. See Hans Norbert Schunck (z przerwą sierpień 1943 — marzec 1945),
  Oblt. z. See Sigurd Seeger (czerwiec — lipiec 1944),
- 53°33'N / 09°57'O, zatopiony w Hamburgu podczas nalotu bombowego brytyjskich samolotów, zginęło dwóch (3?) członków załogi. W dniu 06.05.1944 podczas eksplozji miny w doku w Stavanger (**U 348** znajdował się w tym czasie na przeglądzie w doku) zginął jeden członek załogi, a jeden został ranny.

U 349

- (22.07.1943), 08.09.1943, 05.05.1945, 22. U-Fl., (S, wrzesień 1943), 23. U-Fl. (S, październik 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Ernst Lottner (wrzesień — grudzień 1943),
  Oblt. z. See Wolfgang Dähne (grudzień 1943 — maj 1945),
- AO ?°N / ?°O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Geltinger, operacja „Regenbogen", zginął jeden członek załogi (pozostał w trakcie samozatopienia na pokładzie).

U 350

- (17.08.1943), 07.10.1943, 30.03.1945, 22. U-Fl. (S, październik 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec 1945),
- Oblt. z. See Erich Niester (październik 1943 — marzec 1945),
- 53°33'N / 09°57'O, zatopiony w Hamburgu podczas nalotu bombowego brytyjskich samolotów.

U 351

- (27.03.1941), 20.06.1941, 05.05.1945, 26. U-Fl. (BS, czerwiec 1941 — marzec 1942), 24. U-Fl. (BS, marzec 1942 — czerwiec 1944), 22. U-Fl. (S, lipiec 1944 — luty 1945), 4. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Karl Hause (czerwiec — grudzień 1941),
  Oblt. z. See Günther Rosenberg (grudzień 1941 — sierpień 1942),
  Oblt. z. See Eberhard Zimmermann (sierpień 1942 — maj 1943),
  Oblt. z. See Götz Roth (maj — wrzesień 1943),
  Oblt. z. See Helmut Wicke (grudzień 1943 — czerwiec 1944),
  Oblt. z. See Hans Jürgen Schley (lipiec 1944 — marzec 1945),
  Oblt. z. See Hugo Strehl (marzec — maj 1945),
- ?°N / ?°O, samozatopiony w Hörn Haff, operacja „Regenbogen". Złomowany w 1948.

U 352

- (07.05.1941), 28.08.1941, 09.05.1942, 3. U-Fl. (BS, sierpień 1941 — styczeń 1942, B, styczeń — maj 1942),
- Kptlt. Hellmut Rathke (sierpień 1941 — maj 1942),
- DC 34°21'N / 76°35'W, samozatopiony na północnym Atlantyku na południe od Przylądka Hatteras po ataku bombami głębinowymi amerykańskiego kutra straży przybrzeżnej ***Icarus***, zginęło 15 członków załogi, 31 (33?) członków załogi dostało się do niewoli.

U 353

- (11.11.1941), 31.03.1942, 16.10.1942., 5. U-Fl. (BS, marzec — wrzesień 1942), 1. U-Fl. (B, wrzesień — październik 1942),
- Oblt. z. See Wolfgang Römer (marzec — październik 1942),
- AK 53°54'N / 29°30'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Fame***, zginęło sześciu członków załogi, reszta została wzięta do niewoli.

U 354

- (06.01.1942), 22.04.1942, 25.08.1944, 5. U-Fl. (BS, kwiecień — wrzesień 1942), 1. U-Fl. (BB, wrzesień — październik 1942), 11. U-Fl. (B, październik 1942 — maj 1943), 13. U-Fl. (B, czerwiec 1943 — sierpień 1944),
- Kptlt. Karl Heinz Herbschleb (kwiecień 1942 — luty 1944),
  *Kptlt. Hans Jürgen Sthamer (luty — sierpień 1944),
- AB 74°54'N / 15°26'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny zachód od Wyspy Niedźwiedziej (podczas ataku na statki konwoju JW 59) bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Keppel***, sloopa ***Mermaid***, ***Peacock***, fregaty ***Dunvegan*** oraz ataku rakietowego samolotu pokładowego brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Vindex***, zginęła cała załoga (51 ludzi). W dniu 11.11.1942 zginął jeden członek załogi (wypadł za burtę), podobnie jeden członek załogi w dniu 12.03.1943.

U 355

- (maj 07.1941), 29.10.1941, 01.04.1944, 5. U-Fl. (BS, październik 1941 — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec 1942 — kwiecień 1944),
- *Kptlt. Günter La Baume (październik 1941 — kwiecień 1944),
- AB 73°07'N / 10°21'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na południowy zachód od Wyspy Niedźwiedziej bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Beagle*** oraz bombami samolotu pokładowego brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Tracker***, zginęła cała załoga (52 ludzi).

U 356

- (16.09.1941), 20.12.1941, 27.12.1942, 6. U-Fl. (BS, grudzień 1941 — wrzesień 1942, B, wrzesień — grudzień 1942),
- Kptlt. Georg Wallas (grudzień 1941 — listopad 1942),
  *Oblt. z. See Günther Ruppelt (listopad — grudzień 1942),
- BD 45°30'N / 25°40'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północ od Azorów bombami głębinowymi kanadyjskiego niszczyciela ***St. Laurent***, korwet ***Battleford***, ***Chilliwack*** oraz ***Napanee***, zginęła cała załoga (46 lub 45? ludzi).

U 357

- (31.03.1942), 18.06.1942, 26.12.1942, 8. U-Fl. (BS, czerwiec — listopad 1942), 6. U-Fl. (B, grudzień 1942),
- Kptlt. Adolf Kellner (czerwiec — grudzień 1942),
- AM 57°10'N / 15°40'W, został zatopiony na północnym Atlantyku na północny zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Hesperus*** i ***Vanessa***, zginęło 36 (37?, 38?) członków załogi.

U 358

- (21.04.1942), 15.08.1942, 01.03.1944, 8. U-Fl. (BS, sierpień 1942 — styczeń 1943), 7. U-Fl. (B, luty 1943 — marzec 1944),
- *Kptlt. Rolf Manke (sierpień 1942 — marzec 1944),
- BE 45°46'N / 23°16'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północ od Azorów bombami głębinowymi brytyjskich eskortowców ***Affleck***, ***Garlies***, ***Gore*** oraz ***Gould***, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 359

- (11.06.1942), 05.10.1942, 28.07.1943, 8. U-Fl. (BS, październik 1942 — luty 1943), 7. U-Fl. (B, marzec — lipiec 1943),
- *Oblt. z. See Heinz Förster (październik 1942 — lipiec 1943).

Powyżej: U 441, typ „VII C".

Poniżej: U 471, typ „VII C".

(oba zdjęcia: kol. Autora)

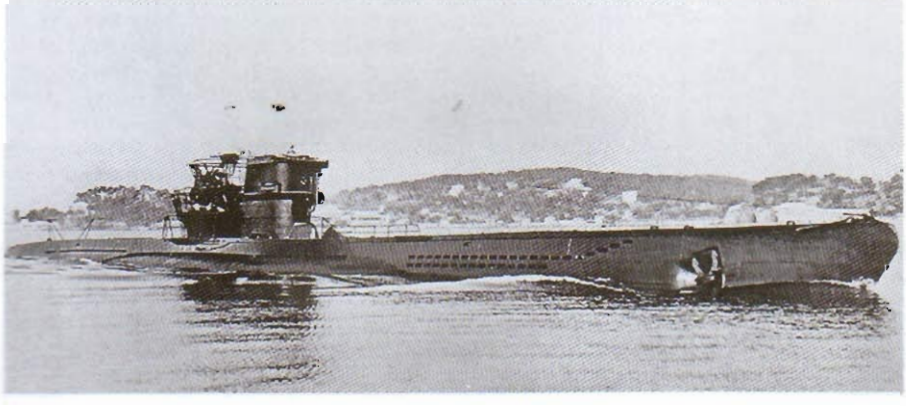

U 404 (typ „VII C"), dowodzony przez Kpt. von Bülowa.

(kol. Autora)

- ED 15°57'N / 68°30'W, zatopiony na Morzu Karaibskim na południe od San Domingo bombami amerykańskich samolotów, zginęła cała załoga (47 ludzi).

U 360

- (28.07.1942), 12.11.1942, 02.04.1944, 5. U-Fl. (BS, listopad 1942 — czerwiec 1943), 13. U-Fl. (B, lipiec 1943 — kwiecień 1944),
- Oblt. z. See Klaus Jürgen Bühring (listopad 1942 — maj 1943),
- *Kptlt. Klaus Becker (maj 1943 — kwiecień 1944),
- AB 72°28'N / 13°04'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny zachód od Hammerfest bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Keppel***, zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 361

- (09.09.1942), 18.12.1942, 17.07.1944, 8. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — luty 1944), 11. U-Fl. (B, marzec — lipiec 1944),
- *Kptlt. Hans Seidel (grudzień 1942 — lipiec 1944),
- AF 68°36'N / 08°33'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na zachód od Narviku bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (52 ludzi).

U 362

- (21.10.1942), 04.02.1943, 05.09.1944, 8. U-Fl. (BS, luty 1943 — luty 1944), 13. U-Fl. (B, marzec — wrzesień 1944),
- *Oblt. z. See Ludwig Franz (luty 1943 — wrzesień 1944),
- AT? ?°N / ?°O, zatopiony na Morzu Karskim w okolicy wyspy Krakovka bombami głębinowymi radzieckiego trałowca **T 116**, zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 363

- (17.12.1942), 18.03.1943, 19 (16?).05.1945, 8. U-Fl. (BS, marzec 1943 — maj 1944), 11. U-Fl. (B, czerwiec — wrzesień 1944), 13. U-Fl. (B, wrzesień 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Wolf Werner Wilzer (marzec — sierpień 1943), Kptlt. Werner Nees (wrzesień 1943 — maj 1945),
- skapitulował w Narviku, następnie przepłynął do Loch Eriboll. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 364

- (21.01.1943), 03.05.1943, 30.01.1944, 5. U-Fl. (BS, maj — październik 1943), 7. U-Fl. (B, październik 1943 — styczeń 1944),
- *Oblt. z. See Paul Heinrich Saß (maj 1943 — styczeń 1944),
- BF 45°25'N / 05°15'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na zachód od Bordeaux bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 365

- (09.03.1943), 08.06.1943, 13.12.1944, 5. U-Fl. (BS, czerwiec 1943 — luty 1944), 9. U-Fl. (B, marzec — czerwiec 1944), 13. U-Fl. (B, czerwiec — grudzień 1944),
- Kptlt. Heimar Wedemeyer (czerwiec 1943 — grudzień 1944), *Oblt. z. See Diether Todenhagen (grudzień 1944),
- AB 70°43'N / 08°07'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na wschód od wyspy Jan Mayen bombami dwóch samolotów pokładowych ***Swordfish*** brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Campania***, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 366

- (16.04.1943), 16.07.1943, 05.03.1944, 5. U-Fl. (BS, lipiec 1943 — luty 1944), 13. U-Fl. (B, marzec 1944),
- *Oblt. z. See Bruno Langenberg (lipiec 1943 — marzec 1944),
- AB 72°10'N / 14°45'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny zachód od Hammerfest bombami i rakietami samolotów pokładowych ***Swordfish*** brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Chaser***, zginęła cała załoga (50 lub 51? ludzi).

U 367

- (11.06.1943), 27.08.1943, 15.03.1945, 23. U-Fl. (S, sierpień 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, luty — marzec 1945),
- Oblt. z. See Ulrich Hammer (sierpień 1943 — styczeń 1944), Oblt. z. See Klaus Becker (styczeń — marzec 1944), *Oblt. z. See Hasso Stegemann (marzec 1944 — marzec 1945),
- AO 54°25'N / 19°50'O, zatonął na Morzu Bałtyckim w okolicy Helu po wejściu na minę (istnieje także wersja mówiąca o awarii w czasie zanurzenia?), zginęła cała załoga (43 ludzi).

U 368

- (16.11.1943), 07.01.1944, 23.06.1945, 21. U-Fl. (S, styczeń 1944 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Wolfgang Schaiper gen. Schäfer (styczeń 1944 — styczeń 1945), Oblt. z. See Herbert Giesewetter (styczeń — maj 1945),
- **U 368** skapitulował w Wilhelmshaven, następnie przepłynął do Loch Ryan. Został zatopiony w ramach operacji „Deadlight".

U 369

- (17.08.1943), 15.10.1943, 29.05.1945, 22. U-Fl. (S, październik 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Kptlt. Ludwig Schaafhausen (październik 1943 — kwiecień 1945), Oblt. z. See Hans Norbert Schunck (kwiecień — maj 1945),
- skapitulował w Kristiansand, następnie przepłynął do Scapa Flow. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 370

- (24.09.1943), 19.11.1943, 05.05.1945, 4. U-Fl. (BS, listopad 1943 — czerwiec 1944), 1. U-Fl. / F. d. U. Mitte (BB, czerwiec — lipiec 1944), 8. U-Fl. (B, sierpień 1944 — styczeń 1945), 4. U-Fl. (BS, luty — maj 1945),
- Oblt. z. See Karl Nielsen (listopad 1943 — maj 1945),
- AO ?°N / ?°O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Geltinger, w ramach operacji „Regenbogen", został złomowany w 1948 roku. W dniu 23.09.1944 zginął jeden członek załogi — wypadł za burtę.

U 371

- (27.01.1941), 15.03.1941, 04.05.1944, 1. U-Fl. (BS, marzec — październik 1941), 23. U-Fl. (B, listopad 1941 — kwiecień 1942), 29. U-Fl. (B, kwiecień 1942 — maj 1944),
- Kptlt. Heinrich Driver (marzec 1941 — kwiecień 1942), Kptlt. Heinz Joachim Neumann (kwiecień — maj 1942), Kptlt. Waldemar Mehl (maj 1942 — marzec 1944), Oblt. z. See Horst Arno Fenski (marzec — maj 1944),
- CH 37°49'N / 05°39'O, zatopiony o godzinie 04:09 na Morzu Śródziemnym na północ od Constantine bombami głębinowymi niszczycieli eskortowych: amerykańskiego ***Pride***, francuskiego ***Senegalais*** i brytyjskiego ***Blankney*** oraz amerykańskiego szybkiego transportowca ***Joseph E. Campbell***, zginęło trzech członków załogi, 48 członków załogi dostało się do niewoli. **U 371** zatopił w dniu 13.10.1943 na Morzu Śródziemnym w okolicy Algieru amerykański niszczyciel ***Bristol***.

U 372

- (07.03.1941), 19.04.1941, 04.08.1942, 1. U-Fl. (BS, kwiecień — lipiec 1941, B, lipiec — grudzień 1941), 29. U-Fl. (B, styczeń — sierpień 1942),
- Kptlt. Heinz Joachim Neumann (kwiecień 1941 — sierpień 1942),
- CP 32°00'N / 34°00'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym w pobliżu Jaffy bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Sikh***, ***Zulu***, niszczycieli eskortowych ***Croome***, ***Tetcott*** i brytyjskiego samolotu, cała załoga dostała się do niewoli (niektóre źródła podają jednego zabitego członka załogi).

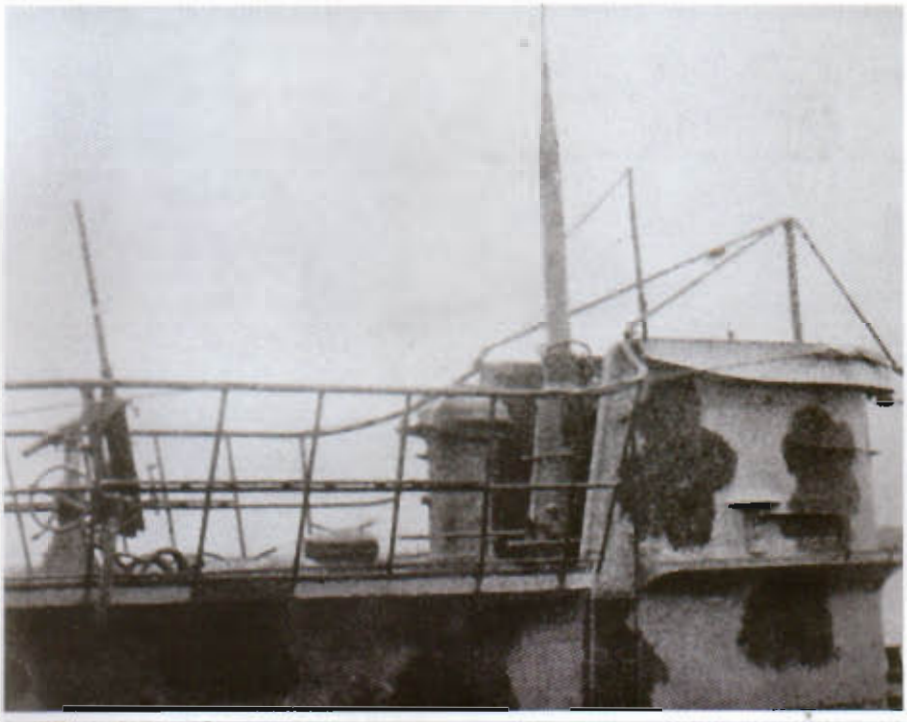

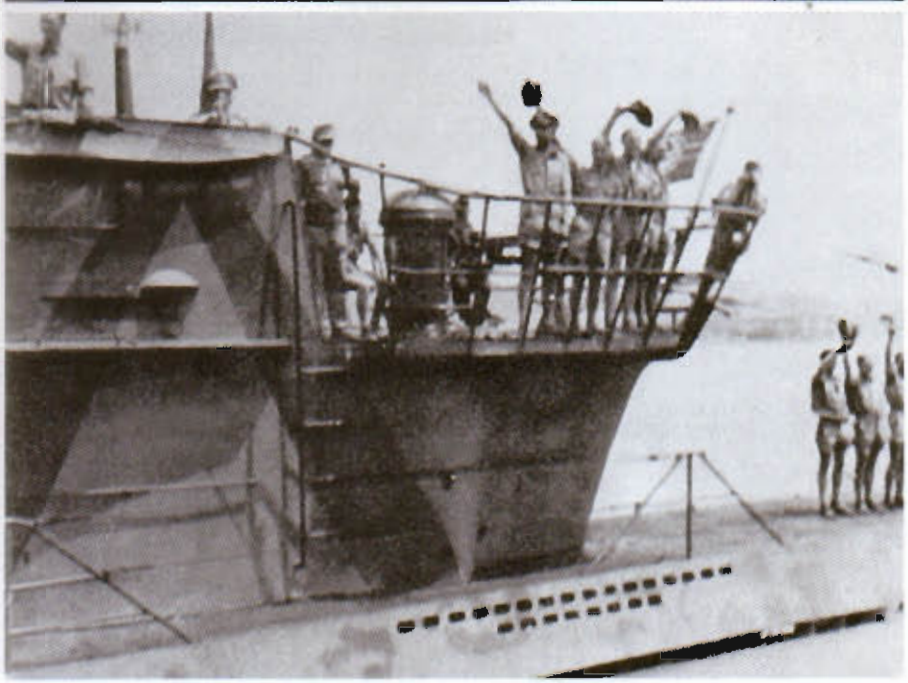

Zdjęcia na tej i sąsiedniej stronie:
U 453 (typ „VII C").

Kol. Autora

U 373

- (05.04.1941), 22.05.1941, 08.06.1944, 3. U-Fl. (BS, maj — wrzesień 1941. B, BM, wrzesień 1941 — czerwiec 1944),
- Kptlt. Paul Karl Loeser (maj 1941 — wrzesień 1943),
  Oblt. z. See Detlef von Lehsten (październik 1943 — czerwiec 1944),
- BF 48°10'N / 05°31'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej w pobliżu Brestu bombami kanadyjskiego samolotu, zginęło czterech członków załogi, 48 członków załogi zostało uratowanych. W dniu 24.07.1943 podczas odpierania ataków lotniczych zginęło dwóch członków załogi, a siedmiu odniosło rany.

U 374

- (10.05.1941), 21.06.1941, 12.01.1942, 5. U-Fl. (BS, czerwiec — sierpień 1941), 1. U-Fl. (B, wrzesień — grudzień 1941), 29. U-Fl. (B, grudzień 1941 — styczeń 1942),
- *Oblt. z. See Unno von Fischel (czerwiec 1941 — styczeń 1942),
- CJ 37°50'N / 16°00'W, zatopiony na Morzu Śródziemnym na wschód od Catania torpedami brytyjskiego okrętu podwodnego ***Unbeaten***, zginęło 42 członków załogi, a jeden dostał się do niewoli.

U 375

- (07.06.1941, 19.07.1941, 30.07.1943, 5. U-Fl. (BS, lipiec — październik 1941), 3. U-Fl. (B, listopad — grudzień 1941), 29. U-Fl. (B, styczeń 1942 — lipiec 1943),
- *Kptlt. Jürgen Könenkamp (lipiec 1941 — lipiec 1943),
- CN 36°40'N / 12°28'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na północny zachód od Malty bombami głębinowymi amerykańskiego ścigacza okrętów podwodnych **PC 624**, zginęła cała załoga (45 ludzi).

U 376

- (10.07.1941), 21.08.1941, 10.04.1943, 6. U-Fl. (BS, sierpień 1941 — marzec 1942, B, marzec — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec 1942 — luty 1943), 3. U-Fl. (B, marzec — kwiecień 1943),
- *Kptlt. Friedrich Karl Marks (sierpień 1941 — kwiecień 1943),
- BF 46°48'N / 09°00'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na zachód od Nantes bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (47 ludzi). W dniu 31.01.1943 zginął jeden członek załogi (wypadł za burtę).

U 377

- (12.08.1941), 02.10.1941, 15 (16?).01.1944, 6. U-Fl. (BS, październik 1941 — luty 1942, B, luty — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, czerwiec 1942 — luty 1943), 9. U-Fl. (B, marzec — kwiecień 1943),
- Kptlt. Otto Köhler (październik 1941 — sierpień 1943),
  *Oblt. z. See Gerhard Kluth (sierpień 1943 — styczeń 1944),
- CE? ?°N / ?°W, zatopiony na północnym Atlantyku w okolicy Azorów bombami głębinowymi oraz rakietami samolotów pokładowych amerykańskiego lotniskowca eskortowego ***Santee***, zginęła cała załoga (52 ludzi). Zatopienie **U 377** według innej wersji nastąpiło przez trafienie jedną z wystrzelonych przez innego *Uboota* torped podczas ataku na ten sam konwój. Kolejna wersja mówi o zaginięciu z nieznanej przyczyny w drugiej połowie stycznia 1944 na północnym Atlantyku w rejonie Azorów (?).

U 378

- (13.09.1941), 30.10.1941, 20.10.1943, 8. U-Fl. (BS, październik 1941 — luty 1942), 3. U-Fl. (B, marzec — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec 1942 — kwiecień 1943), 3. U-Fl. (B, maj — październik 1943),
- Kptlt. Alfred Hoschatt (październik 1941 — październik 1942),
  *Kptlt. Erich Mäder (październik 1942 — październik 1943),
- BD 47°40'N / 28°27'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północ od Azorów bombami samolotów pokładowych amerykańskiego lotniskowca eskortowego ***Core***, zginęła cała załoga (48 ludzi). W dniu 22.09.1943 zginął jeden członek załogi (wypadł za burtę). **U 378** zatopił 08.10.1943 na północnym Atlantyku polski niszczyciel ***Orkan***.

U 379

- (16.10.1941), 29.11.1941, 08.08.1942, 8. U-Fl. (BS, listopad 1941 — czerwiec 1942), 1. U-Fl. (B, lipiec — sierpień 1942),
- *Kptlt. Paul Hugo Kettner (listopad 1941 — sierpień 1942),
- AK 57°11'N / 30°57'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy wschód od Przylądka Farewell bombami głębinowymi i taranowaniem brytyjskiej korwety ***Dianthus***, zginęło 40 członków załogi. **U 378** atakował statki konwoju SL 94 i został na skutek uszkodzeń spowodowanych bombami głębinowymi zmuszony do wynurzenia i ostatecznie został staranowany. Niektóre źródła podają, że zginęła cała załoga — 48 ludzi (?).

U 380

- (15.11.1941), 22.12.1941, 11.03.1944, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1941 — sierpień 1942), 6. U-Fl. (B, wrzesień — listopad 1942), 29. U-Fl. (B, grudzień 1942 — marzec 1944),
- Kptlt. Josef Röther (grudzień 1941 — listopad 1943),
  Kptlt. Albrecht Brandi (styczeń — marzec 1944),
- 43°07'N / 05°55'O, zatopiony o godzinie 12:00 na Morzu Śródziemnym w Tulonie bombami amerykańskiego samolotu, zginął jeden członek załogi. W czasie pobytu w stoczni w trakcie remontów i przeglądów miał nazwę kodową *U-Kleeblatt* (liść koniczyny).

U 381

- (14.01.1941), 25.02.1942, 19.05.1943, 5. U-Fl. (BS, luty — wrzesień 1942), 7. U-Fl. (B, październik 1942 — maj 1943),
- *Kptlt. Wilhelm Heinrich Graf von Pückler und Limpurg (luty 1942 — maj 1943),
- AK 54°41'N / 34°45'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy wschód od Przylądka Farewell bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Duncan*** oraz korwety ***Snowflake***, zginęła cała załoga (47 ludzi). Załoga nadała **U 381** nazwę *U-Veilchen* (fiołek).

U 382

- (21.03.1942), 25.04.1942, 03.05.1945, 5. U-Fl. (BS, kwiecień — wrzesień 1942), 7. U-Fl. (B, październik 1942 — październik 1944), 33. U-Fl. (BB, listopad — marzec 1945), skreślony ze stanu floty 20.03.1945,
- Kptlt. Herbert Juli (kwiecień 1942 — maj 1943),
  Oblt. z. See Leopold Koch (maj — listopad 1943),
  Oblt. z. See Rudolf Zorn (z przerwą listopad 1943 — lipiec 1944),
  Oblt. z. See Ernst August Gerke (maj — lipiec 1944),
  bez załogi (lipiec — wrzesień 1944),
  Oblt. z. See Hans Dietrich Wilke (wrzesień 1944 — styczeń 1945),
  Oblt. z. See Günther Schimmel (styczeń — marzec 1945).

- samozatopiony w Wilhelmshaven (operacja „Regenbogen"?). Skreślony ze stanu floty po zatonięciu ??.01.1945 w wyniku trafienia bombowego podczas ataku brytyjskich samolotów w Wilhelmshaven (53°51'N / 08°10'O), zginęło ? członków załogi, część załogi została uratowana. Wydobyto go i następnie skreślono ze stanu floty w dniu 20.03.1945. **U 382**, zatopił (wspólnie z **U 275**) 24.12.1943 na północnym Atlantyku amerykański niszczyciel ***Leary***.

U 383
- (22.04.1942),06.06.1942, 01.08.1943, 8. U-Fl. (BS, czerwiec — wrzesień 1942), 9. U-Fl. (B, październik 1942 — sierpień 1943),
- *Kptlt. Horst Kremser (czerwiec 1942 — sierpień 1943),
- BE 47°24'N / 12°10'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii bombami brytyjskiego samolotu zginęła cała załoga (52 lub 54? ludzi).

U 384
- (28.05.1942), 18.07.1942, 19.03.1943, 5. U-Fl. (BS, lipiec — grudzień 1942), 3. U-Fl. (B, styczeń — marzec 1943),
- *Oblt. z. See Hans Achim von Rosenberg Gruszczynski (lipiec 1942 — marzec 1943),
- AL 54°18'N / 26°15'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (47 ludzi).

U 385
- (08.07.1942), 29.08.1942, 11.08.1944, 5. U-Fl. (BS, sierpień 1942 — luty 1944), 6. U-Fl. (B, marzec — sierpień 1944),
- Kptlt. Hans Guido Valentiner (sierpień 1942 — sierpień 1944),
- BF 46°16'N / 02°45'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na zachód od La Rochelle po uszkodzeniu przez australijski samolot bombami; ostatecznie zniszczony bombami głębinowymi brytyjskiego sloopa ***Starling***, zginął jeden członek załogi, 42 członków załogi dostało się do niewoli.

U 386
- (19.08.1942), 10.10.1942, 19.02.1944, 5. U-Fl. (BS, październik 1942 — kwiecień 1943), 6. U-Fl. (B, maj 1943 — luty 1944),
- Oblt. z. See Hans Albrecht Kandler (październik 1942 — czerwiec 1943),
  Oblt. z. See Fritz Albrecht (czerwiec 1943 — luty 1944),
- BE 48°51'N / 22°44'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północ od Azorów bombami głębinowymi brytyjskiej fregaty ***Spey***, zginęło 33 członków załogi.

U 387
- (01.10.1942), 24.11.1942, 09.12.1944, 5. U-Fl. (BS, listopad 1942 — czerwiec 1943), 7. U-Fl. (B, lipiec — październik 1943), 13. U-Fl. (B, listopad 1943 — grudzień 1944),
- *K. Kpt. Rudolf Büchler (listopad 1942 — grudzień 1944),
- AC 69°41'N / 33°12'O, zatopiony na Morzu Barentsa w rejonie Murmańska bombami głębinowymi brytyjskiej korwety ***Bamborough Castle***, zginęła cała załoga (51 ludzi). Zatopienie **U 387** według źródeł radzieckich nastąpiło 09.12.1944, ale miał tego dokonać taranowaniem radziecki niszczyciel ***Zhyivuchi*** (ex HMS ***Richmond*** ex USS ***Twiggs***) (?).

U 388
- (12.11.1942), 31.12.1942, 20.06.1943, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — czerwiec 1943), 9. U-Fl. (B, czerwiec 1943),
- *Oblt. z. See Peter Suess (grudzień 1942 — czerwiec 1943),
- BD 57°36'N / 31°20'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy wschód od Przylądka Farewell bombami amerykańskich samolotów, zginęła cała załoga (47 ludzi).

U 389
- (11.12.1942), 06.02.1943, 05.10.1943, 5. U-Fl. (BS, luty — lipiec 1943), 9. U-Fl. (B, sierpień — październik 1943),
- *Kptlt. Siegfried Heilmann (luty — październik 1943),
- AD 62°43'N / 27°17'W, zatopiony na wodach Cieśniny Duńskiej na południowy wschód od Angmagsalik bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 390
- (32.01.1943), 13.03.1943, 05.07.1944, 5. U-Fl. (BS, marzec — listopad 1943), 7. U-Fl. (B, BT, grudzień 1943 — lipiec 1944),
- Oblt. z. See Heinz Geissler (marzec 1943 — lipiec 1944),
- BF 49°52'N / 00°48'W, zatopiony o godzinie 15:00 na wodach Kanału La Manche w pobliżu wybrzeża Seine bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Wanderer*** oraz fregaty ***Tavy***, zginęło 48 członków załogi, jeden dostał się do niewoli.

U 391
- (05.03.1943), 24.04.1943, 13.12.1943, 5. U-Fl. (BS, kwiecień — wrzesień 1943), 3. U-Fl. (B, październik — grudzień 1943),
- *Oblt. z. See Gert Dültgen (kwiecień — grudzień 1943),
- BF 45°45'N / 09°38'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na północny zachód od Przylądka Ortegal bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 392
- (10.04.1943), 29.05.1943, 16.03.1944, 5. U-Fl. (BS, maj — listopad 1943), 1. U-Fl. (B, grudzień 1943 — marzec 1944),
- *Oblt. z. See Henning Schümann (maj 1943 — marzec 1944),
- CG 35°55'N / 05°41'W, zatopiony na wodach Cieśniny Gibraltarskiej na wysokości Gibraltaru bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Vanoc***, niszczyciela eskortowego ***Affleck*** oraz amerykańskiego samolotu, zginęła cała załoga (52 ludzi). Samolot użył w ataku na **U 392** urządzenia MAD oraz tzw. *Retrobomb* z napędem rakietowym.

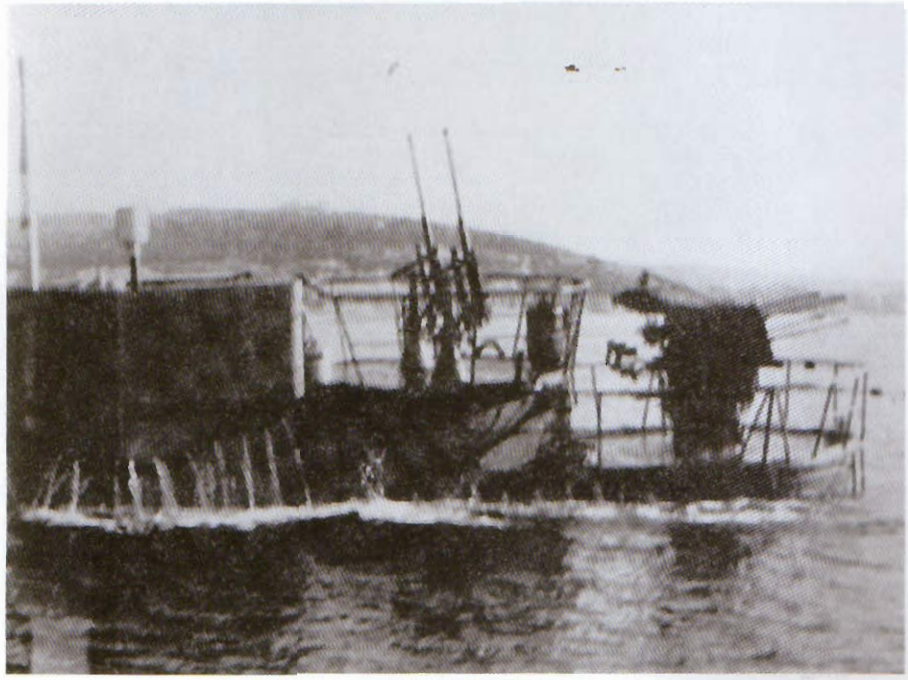

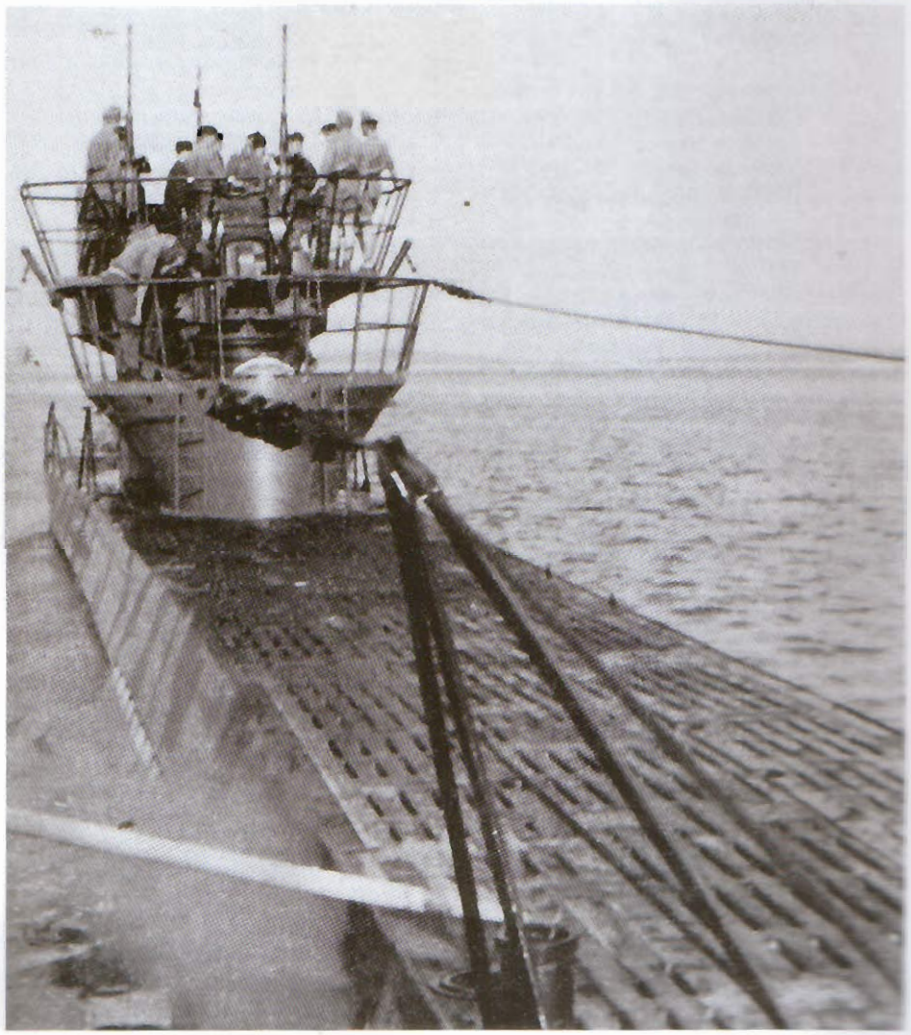

Po lewej i u dołu strony: U 453 (typ „VII C") cumuje w bazie w Pola.

(oba zdjęcia: kol. Autora)

U 393

- (15.03.1943), 03.07.1943, 05.05.1945, 5. U-Fl. (BS, lipiec 1943 — październik 1944), 24. U-Fl. (BT, listopad 1944 — marzec 1945),5. U-Fl. (BS, kwiecień — maj 1945),
- Oblt. z. See Alfred Rademacher (lipiec 1943 — wrzesień 1944),
  Oblt. z. See Walter Zenker (wrzesień 1944 — styczeń 1945),
  Oblt. z. See Joachim Seeger (styczeń — marzec 1945),
  Oblt. z. See Friedrich Georg Herrle (marzec — maj 1945),
- AO ?°N / ?°O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Geltinger. W dniu 04.05.1945 **U 393** o godzinie 18:00 na wodach Malego Bełtu został uszkodzony podczas ataku brytyjskich samolotów (zginął dowódca i jeden oficer), następnego dnia wysadzony w powietrze przez załogę (w okolicy Holnis). **U 393** działał na Morzu Bałtyckim w zespole testującym nowe urządzenia hydroakustyczne i radarowe o nazwie kodowej *Sultan*.

U 394

- (19.06.1943), 07.08.1943, 02.09.1944, 5. U-Fl. (BS, sierpień 1943 — marzec 1944), 1. U-Fl. (B, marzec — maj 1944), 11. U-Fl. (B, czerwiec — wrzesień 1944),
- Kptlt. Wolfgang Borger (sierpień 1943),
  Oblt. z. See Ernst Günther Unterhorst (sierpień — wrzesień 1943),
  *Kptlt. Wolfgang Borger (wrzesień 1943 — wrzesień 1944),
- AB 69°47'N / 04°10'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na zachód od Harstad bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Keppel***, ***Whitehall***, sloopów ***Peacock***, ***Mermaid*** oraz bombami samolotów pokładowych brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Vindex***, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 396

- (27.08.1943), 16.10.1943, 23.04.1945, 5. U-Fl. (BS, październik 1943 — maj 1944), 1. U-Fl. (B, czerwiec — wrzesień 1944), 11. U-Fl. (B, październik 1944 — kwiecień 1945),
- Kptlt. Ernst Günther Unterhorst (październik 1943 — marzec 1945),
  *Kptlt. Hillmar Siemon (marzec — kwiecień 1945),
- AM 59°29'N / 05°22'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Szetlandów bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (45 ludzi),

U 397

- (06.10.1943), 20.11.1943, 05.05.1945, 5. U-Fl. (BS, listopad 1943 — maj 1944), 7. U-Fl. (B, czerwiec — wrzesień 1944), 23. U-Fl. (S, lipiec 1944 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, luty — maj 1945),
- Oblt. z. See Fritz Kallipke (listopad 1943 — lipiec 1944),
  Oblt. z. See Friedrich Stege (lipiec 1944 — kwiecień 1945),
  Kptlt. Gerhard Groth (kwiecień — maj 1945),
- AO ?°N / ?°O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Geltinger, operacja „Regenbogen".

U 398

- (??.11.1943), 18.12.1943, 17(?).04.1945, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1943 — lipiec 1944), 3. U-Fl. (B, sierpień — październik 1944), 33. U-Fl. (B, 1.1944 — kwiecień 1945),
- K. Kpt. Johann Reckhoff (grudzień 1943 — listopad 1944),
  Oblt. z. See Wilhelm Cranz (listopad 1944 — kwiecień 1945),
- AM? ?°N / ?°W, zaginął na wodach w rejonie Anglii wraz z całą załogą (43 lub 45? ludzi).

U 399

- (??.12.1943), 22.01.1944, 26.03.1945, 5. U-Fl. (BS, styczeń 1944 — styczeń 1945), 11. U-Fl. (B, luty — marzec 1945),
- Oblt. z. See Kurt van Meeteren (styczeń — lipiec 1944),
  *Oblt. z. See Heinz Buhse (listopad 1944 — marzec 1945),
- BF 49°56'N / 05°22'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche w pobliżu Landsend bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela eskortowego ***Duckworth***, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 400

- (??.01.1944), 18.03.1944, 17.12.1944, 5. U-Fl. (BS, marzec — październik 1944), 11. U-Fl. (B, listopad — grudzień 1944),
- *Kptlt. Horst Creutz (marzec — grudzień 1944),
- AM 51°16'N / 08°05'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południe od Cork (Irlandia) bombami głębinowymi brytyjskiej fregaty ***Nyasaland***, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 401

- (16.12.1940), 10.04.1941, 03.08.1941, 1. U-Fl. (BS, kwiecień — lipiec 1941, B, lipiec — sierpień 1941),
- *Kptlt. Gero Zimmermann (kwiecień — sierpień 1941),
- BE 50°27'N / 19°50'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Wanderer***, korwety ***Hydrangea*** oraz norweskiego niszczyciela ***St. Albans***, zginęła cała załoga (44 ludzi).

U 402

- (28.12.1940), 21.05.1941, 13.10.1943, 3. U-Fl. (BS, maj — październik 1941, B, październik 1941 — październik 1943),
- *K. Kpt. Siegfried Frhr. von Forstner (maj 1941 — październik 1943),
- BD 48°56'N / 29°41'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami samolotów pokładowych amerykańskiego lotniskowca eskortowego ***Card***, zginęła cała załoga (50 ludzi). Niektóre źródła podają, że uratowany został dowódca, który zmarł po dziewięciu dniach w wyniku odniesionych ran. Załoga nazywała **U 402** *U-Bommel*.

U 403

- (26.02.1941), 25.06.1941, 17.08.1943, 5. U-Fl. (BS, czerwiec — sierpień 1941), 7. U-Fl. (B, wrzesień 1941 — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec 1942 — luty 1943), 9. U-Fl. (B, marzec — sierpień 1943),
- Kptlt. Heinz Ehlert Clausen (czerwiec 1941 — czerwiec 1943),
  *Kptlt. Karl Franz Heine (czerwiec — sierpień 1943),
- EK 14°11'N / 17°40'W, został zatopiony na środkowym Atlantyku w okolicy Dakaru bombami amerykańskich oraz francuskich samolotów, cała załoga poniosła śmierć (49 lub 50? ludzi).

U 404

- (06.04.1941), 06.08.1941, 28.07.1943, 6. U-Fl. (BS, sierpień 1941 — styczeń 1942, B, styczeń 1942 — lipiec 1943),
- K. Kpt. Otto von Bülow (sierpień 1941 — lipiec 1943),
  *Oblt. z. See Adolf Schönberg (lipiec 1943),
- BF 45°53'N / 09°25'W, został zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na północny zachód od Przylądka Ortegal bombami amerykańskich oraz brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (50 ludzi). **U 404** zatopił w dniu 26.09.1942 r. na północnym Atlantyku brytyjski niszczyciel ***Veteran***.

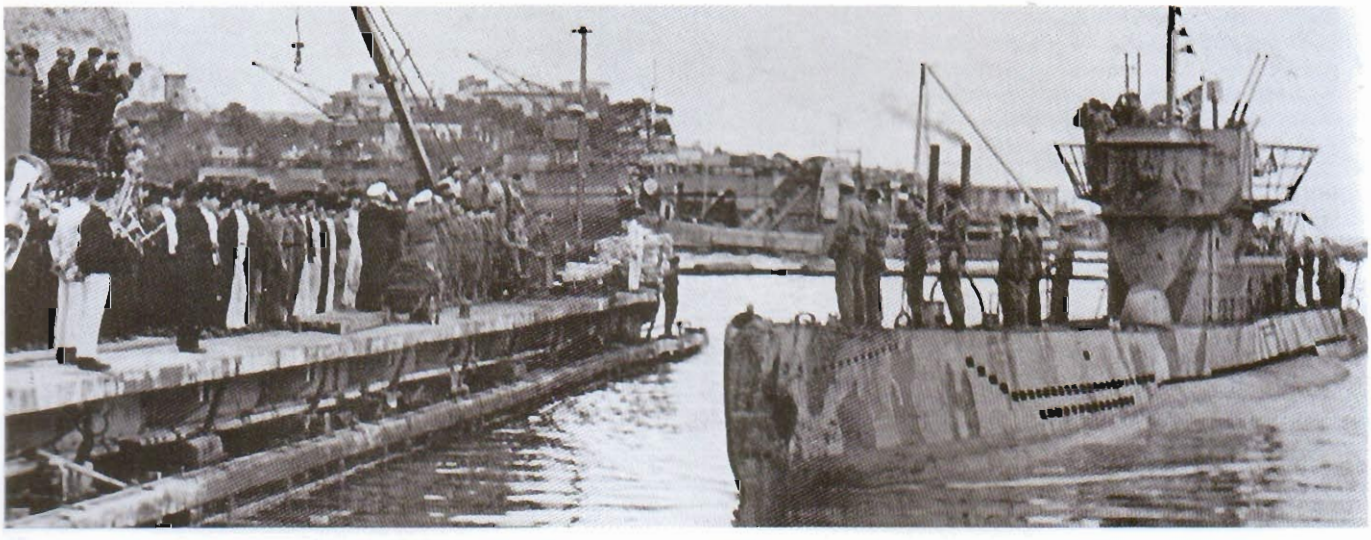

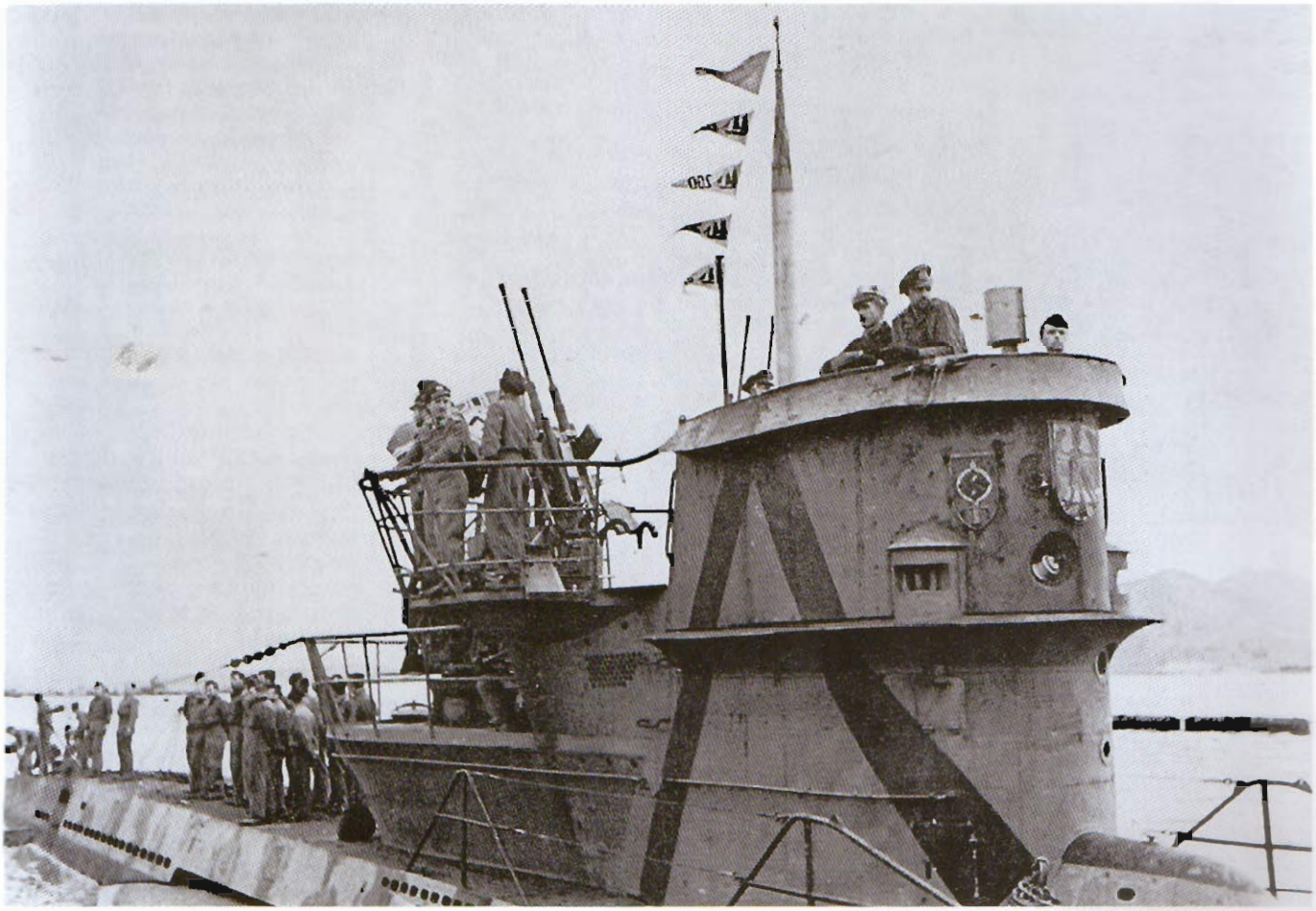

Triumfalny powrót U 453 do bazy w Pola. Sukcesy to: zestrzelony w nocy *Mosquito*, cztery zniszczone *Lastensegelschiffe* (małe żaglowe jednostki przybrzeżne) w rejonie pomiędzy Cyprem a Heifa; dwa z nich zatopione zostały przez taranowanie.

(kol. Autora)

U 405

- (04.06.1941), 17.09.1941, 01.11.1943, 8. U-Fl. (BS, wrzesień 1941 – luty 1942), 1. U-Fl. (B, marzec — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec 1942 — luty 1943), 6. U-Fl. (B, marzec — listopad 1943),
- *K. Kpt. Rolf Heinrich Hopman (wrzesień 1941 — listopad 1943),
- BD 49°00'N / 31°14'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi, taranowaniem, ogniem broni ręcznej (!) amerykańskiego niszczyciela ***Borie***, zginęła cała załoga (49 ludzi). W trakcie walki przed swoim zatonięciem **U 405** staranował ***Borie***, który po kilku godzinach również zatonął.

U 406

- (16.06.1941), 22.10.1941, 18.02.1944, 8. U-Fl. (BS, październik 1941 — kwiecień 1942), 7. U-Fl. (B, maj 1942 — luty 1944),
- *Kptlt. Horst Dieterichs (październik 1941 — luty 1944),
- BE 48°32'N / 23°36'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi brytyjskiego sloopa ***Spey***, zginęło 12 członków załogi, 40 członków załogi dostało się do niewoli. **U 406** posiadał nazwę kodową *U-Spatz* (szpak). W dniu 23.08.1943 podczas odpierania ataku lotniczego zginęło dwóch członków załogi, a dwóch zostało rannych.

U 407

- (16.08.1941), 18.12.1941, 19.09.1944, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1941 — sierpień 1942), 9. U-Fl. (B, wrzesień — listopad 1942), 29. U-Fl. (B, grudzień 1942 — wrzesień 1944),
- Kptlt. Ernst Ulrich Brüller (grudzień 1941 — styczeń 1944), Oblt. z. See Hubertus Korndörfer (styczeń — wrzesień 1944), Oblt. z. See Hans Kolbus (wrzesień 1944),
- CF 36°27'N / 24°33'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na południe od Milos bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Terpsichore***, ***Troubridge*** oraz polskiego niszczyciela ***Garland***, zginęło pięciu (6?) członków załogi, 49 członków załogi dostało się do niewoli. Dnia 09.01.1944 podczas odpierania ataku lotniczego w bazie Pola zginęło pięciu członków załogi, a jeden został ranny. Dnia 21.01.1944 podczas ataku lotniczego zginęło dwóch członków załogi.

U 408

- (16.07.1941), 19.11.1941, 05.11.1942, 5. U-Fl. (BS, listopad 1941 — kwiecień 1942), 9. U-Fl. (B, lipiec — listopad 1942),
- *Kptlt. Reinhard von Hymmen (listopad 1941 — listopad 1942),
- AE 67°40'N / 18°32'W, zatopiony na wodach Cieśniny Duńskiej na północ od Islandii bombami amerykańskiego samolotu, zginęła cała załoga (45 ludzi).

U 409

- (23.09.1941), 21.01.1942, 12.07.1943, 5. U-Fl. (BS, styczeń — sierpień 1942), 9. U-Fl. (B, wrzesień 1942 — czerwiec 1943), 29. U-Fl. (B, lipiec — lipiec 1943),
- Oblt. z. See Hanns Ferdinand Massmann (styczeń 1942 — lipiec 1943),
- CH 37°12'N / 04°00'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na północny wschód od Algieru bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Inconstant***, zginęło 11 (12?) członków załogi.

U 410

- (14.10.1941), 23.02.1942, 11.03.1944, 5. U-Fl. (BS, luty — sierpień 1942), 7. U-Fl. (B, wrzesień 1942 — maj 1943), 29. U-Fl. (B, czerwiec 1943 — marzec 1944),
- K. Kpt. Kurt Sturm (luty 1942 — luty 1943), Oblt. z. See Horst Arno Fenski (luty 1943 — marzec 1944),
- 43°07'N / 05°55'O, zatopiony o godzinie 12:00 na Morzu Śródziemnym w Tulonie podczas nalotu bombowego amerykańskich samolotów, zginął jeden członek załogi. **U 410** zatopił w dniu 18.02.1944 na Morzu Śródziemnym w pobliżu Anzio brytyjski krążownik ***Penelope***.

U 411

- (15.11.1941), 18.03.1942, 20.11.1942, 8. U-Fl. (BS, marzec — sierpień 1942), 6. U-Fl. (B, wrzesień — listopad 1942),
- Oblt. z. See Gerhard Litterscheid (marzec — październik 1942),
- *Kptlt. Johann Spindlegger (październik 1941 — listopad 1942),
- CJ 37°05'N / 07°55'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Quentin***, australijskiego niszczyciela ***Quiberon*** oraz bomb brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 412

- (15.12.1942), 29.04.1942, 22.10.1942, 8. U-Fl. (BS, kwiecień — październik 1942), 9. U-Fl. (B, październik 1942),
- *Kptlt. Walther Jahrmärker (kwiecień — październik 1942),
- AF 63°55'N / 00°24'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny wschód od wysp Färöer bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (47 lub 48? ludzi).

U 413

- (15.01.1942), 03.06.1942, 20.08.1944, 8. U-Fl. (BS, kwiecień — październik 1942), 1. U-Fl. (B, listopad 1942 — sierpień 1944),
- Kptlt. Gustav Poel (czerwiec 1942 — kwiecień 1944), *Oblt. z. See Dietrich Sachse (kwiecień — sierpień 1944),
- BF 50°21'N / 00°01'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche na południe od Brighton bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Forester***, ***Vidette*** oraz niszczyciela eskortowego ***Wensleydale***, zginęło 45 członków załogi, prawdopodobnie jeden członek załogi został uratowany. **U 413** zatopił w dniu 20.02.1944 na wodach Kanału La Manche (zachodnie wyjście) brytyjski niszczyciel ***Warwick***.

U 414

- (25.03.1942), 01.07.1942, 25.05.1943, 8. U-Fl. (BS, lipiec — grudzień 1942), 6. U-Fl. (B, styczeń — kwiecień 1943), 29. U-Fl. (B, maj 1943),
- *Oblt. z. See Walther Huth (lipiec 1942 — maj 1943),
- CH 36°31'N / 00°40'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na północny zachód od Tenes bombami głębinowymi brytyjskiej korwety ***Vetch***, zginęła cała załoga (47 ludzi). Podczas akcji przedarcia się na Morze Śródziemne miał nazwę kodową *U-Admiralschiff* (świecznik).

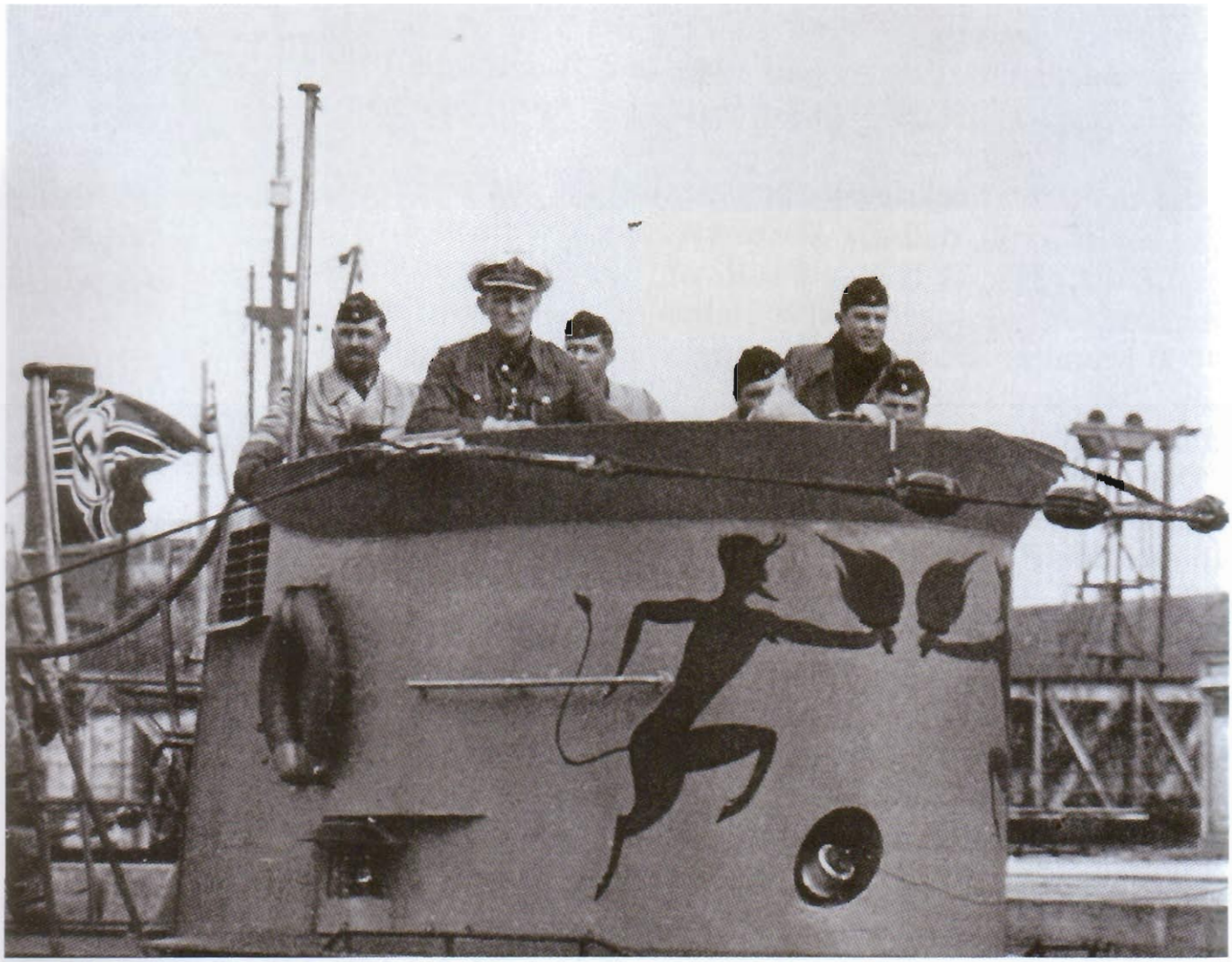

Powyżej: Kiosk i pomost bojowy U 552 (typ „VII C"), dowodzony przez Oblt. z. See Ericha Toppa. Zwraca uwagę oryginalne godło jednostki.

(kol. Autora)

U 415

- (09.05.1942), 05.08.1942, 14.07.1944, 8. U-Fl. (BS, sierpień 1942 — luty 1943), 1. U-Fl. (B, marzec 1943 — lipiec 1944),
- Kptlt. Kurt Niede (sierpień 1942 — kwiecień 1944),
  Oblt. z. See Herbert Werner (kwiecień — lipiec 1944),
- BF 48°24'N / 04°30'W, zatonął o godzinie 09:15 w Brest po wejściu na minę przed przeciwtorpedową zaporą sieciową przed wejściem do bazy, zginęło dwóch (4?) członków załogi. **U 415** zatopił w dniu 24.12.1943 na północnym Atlantyku brytyjski niszczyciel ***Hurricane***.

U 416

(09.05.1942), 04.11.1942, 12.12.1944, 8. U-Fl. (BS, listopad 1942 — marzec 1943), 23. U-Fl. (S, październik 1943 — lipiec 1944), 21. U-Fl. (S, lipiec — grudzień 1944),

- Oblt. z. See Christian Reich (listopad 1942 — kwiecień 1943),
  Oblt. z. See Rudolf Zorn (październik — listopad 1943),
  Kptlt. Heinz Zwarg (listopad 1943 — maj 1944),
  Oblt. z. See Eberhard Rieger (lipiec — grudzień 1944),
- AO 54°58'N / 19°33'O, zatonął na Morzu Bałtyckim na północny zachód od Pillau po kolizji z niemieckim trałowcem **M 203**, zginęło 36 członków załogi. Dnia 30.03.1943 **U 416** zatonął na Morzu Bałtyckim w okolicy Bornholmu na minie postawionej przez radziecki okręt podwodny **L 3** (ex ***Frunzovets*** ex ***Bolszewik***), zginęło ? członków załogi. W dniu 08.04.1943 **U 416** został wydobyty i 04.10.1943 ponownie wcielony do służby.

U 417

- (06.06.1942), 26.09.1942, 11.06.1943, 8. U-Fl. (BS, wrzesień 1942 — maj 1943), 6. U-Fl. (B, czerwiec 1943),
- *Oblt. z. See Wolfgang Schreiner (wrzesień 1942 — czerwiec 1943),
- AE 63°20'N / 10°30'W, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny zachód od wysp Färöer bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (46 lub 47? ludzi).

U 418

- (11.07.1942), 21.10.1942, 01.06.1943, 8. U-Fl. (październik 1942 — kwiecień 1943), 1. U-Fl. (maj — czerwiec 1943),
- *Oblt. z. See Gerhard Lange (październik 1942 — czerwiec 1943),
- BF 47°05'N / 08°55'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na północny zachód od Przylądka Ortegal bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (48 ludzi).

U 419

- (22.08.1942), 18.11.1942, 08.10.1943, 8. U-Fl. (BS, listopad 1942 — lipiec 1943), 11. U-Fl. (B, sierpień — październik 1943),
- Oblt. z. See Dietrich Giersberg (listopad 1942 — październik 1943),
- AK 56°31'N / 27°05'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami brytyjskich samolotów, zginęło 48 członków załogi, do niewoli dostał się jedynie dowódca.

U 420

- (12.08.1942), 16.12.1942, 26.10.1943, 8. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — lipiec 1943), 11. U-Fl. (B, czerwiec — październik 1943),
- *Oblt. z. See Hans Jürgen Reese (grudzień 1942 — październik 1943),
- BC 50°49'N / 41°01'W, został zatopiony na północnym Atlantyku bombami kanadyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (49 lub 50? ludzi). W dniu 03.07.1943 podczas odpierania ataku lotniczego zginęło dwóch członków załogi, a jeden został ranny.

U 421

- (24.09.1942), 13.01.1943, 27.06.1944, 8. U-Fl. (BS, styczeń — październik 1943), 9. U-Fl. (B, listopad 1943 — marzec 1944), 29. U-Fl. (B, kwiecień 1944),
- Oblt. z. See Hans Kolbus (styczeń 1943 — kwiecień 1944),
- 43°07'N / 05°55'O, skreślony ze stanu floty w Tulonie. Dnia 29.04.1944 o godz. 12:00 poważnie uszkodzony w Tulonie podczas nalotu bombowego amerykańskich samolotów.

U 422

- (10.10.1942), 10.02.1943, 04.10.1943, 8. U-Fl. (BS, luty — lipiec 1943), 1. U-Fl. (B, sierpień — październik 1943),
- *Oblt. z. See Wolfgang Poeschel (luty — październik 1943),
- BD 43°18'N / 28°58'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północ od Azorów akustycznie samonaprowadzającą się torpedą typu NO-94 *Fido* samolotów pokładowych amerykańskiego lotniskowca eskortowego ***Card***, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 423

- (07.11.1942), 03.03.1943, 17.06.1944, 8. U-Fl. (BS, marzec 1943 — czerwiec 1944), 3. U-Fl. (B przewidziany od lipca 1944),
- Oblt. z. See Joachim Methner (marzec — wrzesień 1943),
  Oblt. z. See Kelling (wrzesień — październik 1943),
  *Oblt. z. See Klaus Hackländer (październik 1943 — czerwiec 1944),
- AF 63°06'N / 02°05'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny wschód od wysp Färöer bombami norweskich samolotów, zginęła cała załoga (53 ludzi).

U 424

- (28.11.1942), 07.04.1943, 11.02.1944, 8. U-Fl. (BS, kwiecień — wrzesień 1943), 1. U-Fl. (B, październik 1943 — luty 1944),
- *Oblt. z. See Günter Lüders (kwiecień 1943 — luty 1944),
- BE 50°00'N / 18°14'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii bombami głębinowymi

brytyjskich sloopów ***Wild Goose*** oraz ***Woodpecker***, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 425

- (19.12.1942), 21.04.1943, 17.02.1945, 8. U-Fl. (BS, kwiecień — październik 1943), 9. U-Fl. (B, listopad — grudzień 1943), 11. U-Fl. (B, styczeń — wrzesień 1944), 13. U-Fl. (B, wrzesień 1944 — luty 1945),
- *Kptlt. Heinz Bentzien (kwiecień 1943 — luty 1945),
- AC 69°39'N / 35°50'O, zatopiony na Morzu Barentsa w rejonie Murmańska bombami głębinowymi brytyjskiego sloopa ***Lark*** oraz korwety ***Alnwick Castle***, zginęło 52 członków załogi, jeden dostał się do niewoli. **U 425** był nazywany przez załogi *U-Schabau* (rodzaj wódki).

U 426

- (06.02.1943), 12.05.1943, 08.01.1944, 8. U-Fl. (BS, maj — wrzesień 1943), 11. U-Fl. (B, październik 1943), 1. U-Fl. (B, listopad 1943 — styczeń 1944),
- *Kptlt. Christian Reich (maj 1943 — styczeń 1944),
- BF 46°47'N / 10°42'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na zachód od Nantes bombami australijskiego samolotu, zginęła cała załoga (51 lub 50? ludzi). W dniu 18.11.1943 podczas odpierania ataku lotniczego zginął jeden członek załogi, a jeden został ranny.

U 427

- (06.02.1943), 02.06.1943, 19 (16?).05.1945 8. U-Fl. (BS, czerwiec 1943 — czerwiec 1944), 7. U-Fl. / F. d. U. Mitte (BB, czerwiec — lipiec 1944), 11. U-Fl. (BS, BB, sierpień — listopad 1944), 13. U-Fl. (B, listopad 1944 — luty 1945), 14. U-Fl. (B, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Karl Gabriel Graf von Gudenus (czerwiec 1943 — maj 1945),
- skapitulował w Narviku, następnie przepłynął do Loch Eriboll. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 428

- (11.03.1943), 26.06.1943, 04.05.1945, 8. U-Fl. (BS), 23. U-Fl. (S, wrzesień 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (P, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Helmut Münster (wrzesień 1943 — maj 1944),
  Oblt. z. See Hans Ulrich Hanitsch (maj 1944 — maj 1945),
- AO 54°19'N / 09°40'O, samozatopiony w kanale Ostsee Kanal w rejonie Auersdorfer See, operacja „Regenbogen", złomowany w 1946 roku. **U 428** był początkowo przekazany do służby w marynarce włoskiej jako **S 1**, po kapitulacji Włoch przejęty ponownie we wrześniu 1943 przez *Kriegsmarine*.

U 429

- (30.03.1943), 14.07.1943, 30.03.1945, 8. U-Fl. (BS), 23. U-Fl. (S, wrzesień 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, luty — marzec 1945),
- Oblt. z. See Ernst August Racky (wrzesień 1943 — październik 1944),
  Oblt. z. See Martin Kuttkat (październik 1944 — marzec 1945),
- 53°31'N / 08°10'O, zatopiony w Wilhelmshaven podczas nalotu bombowego amerykańskich samolotów. **U 429** był początkowo przekazany do służby w marynarce włoskiej jako **S 4**, po kapitulacji Włoch przejęty ponownie we wrześniu 1943 przez *Kriegsmarine*.

U 430

- (22.04.1943), 04.08.1943, 30.03.1945, 8. U-Fl. (BS), 21. U-Fl. (S, wrzesień 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, luty — marzec 1945),
- Ltn. z. See Richard Nachtigall (wrzesień 1943 — styczeń 1944),
  Oblt. z. See Ulrich Hammer (styczeń 1944 — marzec 1945),
- 53°08'N / 08°46'O, zatopiony w Bremen podczas nalotu bombowego amerykańskich samolotów. Niektóre źródła podają jednego zabitego członka załogi **U 430** w trakcie zatopienia (?). **U 430** był początkowo przekazany do służby w marynarce włoskiej jako **S 6**, po kapitulacji Włoch przejęty ponownie we wrześniu 1943 przez *Kriegsmarine*.

U 431

- (02.02.1941), 05.04.1941, 30.10.1943, 3. U-Fl. (BS, kwiecień — lipiec 1941, b, lipiec — grudzień 1941), 29. U-Fl. (B, styczeń 1942 — październik 1943),
- Kptlt. Wilhelm Dommes (kwiecień 1941 — grudzień 1942), *Oblt. z. See Dietrich Schöneboom (grudzień 1942 — październik 1943),
- CH 43°04'N / 05°57'O zatopiony na Morzu Śródziemnym na południowy wschód od Tulonu torpedami brytyjskiego okrętu podwodnego ***Ultimatum***, zginęła cała załoga (52 ludzi). Istnieje jeszcze jedna wersja dotycząca zatopienia **U 431** w dniu 21.10.1943 na Morzu Śródziemnym przez brytyjski samolot typu ***Wellington*** należący do RAF Sqn. 179 Costal Command (?). **U 431** zatopił w dniu 10.11.1942 na Morzu Śródziemnym na północny wschód od Algieru brytyjski niszczyciel ***Martin*** oraz dniu 13.11.1942 na Morzu Śródziemnym w pobliżu Algieru holenderski niszczyciel ***Isaac Sweers***.

U 432

- (03.02.1941), 26.04.1941, 11.03.1943, 3. U-Fl. (BS, kwiecień — sierpień 1941, B, sierpień 1941 — marzec 1943),
- Kptlt. Otto Heinz Schultze (kwiecień 1941 — styczeń 1943), *Kptlt. Hermann Echhardt (styczeń — marzec 1943),
- AK 51°35'N / 28°20'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi francuskiej korwety ***Aconit***, zginęło 26 członków załogi. **U 432** zatopił w dniu 11.03.1943 na północnym Atlantyku brytyjski niszczyciel ***Harvester***.

U 433

- (15.03.1941), 24.05.1941, 16.11.1941, 3. U-Fl. (BS, maj — sierpień 1941, B, sierpień — listopad 1941),
- Oblt. z. See Hans Ey (maj — listopad 1941),
- CH 36°13'N / 04°42'W, zatopiony na Morzu Śródziemnym na południe od Malagi bombami głębinowymi oraz ogniem artylerii brytyjskiej korwety ***Marigold***, zginęło sześciu członków załogi. **U 433** był pierwszym Ubootem atakowanym przez *Kriegsmarine* na Morzu Śródziemnym.

U 434

- (01.04.1941), 21.06.1941, 18.12.1941, 7. U-Fl. (BS, czerwiec — listopad 1941, B, listopad — grudzień 1941),
- Kptlt. Wolfgang Heyda (czerwiec — grudzień 1941),
- CF 36°15'N / 15°48'W, zatopiony o godzinie 00:55 na północnym Atlantyku na północ od Madeira bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Stanley*** oraz niszczyciela eskortowego ***Blankney***, zginęło trzech (2?) członków załogi. Akcję zatopienia **U 434** obserwował na mostku ***Stanley'a*** dowódca zatopionego dzień wcześniej **U 131** (K. Kpt. Arend Baumann), który został wzięty przez ten niszczyciel do niewoli.

U 435

- (31.05.1941), 30.08.1941, 09.07.1943, 5. U-Fl. (BS, sierpień — grudzień 1941), 1. U-Fl. (B, styczeń — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec 1942 — styczeń 1943), 1. U-Fl. (B, luty — lipiec 1943),
- *Kptlt. Siegfried Strelow (sierpień 1941 — lipiec 1943),
- CG 39°48'N / 14°22'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Figueira (Portugalia) bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (48 ludzi).

U 436

- (21.06.1941), 27.09.1941, 26.05.1943, 5. U-Fl. (BS, wrzesień 1941 — styczeń 1942), 7. U-Fl. (B, luty — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec — sierpień 1942), 6. U-Fl. (B, wrzesień 1942 — maj 1943),
- *Kptlt. Günther Seibicke (wrzesień 1941 — maj 1943),
- BE 43°49'N / 15°56'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Przylądka Ortegal bombami głębinowymi brytyjskiej fregaty ***Test*** oraz korwety ***Heyderabad***, zginęła cała załoga (47 ludzi). Nazwa kodowa *U-Posen* (Poznań).

U 437

- (15.06.1941), 25.10.1941, 05.10.1944, 6. U-Fl. (BS, październik 1941 — kwiecień 1942, B, kwiecień 1942 — październik 1944),
- Kptlt. Werner Karl Schulz (październik 1941 — grudzień 1942),
  Kptlt. Hermann Lamby (z przerwą grudzień 1942 — październik 1944),
  Oblt. z. See Herbert Loeder (czerwiec — lipiec 1944),
- skreślony ze stanu floty, na skutek uszkodzeń otrzymanych w dniu 04.10.1944 w Bergen podczas ataku bombowego brytyjskich samolotów. W 1946 był złomowany. Nazwa kodowa *U-Werner*.

U 438

- (??.07.1941), 22.11.1941, 06.05.1943, 8. U-Fl. (BS, listopad 1941 — lipiec 1942), 9. U-Fl. (B, sierpień 1942 — maj 1943),
- Kptlt. Rudolf Franzius (listopad 1941 — marzec 1943), *Kptlt. Heinrich Heisohn (marzec — maj 1943),

U 553 (typ „VII C").

(kol. Autora)

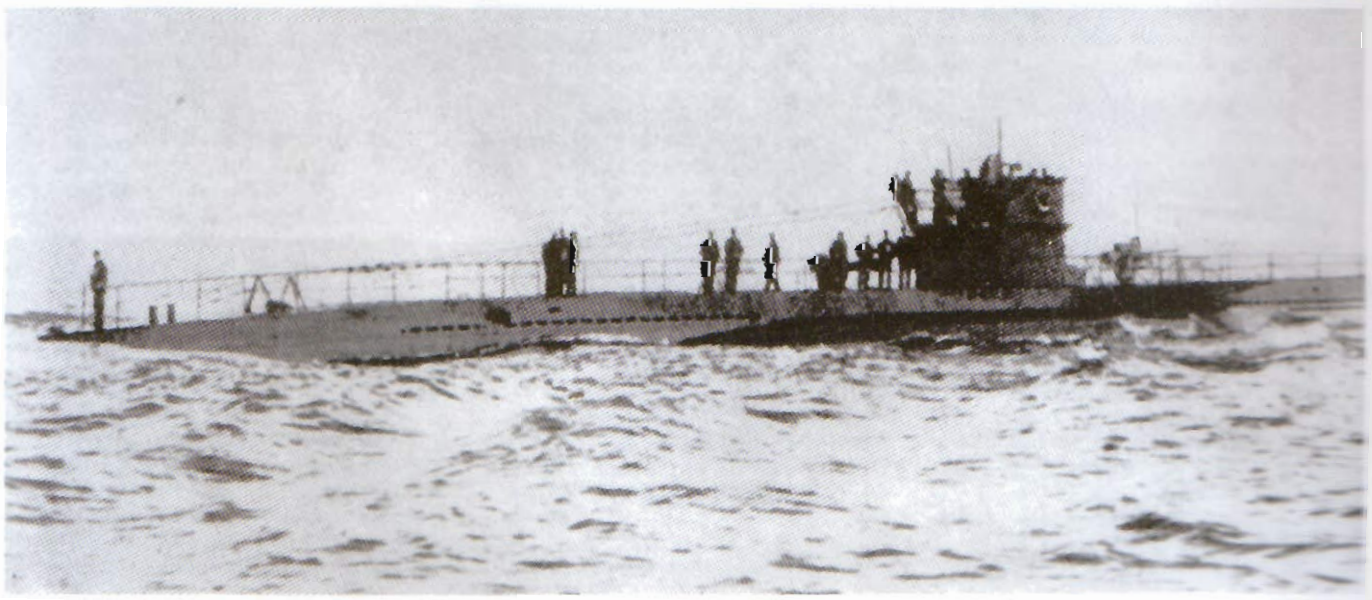

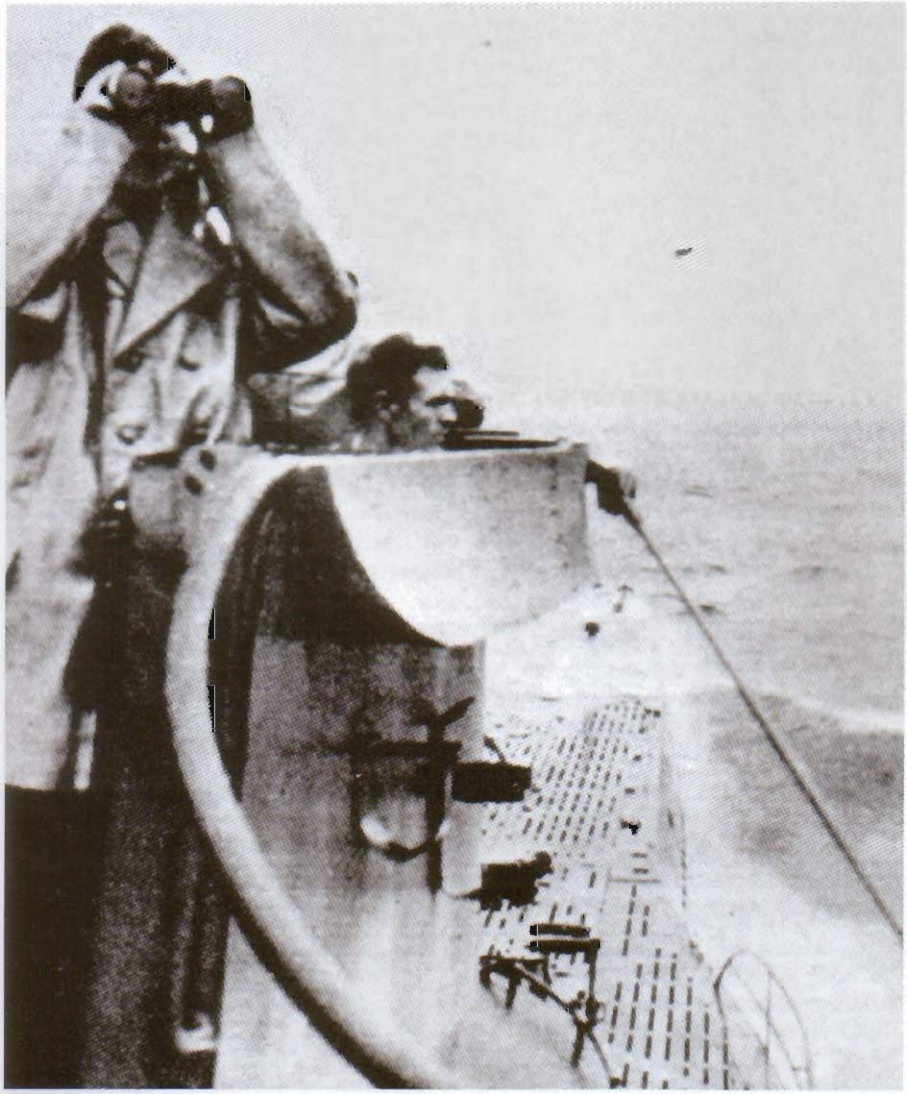

Uboot typu „VII C" podczas patrolu bojowego na Północnym Atlantyku.

(kol. Autora)

- AJ 52°??'N / 45°10'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny wschód od Nowej Funlandii bombami głębinowymi brytyjskiego sloopa ***Pelican***, zginęła cała załoga (48 ludzi).

U 439

- (10.08.1941), 20.12.1941, 03/04.05.1943, 5. U–Fl. (BS, grudzień 1941 — październik 1942), 1. U–Fl. (B, listopad 1942 — maj 1943),
- Kptlt. Wolfgsng Sporn (grudzień 1941 — luty 1943),
  *Oblt. z. See Helmut von Tippelskirch (luty — maj 1943),
- BE 43°32'N / 13°20'W, zatonął o godzinie 00:30 na północnym Atlantyku na zachód od Przylądka Ortegal po kolizji z **U 659**, zginęło 40 członków załogi, ośmiu (?) członków załogi dostało się do niewoli.

U 440

- (01.09.1941), 24.01.1942, 31.05.1943, 5. U–Fl. (BS, styczeń — sierpień 1942), 1. U–Fl. (B, wrzesień 1942 — maj 1943),
- Kptlt. Hans Geissler (styczeń 1942 — maj 1943),
  *Oblt. z. See Werner Schwaff (maj 1943),
- BE 45°38'N / 13°04'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny zachód od Przylądka Ortegal bombami brytyjskiej łodzi latającej ***Sunderland***, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 441

- (13.12.1941), 21.02.1942, 18.06.1944, 5. U–Fl. (BS, luty — wrzesień 1942), 1. U–Fl. (B, BF, wrzesień 1942 — czerwiec 1944),
- Kptlt. Klaus Hartmann (luty 1942 — maj 1943),
  Kptlt. Götz von Hartmann (maj — sierpień 1943),
  *Kptlt. Klaus Hartmann (sierpień 1943 — czerwiec 1944),
- BF 49°03'N / 04°48'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche bombami polskiego samolotu (***Wellington*** z 304 Dywizjonu Śląskiego), zginęła cała załoga (51 ludzi). W okresie maj — listopad 1943 **U 441** działał jako *Flakfalle (U–Flak)*. W dniu 22.05.1943 **U 441** jako *Flakfalle* wyruszył pierwszy raz z Brestu, następnego dnia po ciężkiej walce (odniósł uszkodzenia) strącił atakującą go łódź latającą ***Sunderland***. W dniu 11(12?).07.1943 podczas walki na wodach Zatoki Biskajskiej z trzema brytyjskimi samolotami (z RAF Sqn. 248) zginęło dziesięciu członków załogi, a dwunastu (13?) odniosło rany.

U 442

- (12.01.1942), 21.03.1942, 12.02.1943, 5. U–Fl. (BS, marzec — wrzesień 1942), 7. U–Fl. (B, październik 1942 — luty 1943),
- *K. Kpt. Hans Joachim Hesse (marzec 1942 — luty 1943),
- CG 37°32'N / 11°56'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Przylądka Vincent bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (48 ludzi).

U 443

- (31.01.1942), 18.04.1942, 23.02.1943, 8. U–Fl. (BS, kwiecień — wrzesień 1942), 9. U–Fl. (B, październik — grudzień 1942), 29. U–Fl. (B, styczeń — luty 1943),
- *Oblt. z. See Konstantin von Puttkamer (kwiecień 1942 — luty 1943),
- CH 36°55'N / 02°25'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na wysokości Algieru bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Bicester***, ***Lamerton*** oraz ***Wheatland***, zginęła cała załoga (48 ludzi). **U 443** zatopił w dniu 11.12.1942 na Morzu Śródziemnym na zachód od Oranu brytyjski niszczyciel ***Blean***.

U 444

- (01.01.1942), 09.05.1942, 11.03.1943, 8. U–Fl. (BS, maj — grudzień 1942), 3. U–Fl. (B, styczeń — marzec 1943),
- *Oblt. z. See Albert Langfeld (maj 1942 — marzec 1943),
- AK 51°14'N / 29°18'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi i taranowaniem brytyjskiego niszczyciela ***Harvester*** oraz francuskiej korwety ***Aconit***, zginęło 41 członków załogi.

U 445

- (01.02.1942), 30.05.1942, 24.08.1944, 8. U–Fl. (BS, maj — październik 1942), 6. U–Fl. (B, listopad 1942 — sierpień 1944),
- Oblt. z. See Heinz Konrad „Heiko" Fenn (maj 1942 — styczeń 1944),
  *Oblt. z. See Rupprecht Fischler Graf von Treuberg (styczeń — sierpień 1944),
- BF 47°21'N / 05°50'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na zachód od St. Nazaire bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela eskortowego ***Louis***, zginęła cała załoga (52 lub 53? ludzi).

U 446

- (11.04.1942), 20.06.1942, 03.05.1945, 8. U–Fl. (BS),
- Oblt. z. See Hellmuth Richard (czerwiec — wrzesień 1942),
- 59°19'N / 10°10'O, samozatopiony w Kiel, operacja „Regenbogen". W dniu 21.09.1942 **U 446** zatonął na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Gdańskiej po wejściu na minę, zginęło 23 członków załogi. W dniu 08.11.1942 podniesiony i przeholowany do Kiel, gdzie został skreślony ze stanu floty w dniu 12.11.1942.

U 447

- (30.04.1942), 11.07.1942, 07.05.1943, 8. U–Fl. (BS, lipiec 1942 — luty 1943), 9. U–Fl. (B, marzec — maj 1943),
- *Oblt. z. See Friedrich Bothe (lipiec 1942 — maj 1943),
- CG 35°30'N / 11°55'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Gibraltaru bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (48 ludzi).

U 448

- (??.05.1942), 01.08.1942, 14.04.1944, 8. U–Fl. (BS, sierpień 1942 — styczeń 1943), 7. U–Fl. (B, luty 1943 — kwiecień 1944),
- Oblt. z. See Helmut Dauter (sierpień 1942 — kwiecień 1944),
- BE 46°22'N / 19°35'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny wschód od Azorów bombami głębinowymi brytyjskiego sloopa ***Pelican*** oraz kanadyjskiej fregaty ***Swansea***, zginęło dziewięciu (10?) członków załogi, 44 członków załogi dostało się do niewoli. W dniu 17.10.1943 podczas odpierania ataku lotniczego zginął jeden członek załogi, a dwóch odniosło rany.

U 449

- (13.06.1942), 22.08.1942, 24.06.1943, 8. U–Fl. (BS, sierpień 1942 — kwiecień 1943), 7. U–Fl. (B, maj — czerwiec 1943),
- *Oblt. z. See Hermann Otto (sierpień 1942 — czerwiec 1943),
- BE 45°00'N / 11°59'W, zatopiony o godzinie 16:00 na północnym Atlantyku na północny zachód od Przylądka Ortegal bombami głębinowymi brytyjskich sloopów ***Kite***, ***Wild Goose***, ***Woodpecker*** oraz ***Wren***, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 450

- (04.07.1942), 12.09.1942, 10.03.1944, 8. U–Fl. (BS, wrzesień 1942 — maj 1943), 9. U–Fl. (B, czerwiec — listopad 1943), 29. U–Fl. (B, grudzień 1943 — marzec 1944),
- Oblt. z. See Kurt Böhme (wrzesień 1942 — marzec 1944),
- CJ 41°11'N / 12°27'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na południe od Ostia bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Blankney***, ***Blencathra***, ***Brecon***, ***Exmoor*** oraz amerykańskiego niszczyciela ***Madison***, zginął jeden członek załogi (inne źródła tego nie potwierdzają), a 42 dostało się do niewoli. Dnia 06.06.1943 podczas odpierania ataku lotniczego zostało rannych siedmiu członków załogi (jeden z nich zmarł po kilku dniach). Dnia 24.11.1943 zginął jeden członek załogi (wypadł za burtę).

U 451

- (05.03.1941), 03.05.1941, 21.12.1941, 3. U–Fl. (BS, maj — lipiec 1941, B, lipiec — grudzień 1941),
- Kptlt. Eberhard Hoffmann (maj — grudzień 1941),
- CG 35°55'N / 06°08'W, zatopiony na wodach Cieśniny Gibraltarskiej na wysokości Tangeru bombami brytyjskich samolotów, zginęło 44 członków załogi, tylko jeden dostał się do niewoli.

U 452

- (29.03.1941), 29.05.1941, 25.08.1941, 3. U–Fl.v(BS, maj — sierpień 1941, B, sierpień 1941),

- *Kptlt. Jürgen March (maj — sierpień 1941),
- AE 61°30'N / 15°30'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy wschód od Islandii bombami głębinowymi brytyjskiego trawlera ***Vascama*** oraz bombami amerykańskiej łodzi latającej ***Catalina***, zginęła cała załoga (42 lub 43? ludzi).

U 453

- (30.04.1941), 26.06.1941, 21.05.1944, 7. U-Fl. (czerwiec — grudzień 1941), 29. U-Fl. (styczeń 1942 — maj 1944),
- Kptlt. Gert Hetschko (czerwiec — lipiec 1941),
  Kptlt. Egon Reiner Frhr. von Schlippenbach (lipiec 1941 — grudzień 1943),
  Oblt. z. See Dierk Lührs (grudzień 1943 — maj 1944),
- CJ 38°13'N / 16°36'O, zatopiony na Morzu Jońskim na północny wschód od Przylądka Spartivento bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Tenacious***, ***Termagant*** oraz niszczyciela eskortowego ***Liddlesdale***, zginął jeden (3?) członek załogi, a 44 (33?) dostało się do niewoli. Nazwa kodowa *U-Nürnberg*.

U 454

- (30.04.1941), 24.07.1941, 01.08.1943, 5. U-Fl. (BS, lipiec — październik 1941), 7. U-Fl. (B, listopad 1941 — sierpień 1943),
- Kptlt. Burkhard Hackländer (lipiec 1941 — sierpień 1943),
- BF 45°36'N / 10°23'W, zatopiony o godzinie 14:00 na północnym Atlantyku na północny zachód od Przylądka Ortegal bombami australijskiej łodzi latającej ***Sunderland***, zginęło 32 (33?, 34?) członków załogi, 15 członków załogi dostało się do niewoli. W dniu 26.02.1943 zginął jeden członek załogi (wypadł za burtę). **U 454** zatopił dnia 17.01.1942 na Morzu Barentsa brytyjski niszczyciel ***Matabele***.

U 455

- (21.06.1941), 21.08.1941, 06.04.1944, 5. U-Fl. (BS, sierpień — grudzień 1941), 7. U-Fl. (B, BM, styczeń 1942 — luty 1944), 29. U-Fl. (B, marzec — kwiecień 1944),
- Kptlt. Hans Heinrich Giessler (sierpień 1941 — grudzień 1942),
  *Kptlt. Hans Martin Scheibe (grudzień 1942 — kwiecień 1944),
- CJ 44°04'N / 09°51'O, zatonął na Morzu Śródziemnym na wodach Zatoki Genua w pobliżu La Spezia po wejściu na minę (prawdopodobnie niemiecką), zginęła cała załoga (51).

U 456

- (21.06.1941), 18.09.1941, 12.05.1943, 6. U-Fl. (BS, wrzesień 1941 — styczeń 1942, B, styczeń — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, czerwiec — listopad 1942), 1. U-Fl. (B, grudzień 1942 — maj 1943),
- *Kptlt. Max Martin Teichert (wrzesień 1941 — maj 1943),
- BD 47°00'N / 26°20'W, zatopiony na północnym Atlantyku po uszkodzeniach zadanych akustycznie samonaprowadzającą się torpedą typu Mk 24 *Mine* (brytyjskie oznaczenie amerykańskiej torpedy typu NO-94 *Fido*) brytyjskiego samolotu ***Liberator*** z RAF Sqn. 120, ogniem artylerii brytyjskiego niszczyciela ***Pathfinder*** oraz bombami samolotów pokładowych brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Biter***, zginęła cała załoga (49 ludzi). Inne źródła podają jako okręty biorące udział w zatopieniu **U 456** brytyjską fregatę ***Lagan*** oraz korwetę ***Drumheller*** (?). **U 456** był pierwszym *Ubootem* zaatakowanym tym typem torpedy. **U 456** ciężko uszkodził 02.05.1942 na Morzu Barentsa brytyjski krążownik ***Edinburgh***. Został on ostatecznie zatopiony przez niszczyciele **Z 24** oraz **Z 25**.

U 457

- (04.10.1941), 06.11.1941, 16.09.1942, 6. U-Fl. (BS, listopad 1941 — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec — wrzesień 1942),
- *K. Kpt. Karl Brandenburg (listopad 1941 — wrzesień 1942),
- AC 75°05'N / 43°15'O, zatopiony na Morzu Barentsa na zachód od wyspy Nowa Ziemia bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Impulsive***, zginęła cała załoga (45).

U 458

- (04.10.1941), 12.12.1941, 22.08.1943, 8. U-Fl. (BS, grudzień 1941 — czerwiec 1942), 3. U-Fl. (B, lipiec — październik 1942), 29. U-Fl. (B, listopad 1942 — sierpień 1943),
- Kptlt. Kurt Diggins (grudzień 1941 — sierpień 1943),
- CN 36°25'N / 12°39'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na południowy wschód od Pantelleria bombami głębinowymi niszczycieli eskortowych: brytyjskiego ***Easton*** oraz greckiego ***Pindos***, zginęło ośmiu członków załogi.

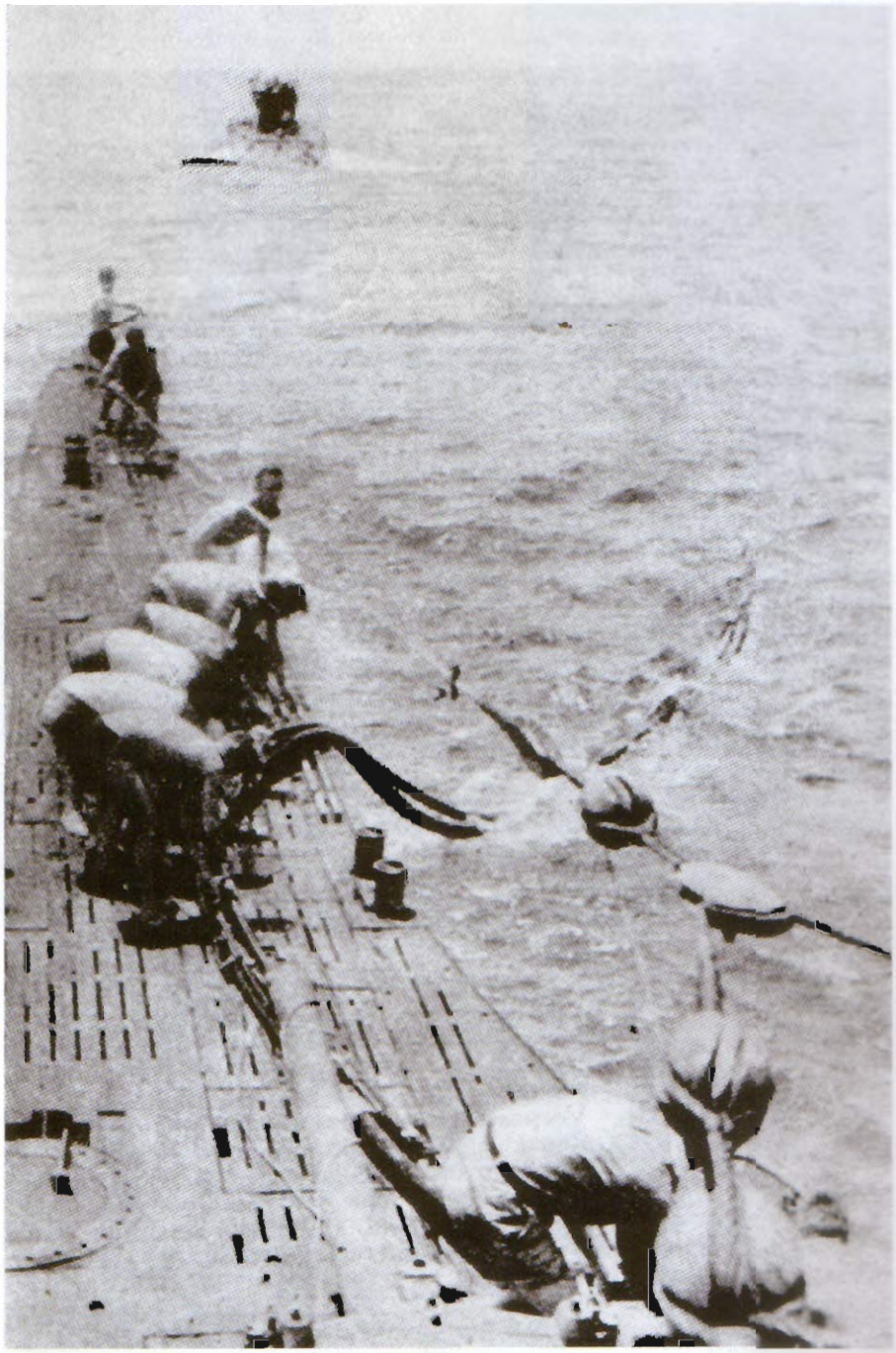

***Uboot* typu „VII C" w trakcie operacji tankowania, u góry widoczny jest podwodny zbiornikowiec typu „XIV".**

(kol. Autora)

U 465

- (30.03.1942), 20.05.1942, 05.05.1943, 8. U-Fl. (BS, maj — wrzesień 1942), 6. U-Fl. (B, październik 1942 — maj 1943),
- *Kptlt. Heinz Wolf (maj 1942 — maj 1943),
- BF 47°06'N / 10°58'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny zachód od Przylądka Ortegal bombami australijskiego samolotu, zginęła cała załoga (48 ludzi). Nazwa kodowa *U-Wehrwolf*.

U 466

- (30.03.1942), 17.06.1942, 19.08.1944, 5. U-Fl. (BS, czerwiec — grudzień 1942), 3. U-Fl. (B, styczeń 1943 — marzec 1944), 29. U-Fl. (B, kwiecień — sierpień 1944),
- Kptlt. Gerhard Thäter (czerwiec 1942 — sierpień 1944),
- CH 43°07'N / 05°55'O, samozatopiony na Morzu Śródziemnym w Tulonie na skutek uszkodzeń otrzymanych podczas ataku lotniczego. **U 466** był przedostatnim *Ubootem*, który w dniu 30.03.1944 przepłynął przez Cieśninę Gibraltarską na Morze Śródziemne (ostatni: **U 471**). W dniu 24.07.1943 podczas ataku lotniczego zostało rannych pięciu członków załogi.

U 467

- (16.05.1942), 15.07.1942, 25.05.1943, 5. U-Fl. (BS, lipiec 1942 — marzec 1943), 11. U-Fl. (B, kwiecień — maj 1943),
- *Kptlt. Heinz Kummer (lipiec 1942 — maj 1943),
- AE 62°25'N / 14°52'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy wschód od Islandii bombami amerykańskiej łodzi latającej ***Catalina***, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 468

- (16.05.1942), 12.08.1942, 11.08.1943, 5. U-Fl. (BS, sierpień 1942 — styczeń 1943), 3. U-Fl. (B, luty — sierpień 1943),
- Oblt. z. See Klemens Schamong (sier. 1942 — sier. 1943),
- EJ 12°20'N / 20°07'W, zatopiony na środkowym Atlantyku na wschód od Dakaru bombami brytyjskiego samolotu, zginęło 40 (42?) członków załogi, siedmiu uratowano.

U 469

- (08.08.1942), 07.10.1942, 25.03.1943, 5. U-Fl. (BS, październik 1942 — marzec 1943), 3. U-Fl. (B, marzec 1943),

Uboot typu „VII C", widoczne jest początkowe uzbrojenie artyleryjskie i przeciwlotnicze.

(kol. Autora)

- *Oblt. z. See Emil Claussen (październik 1942 — marzec 1943),
- AE 62°12'N / 16°40'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południe od Islandii bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 470

- (08.08.1942), 07.01.1943, 16.10.1943, 5. U-Fl. (BS, styczeń — czerwiec 1943), 11. U-Fl. (B, lipiec — październik 1943),
- *Oblt. z. See Günther Grave (styczeń — październik 1943),
- AK 58°20'N / 29°20'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami brytyjskiego samolotu, zginęło 46 członków załogi, dwóch członków załogi zostało uratowanych.

U 471

- (06.03.1943), 05.05.1943, 06.08.1944, 5. U-Fl. (BS, maj — październik 1943), 1. U-Fl. (B, listopad 1943 — kwiecień 1944), 29. U-Fl. (B, maj — sierpień 1944),
- Kptlt. Friedrich Kloevekorn (maj 1943 — sierpień 1944),
- CH 43°07'N / 05°55'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym w Tulonie podczas nalotu bombowego brytyjskich samolotów. Ostani *Uboot*, który przepłynął przez Cieśninę Gibraltarską na Morze Śródziemne w dniu 31.03.1944. Podczas tego rejsu nosił oznaczenie kodowe *U-Hack*. Dnia 23.12.1943 podczas odpierania ataku lotniczego zostało rannych trzech członków załogi. Po zakończeniu II WŚ był wyremontowany i następnie wcielony do służby w marynarce wojennej Francji jako ***Millé***.

U 472

- (06.03.1943), 26.05.1943, 04.03.1944, 5. U-Fl. (BS, maj — grudzień 1943), 11. U-Fl. (B, styczeń — marzec 1944),
- Oblt. z. See Wolfgang Friedrich Frhr. von Forstner (maj 1943 — marzec 1944),
- AC 73°05'N / 26°40'O, zatopiony na Morzu Barentsa na południowy wschód od Wyspy Niedźwiedziej bombami i rakietami samolotów pokładowych brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Chaser*** oraz artylerii brytyjskiego niszczyciela ***Onslaught***, zginęło 22 członków załogi, 29 członków załogi dostało się do niewoli. Niektóre źródła podają, że został samozatopiony w momencie zbliżania się niszczyciela ***Onslaught***.

U 473

- (17.04.1943), 16.06.1943, 06 (05?).05.1944, 5. U-Fl. (BS, czerwiec — grudzień 1943), 9. U-Fl. (B, styczeń — maj 1944),
- *Kptlt. Heinz Sternberg (czerwiec 1943 — maj 1944),
- BE 49°29'N / 21°22'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskich sloopów ***Starling***, ***Wild Goose***, ***Wren*** oraz samolotów pokładowych brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Trekker***, zginęło 23 członków załogi, 30 członków załogi dostało się do niewoli. **U 473** zatonął pomiędzy godziną 02:00 a 02:30. Nazywany był przez załogę *U-Spitzkopf*.

U 475

- (28.05.1943), 07.07.1943, 03.05.1945, 5. U-Fl.(BS, lipiec 1943 — lipiec 1944), 8. U-Fl. (B, sierpień 1944 — luty 1945), 4. U-Fl. (BS, luty — maj 1945),
- Kptlt. Otto Stoeffler (lipiec 1943 — maj 1945),
- 54°19'N / 10°10'O, samozatopiony w Kiel / Wik, w 1947 roku złomowany.

U 476

- (05.06.1943), 28.07.1943, 24.05.1944, 5. U-Fl. (BS, lipiec 1943 — kwiecień 1944), 3. U-Fl. / F. d. U. Mitte (B, maj 1944),
- Oblt. z. See Otto Niethmann (lipiec 1943 — maj 1944),
- AF 65°08'N / 04°53'O, samozatopiony o godzinie 01:02 na Morzu Arktycznym na północny zachód od Trondheim torpedą **U 990**, zginęło 33 (32?) członków załogi. Powodem były uszkodzenia **U 476** po ataku brytyjskich samolotów tego samego dnia. W dniu 18.11.1943 na Morzu Bałtyckim zatonął w wyniku kolizji z **U 476** inny *Uboot*, którym był **U 718**.

U 477

- (03.07.1943), 18.08.1943, 03.06.1944, 5. U-Fl. (BS, sierpień 1943 — maj 1944), 6. U-Fl. (B, czerwiec 1944),
- *Oblt. z. See Karl Joachim Jenssen (sierpień 1943 — czerwiec 1944),
- AF 63°59'N / 01°37'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na zachód od Trondheim bombami kanadyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 478

- (17.07.1943), 08.09.1943, 30.06.1944, 5. U-Fl. (BS, wrzesień 1943 — czerwiec 1944), 3. U-Fl. (B, czerwiec 1944),
- *Oblt. z. See Rudolf Rademacher (wrzesień 1943 — czerwiec 1944),
- AF 63°27'N / 00°50'W, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny wschód od wysp Färöer bombami kanadyjskich oraz brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (52 ludzi).

U 479

- (14.08.1943), 27.10.1943, 12.12.1944, 5. U-Fl. (BS, październik 1943 — czerwiec 1944), 17. U-Fl. / F. d. U. Mitte (BB, czerwiec — lipiec 1944), 8. U-Fl. (B, sierpień — grudzień 1944),
- *Oblt. z. See Friedrich Sons (październik 1943 — grudzień 1944),
- AO ?°N / ?°O, zatonął na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Fińskiej po wejściu na minę, zginęła cała załoga (51 ludzi). Istnieje także wersja mówiąca, że sprawcą zatopienia był radziecki okręt podwodny ***Lembit*** (?).

U 480

- (14.08.1943), 06.10.1943, 24.02.1945, 5. U-Fl. (BS, październik 1943 — maj 1944), 9. U-Fl. (B, czerwiec — październik 1944), 11. U-Fl. (B, październik 1944 — luty 1945),
- *Oblt. z. See Hans Joachim Förster (październik 1943 — luty 1945),
- BF 49°55'N / 06°08'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche na południowy zachód od Landsend bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Druckworth*** oraz ***Rowley***, zginęła cała załoga (48 ludzi). **U 480** miał powłokę ochronna przeciw działaniu *Asdica* typu *Alberich*.

U 481

- (25.09.1943), 10.11.1943, 19.05.1945, 5. U-Fl. (BS, listopad 1943 — maj 1944), 17. U-Fl. (BB, maj 1944 — czerwiec 1944), 8. U-Fl. (B, sierpień 1944 — grudzień 1944), 5. U-Fl. (BS, B, grudzień 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Ewald Pick (listopad 1943 — luty 1944), Kptlt. Klaus Andersen (luty 1944 — maj 1945).

- skapitulował w Narviku, następnie przepłynął do Loch Eriboll. Zatopiony w operacji „Deadlight". W dniu 12.12.1944 na Morzu Bałtyckim zginęło trzech członków załogi (wypadli za burtę). W chwili wcielenia do 5. U-Fl. na **U 481** był zabudowywany *Schnorchel*.

U 482

- (25.09.1943), 01.12.1943, 16.01.1945, 6. U-Fl. (BS, grudzień 1943 — lipiec 1944), 9. U-Fl. (B, sierpień — wrzesień 1944), 11. U-Fl. (B, październik 1944 — styczeń 1945),
- *Kptlt. Hartmut Graf von Matuschka Frhf. von Toppolczan und Spaetgen (grudzień 1943 — styczeń 1945),
- AM 55°30'N / 05°53'W, zatopiony na wodach Kanału Północnego na południe od wyspy Arran bombami głębinowymi brytyjskiej fregaty ***Loch Craggie*** oraz sloopów ***Amethyst***, ***Hart***, ***Peacock***, ***Starling***, zginęła cała załoga (48 ludzi).

U 483

- (30.10.1943), 22.12.1943, 29.05.1945, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1943 — lipiec 1944), 3. U-Fl. (B, sierpień — wrzesień 1944), 11. U-Fl. (B, wrzesień 1944 — maj 1945),
- Kptlt. Hans Joachim von Morstein (grudzień 1943 — maj 1945),
- skapitulował w Trondheim, następnie przepłynął do Scapa Flow, a stamtąd do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight". W dniu 12.10.1944 śmiertelnemu zatruciu CO_2 uległ jeden członek załogi.

U 484

- (20.11.1943), 19.01.1944, 09.09.1944, 5. U-Fl. (BS, styczeń — lipiec 1944), 3. U-Fl. (B, sierpień — wrzesień 1944),
- *K. Kpt. Wolff Axel Schaefer (styczeń — wrzesień 1944),
- AM 56°30'N / 07°40'W, zatopiony na wodach Kanału Północnego na wschód od Szkocji bombami głębinowymi kanadyjskiej fregaty ***Dunver***, korwety ***Hespeler*** oraz brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (52 ludzi).

U 485

- (15.01.1944), 23.02.1944, 08.05.1945, 5. U-Fl. (BS, luty — październik 1944), 11. U-Fl. (B, listopad 1944 — maj 1945),
- Kptlt. Friedrich Lutz (luty 1944 — maj 1945),
- skapitulował wpływając do Gibraltaru, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 486

- (12.02.1944), 22.03.1944, 12.04.1945, 5. U-Fl. (BS, marzec — październik 1944), 11. U-Fl. (B, listopad 1944 — kwiecień 1945),
- *Oblt. z. See Gerhard Meyer (marzec 1944 — kwiecień 1945),
- AN 60°44'N / 04°39'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny zachód od Bergen torpedami brytyjskiego okrętu podwodnego ***Tapir***, zginęła cała załoga (48 ludzi).

U 551

- (14.09.1940), 07.11.1940, 23.03.1941, 7. U-Fl. (BS, listopad 1940 — marzec 1941, B, marzec 1941),
- *Kptlt. Karl Schrott (listopad 1940 — marzec 1941),
- AE 62°37'N / 16°47'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy wschód od Islandii bombami głębinowymi brytyjskiego trawlera ***Visenda***, zginęła cała załoga (45 ludzi).

U 552

- (14.09.1940), 04.12.1940, 05 (02?).05.1945, 7. U-Fl. (BS, grudzień 1940 — luty 1941, B, luty 1941 — kwiecień 1944), 22. U-Fl. (S, kwiecień 1944 — maj 1945),
- K. Kpt. Erich Topp (grudzień 1940 — sierpień 1942), Kptlt. Klaus Popp (wrzesień 1942 — lipiec 1944), Oblt. z. See Günther Lube (lipiec 1944 — maj 1945),
- 53°51'N / 08°10'O, samozatopiony w Wilhelmshaven, operacja „Regenbogen". Nazwa kodowa *U-Adelheid*. **U 552** zatopił w dniu 31.10.1941 na północnym Atlantyku amerykański niszczyciel ***Reuben James***.

U 553

- (07.11.1940), 23.12.1940, 20(?).01.1943, 7. U-Fl. (BS, grudzień 1940 — kwiecień 1941, B, kwiecień 1941 — listopad 1942), 3. U-Fl. (listopad 1942 — styczeń 1943),
- *K. Kpt. Karl Thurmann (grudzień 1940 — styczeń 1943),
- ?°N / ?°W, zaginął na północnym Atlantyku, zginęła cała załoga (47 ludzi). Ostatni meldunek radiowy o treści „Uszkodzony peryskop" nadał w dniu 20.01.1943. Oficjalnie uznany za zaginiony 28.01.1943.

U 554

- (07.11.1940), 15.01.1941, 05 (02?).05.1945, 24. U-Fl. (BS, styczeń 1941 — czerwiec 1944), 22. U-Fl. (S, lipiec 1944 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, luty — maj 1945),
- Kptlt. Dietrich Lohmann (styczeń — czerwiec 1941), Oblt. z. See Heinz Stein (czerwiec 1941 — marzec 1942), Oblt. z. See Claus von Trotha (marzec — wrzesień 1942), Kptlt. Karl Hartwig Siebold (z przerwą listopad 1942 — wrzesień 1944), Oblt. z. See Curt Hartmann (czerwiec 1944), Kptlt. Ernst Wolfgang Rave (październik 1944 — marzec 1945), Oblt. z. See Werner Remus (marzec — maj 1945),
- 53°51'N / 08°10'O, samozatopiony w Wilhelmshaven, operacja „Regenbogen".

U 555

- (07.12.1940), 30.01.1941, 03.03.1945, 24. U-Fl. (BS, styczeń 1941 — listopad 1942), 21. U-Fl. (S, grudzień 1942 — marzec 1945),
- Kptlt. Hans Joachim Horrer (styczeń — sierpień 1941), Kptlt. Götz von Hartmann (sierpień 1941 — luty 1942), Oblt. z. See Horst Rendtel (luty — sierpień 1942), Lt. z. See Franz Saar (sierpień — listopad 1942), Oblt. z. See Dieter Erdmann (grudzień 1942 — listopad 1943), Oblt. z. See Detlef Fritz (grudzień 1943 — marzec 1945),
- skreślony ze stanu floty w Hamburgu. Brytyjska zdobycz wojenna. Był w 1946 złomowany.

U 556

- (07.12.1940), 06.02.1941, 27.06.1941, 1. U-Fl. (BS, luty — kwiecień 1941, B, kwiecień — czerwiec 1941),
- Kptlt. Herbert Wohlfarth (luty — czerwiec 1941),
- AK 60°24'N / 29°00'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami głębinowymi brytyjskich korwet ***Celandine***, ***Gladiolus*** oraz ***Nasturtium***, zginęło pięciu członków załogi.

U 557

- (22.12.1940), 13.02.1941, 16.12.1941, 14. U-Fl. (BS, luty — maj 1941, B, maj — listopad 1941), 29. U-Fl. (B, grudzień 1941),
- *Kptlt. Ottokar Paulshen (luty — grudzień 1941),
- CO 37°33'N / 23°14'O, zatonął o godzinie 22:30 na Morzu Śródziemnym w rejonie Salamis w wyniku kolizji z włoskim torpedowcem ***Orione***, zginęła cała załoga (43 ludzi). **U 557** zatopił w dniu 14.12.1941 na Morzu Śródziemnym w rejonie Aleksandrii brytyjski krążownik ***Galatea***. W dniu 26.04.1941 zginął jeden członek załogi (wypadł za burtę).

U 558

- (23.12.1940), 20.02.1941, 20.07.1943, 1. U-Fl. (BS, luty — maj 1941, B, maj 1941 — lipiec 1943),
- Kptlt. Günther Krech (luty 1941 — lipiec 1943),
- BF 45°10'N / 09°42'W, samozatopiony na północnym Atlantyku na północny zachód od Przylądka Ortegal na skutek uszkodzeń bombami amerykańskiego samolotu sił lądowych, zginęło 45 (44?) członków załogi.

U 559

- (08.01.1941), 27.02.1941, 30.10.1942, 1. U-Fl. (BS, luty — czerwiec 1941, B, czerwiec — październik 1941), 23. U-Fl. (B, listopad 1941 — kwiecień 1942), 29. U-Fl. (B, kwiecień — październik 1942),
- Kptlt. Hans Heidtmann (luty 1941 — październik 1942),
- CP 32°30'N / 33°00'O, samozatopiony na Morzu Śródziemnym na północny zachód od Port Said na skutek uszkodzeń bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Hero***, ***Pakenham***, ***Petard***, niszczycieli eskortowych ***Dulverton***, ***Hurworth*** oraz bomb brytyjskiego samolotu, zginęło siedmiu członków załogi. Wraz z **U 559** zatonęli także dwaj Anglicy, którzy próbowali dostać się do wewnątrz w celu zdobycia dokumentów i maszyny szyfrującej (zostały zniszczone przez załogę), nie zdawali sobie prawdopodobnie spra-

Tylna część kiosku z działem 2 cm Flak *Uboota* typu „VII C".

(kol. Autora)

***Uboot* typu „VII C" z pełną obsadą wachty bojowej na mostku.**

(kol. Autora)

wy, że **U 559** znajdował się w końcowej fazie tonięcia. **U 559** był nazywany przez załogę *U-Solingen*.

U 560

- (10.01.1941), 06.03.1941, 03.05.1945, 24. U-Fl. (BS, marzec 1941 — listopad 1943), 22. U-Fl. (S, listopad 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Hansjürgen Zetzsche (marzec — sierpień 1941), Oblt. z. See Ernst Cordes (sierpień 1941 — lipiec 1942), Kptlt. Konstantin von Rappard (lipiec 1942 — sierpień 1943), Oblt. z. See Helmut Wicke (sierpień — grudzień 1943), Oblt. z. See Paul Jacobs (grudzień 1943 — maj 1945),
- 54°19N / 10°10'O, samozatopiony w Kiel, operacja „Regenbogen". W dniu ??.11.1941 **U 560** zatonął na Bałtyku w rejonie bazy Memel (?°N / ?°O) na skutek kolizji. Został wydobyty i ponownie skierowany do służby. W 1946 złomowany.

U 561

- (23.01.1941), 13.03.1941, 12.07.1943, 1. U-Fl. (BS, marzec — czerwiec 1941, B, czerwiec 1941 — styczeń 1942), 24. U-Fl. (BS, luty — październik 1942), 29. U-Fl. (październik 1942 — lipiec 1943),
- Kptlt. Robert Bartels (z przerwą marzec 1941 — lipiec 1942), Kptlt. Hans Geißler (październik — grudzień 1941), Kptlt. Heinz Schomburg (lipiec 1942 — lipiec 1943), Oblt. z. See Fritz Henning (lipiec 1943),
- CJ 38°16'N / 15°39'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na wodach Cieśniny Mesyńskiej torpedą brytyjskiego kutra torpedowego **MTB 81**, zginęło 42 członków załogi.

U 562

- (24.01.1941), 20.03.1941, 19.02.1943, 1. U-Fl. (BS, marzec — czerwiec 1941, B, czerwiec — listopad 1941), 29. U-Fl. (B, styczeń 1942 — luty 1943),
- Oblt. z. See Herwig Collmann (marzec — wrzesień 1941), *Kptlt. Horst Hamm (wrzesień 1941 — luty 1943),
- CO 32°57'N / 20°54'O, **U 562** został zatopiony na Morzu Śródziemnym na północny wschód od Bengasi bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Isis***, niszczyciela eskortowego ***Hursley*** oraz bombami dwóch brytyjskich samolotów. Zginęła cała załoga *Uboota* (49 ludzi). W dniu 23.12.1942 r. zginął jeden z członków załogi — wypadł za burtę — podczas omyłkowego ataku niemieckiego samolotu.

U 563

- (05.02.1941), 27.03.1941, 31.05.1943, 1. U-Fl. (BS, marzec — lipiec 1941, B, lipiec 1941 — maj 1943),
- Oblt. z. See Klaus Bargsten (marzec 1941 — marzec 1942), Kptlt. Götz von Hartmann (kwiecień 1942 — maj 1943), *Oblt. z. See Gustav Borchardt (maj 1943),
- BF 46°35'N / 10°40'W, został zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Brestu bombami brytyjskich oraz australijskich samolotów, zginęła cała załoga (49 ludzi). **U 563** zatopił w dniu 23.10.1941 na Morzu Śródziemnym na zachód od Gibraltaru brytyjski niszczyciel ***Cossack***. W dniu 07.04.1943 zginęło dwóch członków załogi (wypadli za burtę) podczas ataku lotniczego.

U 564

- (07.02.1941), 03.04.1941, 14.06.1943, 1. U-Fl. (BS, kwiecień — czerwiec 1941, B, czerwiec 1941 — czerwiec 1943),
- K. Kpt. Reihard „Teddy" Suhren (kwiecień 1941 — październik 1942),
  Oblt. z. See Hans Fiedler (październik 1942 — czerwiec 1943),
- BF 44°17'N / 10°25'W, zatopiony o godz. 17:30 na północnym Atlantyku na północny zachód od Przylądka Ortegal bombami brytyjskich samolotów, zginęło 28 członków załogi, 15 zostało uratowanych. **U 564** w czasie kiedy dowodził K. Kpt. Reihard „Teddy" Suhren zatopił łącznie 17 statków o łącznym tonażu ca 94.000 BRT. Dowódca ten był znany ze swojego humoru i ciętego języka, który przysparzał mu często problemów. W niektórych wypadkach jego humor graniczył z oskarżeniem o zdradę stanu. Najlepszym przykładem był powrót z rejsu bojowego do bazy w Brest, gdzie przy przepływaniu przez śluzę „Teddy" zadał poprzez tubę głosową zgromadzonemu na powitanie personelowi bazy pytanie „Sind die Nazis noch am Ruder?" („Są Naziści jeszcze przy sterze?"). Pomimo tego wszystkiego był ostatecznie od maja 1944 do chwili kapitulacji dowódcą *F. d. U. Nordmeer*.

U 565

- (20.02.1941), 10.04.1941, 30.09.1944, 1. U-Fl. (BS, kwiecień — lipiec 1941, B, lipiec — listopad 1941), 29. U-Fl. (B, grudzień 1941 — wrzesień 1944),
- Oblt. z. See Johann Jebsen (kwiecień 1941 — kwiecień 1942), Kptlt. Wilhelm Franken (kwiecień 1942 — październik 1943), Kptlt. Fritz Henning (październik 1943 — wrzesień 1944),
- samozatopiony na Morzu Śródziemnym w Salamis. Powodem były uszkodzenia otrzymane podczas ataku lotniczego amerykańskich samolotów dnia 24.09.1944 na Morzu Śródziemnym w rejonie Skaramanga (37°57'N / 23°34'O), zginęło pięciu członków załogi. **U 565** w dniu 11.03.1942 zatopił na Morzu Śródziemnym w pobliżu Krety brytyjski krążownik ***Naiad***, a 18.12.1942 zatopił na Morzu Śródziemnym na zachód od Oranu brytyjski niszczyciel ***Partridge***.

U 566

- (20.02.1941), 17.04.1941, 24.10.1943, 1. U-Fl. (BS, kwiecień — sierpień 1941, B, sierpień 1941 — październik 1943),
- Kptlt. Dietrich Borchert (kwiecień 1941 — lipiec 1942), Oblt. z. See Gerhard Remus (lipiec 1942 — styczeń 1943), Kptlt. Hans Hornkohl (styczeń — październik 1943),
- CG 41°12'N / 09°31'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Leixoes bombami brytyjskiego samolotu, załoga została uratowana.

U 567

- (03.06.1941), 24.04.1941, 21.12.1941, 3. U-Fl. (BS, kwiecień — sierpień 1941, B, sierpień — październik 1941), 7. U-Fl. (B, październik — grudzień 1941),
- Kptlt. Theodor Fahr (kwiecień — październik 1941), *Kptlt. Engelbert Endraß (październik — grudzień 1941),
- BE 44°02'N / 20°10'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny wschód od Azorów bombami głębinowymi brytyjskiej korwety ***Samphire*** oraz sloopa ***Deptford***, zginęła cała załoga (47 ludzi).

***Uboot* typu „VII C" w jednej z norweskich baz.**

(kol. Autora)

U 568
- (06.03.1941), 01.05.1941, 28.05.1942, 3. U-Fl. (BS, maj — sierpień 1941, B, sierpień — grudzień 1941), 29. U-Fl. (styczeń — maj 1942),
- Kptlt. Joachim Preuss (maj 1941 — maj 1942),
- CO 32°42'N / 24°53'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na północny wschód od Tobruku bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Hero***, niszczycieli eskortowych ***Eridge*** oraz ***Hurworth***, załoga została uratowana.

U 569
- (20.03.1941), 08.05.1941, 22.05.1943, 3. U-Fl. (BS, maj — sierpień 1941, B, sierpień 1941 — maj 1943),
- Kptlt. Hans Peter Hinsch (maj 1941 — luty 1943),
  Oblt. z. See Hans Johannsen (luty — maj 1943),
- BD 50°40'N / 35°21'W, samozatopiony na północnym Atlantyku na skutek uszkodzeń po ataku bombowym dwóch samolotów pokładowych amerykańskiego lotniskowca eskortowego ***Bouge***. Samozatopienia dokonano w momencie zbliżania się do **U 569** kanadyjskiego niszczyciela ***St. Lawrence***, zginęło 21 członków załogi, reszta członków załogi dostała się do niewoli.

U 570
- (20.03.1941), 15.05.1941, 27.08.1941, 3. U-Fl. (BS, maj — sierpień 1941, B, sierpień 1941),
- Kptlt. Hans Joachim Rahmlow (maj — sierpień 1941),
- AE 62°15'N / 18°35'W, zdobyty na północnym Atlantyku na południe od Islandii. W dniu 27.08.1941 o godzinie 11:00 dowódca wydał rozkaz wynurzenia i znajdujący się w „martwym sektorze" dla peryskopu brytyjski samolot *Coastal Command* (z RAF Sqn. 269 typu ***Hudson*** S, dowódca Sqn. Ldr J. H. Thompson) zaatakował bombami głębinowymi wynurzający się **U 570**. Po tym ataku załoga samolotu zauważyła białą flagę, która powiewała z kiosku zaatakowanego *Uboota*. We wczesnych godzinach popołudniowych z pomocą dla krążącego ***Hudsona*** przyleciała ***Catalina*** (dowódca Flying Officer E. A. Jewiss). Oba samoloty miały pilnować wynurzonego *Uboota* do chwili nadejścia jednostek morskich. O godzinie 23:00 przybył jako pierwszy brytyjski trawler ***Northern Chief*** (czyli prawie po 12 godzinach, w czasie których dowódca **U 570** nie podjął żadnych kroków w celu samozatopienia jednostki i uniemożliwienia jej przejęcia przez wroga). Wymiana sygnałów pomiędzy trawlerem a dowódcą **U 570**, była bardzo interesująca, gdyż Rahmlow przekazał co następuje: *„okręt niezdolny do zanurzenia i także do samozatopienia"* (?!), prosi o ewentualny ratunek następnego dnia (!). W godzinach nocnych przybywa kolejny trawler ***Kingston Agate***, niszczyciel ***Burwell***, kolejne trawlery ***Wastwater*** i ***Windermere*** oraz kanadyjska korweta ***Niagara***. Trzech członków załogi trawlera ***Kingston Agate*** za pomocą dinghy przedostaje się na pokład **U 570**. Ostatecznie udało się wziąć **U 570** na hol i przepłynąć do Islandii. Załoga (Rahmlow znalazł się w nim później) znalazła się w obozie jenieckim w Anglii (obóz nr 1) w Grizedale Hall. Zorganizowany został nieoficjalny sąd oficerski pod przewodnictwem znajdującego się w tym obozie Otto Kretschmera, który uznaje z-cę dowódcy za winnego tego, że w momencie poddania nie podjął żadnych kroków przeciwko dowódcy (pozbawienie dowództwa) i nie starał się zatopić **U 570**. Oficer ten był izolowany przez innych przebywających w tym obozie i po uzyskaniu informacji, że przejęty przez Brytyjczyków **U 570** (otrzymał nazwę ***Graph***) przebywa w bazie Barrow in Furness, która znajdowała się niezbyt dużej odległości od obozu, postanowił uciec z niego i próbować tą jednostkę zatopić (!). W trakcie swojej ucieczki został zastrzelony. Kptlt. Rahmlow przybyły po pewnym czasie do tego obozu został przeniesiony do innego (dla członków *Luftwaffe*). Do dzisiejszego dnia jest on dla większości żyjących członków załóg *Ubootów* zdrajcą. ***Graph*** pływał pod banderą brytyjską do lutego 1944, kiedy to wycofano go ze służby.

U 571
- (04.04.1941), 22.05.1941, 28.01.1944, 3. U-Fl. (BS, maj — sierpień 1941, B, sierpień 1941 — styczeń 1944),
- Kptlt. Helmut Möhlmann (maj 1941 — maj 1943),
  *Oblt. z. See Gustav Lüssow (maj 1943 — styczeń 1944),
- AM 52°41'N / 14°27'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Irlandii bombami australijskiej (brytyjskiej?) łodzi latającej typu ***Sunderland***, zginęła cała załoga (52 ludzi).

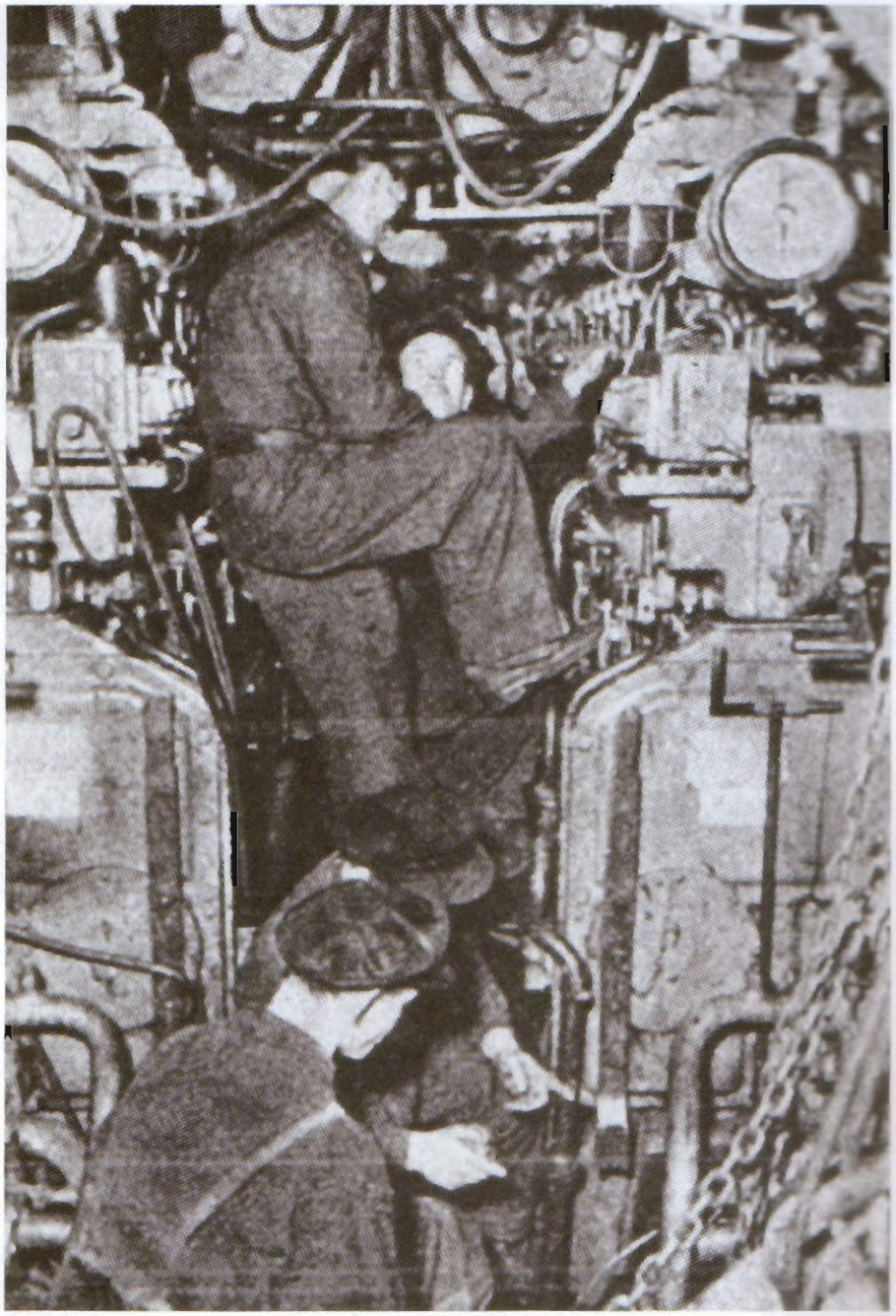

Prace remontowe w maszynowni *Uboota* typu „VII C".

(kol. Autora)

U 572
- (05.04.1941), 29.05.1941, 03.08.1943, 3. U-Fl. (BS, maj — sierpień 1941, B, sierpień 1941 — sierpień 1943),
- Kptlt. Heinz Hirsacker (maj 1941 — grudzień 1942),
  *Oblt. z. See Heinz Kummetat (grudzień 1942 — sierpień 1943),
- EE 11°35'N / 54°05'W, zatopiony na środkowym Atlantyku na północny wschód od Trinidadu bombami amerykańskich samolotów, zginęła cała załoga (47 ludzi). Dnia 24.04.1943 na mocy wyroku sądu wojennego został rozstrzelany Kptlt. Heinz Hirsacker.

U 573
- (17.04.1941), 05.06.1941, 02.05.1942, 3. U-Fl. (BS, czerwiec — wrzesień 1941, B, wrzesień — grudzień 1941), 29. U-Fl. (B, styczeń — kwiecień 1942),
- Kptlt. Heinrich Heinsohn (czerwiec 1941 — maj 1942),
- internowany w Hiszpanii w Cartagenie. W dniu 01.05.1942 na Morzu Śródziemnym na południowy zachód od Algieru został uszkodzony bombami podczas ataku brytyjskiego samolotu, zginął jeden członek załogi. *Uboot* zdołał dopłynąć do hiszpańskiego portu. W 1943 sprzedany Hiszpanii, gdzie pływał jako G 7 do 1971.

U 574
- (18.04.1941), 12.06.1941, 19.12.1941, 1. U-Fl. (BS, czerwiec — listopad 1941, B, listopad — grudzień 1941),
- *Oblt. z. See Dietrich Gengelbach (czerwiec — grudzień 1941),
- CF 38°12'N / 17°23'W, zatopiony na północnym Atlantyku w rejonie Punta Delgada bombami głębinowymi brytyjskiego sloopa ***Stork***, zginęło 28 członków załogi. U 574 zatonął w dniu 19.12.1941 na środkowym Atlantyku na zachód od Azorów brytyjski niszczyciel ***Stanley***.

U 575
- (30.04.1941), 19.06.1941, 13.03.1944, 7. U-Fl. (BS, czerwiec — sierpień 1941, B, wrzesień 1941 — marzec 1944),
- Kptlt. Günther Heydemann (czerwiec 1941 — lipiec 1943), bez załogi podczas pobytu w stoczni (lipiec — wrzesień 1943),
  Oblt. z. See Wolfgang Boehmer (wrzesień 1943 — marzec 1944),
- BD 46°18'27°34'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północ od Azorów bombami głębinowymi [illegible]

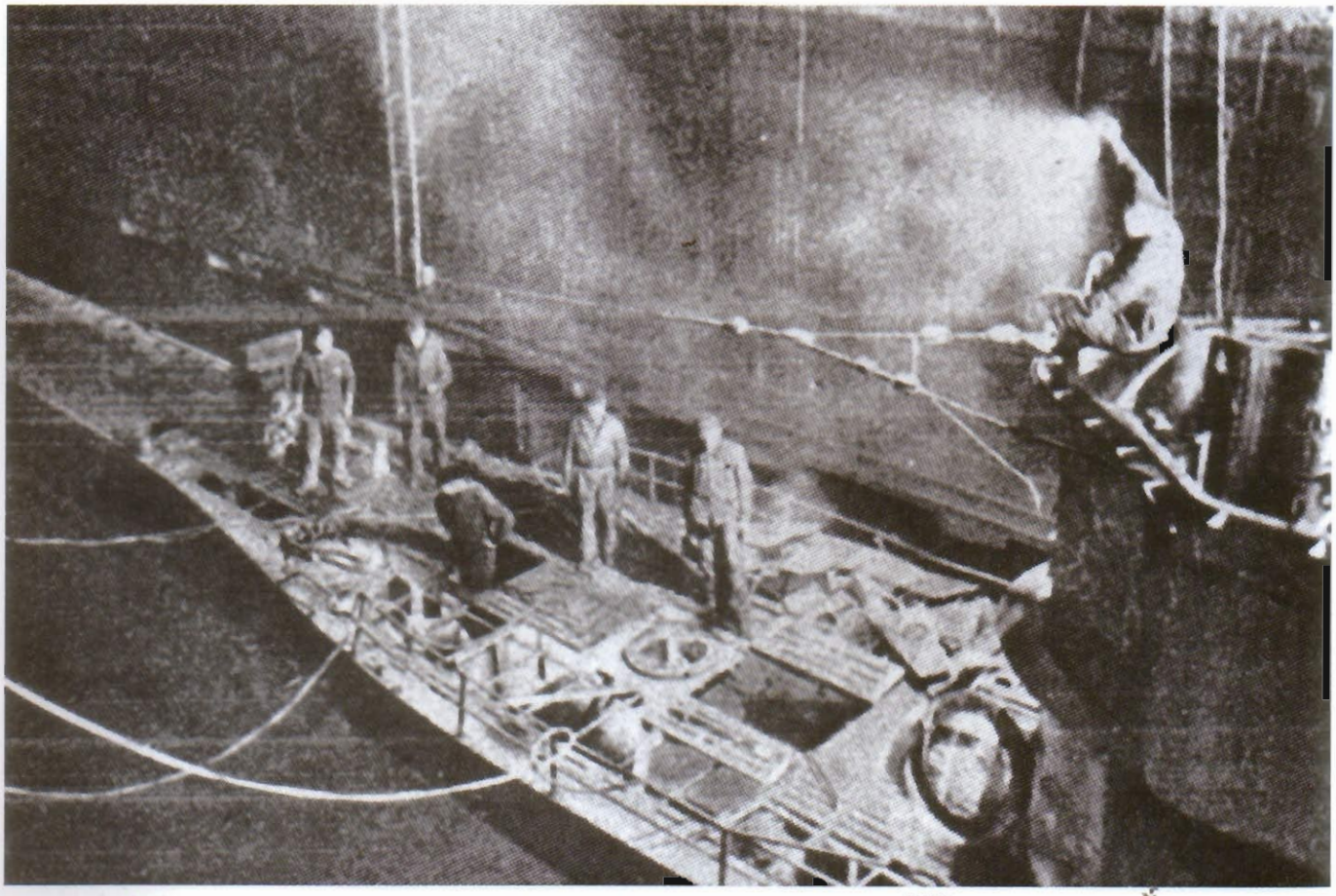

Uboot typu „VII C" podczas prac remontowych w jednym z bunkrów.

(kol. Autora)

gaty ***Prince Rupert***, amerykańskiego niszczyciela ***Hobson***, niszczyciela eskortowego ***Haverfield*** oraz bomb samolotów brytyjskich i samolotów pokładowych amerykańskiego lotniskowca eskortowego ***Bouge***, zginęło 18 członków załogi, 36 członków załogi dostało się do niewoli. Samoloty wykryły i zaatakowały **U 575** jako pierwsze i sprowadziły okręty. W dniu 05.10.1942 zginął jeden członek załogi (wypadł za burtę).

U 576

- (30.04.1941), 26.06.1941, 15.07.1942, 7. U-Fl. (BS, czerwiec — wrzesień 1941, B, wrzesień 1941 — lipiec 1942),
- *Kptlt. Hans Dieter Heinicke (czerwiec 1941 — lipiec 1942),
- DC 34°51'N / 75°22'W, zatopiony na północnym Atlantyku w okolicy Przylądka Hatteras bombami amerykańskiego samolotu oraz artylerią amerykańskiego statku handlowego M/S ***Unicoi***, zginęła cała załoga (45 ludzi).

U 577

- (15.05.1941), 03.07.1941, 09.01.1942, 7. U-Fl. (BS, lipiec — październik 1941, B, październik — grudzień 1941), 29. U-Fl. (B, styczeń 1942),
- *Kptlt. Herbert Schauenburg (lipiec 1941 — styczeń 1942),
- CO 32°22'N / 26°54'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na północny zachód od Marsa Matruk bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (43 ludzi).

U 578

- (15.05.1941), 10.07.1941, 10.08.1942, 5. U-Fl. (BS, lipiec — sierpień 1941), 7. U-Fl. (BS, wrzesień — październik 1941, B, październik 1941 — sierpień 1942),
- *K. Kpt. Ernst August Rehwinkel (lipiec 1941 — sierpień 1942),
- BF 45°49'N / 07°44'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na północ od Przylądka Ortegal bombami czeskiego samolotu, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 579

- (28.05.1941), 17.07.1941, 05.05.1945, 5. U-Fl. (BS, lipiec — październik 1941), 24. U-Fl. (BS, maj 1942 — sierpień 1943), 23. U-Fl. (BS, sierpień 1943 — luty 1945), 4. U-Fl. (marzec — maj 1945),
- Kptlt. Dietrich Lohmann (lipiec — październik 1941), Oblt. z. See Günther Ruppelt (maj — październik 1942), Oblt. z. See Gerhard Linder (październik 1942 — wrzesień 1944), Oblt. z. See Hans Dietrich Schwarzenberg (wrzesień 1944 — maj 1945),
- AO ?°N / ?°O, zatopiony o godzinie 16:28 na wodach Małego Bełtu bombami brytyjskiego samolotu (***Liberator*** należący do RAF Sqn. 547), zginęło 24 członków załogi. W październiku 1941 r. na Morzu Bałtyckim został uszkodzony na skutek kolizji (inne źródła podają pożar wewnątrz kadłuba?) i został skreślony ze stanu floty. Wyremontowany i w maju 1942 ponownie wcielony do służby.

U 580

- (28.05.1941), 24.07.1941, 11.11.1941, 5. U-Fl. (BS),
- Oblt. z. See Hans Günther Kuhlmann (lipiec — listopad 1941),
- AO ?°N / ?°O, zatonął na Morzu Bałtyckim w pobliżu portu Memel na skutek kolizji ze statkiem-celem ***Angelburg***, zginęło 12 członków załogi.

U 581

- (12.06.1941), 31.07.1941, 02.02.1942, 5. U-Fl. (BS, lipiec — grudzień 1941), 7. U-Fl. (B, grudzień 1941 — luty 1942),
- Kptlt. Werner Pfeifer (lipiec 1941 — luty 1942),
- CE 39°??'N / 30°??'W, został zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Azorów bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Westcott***, zginęło czterech członków załogi. Niszczyciel użył w swoim ataku między innymi wyrzutni granatów podwodnych typu *Hedgehog* (jeż).

U 582

- (12.06.1941), 07.08.1941, 05.10.1942, 5. U-Fl. (BS, sierpień — grudzień 1941), 1. U-Fl. (grudzień 1941 — październik 1942),
- *Kptlt. Werner Schulte (sierpień 1941 — październik 1942),
- AL 58°41'N / 22°58'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 583

- (26.06.1941), 14.08.1941, 15.11.1941, 5. U-Fl. (BS),
- *Kptlt. Heinrich Ratsch (sierpień — listopad 1941),
- AO ?°N / ?°O, zatonął o godzinie 21:48 na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Gdańskiej na skutek kolizji z U 153, zginęła cała załoga (45 ludzi).

U 584

- (26.06.1941), 21.08.1941, 31.10.1943, 5. U-Fl. (BS, sierpień — listopad 1941), 1. U-Fl. (B, listopad 1941 — październik 1943),
- *Kptlt. Joachim Deecke (sierpień 1941 — październik 1943),
- BD 49°14'N / 31°55'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami dwóch samolotów pokładowych amerykańskiego lotniskowca eskortowego ***Card***, zginęła cała załoga (53 ludzi). **U 584** zatopił w dniu 10.01.1942 na Morzu Arktycznym w pobliżu Przylądka Północnego radziecki okręt podwodny **M 175**.

U 585

- (09.07.1941), 28.08.1941, 30(29?).03.1942, 6. U-Fl. (BS, sierpień — grudzień 1941, B, grudzień 1941 — marzec 1942),
- *Kptlt. Bernhard Loshe (sierpień 1941 — marzec 1942),
- AC 70°??'N / 34°??'O, zatonął na Morzu Barentsa na północ od Murmańska po wejściu na minę (dryfującą, prawdopodobnie należała do niemieckiej zapory minowej *Bautos A*), zginęła cała załoga (44 ludzi). W dniu 04.02.1942 zginął jeden członek załogi (wypadł za burtę).

U 586

- (10.07.1941), 04.09.1941, 05.07.1944, 6. U-Fl. (BS, wrzesień 1941 — styczeń 1942, B, styczeń — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec 1942 — maj 1943), 13. U-Fl. (B, czerwiec — wrzesień 1943), 6. U-Fl. (B, październik 1943 — luty 1944), 29. U-Fl. (marzec — lipiec 1944),
- Kptlt. Dietrich van der Esch (wrzesień 1941 — wrzesień 1943), Oblt. z. See Hans Götze (październik 1943 — lipiec 1944),
- 43°07'N / 05°55'O, zniszczony o godzinie 12:30 na Morzu Śródziemnym w Tulonie podczas ataku bombowego amerykańskich samolotów.

U 587

- (23.07.1941), 11.09.1941, 27.03.1942, 6. U-Fl. (BS, wrzesień — grudzień 1941, B, styczeń — marzec 1942),

- *Kptlt. Ulrich Borcherdt (wrzesień 1941 — marzec 1942),
- BE 47°21'N / 21°39'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Leamington***, ***Volunteer*** oraz niszczycieli eskortowych ***Aldenham*** i ***Grove***, zginęła cała załoga (42 ludzi).

U 588

- (23.07.1941), 18.09.1941, 31.07.1942, 6. U-Fl. (BS, wrzesień 1941 — styczeń 1942, B, styczeń — lipiec 1942),
- *Kptlt. Viktor Vogel (wrzesień 1941 — lipiec 1942),
- BD 49°59'N / 36°36'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi kanadyjskiego niszczyciela ***Serena*** oraz korwety ***Wetaskwin***, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 589

- (06.08.1941), 25.09.1941, 14.09.1942, 6. U-Fl. (BS, wrzesień 1941 — luty 1942, B, luty — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, BM, czerwiec — wrzesień 1942),
- *Kptlt. Hans Joachim Horrer (wrzesień 1941 — wrzesień 1942),
- AB 75°04'N / 04°49'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na południowy zachód od Spitsbergenu bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Onslow*** oraz bombami samolotów pokładowych brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Avenger***, zginęła cała załoga (44 ludzi). Zatopienie **U 589** nastąpiło w trakcie akcji przeciw statkom konwoju PQ 18.

U 590

- (06.08.1941), 02.10.1941, 09.07.1943, 6. U-Fl. (BS, październik 1941 — kwiecień 1942, B, kwiecień 1942 — lipiec 1943),
- Kptlt. Heinrich Müller Edzards (październik 1941 — czerwiec 1943),
  *Oblt. z. See Werner Krüer (czerwiec — lipiec 1943),
- EP 03°22'N / 48°38'W, zatopiony na środkowym Atlantyku w okolicy ujścia Amazonki bombami amerykańskich samolotów, zginęła cała załoga (45 ludzi).

U 591

- (20.08.1941), 09.10.1941, 30.07.1943, 6. U-Fl. (BS, październik 1941 — styczeń 1942, B, styczeń — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec 1942 — maj 1943), 9. U-Fl. (B, czerwiec — lipiec 1943),
- Kptlt. Hansjürgen Zetzsche (październik 1941 — czerwiec 1943),
  Oblt. z. See (Kptlt.?)Reimar Ziesmer (czerwiec — lipiec 1943),
- ET 08°36'N / 34°34'W, zatopiony na środkowym Atlantyku w rejonie Pernambuco bombami amerykańskiego samolotu, zginęło 19 członków załogi. Dnia 15.04.1943 podczas ataku lotniczego ranny został dowódca oraz jeden członek załogi.

U 592

- (20.08.1941), 16.10.1941, 31.01.1944, 6. U-Fl. (BS, październik 1941 — luty 1942, B, luty — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec 1942 — luty 1943), 6. U-Fl. (marzec 1943 — styczeń 1944),
- Kptlt. Karl Borm (październik 1941 — lipiec 1943),
  *Oblt. z. See Heinz Jaschke (wrzesień 1943 — styczeń 1944),
- BE 50°20'N / 17°29'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskich sloopów ***Magpie***, ***Starling*** oraz ***Wild Goose***, zginęła cała załoga (49 lub 50? ludzi).

U 593

- (03.09.1941), 23.10.1941, 13.12.1943, 8. U-Fl. (BS, październik 1941 — luty 1942), 7. U-Fl. (B, marzec — październik 1942), 29. U-Fl. (B, listopad 1942 — grudzień 1943),
- Kptlt. Gerd Kebling (październik 1941 — grudzień 1943),
- CH 37°38'N / 05°58'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na północ od Constantine bombami głębinowymi amerykańskiego niszczyciela ***Plainwright*** oraz brytyjskiego niszczyciela eskortowego ***Calpe***. Załoga w komplecie (52 ludzi) dostała się do niewoli.

U 594

- (03.09.1941), 30.10.1941, 04.06.1943, 8. U-Fl. (BS, październik 1941 — marzec 1942), 7. U-Fl. (B, marzec 1942 — czerwiec 1943),
- Kptlt. Dietrich Hoffmann (październik 1941 — lipiec 1942),
  *Kptlt. Friedrich Mumm (lipiec 1942 — czerwiec 1943),
- CG 35°55'N / 09°25'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Gibraltaru bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (50 ludzi). Załoga **U 594** miała specyficzne poczucie humoru i wpływając do bazy zawieszała na peryskopie wąski transparent z napisem „von B. d. U. Nicht verzweifeln, es kommen auch wieder bessere Zeiten" (od B. d. U.: Nie wątpić, nadejdą znowu lepsze czasy). W dniu 25.05.1942 zginął jeden członek załogi (wypadł za burtę).

U 595

- (17.09.1941), 06.11.1941, 14.11.1942, 8. U-Fl. (BS, listopad 1941 — lipiec 1942), 9. U-Fl. (B, lipiec — listopad 1942),
- Kptlt. Jürgen Quaet Faslem (listopad 1941 — listopad 1942),
- CH 36°38'N / 00°30'O, samozatopiony na Morzu Śródziemnym na płn. wschód od Oranu na skutek uszkodzeń bombami brytyjskich samolotów, cała załoga wzięta do niewoli. Dnia 01.06.1942 zginął jeden członek załogi (wypadł za burtę).

U 596

- (17.09.1941), 13.11.1941, 24.09.1944, 8. U-Fl. (BS, listopad 1941 — czerwiec 1942), 3. U-Fl. (B, czerwiec — grudzień 1942), 29. U-Fl. (B, grudzień 1942 — wrzesień 1944),
- Kptlt. Günter Jahn (listopad 1941 — lipiec 1943),
  Oblt. z. See Viktor Wilhelm Nonn (lipiec 1943 — lipiec 1944),
  Oblt. z. See Hans Kolbus (lipiec — wrzesień 1944),
- CK 37°59'N / 23°34'O, samozatopiony na Morzu Śródziemnym na wodach zatoki Skaramanga w okolicy Salamis, na skutek uszkodzeń odniesionych 15.09.1944 po ataku lotniczym amerykańskich samolotów bombowych; zginął jeden członek załogi. W dniu 30.09.1944 wrak **U 596** został ostatecznie zniszczony (wysadzony w powietrze).

U 597

- (11.10.1941), 20.11.1941, 12.10.1942, 8. U-Fl. (BS, listopad 1941 — czerwiec 1942), 1. U-Fl. (B, czerwiec — październik 1942),
- *Kptlt. Eberhard Bopst (listopad 1941 — październik 1942),
- AK 56°50'N / 28°05'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (49 ludzi).

Dziobowe wyrzutnie torpedowe na *Uboocie* typu „VII C".

(kol. Autora)

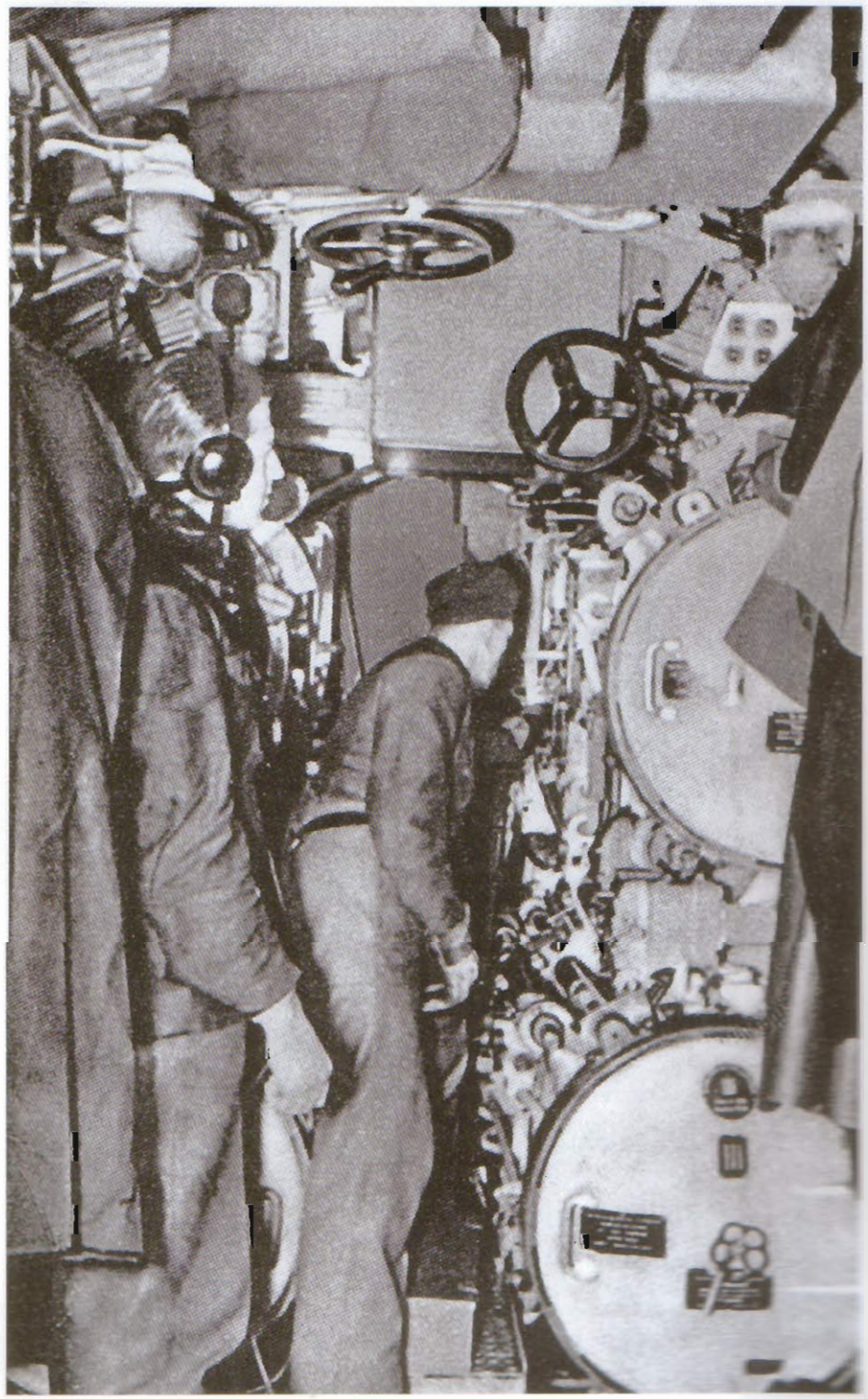

Obsada kambuza (kuchni) na *Uboocie*.

(kol. Autora)

U 598

- (02.10.1941), 27.11.1941, 23.07.1943, 8. U-Fl. (BS, listopad 1941 — lipiec 1942), 6. U-Fl. (B, lipiec 1942 — lipiec 1943),
- *Kptlt. Gottfried Holtorf (listopad 1941 — lipiec 1943),
- ER 04°05'S / 33°23'W, zatopiony na środkowym Atlantyku w okolicy Natal (Brazylia) bombami trzech amerykańskich samolotów, zginęło 44 członków załogi, a jeden (2?) dostał się do niewoli. W dniu 05.08.1942 zginął jeden członek załogi w czasie operacji tankowania.

U 599

- (15.10.1941), 04.12.1941, 24.10.1942, 8. U-Fl. (BS, grudzień 1941 — sierpień 1942), 1. U-Fl. (B, sierpień — październik 1942),
- *Kptlt. Wolfgang Breithaupt (grudzień 1941 — październik 1942),
- BE 46°07'N / 17°40'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny wschód od Azorów bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (44 ludzi).

U 600

- (16.10.1941), 11.12.1941, 25.11.1943, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1941 — sierpień 1942), 3. U-Fl. (B, lipiec 1942 — listopad 1943),
- *Kptlt. Bernhard Zurmühlen (grudzień 1941 — listopad 1943),
- CF 40°31'N / 22°07'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północ od Punta Delgada bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Bazely*** oraz ***Blackwood***, zginęła cała załoga (54 ludzi). W dniu 16.06.1943 w trakcie ataku lotniczego zginął jeden członek załogi.

U 601

- (29.10.1941), 18.12.1941, 25.02.1944, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1941 — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec 1942 — maj 1943), 13. U-Fl. (B, czerwiec 1943 — luty 1944),
- Kptlt. Peter Ottmar Grau (grudzień 1941 — październik 1943),
  *Oblt. z. See Otto Hansen (październik 1943 — luty 1944),
- AB 70°26'N / 12°40'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny zachód od Narviku bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (51 lub 52? ludzi). W dniu 04.05.1943 zginął jeden z oficerów w wyniku wypadku z działem pokładowym.

U 602

- (30.10.1941), 29.12.1941, 23.04.1943, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1941 — wrzesień 1942), 7. U-Fl. (październik — grudzień 1942), 29. U-Fl. (styczeń — kwiecień 1943),
- *Kptlt. Philipp Schüler (grudzień 1941 — kwiecień 1943),
- CH? ?°N / ?°O, zaginął na Morzu Śródziemnym, zginęła cała załoga (48 ludzi). Zaginął prawdopodobnie w rejonie Oranu. Ostatni meldunek radiowy został nadany w dniu 19.04.1943. **U 602** zatopił w dniu 09.12.1942 na Morzu Śródziemnym na północny wschód od Oranu brytyjski niszczyciel ***Porcupine***.

U 603

- (16.11.1941), 02.01.1942, 01.03.1944, 5. U-Fl. (BS, styczeń — listopad 1942), 1. U-Fl. (B, grudzień 1942 — marzec 1944),
- Kptlt. Kurt Kölzer (styczeń — wrzesień 1942),
  Oblt. z. See Hans Joachim Bertelsmann (wrzesień 1942 — maj 1943),
  Oblt. z. See Rudolf Baltz (maj 1943 — styczeń 1944),
  *Kptlt. Hans Joachim Bertelsmann (styczeń — marzec 1944),
- BD 48°55'N / 26°10'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi amerykańskiego niszczyciela eskortowego ***Bronstein***, zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 604

- (16.11.1941), 08.01.1942, 11.08.1943, 5. U-Fl. (BS, styczeń — lipiec 1942), 9. U-Fl. (B, sierpień 1942 — sierpień 1943),
- Kptlt. Horst Höltring (styczeń 1942 — sierpień 1943),
- FD 04°30'S / 21°20'W, samozatopiony na środkowym Atlantyku na skutek uszkodzeń bombami amerykańskiego samolotu. Załoga przejęta przez **U 172** oraz **U 185**. **U 185** został w dniu 24.08.1943 zatopiony i zginęło na nim 14 członków załogi **U 604**. W czasie zatopienia **U 185** Kptlt. Horst Höltring na życzenie ciężko rannego członka swojej załogi zastrzelił go po czym sam popełnił samobójstwo.

U 605

- (27.11.1941), 15.01.1942, 13.11.1942, 5. U-Fl. (BS, styczeń — lipiec 1942), 9. U-Fl. (B, sierpień — październik 1942), 29. U-Fl. (B, listopad 1942),
- *Kptlt. Herbert Viktor Schütze (styczeń — listopad 1942),
- CH 37°04'N / 02°55'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym w rejonie Algieru bombami głębinowymi brytyjskich korwet ***Lotus*** oraz ***Poppy***, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 606

- (27.11.1941), 22.01.1942, 22.03.1943, 5. U-Fl. (BS, styczeń — sierpień 1942), 11. U-Fl. (wrzesień — październik 1942), 9. U-Fl. (B, listopad 1942 — luty 1943),
- Oblt. z. See Hans Klatt (styczeń — październik 1942),
  *Oblt. z. See Hans Döhler (październik 1942 — luty 1943),
- BD 47°44'N / 33°43'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi amerykańskiego kutra straży przybrzeżnej ***Campbell*** oraz polskiego niszczyciela ***Burza***, zginęło 36 członków załogi.

U 607

- (11.12.1941), 29.01.1942, 13.07.1943, 5. U-Fl. (BS, styczeń — lipiec 1942), 7. U-Fl. (B, sierpień 1942 — lipiec 1943),
- Kptlt. Ernst Mengersen (styczeń 1942 — maj 1943),
  Oblt. z. See Wolf Jeschonnek (czerwiec — lipiec 1943),
- BF 45°02'N / 09°14'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na północny zachód od Przylądka Ortegal bombami brytyjskiego samolotu, zginęło 45 członków załogi.

U 608

- (11.12.1941), 05.02.1942, 10.08.1944, 5. U-Fl. (BS, luty — sierpień 1942), 6. U-Fl. (B, wrzesień 1942 — sierpień 1944),
- Kptlt.? Struckmeier (luty 1942 — styczeń 1944),
  Oblt. z. See Wolfgang Reisener (styczeń — sierpień 1944),
- BF 46°30'N / 03°08'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej bombami głębinowymi brytyjskiego sloopa ***Wren*** oraz bombami brytyjskich samolotów, cała załoga (52 ludzi) została uratowana.

U 609

- (23.12.1941), 12.02.1942, 07.02.1943, 5. U-Fl. (BS, luty — lipiec 1942), 6. U-Fl. (B, sierpień 1942 — luty 1943),
- *Kptlt. Klaus Rudloff (luty 1942 — luty 1943),
- AK 55°17'N / 26°38'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi francuskiej korwety ***Lobelia***, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 610

- (24.12.1941), 19.02.1942, 08.10.1943, 5. U-Fl. (BS, luty — wrzesień 1942), 6. U-Fl. (B, październik 1942 — październik 1943),
- *Kptlt. Walter Frhr. von Freyberg Eisenberg Allmendingen (luty 1942 — październik 1943),
- AL 55°45'N / 24°33'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami kanadyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (51).

U 611

- (08.01.1942), 26.02.1942, 10.12.1942, 5. U-Fl. (BS, luty — wrzesień 1942), 3. U-Fl. (B, październik — grudzień 1942),
- *Kptlt. Nikolaus von Jacobs (luty — grudzień 1942),

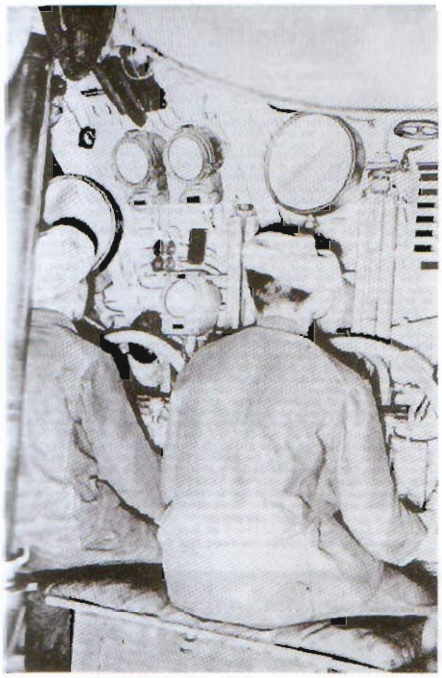

Typ „VII", widok części centrali ze stanowiskiem sterów głębokości, które posiadały sterowanie elektryczne. Widoczne na zdjęciu małe koła sterowe umożliwiały także poruszanie sterów głębokości w sposób mechaniczny.

(kol. Autora)

Pomieszczenie załogi, w głębi widoczne są pokrywy aparatów torpedowych. Zdjęcie wykonano w czasie pobytu w bazie, gdyż w rejsie bojowym nie było tyle wolnego miejsca ze względu na załadowane w tym pomieszczeniu zapasowe torpedy.

(kol. Autora)

- AL 58°09'N / 22°44'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południe od Islandii bombami amerykańskich samolotów, zginęła cała załoga (45 ludzi),

U 612

- (09.01.1942), 05.03.1942, 01.05.1945, 5. U-Fl. (BS, marzec — sierpień 1942), 24. U-Fl. (BS, sierpień 1942), 31. U-Fl. (BS, maj 1943), 24. U-Fl. (BS, maj 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Kptlt. Paul Siegmann (marzec — sierpień 1942),
  Oblt. z. See Theodor Petersen (maj 1943 — luty 1944),
  Oblt. z. See Hans Peter Dick (luty 1944 — maj 1945),
- AO 54°11'N / 12°05'O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim w Warnemünde. Złomowany w 1946. Dnia 06.08.1942 zatonął na Morzu Bałtyckim w rejonie Warnemünde na skutek kolizji z **U 444**, zginął jeden członek załogi. Został wydobyty i w dniu 31.05.1943 ponownie wcielony do służby.

U 613

- (29.01.1942), 12.03.1942, 23.07.1943, 8. U-Fl. (BS, marzec — październik 1942), 3. U-Fl. (B, listopad 1942 — lipiec 1943),
- *Kptlt. Helmut Köppe (marzec 1942 — lipiec 1943),
- CE 35°32'N / 28°36'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południe od Azorów bombami głębinowymi amerykańskiego niszczyciela ***Badger***, zginęła cała załoga (48 ludzi).

U 614

- (29.01.1942), 19.03.1942, 29.07.1943, 8. U-Fl. (BS, marzec 1942 — styczeń 1943), 6. U-Fl. (B, luty — lipiec 1943),
- *Kptlt. Wolfgang Sträter (marzec 1942 — lipiec 1943),
- BF 46°42'N / 11°03'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny zachód od Przylądka Finisterre bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 615

- (08.02.1942), 26.03.1942, 07(06?).08.1943, 8. U-Fl. (BS, marzec — sierpień 1942), 3. U-Fl. (B, wrzesień 1942 — sierpień 1943),
- *Kptlt. Ralph Kapitzky (marzec 1942 — sierpień 1943),
- ED 12°38'N / 64°15'W, samozatopiony na Morzu Karaibskim na południowy wschód od Curacao na skutek uszkodzeń bombami amerykańskich samolotów, zginęło czterech (10?) członków załogi, reszta załogi dostała się do niewoli.

U 616

- (08.02.1942), 02.04.1942, 17.05.1944, 8. U-Fl. (BS, kwiecień — grudzień 1942), 6. U-Fl. (B, styczeń — maj 1943), 29. U-Fl. (B, czerwiec 1943 — maj 1944),
- Oblt. z. See Johann Spindlegger (kwiecień — październik 1942),
  Kptlt. Siegfried Koitschka (październik 1942 — maj 1944),
- CH 36°46'N / 00°52'O, samozatopiony na Morzu Śródziemnym na wschód od Cartagena na skutek uszkodzeń bombami głębinowymi amerykańskich niszczycieli ***Ellyson***, ***Gleaves***, ***Nields***, ***Emmons***, ***Hambleton***, ***Emmons***, ***Rodman*** oraz bomb brytyjskich samolotów, cała załoga (53 ludzi) dostała się do niewoli. **U 616** był atakowany bez przerwy przez trzy dni (!). Był to najdłużej trwający atak alianckich jednostek nawodnych przeciwko *Ubootowi* w okresie II WŚ. **U 616** zatopił w dniu 09.10.1943 na Morzu Śródziemnym w okolicy Salerno amerykański niszczyciel ***Buck***.

U 617

- (19.02.1942), 09.04.1942, 12.09.1943, 5. U-Fl. (BS, kwiecień — sierpień 1942), 7. U-Fl. (B, wrzesień — listopad 1942), 29. U-Fl. (grudzień 1942 — wrzesień 1943),
- Kptlt. Albrecht Brandi (kwiecień 1942 — wrzesień 1943),
- CH 35°38'N / 03°27'W, samozatopiony (skierowany na brzeg) na Morzu Śródziemnym w rejonie Melilla na skutek uszkodzeń bombami głębinowymi oraz artylerii brytyjskiej korwety ***Hyacinth***, trałowca ***Haarlem***, australijskiego trałowca ***Woollongong*** oraz bomb dwóch brytyjskich samolotów, zginął jeden członek załogi. **U 617** zatopił dnia 06.09.1943 na Morzu Śródziemnym na wschód od Gibraltaru brytyjski niszczyciel ***Puckeridge***.

U 618

- (20.02.1942), 16.04.1942, 14.08.1944, 5. U-Fl. (kwiecień — sierpień 1942), 7. U-Fl. (B, wrzesień 1942 — sierpień 1944),
- Kptlt. Kurt Baberg (kwiecień 1942 — maj 1944),
  *Oblt. z. See Erich Faust (maj — sierpień 1944),
- BF 47°22'N / 04°39'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na zachód od St. Nazaire bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Duckworth***, ***Essington*** oraz bomb brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (61 ludzi).

U 619

- (09.03.1942), 23.04.1942, 06.10.1942, 5. U-Fl. (BS, kwiecień — wrzesień 1942), 3. U-Fl. (B, październik 1942),
- *Oblt. z. See Kurt Makowski (kwiecień — październik 1942),
- AD? ?°N / ?°W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (44 ludzi). Istnieje też wersja mówiąca o zatopieniu na północnym Atlantyku dnia 15.10.1942 przez brytyjski niszczyciel ***Viscount*** w trakcie akcji przeciw statkom konwoju HX 209 (?).

U 620

- (09.03.1942), 30.04.1942, 14.02.1943, 8. U-Fl. (BS, kwiecień — wrzesień 1942), 3. U-Fl. (B, październik 1942 — luty 1943),
- *Kptlt. Heinz Stein (kwiecień 1942 — luty 1943),
- CG 39°27'N / 11°34'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny zachód od Lizbony bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (46 ludzi). W dniu 10.11.1942 zginął jeden członek załogi w trakcie odpierania ataku lotniczego.

U 621

- (29.03.1942), 07.05.1942, 18.08.1944, 8. U-Fl. (BS, maj — wrzesień 1942), 9. U-Fl. (B, BF, październik 1942 — sierpień 1944),
- Kptlt. Horst Schünemann (maj — grudzień 1942),
  Oblt. z. See Max Kruschka (grudzień 1942 — maj 1944),
  *Oblt. z. See Hermann Stuckmann (maj — sierpień 1944),
- BF 45°52'N / 02°36'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej w okolicy La Rochelle bombami głębinowymi kanadyjskich niszczycieli ***Chaudière***, ***Kootenay*** oraz ***Ottawa***, zginęła cała załoga (56 ludzi). W okresie sierpień — wrze-

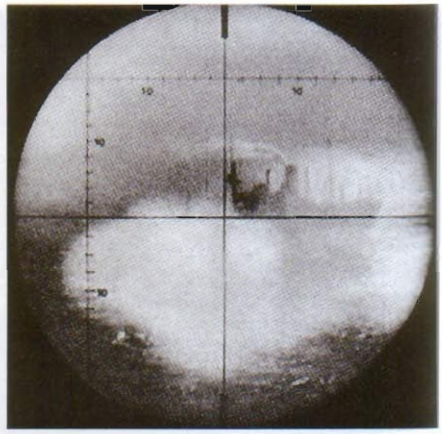

Powyżej: Zdjęcie atakowanego statku wykonane przez peryskop *Uboota* typu „VII".

Po lewej: Dowódca *Uboota* przy peryskopie. Częstym widokiem w wizjerze był taki, jak ten na zdjęciu powyżej.

(oba zdjęcia kol. Autora)

sień 1943 działał jako *Flakfalle* (*U-Flak 3*). W trakcie akcji jako *Flakfalle* w dniu 13.01.1944 zginął jeden członek załogi, a sześciu członków załogi odniosło rany.

U 622

- (29.03.1942), 14.05.1942, 24.07.1943, 8. U-Fl. (BS, maj — wrzesień 1942), 11. U-Fl. (B, październik 1942 — maj 1943), 13. U-Fl. (B, czerwiec — lipiec 1943),
- Kptlt. Horst Thilo Queck (maj 1942 — lipiec 1943),
- 63°27'N / 10°23'O, zniszczony o godzinie 14:00 w Trondheim podczas ataku bombowego amerykańskich samolotów.

U 623

- (31.03.1942), 21.05.1942, 21.02.1943, 8. U-Fl. (BS, maj — listopad 1942), 6. U-Fl. (B, grudzień 1942 — luty 1943),
- *Oblt. z. See Hermann Schröder (maj 1942 — luty 1943),
- ?°N / ?°W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 624

- (31.03.1942), 28.05.1942, 07.02.1943, 8. U-Fl. (BS, maj — wrzesień 1942), 7. U-Fl. (B, październik 1942 — luty 1943),
- *Kptlt. Ulrich Grav von Soden Fraunhofen (maj 1942 — luty 1943),
- AL 55°42'N / 26°17'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (45).

U 625

- (15.04.1942), 04.06.1942, 10.03.1944, 8. U-Fl.VII C (BS, czerwiec — wrzesień 1942), 3. U-Fl. (B, październik 1942), 11. U-Fl. (B, BM, listopad 1942 — maj 1943), 13. U-Fl. (B, czerwiec — październik 1943), 1. U-Fl. (B, listopad 1943 — marzec 1944),
- Kptlt. Hans Benker (czerwiec 1942 — styczeń 1944),
  Oblt. z. See Kurt Sureth (styczeń 1944),
  *Oblt. z. See Siegfried Straub (styczeń — marzec 1944),
- AL 52°35'N / 20°19'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Irlandii bombami kanadyjskich samolotów, zginęła cała załoga (53 lub 54? ludzi).

U 626

- (15.04.1942), 11.06.1942, 15.12.1942, 5. U-Fl. (BS, czerwiec — październik 1942), 6. U-Fl. (B, listopad — grudzień 1942),
- *Ltn. z. See Hans Bodo Bade (czerwiec — grudzień 1942),
- AK 56°46'N / 27°12'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi amerykańskiego kutra straży przybrzeżnej ***Ingham***, zginęła cała załoga (47 ludzi). W dniu 02.01.1944 podczas ataku lotniczego zginął Kptlt. Hans Benker.

U 627

- (29.04.1942), 18.06.1942, 27.10.1942, 5. U-Fl. (BS, czerwiec — październik 1942), 6. U-Fl. (październik 1942),
- *Kptlt. Robert Kindelbacher (czerwiec — październik 1942)
- AL 59°14'N / 22°49'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południe od Islandii bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (44 ludzi).

U 628

- (29.04.1942), 25.06.1942, 03.07.1943, 5. U-Fl. (BS, czerwiec — listopad 1942), 1. U-Fl. (B, grudzień 1942 — lipiec 1943),
- *Kptlt. Heinrich Hasenschar (czerwiec 1942 — lipiec 1943),
- BF 44°11'N / 08°45'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny zachód od Przylądka Ortegal bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 629

- (12.05.1942), 02.07.1942, 08.06.1944, 5. U-Fl. (BS, lipiec — listopad 1942), 11. U-Fl. (B, BM, grudzień 1942 — październik 1943), 1. U-Fl. (B, listopad 1943 — czerwiec 1944),
- *Oblt. z. See Hans Helmuth Bugs (lipiec 1942 — czerwiec 1944),
- BF 48°27'N / 05°47'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche na zachód od Brestu bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (51 lub 53? ludzi).

U 630

- (12.05.1942), 09.07.1942, 04.05.1943, 5. U-Fl. (BS, lipiec 1942 — marzec 1943), 3. U-Fl. (B, kwiecień — maj 1943),
- *Oblt. z. See Werner Winkler (lipiec 1942 — maj 1943),
- AJ 56°38'N / 42°32'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południe od Przylądka Farewell bombami kanadyjskich samolotów, zginęła cała załoga (47 ludzi).

U 631

- (27.05.1942), 16.07.1942, 17.10.1943, 5. U-Fl. (BS, lipiec — grudzień 1942), 9. U-Fl. (B, styczeń — październik 1943),
- *Oblt. z. See Jürgen Krüger (lipiec 1942 — październik 1943),
- AK 58°13'N / 32°29'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy wschód od Przylądka Farewell bombami głębinowymi brytyjskiej korwety ***Sunflower***, zginęła cała załoga (53 ludzi).

U 632

- (27.05.1942), 23.07.1942, 06.04.1943, 5. U-Fl. (BS, lipiec — grudzień 1942), 1. U-Fl. (B, styczeń — kwiecień 1943),
- *Kptlt. Hans Karpf (lipiec 1942 — kwiecień 1943),
- AK 58°02'N / 28°42'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (48 ludzi).

U 633

- (10.06.1942), 30.07.1942, 07.03.1943, 5. U-Fl. (BS, lipiec 1942 — luty 1943), 9. U-Fl. (B, marzec 1943),
- *Oblt. z. See Bernhard Müller (lipiec 1942 — marzec 1943),
- AL 57°14'N / 26°30'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (43).

U 634

- (10.06.1942), 06.08.1942, 30.08.1943, 5. U-Fl. (BS, sierpień 1942 — styczeń 1943), 9. U-Fl. (B, luty — sierpień 1943),
- Oblt. z. See Hans Günther Brosin (sierpień 1942 — luty 1943),
  *Oblt. z. See Eberhard Dahlhaus (luty — sierpień 1943),
- CF 40°13'/19°24'W, zatopiony na północnym Atlantyku na wschód od Azorów bombami głębinowymi brytyjskiej korwety ***Stonecrop*** oraz sloopa ***Stork***, zginęła cała załoga (47 ludzi). W dniu 10.03.1943 zginął jeden członek załogi (wypadł za burtę).

U 635

- (24.06.1942), 13.08.1942, 06.04.1943, 5. U-Fl. (BS, sierpień 1942 — marzec 1943), 3. U-Fl. (B, kwiecień 1943),
- *Oblt. z. See Heinz Eckelmann (sierpień 1942 — kwiecień 1943),
- AK 58°25'N / 29°22'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami głębinowymi brytyjskiej fregaty ***Tay***, zginęła cała załoga (47 lub 48? ludzi).

U 636

- (25.06.1942), 20.08.1942, 21.04.1945, 5. U-Fl. (BS, sierpień 1942 — marzec 1943), 11. U-Fl. (B, kwiecień — październik 1943), 13. U-Fl. (B, BM, listopad 1943 — kwiecień 1945),
- Kptlt. Hans Hildebrandt (sierpień 1942 — luty 1944),
  *Oblt. z. See Eberhard Schendel (luty 1944 — kwiecień 1945),
- AM 55°50'N / 10°31'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Bazely***, ***Bentinck*** oraz ***Drury***, zginęła cała (?) załoga (42 ludzi).

U 637

- (07.07.1942), 27.08.1942, 29.05.1945, 5. U-Fl. (BS, sierpień 1942 — maj 1944), 1. U-Fl. / F. d. U. Mitte (BB, czerwiec — lipiec 1944), 8. U-Fl. (B, lipiec 1944 — styczeń 1945), 5. U-Fl. (BS, B, BM, styczeń — maj 1945),
- Kptlt. Max Dieterich (sierpień 1942 — luty 1943),
  Kptlt. Günther Zedelius (luty 1943 — lipiec 1944),
  Oblt. z. See Fritz Fabricius (lipiec — wrzesień 1944),
  Kptlt. Wolfgang Riekeberg (październik 1944 — kwiecień 1945),
  Oblt. z. See inż. Klaus Weber (kwiecień — maj 1945),
- skapitulował w Stavanger, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight". Niektóre źródła podają, że w dniu 26.04.1945 został uszkodzony przez brytyjskie kutry torpedowe i w akcji tej zginął Kptlt. Wolfgang Riekeberg oraz sześciu członków załogi. Dnia 21.07.1944 Kptlt. Günther Zedelius w czasie trwania rejsu bojowego został pozbawiony dowództwa.

U 638

- (07.07.1942), 03.09.1942, 05.05.1943, 5. U-Fl. (BS, wrzesień 1942 — styczeń 1943), 9. U-Fl. (B, luty — maj 1943),
- Oblt. z. See Oskar Staudinger (wrzesień — grudzień 1942), Kptlt. Hinrich Oskar Bernbeck (grudzień 1942 — marzec 1943),
  *Kptlt. Oskar Staudinger (marzec — maj 1943),
- AJ 53°06'N / 45°02'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny wschód od Nowej Funlandii bombami głębinowymi brytyjskiej korwety ***Loosestrife***, zginęło 44 członków załogi.

U 639

- (22.07.1942), 10.09.1942, 30(26?).08.1943, 5. U-Fl. (BS, wrzesień 1942 — styczeń 1943), 11. U-Fl. (B, kwiecień — maj 1943), 13. U-Fl. (B, BM, czerwiec — sierpień 1943),
- *Oblt. z. See Walter Wichmann (wrzesień 1942 — sierpień 1943),
- AF 77°??'N / 74°??'O, zatopiony o godzinie 10:51 na Morzu Karskim na północny wschód od Mys Sporyy Navolock na Nowej Ziemi torpedami radzieckiego okrętu podwodnego **S 101**, zginęło 47 członków załogi.

U 640

- (23.07.1942), 17.09.1942, 17.05.1943, 5. U-Fl. (BS, wrzesień 1942 — kwiecień 1943), 6. U-Fl. (B, maj 1943),
- *Oblt. z. See Karl Heinz Nagel (wrzesień 1942 — maj 1943),
- AJ 58°54'N / 42°33'W, zatopiony na północnym Atlantyku w pobliżu Przylądka Farewell bombami głębinowymi brytyjskiej fregaty ***Swale***, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 641

- (06.08.1942), 24.09.1942, 19.01.1944, 5. U-Fl. (BS, wrzesień 1942 — luty 1943), 7. U-Fl. (B, marzec 1943 — styczeń 1944),
- *Kptlt. Horst Rendtel (wrzesień 1942 — styczeń 1944),
- BE 50°25'N / 18°49'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskiej korwety ***Violet***, zginęła cała załoga (50 ludzi). **U 641** był nazywany przez załogę *U-Pan*.

U 642

- (06.08.1942), 01.10.1942, 05.07.1944, 5. U-Fl. (BS, październik 1942 — luty 1943), 6. U-Fl. (B, marzec — listopad 1943), 29. U-Fl. (B, marzec — listopad 1943),
- Kptlt. Herbert Brünning (październik 1942 — lipiec 1944),
- 43°07'N / 05°55'O, zniszczony na Morzu Śródziemnym w Tulonie podczas ataku amerykańskich samolotów bombowych.

U 643

- (20.08.1942), 08.10.1942, 08.10.1943, 5. U-Fl. (BS, październik 1942 — czerwiec 1943), 1. U-Fl. (B, marzec — październik 1943),
- Kptlt. Hans Harald Speidel (październik 1942 — październik 1943),
- AK 56°14'N / 26°55'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami brytyjskiego samolotu, zginęło 30 członków załogi, 18 członków zalogi zostało uratowanych.

U 644

- (20.08.1942), 15.10.1942, 07.04.1943, 5. U-Fl. (BS, październik 1942 — marzec 1943), 11. U-Fl. (B, kwiecień 1943),
- *Oblt. z. See Kurt Jensen (październik 1942 — marzec 1943),
- AB 69°38'N / 05°40'W, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny zachód od Narviku torpedami brytyjskiego okrętu podwodnego ***Tuna***, zginęła cała załoga (45 ludzi).

U 645

- (03.09.1942), 22.10.1942, 24.12.1943, 5. U-Fl. (BS, październik 1942 — kwiecień 1943), 3. U-Fl. (B, maj — grudzień 1943),
- *Oblt. z. See Otto Ferro (październik 1942 — grudzień 1943),
- BE 45°20'N / 21°40'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny wschód od Azorów bombami głębinowymi amerykańskiego niszczyciela ***Schenck***, zginęła cała załoga (55 ludzi).

U 646

- (03.09.1942), 29.10.1942, 17.05.1943, 5. U-Fl. (BS, październik 1942 — marzec 1943), 11. U-Fl. (B, kwiecień — maj 1943),
- *Oblt. z. See Heinrich Wulff (październik 1942 — maj 1943),
- AE 62°10'N / 14°30'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy wschód od Islandii bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (46 ludzi).

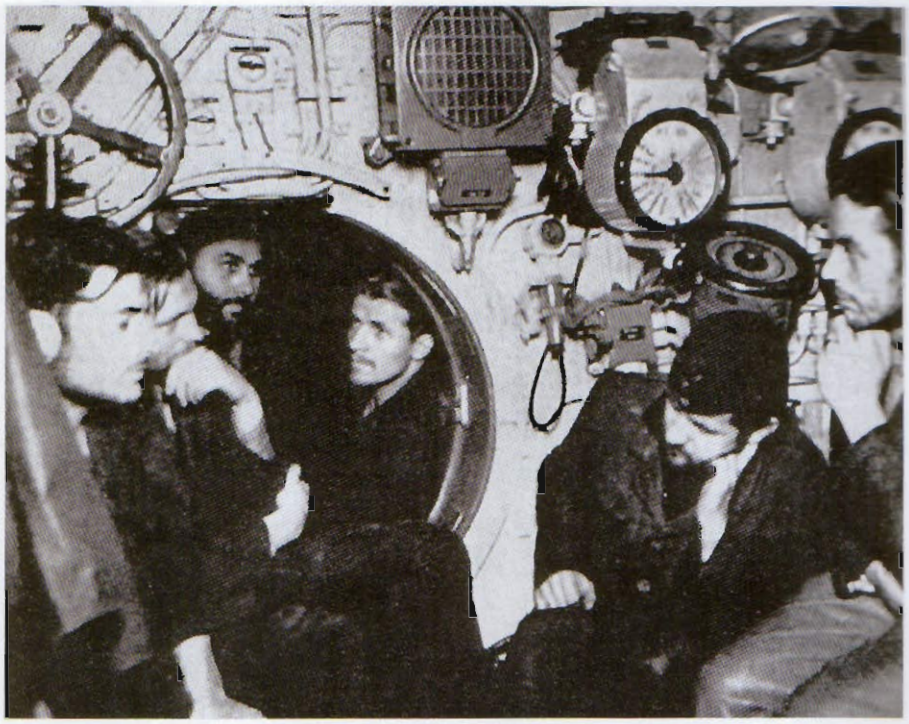

Wnętrze *Uboota* typu „VII C". Po ataku załoga oczekuje na ewentualny atak bombami głębinowymi.

(kol. Autora)

U 647

- (16.09.1942), 05.11.1942, 03.08.1943, 5. U-Fl. (BS, listopad 1942 — maj 1943), 7. U-Fl. (B, czerwiec — sierpień 1943),
- *Kptlt. Willi Hertin (listopad 1942 — sierpień 1943),
- AE? ?°N / ?°W, zaginął na północnym Atlantyku na obszarze pomiędzy Islandią a wyspami Färöer (Wyspy Owcze), zginęła cała załoga (48 ludzi). Prawdopodobnie wszedł na minę.

U 648

- (17.09.1942), 12.11.1942, 23.11.1943, 5. U-Fl. (BS, listopad 1942 — kwiecień 1943), 6. U-Fl. (B, maj — listopad 1943),
- *Oblt. z. See Peter Stahl (listopad 1942 — listopad 1943),
- CF 42°40'N / 20°37'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny wschód od Azorów bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Bazely***, ***Blackwood*** oraz ***Drury***, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 649

- (30.09.1942), 19.11.1942, 24.02.1943, 5. U-Fl. (BS),
- Oblt. z. See Raimund Tiesler (listopad 1942 — luty 1943),
- AO ?°N / ?°O, zatonął na Morzu Bałtyckim na skutek kolizji z **U 232**, zginęło 35 członków załogi.

U 650

- (11.10.1942), 26.11.1942, ??.12.1944, 5. U-Fl. (BS, listopad 1942 — kwiecień 1943), 7. U-Fl. (B, BT, maj 1943 — wrzesień 1944), 11. U-Fl. (B, październik 1944 — styczeń 1945),
- Oblt. z. See Ernst Witzendorff (listopad 1942 — lipiec 1944), Kptlt. Otto Tinschert (sierpień — październik 1943), *Oblt. z. See Rudolf Zorn (lipiec 1944 — styczeń 1945),
- ?°N / ?°W, *Uboot* ten zaginął na północnym Atlantyku, zginęła cała załoga (47 ludzi). W maju 1943 został uszkodzony w ataku lotniczym i przebudowywany jako *Flakfalle*, ale nie zastosowano go w tym celu i wykonywał między innymi zadania transportowe. **U 650** był nazywany przez załogę *U-August*.

U 651

- (21.12.1940), 12.02.1941, 29.06.1941, 1. U-Fl. (BS, luty — czerwiec 1941, B, czerwiec 1941),
- Kptlt. Peter Lohmeyer (luty 1941 — czerwiec 1941),
- AL 59°52'N / 18°36'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południe od Islandii bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Malcolm***, korwet ***Arabis***, ***Violet*** oraz trałowca ***Speedwell***, załoga w komplecie dostała się do niewoli.

U 652

- (07.02.1941), 03.04.1941, 02.06.1942, 3. U-Fl. (BS, kwiecień — czerwiec 1941), (B, lipiec — grudzień 1941), 29. U-Fl. (B, styczeń — czerwiec 1942),
- Oblt. z. See Georg Werner Fraatz (kwiecień 1941 — czerwiec 1942),
- CO 31°55'N / 25°13'O, samozatopiony na Morzu Śródziemnym na wodach Zatoki Sollum torpedą **U 81** na skutek uszkodzeń po ataku bombowym brytyjskich samolotów, załoga w komplecie uratowana przez **U 81**. **U 652** zatopił w dniu 26.03.1942 na Morzu Śródziemnym w rejonie Sidi Barani brytyjski niszczyciel ***Jaguar***.

U 653

- (31.03.1941), 25.05.1941, 15.03.1944, 1. U-Fl. (BS, maj — grudzień 1941, B, grudzień 1941 — marzec 1944),
- Kptlt. Gerhard Feiler (maj 1941 — wrzesień 1943), *Qblt. z. See Hans Albrecht Kandler (październik 1943 — marzec 1944),
- AL 53°46'N / 24°35'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi brytyjskich sloopów ***Starling***, ***Wild Goose*** oraz bombami samolotów pokładowych brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Vindex***, zginęła cała załoga (51 ludzi). W dniu 22.12.1941 zginął jeden członek załogi — wypadł za burtę, podobnie jeden z oficerów w dniu 13.02.1943. Dnia 18.08.1942 zginął jeden członek załogi w trakcie odpierania ataku lotniczego.

U 654

- (03.05.1941), 05.07.1941, 22.08.1942, 5. U-Fl. (BS, lipiec — październik 1941), 11. U-Fl. (B, listopad 1941 — sierpień 1942),
- K. Kpt. Hans Joachim Hesse (lipiec — listopad 1941), *Oblt. z. See Ludwig Forster (listopad 1941 — sierpień 1942),
- EB 12°00'N / 79°56'W, zatopiony na Morzu Karaibskim na północ od Colon bombami amerykańskiego samolotu lotnictwa lądowego, zginęła cała załoga (44 ludzi).

U 655

- (05.06.1941), 11.08.1941, 24.03.1942, 6. U-Fl. (BS, sierpień 1941 — marzec 1942), (B, marzec 1942),
- *Kptlt. Adolf Dumrese (sierpień 1941 — marzec 1942),
- AC 73°??'N / 21°??'O, zatopiony na Morzu Barentsa torpedowaniem brytyjskiego trałowca ***Sharpshooter***, zginęła cała załoga (45 ludzi).

U 656

- (08.07.1941), 17.09.1941, 01.05.1942, 5. U-Fl. (BS, wrzesień — grudzień 1941), 1. U-Fl. (B, styczeń — marzec 1942),
- *Kptlt. Ernst Kölning (wrzesień 1941 — marzec 1942),
- BB 46°15'N / 53°15'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południe od Przylądka Race bombami amerykańskich samolotów, zginęła cała załoga (45 ludzi).

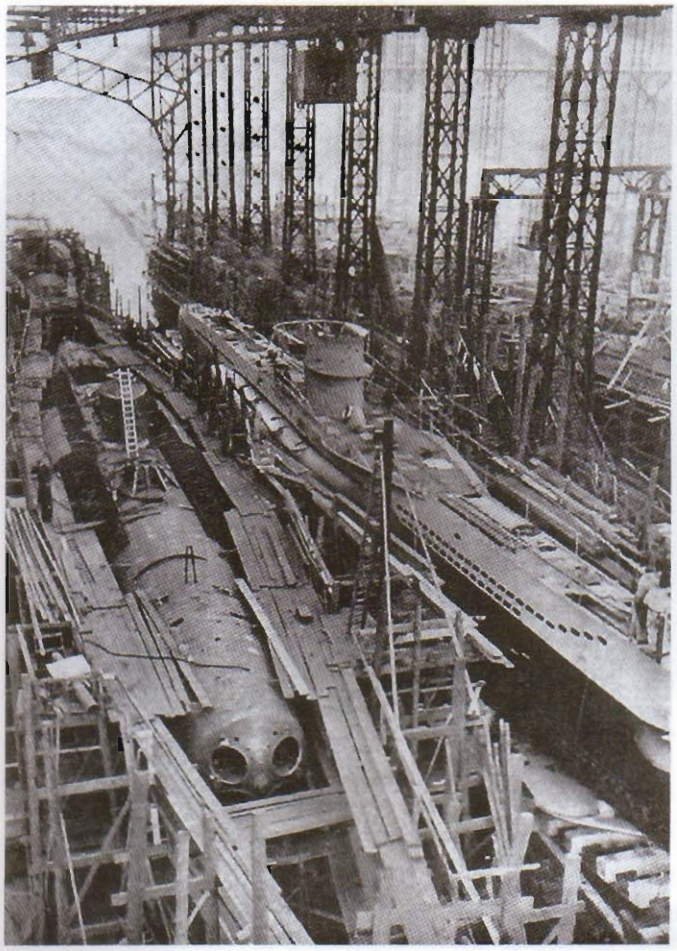

Seryjna produkcja *Ubootów* typu „VII". Po prawej stronie widoczny jest *Uboot* gotów do wodowania.

(kol. Autora)

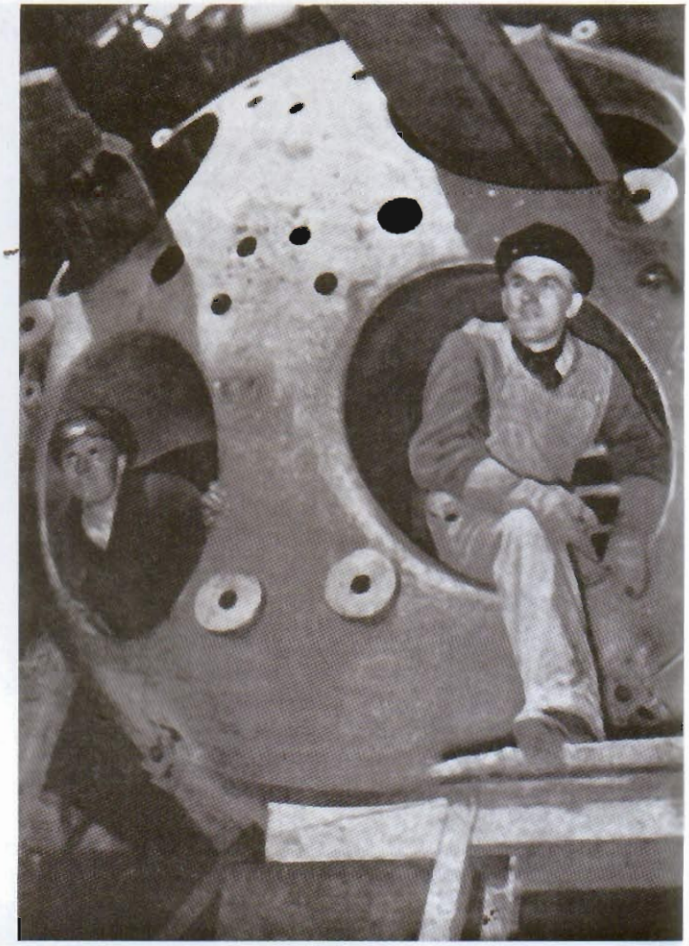

Dziobowa sekcja kadłuba sztywnego *Uboota* typu „VII" z widocznymi otworami dla przyszłych wyrzutni torpedowych.

(kol. Autora)

U 657

- (12.08.1941), 08.10.1941, 14.05.1943, 8. U-Fl. (BS, październik 1941 — luty 1942), 3. U-Fl. (B, marzec — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, lipiec 1942 — maj 1943),
- Oblt. z. See Hans Jürgen Radke (październik — grudzień 1941),
  *Kptlt. Heinrich Göllnitz (grudzień 1941 — maj 1943),
- AK 60°10'N / 31°52'W, zatopiony na północnym Atlantyku na wschód od Przylądka Farewell bombami amerykańskich (brytyjskich?) samolotów, zginęła cała załoga (47 lub 51? ludzi).

U 658

- (11.09.1941), 05.11.1941, 30.10.1942, 8. U-Fl. (BS, listopad 1941 — lipiec 1942), 6. U-Fl. (B, sierpień — październik 1942),
- *Kptlt. Hans Senkel (listopad 1941 — październik 1942),
- BC 50°32'N / 46°32'W, zatopiony na północnym Atlantyku na wschód od Nowej Funlandii bombami kanadyjskich (brytyjskich?) samolotów, zginęła cała załoga (48 ludzi).

U 659

- (14.10.1941), 09.12.1941, 03/04.05.1943, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1941 — sierpień 1942), 9. U-Fl. (B, wrzesień 1942 — maj 1943),
- *Kptlt. Hans Stock (grudzień 1941 — maj 1943),
- BE 43°32'N / 13°20'W, zatonął o godz. 00:30 na północnym Atlantyku na zachód od Przylądka Finisterre na skutek kolizji z **U 439** (również zatonął), zginęło 44 członków załogi.

U 660

- (17.11.1941), 08.01.1942, 12.11.1942, 5. U-Fl. (BS, styczeń — lipiec 1942), 9. U-Fl. (B, sierpień — październik 1942), 29. U-Fl. (B, listopad 1942),
- Kptlt. Götz Baur (styczeń — listopad 1942),
- CH 36°07'N / 01°00'W, samozatopiony na Morzu Śródziemnym w okolicy Oranu na skutek uszkodzeń bombami głębinowymi brytyjskich korwet ***Lotus***, ***Starwort*** oraz bomb brytyjskiego samolotu, zginęło dwóch członków załogi.

U 661

- (11.12.1941), 12.02.1942, 15.10.1942, 5. U-Fl. (BS, luty — wrzesień 1942), 3. U-Fl. (B, październik 1942),
- *Oblt. z. See Erich Lilienfeld (luty — październik 1942),
- AK 53°42'N / 35°56'W, zatopiony na północnym Atlantyku taranowaniem brytyjskiego niszczyciela ***Viscount***, zginęła cała załoga (44 ludzi). Inne źródła podają, że zatopienia dokonały brytyjskie samoloty (?).

U 662

- (22.01.1942), 09.04.1942, 21.07.1943, 5. U-Fl. (BS, kwiecień — wrzesień 1942), 7. U-Fl. (B, wrzesień 1942 — lipiec 1943),
- K. Kpt. Wolfgang Hermann (kwiecień 1942 — luty 1943), Kptlt. Heinz Eberhard Müller (marzec — lipiec 1943),
- EP 03°56'N / 48°46'W, zatopiony na środkowym Atlantyku w rejonie ujścia Amazonki bombami amerykańskiej lodzi latającej, zginęło 44 członków załogi, dowódca oraz trzech członków załogi zostało odnalezionych po 17 dniach pobytu na tratwie ratunkowej. Kptlt. Müller został w lutym 1944 wymieniony za jeńca amerykańskiego i powrócił do Niemiec. **U 662** był nazywany przez załogę *U-Mammut*.

U 663

- (26.03.1942), 14.05.1942, 07.05.1943, 5. U-Fl. (BS, maj — wrzesień 1942), 11. U-Fl. (B, październik 1942), 9. U-Fl. (B, listopad 1942 — maj 1943),
- *Kptlt. Heinrich Schmid (maj 1942 — maj 1943),
- BF 46°33'N / 11°12'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Brestu bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 664

- (28.04.1942), 17.06.1942, 09.08.1943, 8. U-Fl. (BS, czerwiec — październik 1942), 9. U-Fl. (B, listopad 1942 — sierpień 1943),
- Oblt. z. See Adolf Graef (czerwiec 1942 — sierpień 1943),
- CD 40°12'N / 37°29'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Azorów bombami samolotów pokładowych amerykańskiego lotniskowca eskortowego ***Card***, zginęło siedmiu członków załogi.

U 665

- (09.06.1942), 22.07.1942, 22.03.1943, 5. U-Fl. (BS, lipiec 1942 — styczeń 1943), 1. U-Fl. (B, luty — marzec 1943),
- *Oblt. z. See Hans Jürgen Haupt (lipiec 1942 — marzec 1943),
- BF 46°47'N / 09°58'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Nantes bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 666

- (18.07.1942), 26.08.1942, 10.02.1944, 5. U-Fl. (BS, sierpień 1942 — luty 1943), 6. U-Fl. (B, marzec 1943 — luty 1944),
- Kptlt. Herbert Engel (sierpień 1942 — grudzień 1943),
  *Oblt. z. See Ernst August Wilberg (grudzień 1943 — luty 1944),
- AL 53°56'N / 17°16'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Irlandii bombami samolotów pokładowych brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Fencer***, zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 667

- (29.08.1942), 20.10.1942, 25.08.1944, 5. U-Fl. (BS, październik 1942 — maj 1943), 7. U-Fl. (B, czerwiec 1943 — lipiec 1944),
- Kptlt. Heinrich Schroeteler (październik 1942 — lipiec 1944),
  *Oblt. z. See Karl Heinz Lange (lipiec — sierpień 1944),
- BF ?°N / ?°W, zatonął na wodach Zatoki Biskajskiej w pobliżu La Rochelle po wejściu na minę, zginęła cała załoga (45 ludzi).

U 668

- (05.10.1942), 16.11.1942, 19.05.1945, 5. U-Fl. (BS, listopad 1942 — marzec 1944), 6. U-Fl. (B, kwiecień — maj 1944), 13. U-Fl. (B, czerwiec 1944 — maj 1945),
- Kptlt. Wolfgang von Eickstedt (listopad 1942 — kwiecień 1945)
  Kptlt. Fritz Henning (kwiecień — maj 1945),

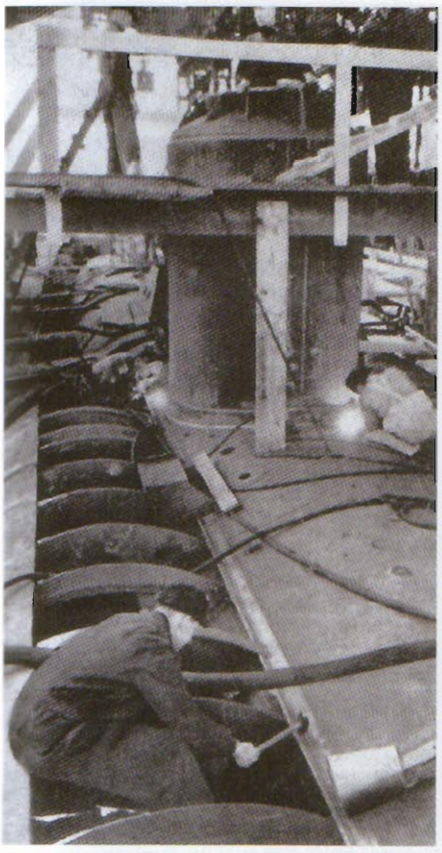

Powyżej: Montaż części naciskotrwałej kiosku do kadłuba sztywnego *Uboota* typu „VII C".

(kol. Autora)

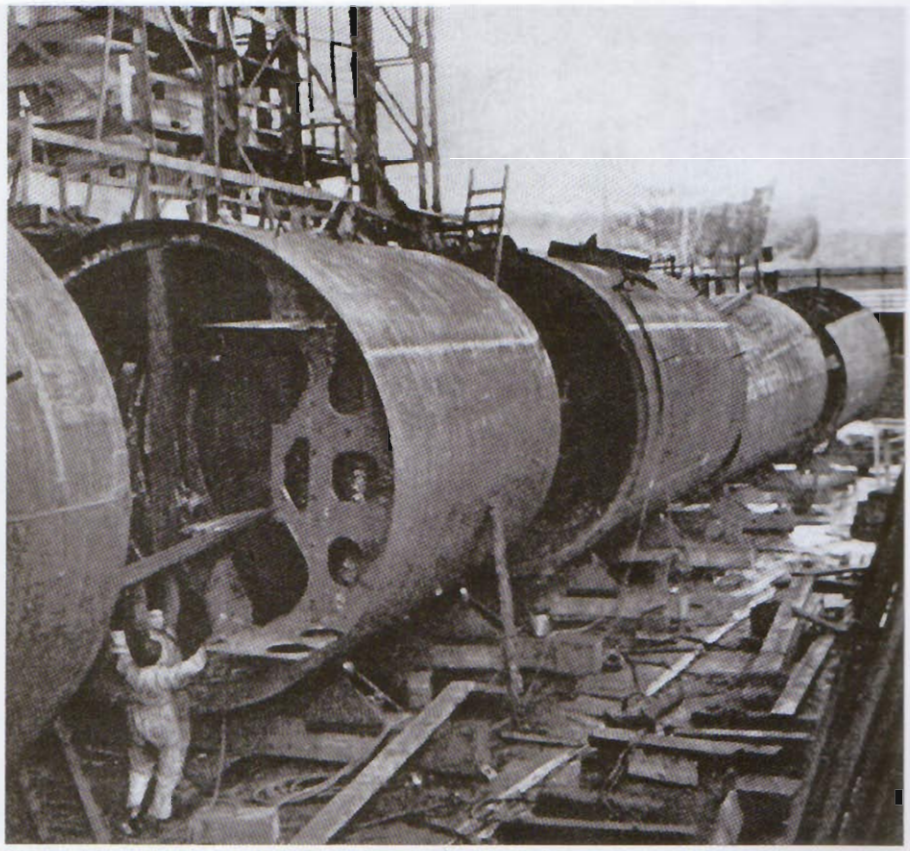

Powyżej: Przygotowywanie poszczególnych sekcji kadłuba sztywnego *Uboota* do zespawania.

Poniżej: Instalacja silnika wysokoprężnego w kadłubie *Uboota* typu „VII".

(oba zdjecia kol. Autora)

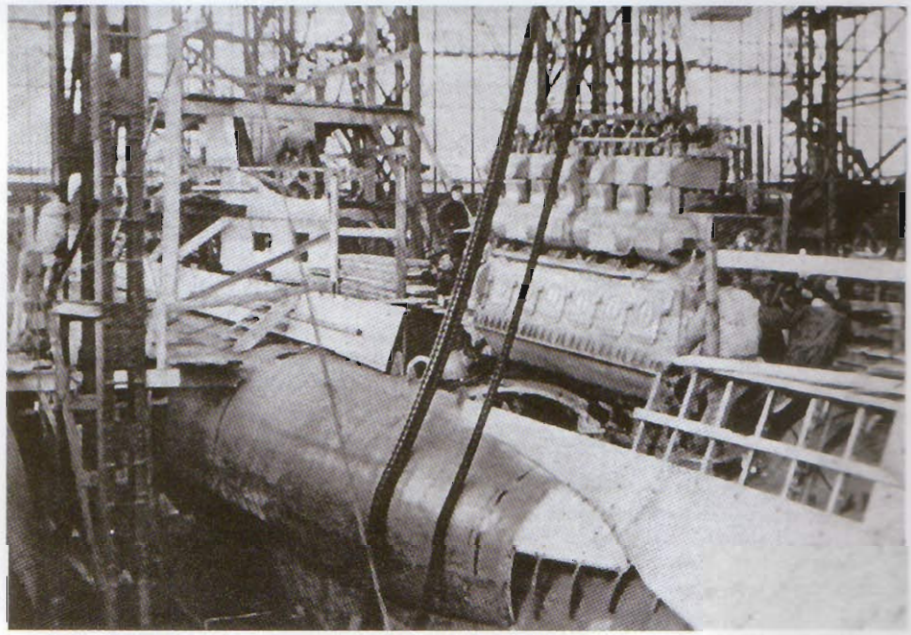

- skapitulował w Narviku, następnie przepłynął do Loch Eriboll. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 669

- (15.12.1942), 16.12.1942, 07.09.1943, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — maj 1943), 1. U-Fl. B, czerwiec — wrzesień 1943),
- *Oblt. z. See Kurt Köhl (grudzień 1942 — wrzesień 1943),
- BF 45°36'N / 10°13'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny zachód od Przylądka Ortegal bombami kanadyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (52 lub 53? ludzi).

U 670

- (15.12.1942), 26.01.1943, 20.08.1943, 5. U-Fl. (BS),
- Oblt. z. See Guido Hyronimus (styczeń — sierpień 1943),
- AO ?°N / ?°O, zatonął o godzinie 23:30 na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Gdańskiej na skutek kolizji z okrętem celem ***Bolkoburg***, zginęło 21 członków załogi.

U 671

- (27.02.1942), 03.03.1943, 05(04?).08.1944, 5. U-Fl. (BS, marzec 1943 — kwiecień 1944), 3. U-Fl. (B, maj — sierpień 1944),
- Oblt. z. See August Wilhelm Hewecker (marzec — maj 1943),
- *Oblt. z. See Wolfgang Hegewald (maj 1943 — sier. 1944),
- BF 50°23'N / 00°06'O, zatopiony o godzinie 02:00 na wodach Kanału La Manche na południe od Brighton bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Stayner*** oraz ***Wensleydale***, zginęło 47 członków załogi, pięciu członków załogi dostało się do niewoli.

U 672

- (27.02.1943), 06.04.1943, 18.07.1944, 5. U-Fl. (BS, kwiecień — wrzesień 1943), 6. U-Fl. (B, październik 1943 — lipiec 1944),
- Oblt. z. See Ulf Lawaetz (kwiecień 1943 — lipiec 1944),
- BF 50°03'N / 02°30'W, samozatopiony na wodach Kanału La Manche na północ od Guernsey na skutek uszkodzeń bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela eskortowego ***Balfour***, załoga w kompletcie dostała się do niewoli.

U 673

- (08.05.1943), 08.05.1943, 24.10.1944, 5. U-Fl. (BS, D, maj 1943 — maj 1944), 6. U-Fl. (B, D, czerwiec 1944), 13. U-Fl. (B, D, czerwiec — lipiec 1944), 6. U-Fl. (B, sierpień — październik 1944),
- Kptlt. Gerhard Haelbich (maj — październik 1943),
- Oblt. z. See Heinz Sauer (październik 1943 — lipiec 1944),
- Oblt. z. See Ernst August Gerke (sierpień — październik 1944),
- AN 59°20'N / 05°53'O, zatonął o godzinie 01:15 na Morzu Północnym na północ od Stavanger na skutek kolizji z **U 382**. Podczas rejsu z Norwegii do Niemiec **U 673** został staranowany przez **U 382** i osadzono go na wybrzeżu w rejonie Smaaskjär. W późniejszym czasie został przeholowany do Stavanger, gdzie po zakończeniu II WŚ stał się zdobyczą wojenną Norwegii. Był w 1946 złomowany.

U 674

- (08.05.1943), 15.06.1943, 02.05.1944, 5. U-Fl. (BS, czerwiec 1943 — styczeń 1944), 11. U-Fl. (B, luty — maj 1944),
- *Oblt. z. See Harald Muhs (czerwiec 1943 — maj 1944),
- AB 70°32'/04°37'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny zachód od Narviku bombami samolotów pokładowych brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Fencer***, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 675

- (06.07.1943), 14.07.1943, 24.05.1944, 5. U-Fl. (BS, lipiec 1943 — kwiec. 1944), 6. U-Fl. / F. d. U. Mitte (B, maj 1944),
- *Oblt. z. See Karl Heinz Sammler (lipiec 1943 — maj 1944),
- AF 62°27'N / 03°04'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na zachód od Aalesund bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 676

- (06.07.1943), 06.08.1943, 19.02.1945, 5. U-Fl. (BS, sierpień 1943 — sierpień 1944), 8. U-Fl. (B, wrzesień 1944 — luty 1945),

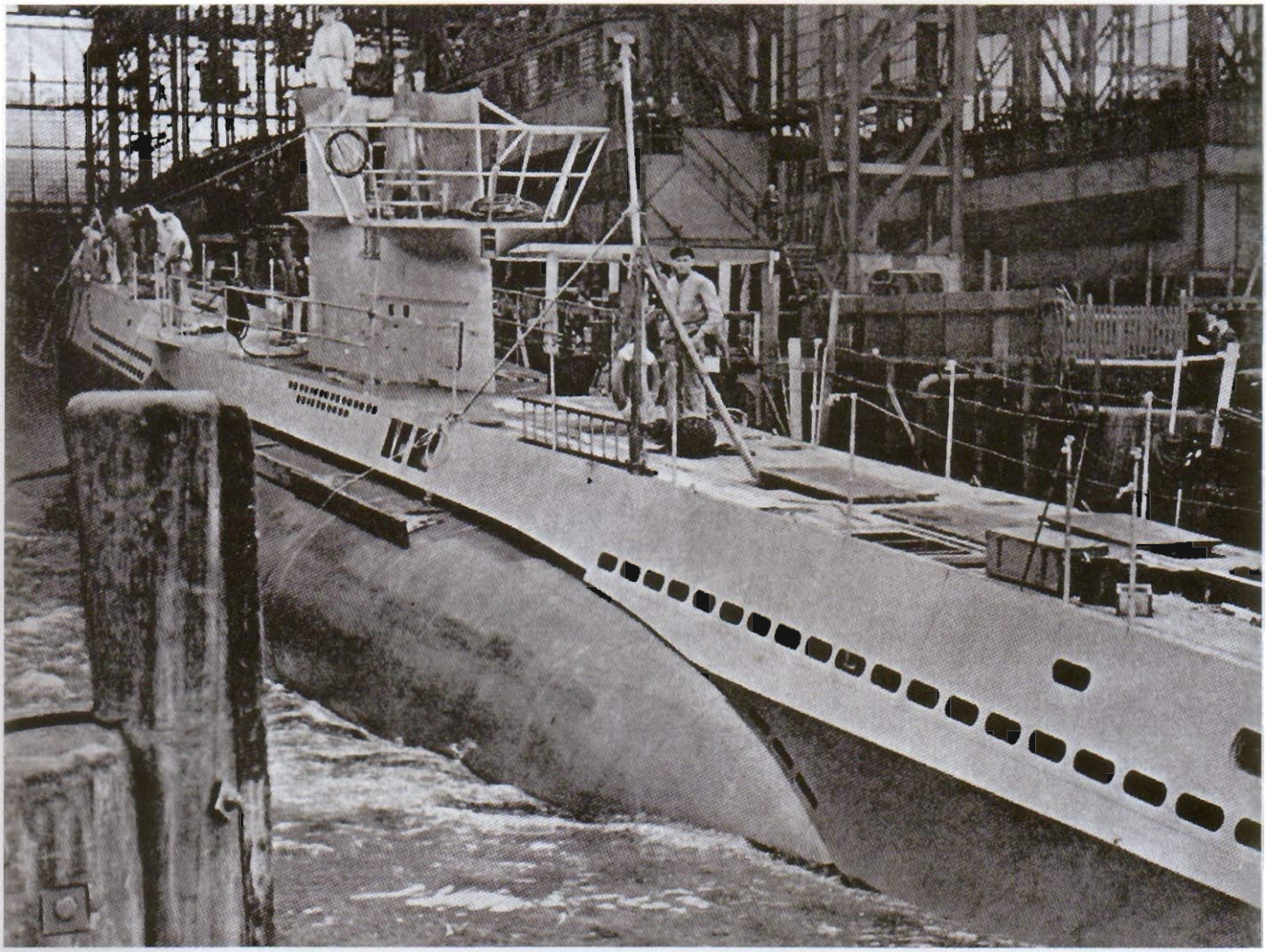

Wodowanie *Uboota* typu „VII C".

(kol. Autora)

- *Kptlt. Werner Saß (sierpień 1943 — luty 1945),
- AO ?°N / ?°O, zatonął na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Fińskiej po wejściu na radziecką minę, zginęła cała załoga (57 ludzi).

U 677

- (18.09.1943), 20.09.1943, 05.04.1945, 5. U-Fl. (BS, wrzesień 1943 — maj 1944), 3. U-Fl. / F. d. U. Mitte (B, czerwiec — lipiec 1944), 23. U-Fl. (S, lipiec 1944 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, luty — kwiecień 1945),
- Oblt. z. See Paul Weber (wrzesień 1943 — lipiec 1944), Oblt. z. See Gerhaed Ady (sierpień 1944 — kwiecień 1945),
- 53°33'N / 09°59'O, został zniszczony w stoczni Howaldtswerke w Hamburgu podczas ataku brytyjskich samolotów bombowych.

U 678

- (18.09.1943), 25.10.1943, 07.07.1944, 5. U-Fl. (BS, październik 1943 — maj 1944), 7. U-Fl. (B, czerwiec — lipiec 1944),
- *Oblt. z. See Guido Hyronimus (październik 1943 — lipiec 1944),
- BF 50°32'N / 00°23'W, został zatopiony na wodach Kanału La Manche na południowy wschód od Brighton bombami głębinowymi kanadyjskich niszczycieli ***Kootenay***, ***Ottawa*** oraz brytyjskiej korwety ***Statice***. Zginęła cała załoga (52 ludzi).

U 679

- (20.11.1943), 29.11.19430, 09(10?).01.1945, 31. U-Fl. (BS, listopad 1943 — lipiec 1944), 8. U-Fl. (B, sierpień 1944 — styczeń 1945),
- *Oblt. z. See Eduard Aust (październik 1944 — styczeń 1945),
- AO ?°N / ?°O, zatopiony na Morzu Bałtyckim bombami głębinowymi radzieckiego ścigacza okrętów podwodnych **MO 124**, zginęła cała załoga (51 lub 53? ludzi)

U 680

- (20.11.1943), 23.12.1943, 24.06.1945, 31. U-Fl. (BS, grudzień 1943 — lipiec 1944), 6. U-Fl. (B, sierpień — wrzesień 1944), 11. U-Fl. (B, wrzesień 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Max Ulber (grudzień 1943 — maj 1945),
- skapitulował w Wilhelmshaven, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 681

- (??.01.1944), 03.02.1944, 10(11?).03.1945, 31. U-Fl. (BS, luty — październik 1944), 11. U-Fl. (B, listopad 1944 — marzec 1945),
- Oblt. z. See Helmut Bach (luty — sierpień 1944), Oblt. z. See Werner Gebauer (sierpień 1944 — marzec 1945),
- BF 49°53'N / 06°31'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche na podwodnych skałach Bishop Rock Wysp Scilly) bombami amerykańskiego samolotu, zginęło 11 członków załogi, 38 członków załogi dostało się do niewoli. **U 681** wszedł na podwodne skały i uszkodzony (wdarcie oleju napędowego do wnętrza) został zaatakowany przez samolot i zatopiony.

U 682

- (07.03.1944), 17.04.1944, 11.03.1945, 31. U-Fl. (BS, kwiecień — listopad 1944), 11. U-Fl. (B, grudzień 1944 — marzec 1945),
- Oblt. z. See Sven Thienemann (kwiecień 1944 — marzec 1945),
- 53°33'N / 09°59'O, zniszczony o godzinie 01:15 w stoczni Howaldtswerke w Hamburgu podczas ataku amerykańskich samolotów bombowych. W nocy 29./30.12.1944 na wodach Oslofjord **U 682** został uszkodzony i skierowany do remontu do stoczni Howaldtswerke.

U 683

- (07.03.1944), 30.05.1944, 12.03.1945, 31. U-Fl. (BS, maj — grudzień 1944), 11. U-Fl. (B, styczeń — marzec 1945),
- *Kptlt. Günter Keller (maj 1944 — marzec 1945),
- BF 49°52'N / 05°52'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche w rejonie Landsend bombami głębinowymi brytyjskiej fregaty ***Loch Ruthven*** oraz sloopa ***Wild Goose***, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 701

- (16.04.1941), 16.07.1941, 07.07.1942, 3. U-Fl. (BS, lipiec — grudzień 1941, B, BM, grudzień 1941 — lipiec 1942),
- Kptlt. Horst Degen (lipiec 1941 — lipiec 1942),
- CA 34°50'N / 74°55'W, zatopiony na Morzu Sargassowym w rejonie Przylądka Hatteras bombami amerykańskiego samolotu wojsk lądowych, zginęło 39 członków załogi. Dnia 31.12.1941 zginął jeden oficer z załogi (wypadł za burtę).

U 702

- (24.05.1941), 03.09.1941, 04(?).04.1942, 5. U-Fl. (BS, wrzesień 1941 — luty 1942), 7. U-Fl. (B, marzec — kwiecień 1942),
- *Kptlt. Wolf Rüdiger von Rabenau (wrzesień 1941 — kwiecień 1942),
- AN ?°N / ?°O, zaginął na Morzu Północnym prawdopodobnie wszedł na minę, zginęła cała załoga (44 lub 45 ludzi). Ostatni meldunek radiowy w dniu 31.03.1942 nadany w rejonie Helgolandu. Istnieje także wersja mówiąca o storpedowaniu przez radziecki okręt podwodny (?).

U 703

- (16.07.1941), 16.10.1941, 30(?).09.1944, 6. U-Fl. (BS, październik 1941 — marzec 1942, B, marzec — czerwiec 1942), 11. U-Fl. (B, czerwiec 1942 — maj 1943), 13. U-Fl. (B, czerwiec 1943 — wrzesień 1944),
- Kptlt. Heinz Bielfeld (październik 1941 — lipiec 1943), *Oblt. z. See Matthias Brünner (lipiec 1943 — wrzesień 1944),
- ?°N / ?°W, zaginął na Morzu Arktycznym na wschód od Grenlandii (prawdopodobnie wdarcie wody do wnętrza na skutek wybuchu miny?), zginęła cała załoga (54 lub 56? ludzi). **U 703** był nazywany przez załogę *U-Zack-Zack*. **U 703** zatopił w dniu 20.09.1942 na Morzu Arktycznym

***Uboot* typu „VII C" podczas patrolu na wzburzonych wodach Północnego Atlantyku.**

(kol. Autora)

brytyjski niszczyciel ***Somali***. W dniu 06.03.1944 podczas odpierania ataku lotniczego zginęło trzech członków załogi, a trzech zostało rannych.

U 704

- (29.08.1941), 18.11.1941, 03.05.1945, 8. U-Fl. (BS, listopad 1941 — czerwiec 1942), 7. U-Fl. (B, czerwiec 1942 — kwiecień 1943), 21. U-Fl. (S, kwiecień — maj 1943), 24. U-Fl. (BS, czerwiec — sierpień 1943), 23. U-Fl. (S, wrzesień 1943 — lipiec 1944), 21. U-Fl. (sierpień 1944 — maj 1945),
- Kptlt. Horst Keßler (listopad 1941 — kwiecień 1943),
  Oblt. z. See Karl Heinz Hagenau (kwiecień 1943 — czerwiec 1944),
  Oblt. z. See Gerhard Ady (czerwiec — sierpień 1944),
  Oblt. z. See Wolfgang Schwarzkopf (sierpień 1944 — luty 1945),
  Oblt. z. See Gerhard Nolte (luty — marzec 1945),
  bez załogi (marzec — maj 1945),
- 53°10'N / 08°38'O, samozatopiony w Vegesack (Bremen), operacja „Regenbogen". Złomowany w 1947.

U 705

- (23.10.1941), 30.12.1941, 03.09.1942, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1941 — lipiec 1942), 6. U-Fl. (B, sierpień — wrzesień 1942),
- *Kptlt. Karl Horst Horn (grudzień 1941 — wrzesień 1942),
- BF 47°55°'N / 10°04'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Brestu bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (45 ludzi).

U 706

- (24.11.1941), 16.03.1942, 03(02?).08.1943, 5. U-Fl. (BS, marzec — wrzesień 1942), 3. U-Fl. (B, październik 1942 — sierpień 1943),
- *Kptlt. Alexander von Zitzewitz (marzec 1942 — sierpień 1943),
- BF 46°15'N / 10°25'W, zatopiony o godzinie 06:30 na północnym Atlantyku na północny zachód od Przylądka Ortegal bombami amerykańskiego samolotu **B-24** ***Liberator*** (samolot lotnictwa lądowego), zginęło 42 (43?) członków załogi, czterech członków załogi dostało się do niewoli. W dniu 27.10.1942 zginęło dwóch członków załogi (wypadli za burtę).

U 707

- (18.12.1941), 01.07.1942, 09.11.1943, 8. U-Fl. (BS, lipiec — listopad 1942), 7. U-Fl. (B, grudzień 1942 — listopad 1943),
- *Oblt. z. See Günter Gretschel (lipiec 1942 — listopad 1943),
- CF 40°31'N / 20°17'W, zatopiony na północnym Atlantyku na wschód od Azorów bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (51 ludzi). Nazwa kodowa w bazie St. Nazaire *U-Sieben* (siedem).

U 708

- (24.03.1942), 24.07.1942, 05(03?).05.1945, 8. U-Fl. (BS, lipiec 1942 — październik 1943), 7. U-Fl. (BB, październik 1943 — luty 1944), 5. U-Fl. (BS, luty — kwiecień 1944), 21. U-Fl. (S, kwiecień 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Werner Heintze (lipiec 1942 — czerwiec 1943), Oblt. z. See Klaus Andersen (czerwiec 1943 — luty 1944), Oblt. z. See Herbert Kühn (maj 1944 — maj 1945),
- 53°51'N / 08°10'O, samozatopiony w Wilhelmshaven, operacja „Regenbogen". Złomowany w 1948.

U 709

- (14.04.1942), 12.08.1942, 01.03.1944, 5. U-Fl. (BS, sierpień 1942 — luty 1943), 9. U-Fl. (B, marzec 1943 — marzec 1944),
- Oblt. z. See Karl Otto Weber (sierpień 1942 — grudzień 1943),
  *Oblt. z. See Rudolf Ites (grudzień 1943 — marzec 1944),
- BD 49°10'N / 26°??'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północ od Azorów bombami głębinowymi amerykańskich niszczycieli eskortowych ***Bostwick***, ***Bronstein*** oraz ***Thomas***, zginęła cała załoga (52 lub 54? ludzi). W dniu 12.07.1943 na skutek eksplozji na pokładzie zginęło dwóch członków załogi, a jeden został ranny.

U 710

- (11.05.1942), 02.09.1942, 24.04.1943, 5. U-Fl. (BS, wrzesień 1942 — kwiecień 1943), 7. U-Fl. (B, kwiecień 1943),
- *Oblt. z. See Dietrich von Carlowitz (wrzesień 1942 — kwiecień 1943),
- AE 61°25'19°48'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południe od Islandii bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 711

- (25.06.1942), 26.09.1942, 04.05.1945, 5. U-Fl. (BS, wrzesień 1942 — marzec 1943), 11. U-Fl. (B, kwiecień — maj 1943), 13. U-Fl. (B, czerwiec 1943 — maj 1945),
- Kptlt. Hans Günther Lange (wrzesień 1942 — maj 1945),
- 68°48'N / 16°38'O, zatopiony w Harstad (Norwegia) w czasie ataku lotniczego samolotów pokładowych brytyjskich lotniskowców eskortowych ***Queen***, ***Searcher*** oraz ***Trumpter***, zginęło 32 członków załogi, 11 członków załogi zostało uratowanych. W dniu 30.09.1943 zginął jeden członek załogi (wypadł za burtę).

U 712

- (10.08.1942), 05.11.1942, 31(29?).05.1945, 8. U-Fl. (BS, listopad 1942 — październik 1943), 3. U-Fl. (BB, listopad — grudzień 1943), 23. U-Fl. (BS, styczeń 1944 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Walter Pietschmann (list. 1942 — grudz. 1943), Oblt. z. See Walter Ernst Koch (grudzień 1943 — czerwiec 1944),
  Oblt. z. See Eberhard Frhr. von Kettelhödt (lipiec 1944 — maj 1945),
- skapitulował w Kristiansand, następnie przepłynął do Loch Ryan. Pływał po banderą brytyjską. W 1950 złomowany.

U 713

- (23.09.1942), 29.12.1942, 24.02.1944, 8. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — czerwiec 1943), 11. U-Fl. (B, lipiec — październik 1943), 13. U-Fl. (B, listopad 1943 — luty 1944),

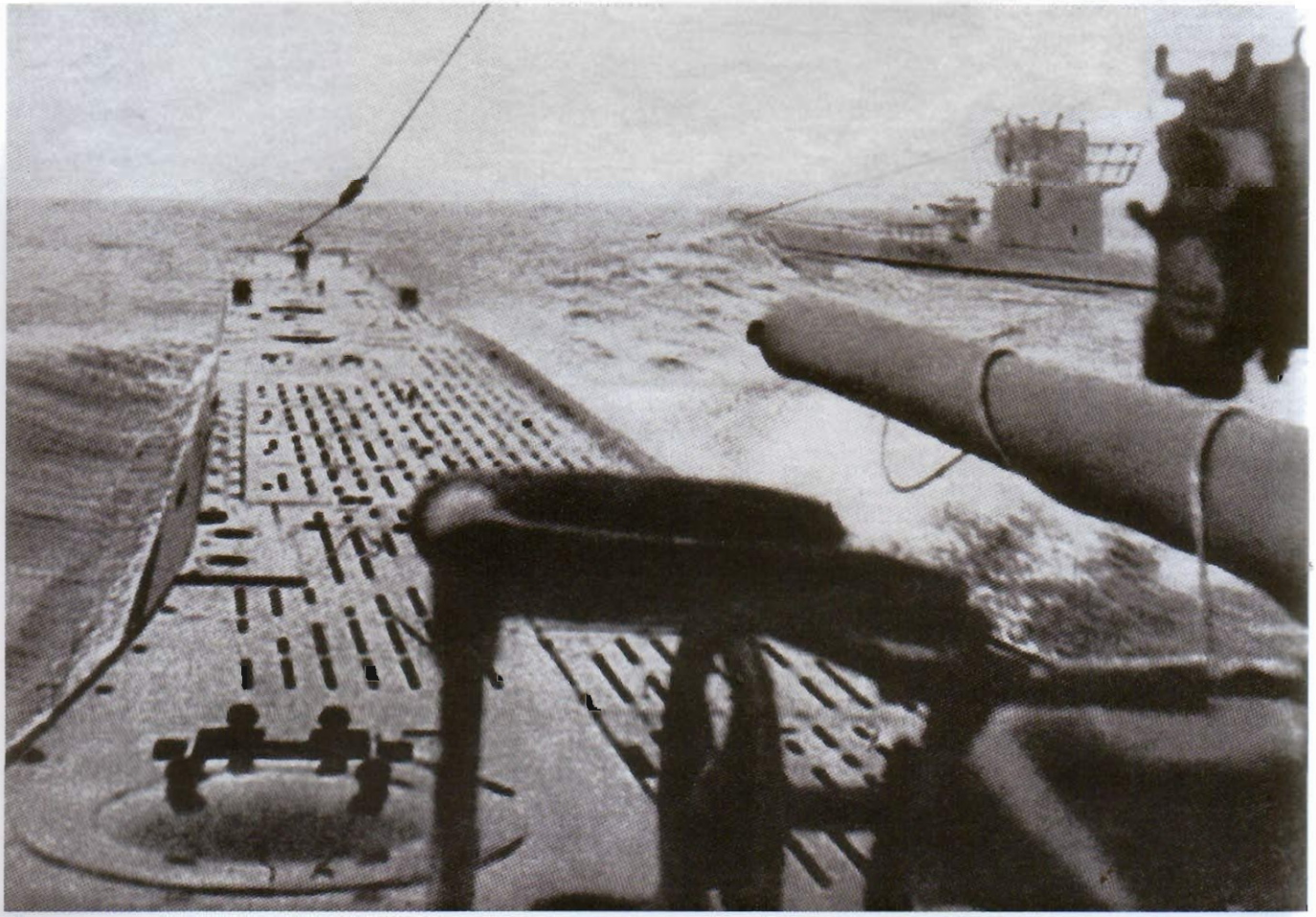

Dwa *Ubooty* typu „VII C" podczas rejsu bojowego.

(kol. Autora)

- *Oblt. z. See Henri Gosejakob (grudzień 1942 — luty 1944),
- AB 69°27'N / 04°53'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny zachód od Narviku bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Keppel***, zginęło 50 członków załogi.

U 714

- (12.11.1942), 10.02.1943, 14.03.1945, 5. U-Fl. (BS, luty — lipiec 1943), 7. U-Fl. (B, sierpień 1943 — październik 1944), 33. U-Fl. (B, listopad 1944 — marzec 1945),
- *Kptlt. Hans Joachim Schwebcke (luty 1943 — marzec 1945),
  niektóre źródła podają jako dowódcę także *Oblt. z. See Karl Heinz Steinmetz (styczeń — marzec 1945),
- AN 55°57'N / 01°57'W, zatopiony na Morzu Północnym w rejonie Firth of Forth bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Wivern*** oraz południowoafrykańskiej fregaty ***Natal***, zginęło 56 członków załogi.

U 715

- (14.12.1942), 17.03.1943, 13.06.1944, 5. U-Fl. (BS, marzec 1943 — maj 1944), 9. U-Fl. / F. d. U. Mitte (B, czerwiec 1944),
- *Kptlt. Helmut Röttger (marzec 1943 — czerwiec 1944),
- AF 62°55'N / 02°59'W, zatopiony o godzinie 09:30 na Morzu Arktycznym na północny wschód od wysp Färöer bombami brytyjskich samolotów, zginęło 36 (35?) członków załogi.

U 716

- (15.01.1943), 15.04.1943, 16.06.1945, 5. U-Fl. (BS, kwiecień — grudzień 1943), 11. U-Fl. (B, styczeń — wrzesień 1944), 13. U-Fl. (B, październik 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Hans Dunkelberg (kwiecień 1943 — styczeń 1945),
  Oblt. z. See Jürgen Thimme (styczeń — maj 1945),
- skapitulował w Narviku, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 717

- (19.02.1943), 19.05.1943, 05(02?).05.1945, 5. U-Fl. (z przerwą BS, maj 1943 — lipiec 1944), 22. U-Fl. (S, sierpień 1943 — czerwiec 1944), 8. U-Fl. (B, sierpień — październik 1944, BS, październik 1944 — luty 1945), 5. U-Fl. (BS, luty 1945 — maj 1945),
- Oblt. z. See Siegfried von Rothkirch und Panthen (maj 1943 — maj 1945),
- AO 54°49'N / 09°27'O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Flensburg w okolicy Glücksburga, operacja „Regenbogen". W dniu 04.05.1945 został uszkodzony podczas ataku brytyjskich samolotów, zginął jeden (?) członek załogi. W dniu 14.10.1944 podczas odpierania ataku lotniczego zginęło dwóch członków załogi, a trzech odniosło rany.

U 718

- (26.03.1943), 25.06.1943, 18.11.1943, 5. U-Fl. (BS),
- Oblt. z. See Helmut Wieduwilt (czerwiec — listopad 1943),
- AO 55°21'N / 15°24'O, zatonął na Morzu Bałtyckim na północny wschód od Bornholmu na skutek kolizji z U 476, zginęło 43 członków załogi.

U 719

- (28.04.1943), 27.07.1943, 26.06.1944, 5. U-Fl. (BS, lipiec 1943 — kwiecień 1944), 3. U-Fl. / F. d. U. Mitte (B, maj — czerwiec 1944),
- *Oblt. z. See Klaus Dietrich Steffens (lipiec 1943 — czerwiec 1944),
- AM 55°33'N / 11°02'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Północnej Irlandii bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Bulldog***, zginęła cała załoga (52 lub 53? ludzi).

U 720

- (05.06.1943), 17.09.1943, 24.06.1945, 21. U-Fl. (S, wrzesień 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Walter Boldt (maj — listopad 1944),
  Oblt. z. See Erhard Wendelberger (listopad 1944 — maj 1945),
- skapitulował w Wilhelmshaven, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 721

- (22.07.1943), 08.11.1943, 05(04?).05.1945, 22. U-Fl. (S, listopad 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Otto Wollschläger (wrzesień 1943 — grudzień 1944),
  Oblt. z. See Ludwig Fabricius (grudzień 1944 — maj 1945),
- AO ??N / ??O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Geltinger. U 721 był nazywany przez załogę *U-Nanni*. Brał udział w akcji ewakuacyjnej na Morzu Bałtyckim w okresie pomiędzy lutym a majem 1945 i przetransportował z Helu do Warnemünde ca 100 osób cywilnych, w większości kobiety z dziećmi. W lutym 1945 r. 31 członków HJ — *Hitlerjugend*.

U 722

- (18.09.1943), 15.12.1943, 27.03.1945, 31. U-Fl. (BS, grudzień 1943 — lipiec 1944), 1. U-Fl. (BB, sierpień — październik 1944), 11. U-Fl. (BT, B, październik 1944 — marzec 1945),
- *Oblt. z. See Hans Reimers (grudzień 1943 — marzec 1945),
- AM 57°09'N / 06°55'W, zatopiony na północnym Atlantyku w okolicy Hebrydów bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Byron***, ***Fitzroy*** oraz ***Redmill***, zginęła cała załoga (44 lub 43? ludzi).

U 730

- (25.07.1942), 20.10.1942, 15.05.1944, 8. U-Fl. (BS, październik 1942 — kwiecień 1943), 1. U-Fl. (B, maj 1943 — maj 1944),
- Oblt. z. See Werner Techand (październik 1942 — listopad 1943),
  *Oblt. z. See Alexander Graf Keller (grudzień 1943 — maj 1944),
- CG 35°54'N / 05°45'W, zatopiony na wodach Cieśniny Gibraltarskiej w rejonie Tangeru bombami głębinowymi brytyjskiego ścigacza okrętów podwodnych ***Kilmarnock***, trawlera ***Blackfly*** oraz bombami typu MAD/*Retro* dwóch amerykańskich łodzi latających, zginęła cała załoga (54 lu-

dzi). W dniu 04.10.1943 podczas odpierania ataku lotniczego dowódca i pięciu członków załogi odniosło rany.

U 732

- (25.08.1942), 24.10.1942, 31.10.1943, 8. U-Fl. (BS, październik 1942 — kwiecień 1943), 1. U-Fl. (B, maj — październik 1943),
- Oblt. z. See Klaus Peter Carlsen (październik 1942 — październik 1943),
- CG 35°54'N / 05°52'W, zatopiony na wodach Cieśniny Gibraltarskiej w rejonie Tangeru bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Douglas*** oraz trawlera ***Imperialist***, zginęło 31 członków załogi.

U 733

- (05.09.1942), 14.11.1942, 05.05.1945, 8. U-Fl. (BS, listopad 1942 — maj 1943), skreślony ze stanu floty (maj — grudzień 1943), 21. U-Fl. (S, grudzień 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Wilhelm von Trotha (listopad 1942 — maj 1943), bez załogi (maj — grudzień 1943),
  Oblt. z. See Hans Hellmann (grudzień 1943 — marzec 1945),
  Oblt. z. See Ulrich Hammer (kwiecień — maj 1945),
- AO 54°48'N / 09°49'O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Flensburg, operacja „Regenbogen". W dniu 04.05.1945 został uszkodzony w ataku lotniczym brytyjskich samolotów. W dniu 08.04.1943 w Gotenhafen (Gdynia) zatonął na skutek kolizji z *V-Bootem*. Został wydobyty i po remoncie ponownie wcielony do służby. Złomowany w 1948.

U 734

- (19.09.1942), 05.12.1942, 09.02.1944, 8. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — lipiec 1943), 3. U-Fl. (B, sierpień 1943 — luty 1944),
- *Oblt. z. See Hans Jörg Blauert (grudzień 1942 — luty 1944),
- BE 49°43'N / 16°23'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskich sloopów ***Starling*** oraz ***Wild Goose***, zginęła cała załoga (49 lub 50? ludzi).

U 735

- (10.10.1942), 28.12.1942, 28.12.1944, 8. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — lipiec 1944), 11. U-Fl. (BB, sierpień — grudzień 1944),
- *Oblt. z. See Hans Joachim Börner (grudzień 1942 — grudzień 1944),
- 59°24'N / 10°28'O, zniszczony o godzinie 19:21 w Horten podczas ataku lotniczego brytyjskich samolotów bombowych, zginęło 39 członków załogi (niektóre źródła podają tą liczbę jako całość załogi, a inne, że uratowało się kilku członków załogi).

U 736

- (31.10.1942), 16.01.1943, 06.08.1944, 8. U-Fl. (BS, styczeń 1943 — marzec 1944), 1. U-Fl. (B, kwiecień — sierpień 1944),
- Oblt. z. See Reinhard Reff (styczeń 1943 — sierpień 1944),
- BF 47°19'N / 04°16'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na zachód od St. Nazaire bombami głębinowymi brytyjskiej fregaty ***Loch Killin***, zginęło 28 członków załogi, 20 członków załogi dostało się do niewoli.

U 737

- (21.11.1942), 30.01.1943, 19.12.1944, 8. U-Fl. (BS, styczeń — czerwiec 1943), 13. U-Fl. (B, lipiec 1943 — grudzień 1944),
- Ltn. z. See Wolfgang Poescheł (styczeń — luty 1943),
  Kptlt. Paul Brasack (luty 1943 — listopad 1944),
  Oblt. z. See Friedrich August Gréus (list. — grudz. 1944),
- AF 68°09'N / 15°39'O, zatonął w Westfjordzie w pobliżu Narviku na skutek kolizji z niemieckim trałowcem **MRS 25**, zginęło 31 członków załogi. **U 737** był nazywany przez załogę *U-Klippfisch*.

U 738

- (12.12.1942), 20.02.1943, 03.03.1944, 8. U-Fl. (BS, luty 1943 — luty 1944), 3. U. L. D. (od 03.03.1944 do momentu złomowania w końcu 1944),
- *Oblt. z. See Erich Michael Hoffmann (luty 1943 — luty 1944),
- skreślony ze stanu floty. W dniu 14.02.1944 zatonął na Morzu Bałtyckim (54°31'N / 18°33'O) na wodach Zatoki Gdańskiej na skutek kolizji ze statkiem S/S ***Erna***, zginęło 22 członków załogi. Został wydobyty i skreślony ze stanu floty. W dniu 03.08.1943 zginął jeden członek załogi (wypadł za burtę).

U 739

- (23.12.1942), 06.03.1943, 30.06.1945, 8. U-Fl. (BS, marzec — październik 1943), 9. U-Fl. (B, listopad — grudzień 1943), 13. U-Fl. (B, listopad 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Ernst Mangold (marzec 1943 — luty 1945),
  Oblt. z. See Fritz Kosnick (marzec — maj 1945),
  ? Oblt. z. See Johannes Ney (luty — marzec 1945),
- skapitulował w Wilhelmshaven, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight". **U 739** był nazywany przez załogę *U-Baby*.

U 740

- (23.12.1942), 27.03.1943, 09.06.19 44, 8. U-Fl. (BS, marzec 1943 — marzec 1944), 1. U-Fl. (B, kwiecień — czerwiec 1944),
- *Kptlt. Günther Stark (marzec 1943 — czerwiec 1944),
- BF 49°09'N / 08°37'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Wysp Scilly bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 741

- (04.02.1943), 10.04.1943, 15.08.1944, 8. U-Fl. (BS, kwiecień — październik 1943), 1. U-Fl. (B, kwiecień — czerwiec 1944),
- *Oblt. z. See Gerhard Palmgren (kwiecień 1943 — sierpień 1944),
- BF 50°02'N / 00°36'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche na północny zachód od Le Havre bombami głębinowymi brytyjskiej korwety ***Orchis***, zginęło 48 członków załogi, a jeden dostał się do niewoli.

U 742

- (04.02.1943), 01.05.1943, 18.07.1944, 8. U-Fl. (BS, maj 1943 — marzec 1944), 6. U-Fl. (B, kwiecień — maj 1944), 13. U-Fl. / F. d. U. Mitte (B, czerwiec — lipiec 1944),
- *Kptlt. Heinz Schwassmann (maj 1943 — lipiec 1944),
- AF 68°24'N / 09°51'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na zachód od Narviku bombami brytyjskiej łodzi latającej ***Catalina***, zginęła cała załoga (52 ludzi).

U 743

- (11.03.1943), 15.05.1943, 09.09.1944, 8. U-Fl. (BS, maj 1943 — czerwiec 1944), 1. U-Fl. (B, lipiec — wrzesień 1944),
- *Oblt. z. See Helmut Kandzior (maj 1943 — wrzesień 1944),
- AM 55°45'N / 11°41'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskiej korwety ***Portchester Castle*** oraz fregaty ***Helmsdale***, zginęła cała załoga (50 ludzi). W dniu 21.06.1944 podczas odpierania ataku lotniczego zginął jeden członek załogi, a dwóch odniosło rany.

U 744

- (11.03.1943), 05.06.1943, 06.03.1944, 8. U-Fl. (BS, czerwiec — listopad 1943), 9. U-Fl. (B, grudzień 1943 — marzec 1944),
- *Oblt. z. See Heinz Blischke (czerwiec 1943 — marzec 1944),
- AL 52°01'N / 22°37'W, zdobyty na północnym Atlantyku i po nieudanej próbie holowania zatopiony torpedą brytyjskiego niszczyciela ***Icarus***. W akcji przeciw **U 744** trwającej

***Uboot* typu „VII C" podczas marszu na powierzchni na wodach Północnego Atlantyku.**

(kol. Autora)

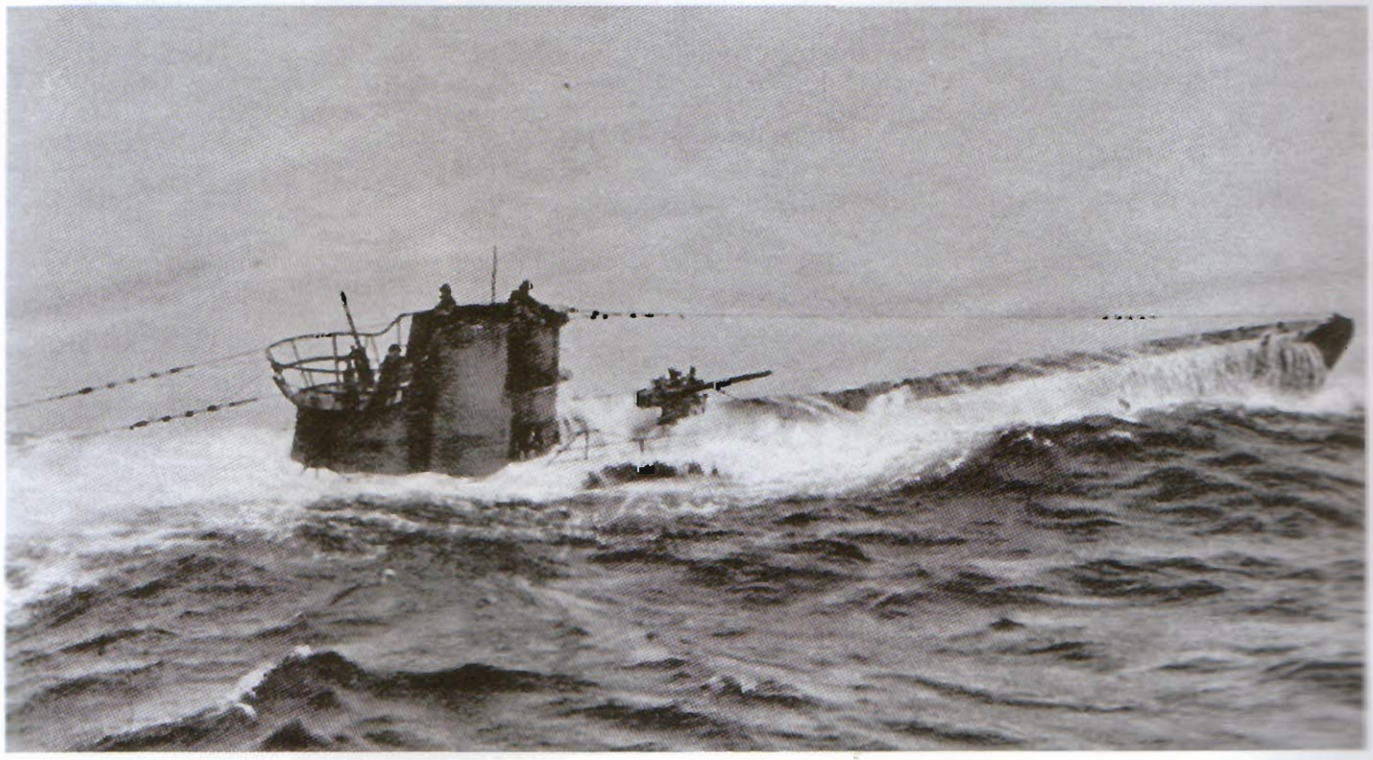

32 godziny (!) brały udział brytyjski niszczyciel ***Icarus***, korweta ***Kenilworth Castle*** oraz kanadyjskie niszczyciele ***Chaudière***, ***Gatineau***, korwety ***Chilliwack***, ***Fennel***, fregata ***St. Catherines***. W sumie jednostki te użyły w tym pościgu 282 bomb głębinowych typu Mk VII, 6 ciężkich bomb głębinowych typu Mk X oraz 9 salw moździerza typu *Squid* dla bomb głębinowych typu Mk VI. Wszystkie te ataki nie wyrządziły na **U 744** poważniejszych uszkodzeń, a jego wyjście na powierzchnię było spowodowane brakiem powietrza. Po wynurzeniu został zaatakowany ogniem lekkich dział przeciwlotniczych i maszynowym, zginęło 12 członków załogi, 40 członków załogi dostało się do niewoli. Komando z korwety ***Chilliwack*** dostało się do wnętrza **U 744** i zdobyło kilka mniej ważnych dokumentów (maszynę szyfrującą i inne tajne urządzenia oraz dokumenty zniszczyła załoga **U 744**).

U 745

- (16.04.1943), 19.06.1943, 04.02.1945, 8. U-Fl. (BS, czerwiec 1943 — maj 1944, B, maj 1944 — luty 1945),
- *Kptlt. Wilhelm von Trotha (czerwiec 1943 — luty 1945)
- AO ?°N / ?°O, zaginął na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Fińskiej, zginęła cała załoga (48 ludzi). Prawdopodobnie wszedł na minę. Istnieje też wersja o zatopieniu przez radzieckie ścigacze okrętów podwodnych (odgłosy ataków bombami głębinowymi w tym rejonie meldowały znajdujące się w pobliżu inne *Ubooty*, między innymi **U 475**, który jako ostatni miał kontakt z **U 745** w dniu 04.02.1945. Brak potwierdzenia tej wersji w źródłach radzieckich). **U 745** był wcielony do służby jako **S 11** i miał służyć w marynarce wojennej Włoch w zamian za udostępnienie *Ubootów* transportowych, do przewozu surowców strategicznych pomiędzy Azją a Europą. Po kapitulacji Włoch w dniu 08.09.1943 wcielony do służby w *Kriegsmarine*. Dnia 20.11.1943 na Bałtyku na wodach Zatoki Gdańskiej **U 745** zderzył się z **U 768**, który w wyniku doznanych uszkodzeń zatonął.

U 746

- (16.04.1943), 04.07.1943, 05.05.1945, 21. U-Fl. (S, wrzesień 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Ltn. z. See Herbert Kaschke (paźdz. 1943 — stycz. 1944),
  Oblt. z. See Ernst Lottner (styczeń 1944 — maj 1945),
- AO ?°N / ?°O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Geltinger, operacja „Regenbogen". W dniu 04.05.1945 został uszkodzony podczas ataku brytyjskich samolotów. **U 746** był wcielony do służby jako **S 2** i miał służyć w marynarce wojennej Włoch w zamian za udostępnienie przez nie *Ubootów* transportowych, do przewozu surowców strategicznych pomiędzy Azją a Europą. Po kapitulacji Włoch w dniu 08.09.1943 wcielony do służby w *Kriegsmarine*. **U 746** brał udział w styczniu 1945 w akcji ewakuacyjnej na Morzu Bałtyckim i przetransportował z Pillau do Stettin (Szczecin) 15 ciężko rannych.

U 747

- (13.05.1943), 17.07.1943, 01.04.1945, 24. U-Fl. (BS, wrzesień 1943 — kwiecień 1945), 31. U-Fl. (BS, kwiecień 1945),
- Oblt. z. See Erich Jewinski (październik 1943 — maj 1944),
  Oblt. z. See Günter Zahnow (maj 1944 — kwiecień 1945),
- 53°33'N / 09°59'O, zniszczony w Hamburgu podczas ataku amerykańskich samolotów bombowych. **U 747** był wcielony do służby jako **S 3** i miał służyć w marynarce wojennej Włoch w zamian za udostępnienie przez nie *Ubootów* transportowych, do przewozu surowców strategicznych pomiędzy Azją a Europą. Po kapitulacji Włoch w dniu 08.09.1943 wcielony do służby w *Kriegsmarine*. **U 747** brał udział w lutym 1945 w akcji ewakuacyjnej na Morzu Bałtyckim i przetransportował z Gotenhafen (Gdynia) do Kiel 40 cywilnych uchodźców.

U 748

- (13.05.1943), 31.07.1943, 03.05.1945, 24. U-Fl. (BS, wrzesień 1943 — kwiecień 1945), 31. U-Fl. (BS, kwiecień — maj 1945),
- Oblt. z. See Götz Roth (wrzesień 1943 — wrzesień 1944),
  Oblt. z. See Joachim Knecht (wrzesień — listopad 1944),
  Oblt. z. See Hans Friedrich Puschmann (listopad 1944 — kwiecień 1945),
  Oblt. z. See Gottfried Dingler (kwiecień — maj 1945),
- 54°19'N / 09°40'O, zatopiony na wodach Kanału Nord Ostsee Kanal w Rendsburgu, operacja „Regenbogen". Niektóre źródła podają jednego zabitego członka załogi (?). **U 748** był wcielony do służby jako **S 5** i miał służyć w marynarce wojennej Włoch w zamian za udostępnienie przez nie *Ubootów* transportowych, do przewozu surowców strategicznych pomiędzy Azją a Europą. Po kapitulacji Włoch w dniu 08.09.1943 wcielony do służby w *Kriegsmarine*.

U 749

- (10.06.1943), 14.08.1943, 04.04.1945, 24. U-Fl. (BS, wrzesień 1943 — kwiecień 1945), 5. U-Fl. (BS, kwiecień — maj 1945),
- Oblt. z. See Rupprecht Fischler Graf von Treuberg (wrzesień — grudzień 1943),
  Oblt. z. See Ernst Fischer (grudzień 1943 — listopad 1944),
  Oblt. z. See Friedrich Huisgen (grudzień 1944 — kwiecień 1945),
- 54°18'N / 10°08'O, zniszczony w stoczni Germaniawerft w Kiel podczas ataku amerykańskich samolotów bombowych, zginęło dwóch członków załogi. **U 749** był wcielony do służby jako **S 7** i miał służyć w marynarce wojennej Włoch w zamian za udostępnienie przez nie *Ubootów* transportowych, do przewozu surowców strategicznych pomiędzy Azją a Europą. Po kapitulacji Włoch w dniu 08.09.1943 wcielony do służby w *Kriegsmarine*.

U 750

- (10.06.1943), 26.08.1943, 05.05.1945, 24. U-Fl. (BS, wrzesień 1943 — kwiecień 1945), 5. U-Fl. (BS, kwiecień — maj 1945),
- Oblt. z. See Georg von Bitter (sierpień 1943 — sierpień 1944),
  Oblt. z. See Justus Grawert (sierpień 1944 — maj 1945),
- AO 54°50'N / 09°30'O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Flensburg, operacja „Regenbogen". **U 750** był wcielony do służby jako **S 9** i miał służyć w marynarce wojennej Włoch w zamian za udostępnienie przez nie *Ubootów* transportowych, do przewozu surowców strategicznych pomiędzy Azją a Europą. Po kapitulacji Włoch w dniu 08.09.1943 wcielony do służby w *Kriegsmarine*.

U 751

- (16.11.1940), 31.01.1941, 17.07.1942, 7. U-Fl. (BS, styczeń — czerwiec 1941, B, sierpień 1941 — maj 1943),

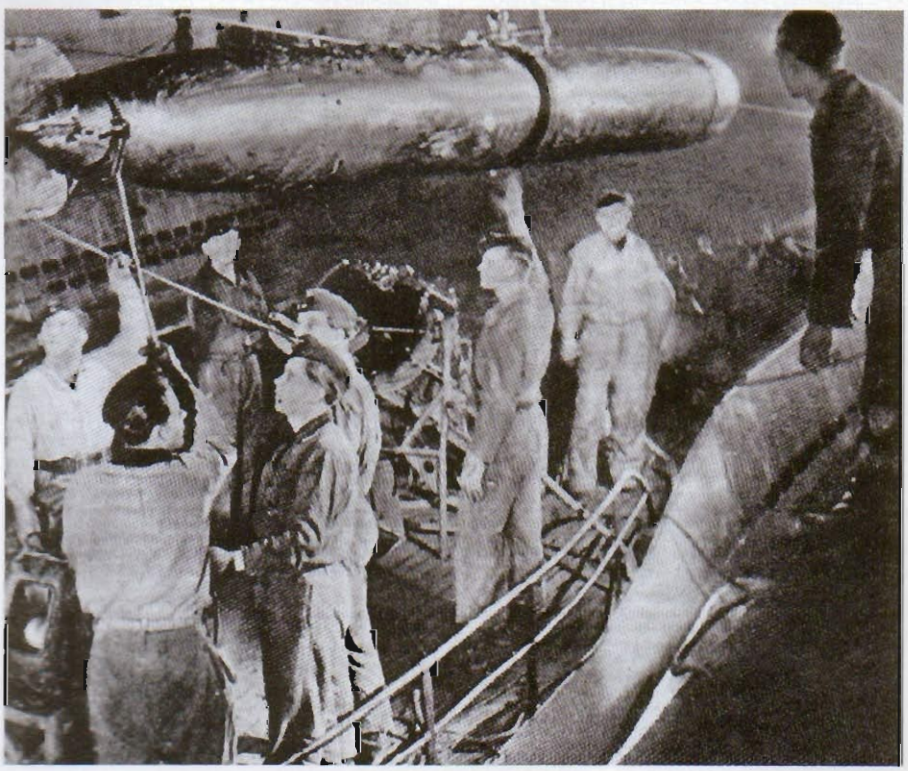

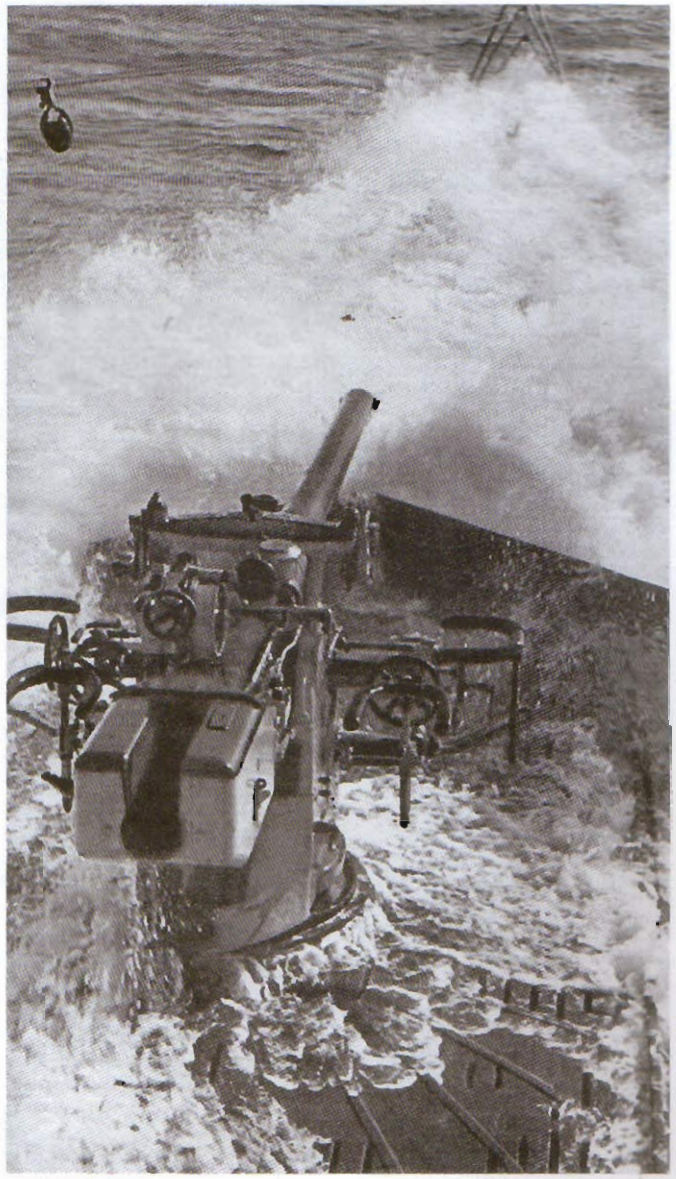

Powyżej: Posiłek załogi *Uboota* typu „VII C" w bazie.

Po prawej: Działo kalibru 8,8 cm na dziobie *Uboota* typu „VII C". Zdjęcie wykonane z pomostu bojowego doskonale ilustruje warunki na pokładzie okrętu podczas marszu na powierzchni na wzburzonych (z reguły) wodach Północnego Atlantyku.

Na sąsiedniej stronie:
U góry: Charakterystyczny obrazek po powrocie *Uboota* z rejsu bojowego — załoga udaje się na ląd, gdzie mogła się wreszcie porządnie wykąpać i ogolić.

U dołu: Załadunek torpedy na *Uboota* typu „VII C" w bunkrze w Lorient.

(wszystkie zdjęcia kol. Autora)

- *Kptlt. Gerhard Bigalk (styczeń 1941 — lipiec 1942),
- BE 45°14'N / 12°22'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny zachód od Przylądka Ortegal bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (48 lub 47? ludzi). U **751** zatopił w dniu 22.12.1941 na północnym Atlantyku brytyjski lotniskowiec eskortowy ***Audacity***.

U 752

- (29.03.1941), 24.05.1941, 23.05.1943, 3. U-Fl. (BS, maj — sierpień 1941, B, sierpień 1941 — maj 1943),
- *Kptlt. Karl Ernst Schroeter (maj 1941 — maj 1943),
- AK 51°40'N / 29°49'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami rakietowymi (typ MAD/Retro) samolotów pokładowych brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Archer***, zginęło 29 członków załogi.

U 753

- (26.04.1941), 18.06.1941, 15.05.1943, 3. U-Fl. (BS, czerwiec — listopad 1941, B, grudzień 1941 — maj 1943),
- *K. Kpt. Alfred Manhardt von Mannstein (czerwiec 1941 — maj 1943),
- BE 48°37'N / 22°39'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi brytyjskiej fregaty ***Lagan***, kanadyjskiej fregaty ***Drumheller*** oraz bombami brytyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (43 ludzi). U **753** został zatopiony podczas akcji przeciw statkom konwoju HX 237.

U 754

- (05.07.1941), 28.08.1941, 31.07.1942, 5. U-Fl. (BS, sierpień — listopad 1941), 1. U-Fl. (B, grudzień 1941 — lipiec 1942),
- *Kptlt. Johannes Oestermann (sierpień 1941 — lipiec 1942),
- BB 43°02'N / 64°52'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny wschód od Bostonu bombami kanadyjskiego samolotu, zginęła cała załoga (43 ludzi).

U 755

- (23.08.1941), 03.11.1941, 28.05.1943, 5. U-Fl. (BS, listopad 1941 — lipiec 1942), 9. U-Fl. (B, sierpień — listopad 1942), 29. U-Fl. (B, grudzień 1942 — maj 1943),
- *Kptlt. Walter Göing (listopad 1941 — maj 1943),
- CH 39°58'N / 01°41'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na północny zachód od Majorki bombami brytyjskich samolotów, zginęło 40 członków załogi, a dziewięciu zostało uratowanych przez hiszpański niszczyciel ***Valasco***.

U 756

- (18.10.1941), 30.12.1941, 03.09.1942, 6. U-Fl. (BS, grudzień 1941 — sierpień 1942, B, sierpień — wrzesień 1942),
- *Kptlt. Klaus Harney (grudzień 1941 — wrzesień 1942),
- AK 57°30'N / 29°??'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (43 ludzi).

U 757

- (14.12.1941), 28.02.1942, 08.01.1944, 6. U-Fl. (BS, luty — wrzesień 1942, B, wrzesień 1942 — styczeń 1944),
- *Kptlt. Friedrich Deetz (luty 1942 — styczeń 1944),
- BE 50°33'N / 18°03'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela eskortowego ***Bayntun*** oraz kanadyjskiej korwety ***Camrose***, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 758

- (01.03.1942), 05.05.1942, 16.03.1945, 6. U-Fl. (BS, maj — listopad 1942, B, listopad 1942 — październik 1944), 33. U-Fl. (BS, październik 1944 — marzec 1945),
- Kptlt. Helmut Manseck (maj 1942 — kwiecień 1944), Oblt. z. See Hans Arend Feindt (kwiecień 1944 — marzec 1945),
- skreślony ze stanu floty w Kiel na skutek uszkodzeń bombami w trakcie ataku bombowego brytyjskich samolotów w dniu 11.03.1945. W dniu 24.05.1945 przeholowany do Anglii. Złomowany w latach 1946–1947. Dnia 08.06.1943 podczas odpierania ataku lotniczego zostało rannych 11 członków załogi.

U 759

- (30.05.1942), 15.08.1942, 26.07.1943, 5. U-Fl. (BS, sierpień 1942 — styczeń 1943), 9. U-Fl. (B, luty — lipiec 1943),
- *Kptlt. Rudolf Friedrich (sierpień 1942 — lipiec 1943),
- EC 18°06'N / 75°??'W, zatopiony na Morzu Karaibskim na wschód od Jamajki bombami amerykańskiego samolotu, zginęła cała załoga (47 ludzi).

U 760

- (21.06.1942), 15.10.1942, 08.09.1943, 8. U-Fl. (BS, październik 1942 — kwiecień 1943), 3. U-Fl. (B, maj — wrzesień 1943),
- Oblt. z. See Otto Ulrich Blum (październik 1942 — wrzesień 1943),
- 42°14'N / 08°40'W, internowany w El Ferrol. Został uszkodzony na północnym Atlantyku bombami brytyjskiego samolotu i wpłynął do Vigo. W dniu 23.07.1945 przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 761

- (26.09.1942), 03.12.1942, 24.02.1944, 8. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — lipiec 1943), 9. U-Fl. (B, sierpień 1943 — luty 1944),
- Oblt. z. See Horst Geider (grudzień 1942 — luty 1944),
- CG 35°55'N / 05°45'W, samozatopiony na wodach Cieśniny Gibraltarskiej w rejonie Tangeru na skutek uszkodzeń bombami amerykańskiego samolotu w momencie zbliżania

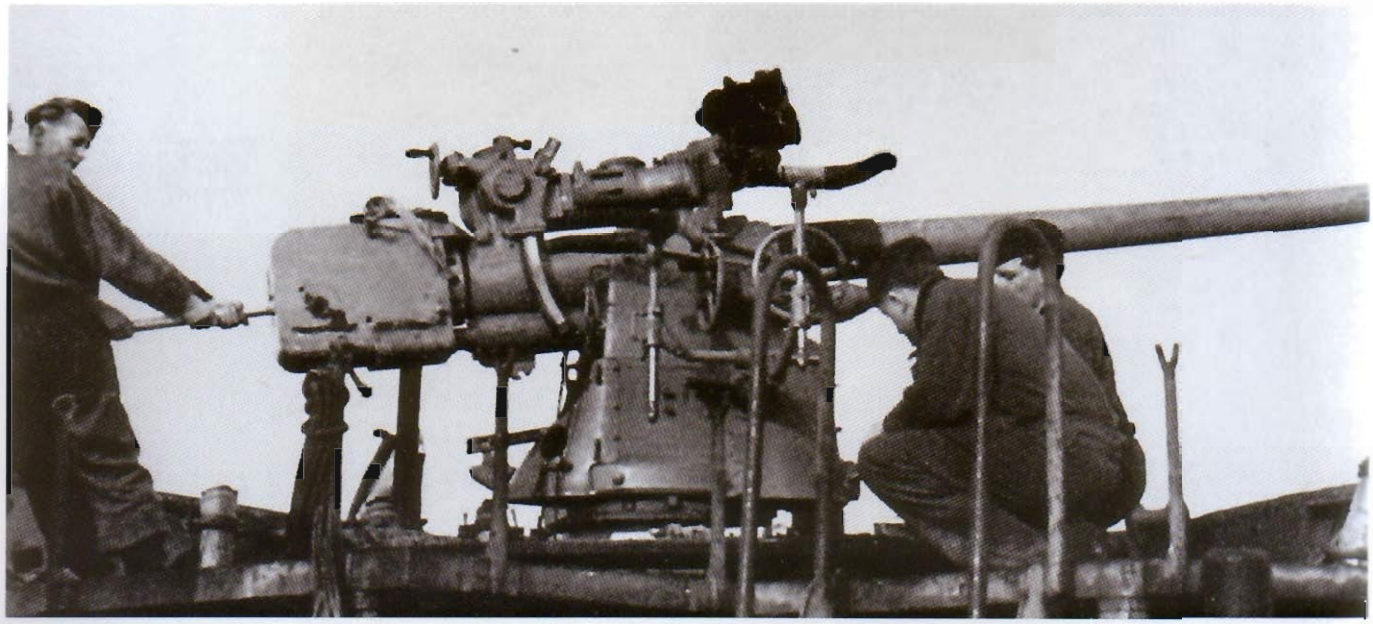

Działo kal. 8,8 cm na pokładzie *Uboota* typu „VII C" podczas konserwacji.

(kol. Autora)

się brytyjskich niszczycieli ***Wishart*** oraz ***Anthony***, zginęło dziewięciu członków załogi, reszta załogi dostała się do niewoli (40? ludzi).

U 762

- (21.11.1942), 30.01.1943, 08.02.1944, 8. U-Fl. (BS, styczeń — lipiec 1943), 9. U-Fl. (B, sierpień 1943 — luty 1944),
- Kptlt. Wolfgang Hille (styczeń 1943 — grudzień 1943),
- *Oblt. z. See Walter Pietschmann (grudzień 1943 — luty 1944),
- BE 49°02'N / 16°58'W, zatopiony na północnym Atlantyku bombami głębinowymi brytyjskich sloopów ***Woodpecker*** oraz ***Wild Goose***, zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 763

- (16.01.1943), 13.03.1943, 24.01.1945, 8. U-Fl. (BS, marzec — październik 1943), 3. U-Fl. (B, listopad 1943 — wrzesień 1944), 33. U-Fl. (B, październik 1944), 24. U-Fl. (BS, listopad 1944 — styczeń 1945),
- Kptlt. Ernst Cordes (marzec 1943 — październik 1944),
- Ltn. z. See Kurt Braun (sierpień — październik 1944),
- Oblt. z. See Karl Heinz Schröter (listopad 1944 — styczeń 1945),
- AO 54°42'N / 20°32'O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim w Königsbergu na skutek uszkodzeń bombami radzieckich samolotów. Działając na północnym Atlantyku jako *Uboot* meteorologiczny strącił w dniu 04.02.1944 oraz 05.02.1944 po jednym samolocie ***Liberator***. **U 753** był nazywany przez załogę *U-Bludenz*.

U 764

- (13.03.1943), 06.05.1943, 14.05.1945, 8. U-Fl. (BS, maj — październik 1943), 9. U-Fl. (B, listopad 1943 — wrzesień 1944), 11. U-Fl. (B, październik 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Hans Kurt von Bremen (maj 1943 — maj 1945),
- skapitulował wpływając do Loch Eriboll, następnie przepłynął do Lisahally. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 765

- (22.04.1943), 19.06.1943, 06.05.1944, 8. U-Fl. (BS, czerwiec 1943 — marzec 1944), 7. U-Fl. (B, kwiecień — maj 1944),
- *Oblt. z. See Werner Wendt (czerwiec 1943 — maj 1944),
- AK 52°30'N / 28°28'W zatopiony na północnym Atlantyku bombami samolotów pokładowych brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Vindex*** oraz bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Aylmer***, ***Bickerton***, ***Bligh***, zginęło 37 (36?) członków załogi, reszta dostała się do niewoli (14?).

U 766

- (29.05.1943), 30.07.1943, 21.08.1944, 8. U-Fl. (BS, lipiec 1943 — luty 1944), 6. U-Fl. (B, marzec — sierpień 1944),
- Oblt. z. See Hans-Dietrich Wilke (lipiec 1943 — sierpień 1944),
- 46°10'N / 01°14'W, skreślony ze stanu floty w La Pallice. Francuska zdobycz wojenna. Od 1947 pływał jako ***Laubie***. **U 765** był nazywany przez załogę *U-Daddeldu*.

U 767

- (10.07.1943), 11.09.1943, 18.06.1944, 8. U-Fl. (BS, wrzesień 1943 — kwiecień 1944), 1. U-Fl. (B, maj — czerwiec 1944),
- *Oblt. z. See (dip. ing.) Walter Dankleff (wrzesień 1943 — czerwiec 1944),
- BF 49°03'N / 03°13'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche na południowy zachód od Guernsey bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli ***Fame***, ***Havelock*** oraz ***Inconstant***, zginęło 48 członków załogi, a jeden dostał się do niewoli.

U 768

- (22.08.1943), 14.10.1943, 20.11.1943, 31. U-Fl. (BS),
- Oblt. z. See Johann Buttjer (październik — listopad 1943),
- AO ?°N / ?°O, zatonął na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Gdańskiej na skutek kolizji z **U 745**, cała załoga została uratowana.

U 771

- (26.09.1943), 18.11.1943, 11.11.1944, 31. U-Fl. (BS, listopad 1943 — maj 1944), 9. U-Fl. (B, czerwiec — lipiec 1944), 11. U-Fl. (BB, sierpień — wrzesień 1944), 13. U-Fl. (B, październik — listopad 1944),
- *Oblt. z. See Helmut Block (listopad 1943 — listopad 1944),
- AB 69°17'N / 16°28'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na wodach Andfjord w pobliżu Harstad torpedami brytyjskiego okrętu podwodnego ***Venturer***, zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 772

- (30.12.1944), 23.12.1943, 30.12.1944, 31. U-Fl. (BS, grudzień 1943 — lipiec 1944), 9. U-Fl. (B, sierpień — październik 1944), 11. U-Fl. (B, październik — grudzień 1944),
- *Kptlt. Ewald Rademacher (grudzień 1943 — grudzień 1944),
- AB 50°05'N / 02°31'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche na południe od Weymouth bombami kanadyjskich samolotów, zginęła cała załoga (48 ludzi).

U 773

- (08.12.1943), 20.01.1944, 29.05.1945, 31. U-Fl. (BS, styczeń — lipiec 1944), 1. U-Fl. (B, sierpień — wrzesień 1944), 11. U-Fl. (B, BT, październik 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Hugo Baldus (kwiecień 1944 — maj 1945),
- skapitulował w Trondheim, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight". **U 773** był nazywany przez załogę *U-Heinzelmann*.

U 774

- (23.12.1943), 17.02.1944, 08(18?).04.1945, 31. U-Fl. (BS, luty 1944 — styczeń 1945), 11. U-Fl. (B, luty — kwiecień 1945),
- Oblt. z. See Johann Buttjer (luty — październik 1944),
- *Kptlt. Werner Sausmikant (październik 1944 — kwiecień 1945),
- BE 49°58'N / 11°51'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Bentinck*** oraz ***Calder***, zginęło 44 członków załogi.

U 775

- (11.02.1944), 23.03.1944, 29.05.1945, 31. U-Fl. (BS, marzec — październik 1944), 11. U-Fl. (B, listopad 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Erich Taschenmacher (marzec 1944 — maj 1945),
- skapitulował w Trondheim, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 776

- (04.03.1944), 13.04.1944, 20.05.1945, 31. U-Fl. (BS, kwiecień — listopad 1944, B, grudzień 1944 — maj 1945),
- Kptlt. Lothar Martin (kwiecień 1944 — maj 1945),
- skapitulował wpływając do angielskiego portu (nazwa nieznana), następnie przepłynął do Loch Ryan. Był testowany przez Brytyjczyków i pływał jako N 65. Zatopiony w operacji „Deadlight". **U 776** był nazywany przez załogę *U-Martin*.

U 777

- (25.03.1944), 09.05.1944, 15.10.1944, 31. U-Fl. (BS),
- Oblt. z. See Günter Ruperti (maj — październik 1944),
- 53°51'N / 08°10'O, zniszczony o godzinie 20:02 w Wilhelmshaven podczas ataku bombowego brytyjskich samolotów. Niektóre źródła podają w stratach jednego zabitego członka załogi.

U 778

- (06.05.1944), 07.07.1944, 31.05.1945, 31. U-Fl. (BS, lipiec 1944 — luty 1945), 11. U-Fl. (B, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Ralf Jürs (lipiec 1944 — maj 1945),
- skapitulował w Bergen, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight". **U 778** brał udział w styczniu 1945 w akcji ewakuacyjnej na Morzu Bałtyckim i przetransportował z Pillau do Stettin (Szczecin) 20 cywilnych uchodźców, a w dniu 30.01.1945 ewakuował z Danzig (Gdańsk) do Kiel trzy kobiety, dwoje dzieci oraz 31 żołnierzy ze szkoły radiotelegrafistów.

U 779

- (17.06.1944), 24.08.1944, 24.06.1945, 31. U-Fl. (BS),
- Oblt. z. See Johann Stegmann (sierpień 1944 — maj 1945),
- skapitulował w Wilhelmshaven, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 821

- (26.06.1943), 11.10.1943, 10.06.1944, 4. U-Fl. (BS, październik — listopad 1943), 24. U-Fl. (BS, listopad — grudzień 1943), 4. U-Fl. (BS, styczeń — marzec 1944), 1. U-Fl. (B, marzec — czerwiec 1944),

Powyżej i po lewej: Boja ratunkowa na U 27 (typ „VII"). Boja ta mieściła się na pokładzie rufowym i zwalniana była z zaczepów w sytuacji, gdy *Uboot* nie mógł się sam wnurzyć. Sygnalizowała ona położenie jednostki, posiadała sygnał akustyczny i świetlny (widoczna lampa na wierzchołku boi) oraz kabel telefoniczny, za pomocą którego można było połączyć się z załogą *Uboota*.

(oba zdjęcia kol. Autora)

- Ltn. z. See Ludwig Fabricius (październik — listopad 1943), Oblt. z. See Ernst Fischer (listopad — grudzień 1943), *Oblt. z. See Ulrich Knackfuß (styczeń — czerwiec 1944),
- BF 48°31'N / 05°11'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej w okolicy Brestu bombami czterech brytyjskich samolotów, zginęło 50 członków załogi, a jeden został uratowany (zdołał dopłynąć do brzegu, **U 821** zatonął ca 700 m od brzegu). Cztery brytyjskie samoloty (typ ***Mosquito T. S. V.*** oraz ***Mosquito W***) należały do RAF Sqn. 248 i po zatopieniu **U 821** prowadziły ataki z broni pokładowej na uratowanych członków załogi. Ostatecznie tylko jeden zdołał się uratować.

U 822

- (20.02.1944), 01.07.1944, 05(03?).05.1945, 4. U–Fl. (BS),
- Oblt. z. See Josef Elsinghorst (lipiec 1944 — maj 1945),
- AN 53°32'N / 08°35'O, samozatopiony na Morzu Północnym w ujściu rzeki Weser, operacja „Regenbogen". Złomowany w 1948. W lutym 1945 brał udział w akcji ewakuacyjnej na Morzu Bałtyckim i przetransportował z Helu do Stettin (Szczecin) jedną kobietę.

U 825

- (27.02.1944), 04.05.1944, 13.05.1945, 8. U–Fl. (BS, maj — listopad 1944), 11. U–Fl. (B, grudzień 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Gerhard Stoelker (maj 1944 — maj 1945),
- skapitulował wpływając do Portland, następnie przepłynął do Lisahally. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 826

- (09.03.1944), 11.05.1944, 11.05.1945, 8. U–Fl. (BS, maj — grudzień 1944), 11. U–Fl. (B, styczeń — maj 1945),
- Kptlt. Olaf Lübcke (maj 1944 — maj 1945),
- skapitulował wpływając do Loch Eriboll, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 901

- (09.10.1943), 29.04.1944, 15.05.1945, 4. U–Fl. (BS, kwiecień 1944 — marzec 1945), 11. U–Fl. (B, marzec — maj 1945),
- Kptlt. Hans Schrenk (kwiecień 1944 — maj 1945),
- skapitulował wpływając do Stavanger. W dniu 29.05.1945 przepłynął do Lisahally. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 903

- (17.07.1943), 04.09.1943, 03.05.1945, 23. U–Fl. (BS, wrzesień 1943 — luty 1945), 31. U–Fl. (BS, luty — maj 1945),
- Oblt. z. See Hans Hellmann (wrzesień — grudzień 1943), Oblt. z. See Otto Fränzel (grudzień 1943 — kwiecień 1945), Kptlt. Otto Tinschert (kwiecień — maj 1945),
- 54°21'N / 10°09'O, samozatopiony w Kiel, operacja „Regenbogen". W 1947 złomowany. W styczniu 1945 brał udział w akcji ewakuacyjnej na Morzu Bałtyckim i przetransportował z Kolbergu (Kołobrzeg) do Swinemünde (Świnoujście) 50 rozbitków ze statku ***Wilhelm Gustloff***.

U 904

- (07.08.1943), 25.09.1943, 05(04?).05.1945, 23. U–Fl. (BS, wrzesień 1943 — luty 1945), 5. U–Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Detlef Fritz (wrzesień — listopad 1943), Oblt. z. See Dieter Erdmann (grudzień 1943 — czerwiec 1944), Oblt. z. See Günter Stührmann (czerwiec 1944 — maj 1945),
- AO 54°29'N / 09°52'O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Eckenförde, operacja „Regenbogen". W dniu 04.05.1945 został uszkodzony podczas ataku brytyjskich samolotów bombowych (należały do 2. T.A.F.).

U 905

- (20.11.1943), 08.03.1944, 20.03.1945, 31. U–Fl. (BS, marzec — listopad 1944), 11. U–Fl. (B, grudzień 1944 — marzec 1945),
- Oblt. z. See Heinz Brüllau (marzec — czerwiec 1944), *Oblt. z. See Bernhard Schwarting (czerwiec 1944 — marzec 1945),
- AN 59°42'N / 04°55'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy wschód od wysp Färöer (Wyspy Owcze) akustycznie samonaprowadzającą się torpedą typu Mk 24 *Mine* (brytyjskie oznaczenie dla amerykańskiej torpedy typu NO–94 *Fido*) brytyjskiego samolotu ***Liberator*** należącego do RAF Sqn. 86, zginęła cała załoga (45 ludzi). W celu odnalezienia zanurzonego **U 906** samolot zastosował oprócz radaru (fale długości 3 cm) także wyrzucane boje sonarowe typu AN/CRT 1 (produkcji amerykańskiej) w ilości 5 sztuk, które umożliwiły mu dokładne namierzenie płynącego pod wodą **U 905**.

U 906

- (28.06.1943), 15.07.1944, 31.12.1944, 4. U–Fl. (BS),
- dowódca ? (lipiec — grudzień 1944),
- zatopiony w stoczni Stülckenwerft w Hamburgu podczas ataku brytyjskich samolotów bombowych. Inne źródła podają, że 18.06.1944 przed wcieleniem do służby w trakcie wyposażania w stoczni został uszkodzony i remont miał trwać do grudnia 1944. Przerwał go kolejny atak bombowy (?).

U 907

- (01.03.1944), 18.05.1944, 29.05.1945, 31. U–Fl. (BS, maj — listopad 1944), 11. U–Fl. (B, grudzień 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Servais Cabolet (maj 1944 — maj 1945),
- skapitulował w Bergen, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 921

- (03.04.1943), 30.05.1943, 30.09.1944, 8. U–Fl. (BS, maj 1943 — maj 1944), 13. U–Fl. (B, czerwiec — wrzesień 1944),
- Oblt. z. See Wolfgang Leu (maj 1943 — maj 1944), *Oblt. z. See Alfred Werner (czerwiec — wrzesień 1944)
- AB 72°32'N / 12°55'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny zachód od Hammerfest bombami samolotów pokładowych brytyjskiego lotniskowca eskortowego *Campania*, zginęła cała załoga (51 lub 50? ludzi). W dniu 24.05.1944 podczas zanurzenia alarmowego (atak samolotu) dowódca Oblt. z. See Wolfgang Leu na skutek dużej fali nie zdążył na czas wejść do wnętrza **U 921** i zamknąć luk od zewnątrz, nie chcąc narazić załogi i *Uboota* na atak samolotu. Po wynurzeniu załoga **U 921** przy sztormowej pogodzie nie odnalazła swojego dowódcy.

U 922

- (01.06.1943), 01.08.1943, 03.05.1945, 21. U–Fl. (BS, sierpień 1943), 23. U–Fl. (BS, wrzesień 1943 — luty 1945), 31. U–Fl. (BS, luty — maj 1945),
- Oblt. z. See Ulrich Philipp Graf von und zu Arco-Zinneberg (sierpień — listopad 1943),

F. Kpt. Albrecht Brandi

F. Kpt. Otto Kretschmer

K. Kpt. Günther Prien

F. Kpt. Erich Topp

F. Kpt. Heinrich Lehmann Willenbrock

Kptlt. Georg Lassen

K. Kpt. Adalbert Schnee

Kptlt. Joachim Schepke

Kptlt. Engelbert Endraß

Oblt. z. See Eduard Aust (listopad 1943 — październik 1944), Oblt. z. See Erich Käselau (październik 1944 — maj 1945),
- 54°21'N / 10°09'O, samozatopiony w Kiel, operacja „Regenbogen". Złomowany w 1947.

U 923
- (07.08.1943), 04.10.1943, 09.02.1945, 23. U-Fl. (BS),
- *Oblt. z. See Heinz Frömmer (październik 1943 — luty 1945),
- AO 54°31'N / 10°18'O, zatonął na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Kiel na skutek wejścia na minę, zginęła cała załoga (48 ludzi). Po wydobyciu **U 923** w 1953 okazało się, że na pokładzie znajdowała się żona dowódcy, czyli liczba zabitych wyniosła 49 osób.

U 924
- (25.09.1943), 20.11.1943, 01(03?).05.1945, 22. U-Fl. (S, listopad 1943 — luty 1945), 31. U-FL. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Hans Jürg Schild (listopad 1943 — maj 1945)
- 54°21'N / 10°09'O, samozatopiony w Kiel, operacja „Regenbogen". Złomowany w 1947. **U 924** brał udział w marcu 1945 w akcji ewakuacyjnej na Morzu Bałtyckim i przetransportował z Helu do Kiel 16 pomocników artylerii.

U 925
- (06.11.1943), 30.12.1943, 18(?).09.1944, 4. U-Fl. (BS, grudzień 1943 — lipiec 1944), 1. U-Fl. (B, sierpień — wrzesień 1944),
- *Oblt. z. See Helmuth Knoke (grudzień 1943 — wrzesień 1944),
- AE? ?°N / ?°W, zaginął na północnym Atlantyku w rejonie pomiędzy Islandią a wyspami Färöer (Wyspy Owcze), zginęła cała załoga (51 ludzi).

U 926
- (28.12.1943), 29.02.1944, 05.05.1945, 4. U-Fl. (BS, luty 1944 — marzec 1945), 11. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Eberhard von Wenden (luty — lipiec 1944), Oblt. z. See ? Roost (sierpień 1944 — luty 1945), Oblt. z. See Hellmut Rehren (luty — maj 1945),
- skreślony ze stanu floty w Bergen. W dniu 30.05.1945 przepłynął do Loch Ryan. W październiku 1948 przekazany Norwegii, gdzie pływał od 10.01.1949 jako ***Kya***. W marcu 1964 złomowany.

U 927
- (03.05.1944), 27.06.1944, 24.02.1945, 4. U-Fl. (BS, czerwiec 1944 — styczeń 1945), 11. U-Fl. (B, luty 1945),
- *Kptlt. Jürgen Ebert (czerwiec 1944 — luty 1945),
- BF 49°54'N / 04°45'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche na południowy wschód od Falmouth bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (47 ludzi).

U 928
- (15.04.1944), 11.07.1944, 30.05.1945, 4. U-Fl. (BS),
- Kptlt. Hellmut Stähler (lipiec 1944 — maj 1945),
- skapitulował w Bergen, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 951
- (14.10.1942),03.12.1942, 07.07.1943, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — maj 1943), 9. U-Fl. (B, czerwiec — lipiec 1943),
- *Oblt. z. See Kurt Pressel (grudzień 1942 — lipiec 1943),
- CF 37°40'N / 15°30'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny zachód od Przylądka Vincent bombami amerykańskich samolotów, zginęła cała załoga (46 ludzi).

U 952
- (14.10.1942), 10.12.1942, 06.08.1944, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — kwiecień 1943), 3. U-Fl. (B, maj 1943 — styczeń 1944), 29. U-Fl. (B, luty — sierpień 1944),
- Kptlt. Oskar Curio (grudzień 1942 — sierpień 1944),
- 43°07'N / 05°55'O, zniszczony na Morzu Śródziemnym w Tulonie podczas ataku bombowego amerykańskich samolotów.

U 953
- (28.10.1942), 17.12.1942, 29.05.1945, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — maj 1943), 3. U-Fl. (B, BF czerwiec 1943 — październik 1944), 33. U-Fl. (B, październik 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Karl Heinz Marbach (grudzień 1942 — wrzesień 1944), Oblt. z. See Herbert Werner (wrzesień 1944 — marzec 1945), Oblt. z. See Erich Steinbrink (marzec — maj 1945),
- skapitulował w Trondheim, następnie przepłynął do Scapa Flow. Był testowany przez Brytyjczyków. W czerwcu 1949 złomowany. W dniu 09.07.1943 podczas odpierania ataku lotniczego zginął jeden członek załogi, a dwóch odniosło rany.

U 954
- (28.10.1942), 23.12.1942, 19.05.1943, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — kwiecień 1943), 9. U-Fl. (B, maj 1943),
- *Kptlt. Odo Löwe (grudzień 1942 — maj 1943),
- AK 55°09'N / 35'18'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy wschód od Przylądka Farewell bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (47 ludzi). W składzie załogi znajdował się Oblt. z. See Peter Dönitz (syn dowódcy *Kriegsmarine* K. Dönitza; starszy syn, Ltn. z. See Klaus Dönitz zginął w dniu 14.05.1944 na jednym z *S-Bootów* — **S 141**).

U 955
- (13.11.1942), 31.12.1942, 07.06.1944, 5. U-Fl. (BS, grudzień 1942 — marzec 1944), 9. U-Fl. (B, kwiecień — czerwiec 1944),
- *Oblt. z. See Hans Heinrich Baden (grudzień 1942 — czerwiec 1944),
- CG 42°13'N / 08°30'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na północ od Przylądka Ortegal bombami brytyjskich samolotów, zginęło 50 członków załogi, jeden został uratowany.

U 956
- (14.11.1942), 06.01.1943, 13.05.1945, 5. U-Fl. (BS, styczeń — czerwiec 1943), 1. U-Fl. (B, lipiec — grudzień 1943), 11. U-Fl. (B, styczeń — wrzesień 1944), 13. U-Fl. (B, październik 1944 — maj 1945),
- Kptlt. Hans Dieter Mohs (styczeń 1943 — maj 1945),
- skapitulował wpływając do Loch Eriboll, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight". **U 956** zatopił w dniu 25.02.1944 na Morzu Arktycznym brytyjski niszczyciel ***Mahratta***.

U 957
- (21.11.1942), 07.01.1943, 21.10.1944, 5. U-Fl. (BS, styczeń — lipiec 1943), 3. U-Fl. (BB, sierpień — grudzień 1943), 11. U-Fl. (B, styczeń — wrzesień 1944), 13. U-Fl. (B, październik 1944),
- Oblt. z. See Franz Saar (styczeń 1943 — marzec 1944), Oblt. z. See Gerd Schaar (marzec — październik 1944),
- skreślony ze stanu floty w Trondheim na skutek uszkodzeń z dnia 19.10.1944 na Morzu Arktycznym w rejonie Lofotów (68°00'N / 15°00'O) w zderzeniu z lodem. **U 957** zdołał pomimo uszkodzeń powrócić do bazy. W dniu 29.05.1945 przepłynął do Loch Ryan, był w późniejszym czasie złomowany. Istnieje także wersja mówiąca o kolizji z niemieckim statkiem, a nie z lodem (?).

U 958
- (21.11.1942), 14.01.1943, 03.05.1945, 5. U-Fl. (BS, styczeń 1943 — lipiec 1944), 8. U-Fl. (B, sierpień 1944 — luty 1945), 5. U-Fl. (BB, luty — maj 1945),
- Kptl. Gerhard Groth (styczeń 1943 — kwiecień 1945), Oblt. z. See Friedrich Stege (kwiecień — maj 1945),
- 54°21'N / 10°10'O, samozatopiony w Kiel, operacja „Regenbogen". Złomowany w 1947. Inna wersja mówi o samozatopieniu na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Kiel i późniejszym wydobyciu **U 958** przez Brytyjczyków. W dniu 26.05.1944 podczas odpierania ataku lotniczego zginął jeden członek załogi, a dwóch odniosło rany.

U 959
- (03.12.1942), 21.01.1943, 02.05.1944, 5. U-Fl. (BS, styczeń 1943 — luty 1944), 13. U-Fl. (B, marzec — maj 1944),
- Oblt. z. See Martin Duppel (styczeń — lipiec 1943), *Oblt. z. See Friedrich Weitz (lipiec 1943 — maj 1944),
- AB 69°20'N / 00°20'W, zatopiony na Morzu Arktycznym na południowy wschód od wyspy Jan Mayen bombami samolotów pokładowych brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Fencer***; zginęła cała załoga (52 ludzi).

U 960
- (03.12.1942), 28.01.1943, 19.05.1944, 5. U-Fl. (BS, styczeń — lipiec 1943), 3. U-Fl. (B, sierpień 1943 — maj 1944),
- Oblt. z. See Günther Heinrich (styczeń 1943 — maj 1944),
- CH 37°20'N / 01°35'O, zatopiony na Morzu Śródziemnym na północny zachód od Algieru bombami głębinowymi oraz ogniem dział pokładowych amerykańskich niszczycieli ***Ludlow***, ***Niblack*** i bombami brytyjskiego samolotu, zginęło 31 członków załogi., 20 członków załogi dostało się do niewoli. **U 960** został zatopiony bezpośrednio po przejściu Cieśniny Gibraltarskiej na Morze Śródziemne (operacja pod kryptonimem „Monstrous 2") w trakcie ataku na zespół ośmiu niszczycieli. Na atakowanym przez **U 960** niszczycielu ***Ellyson*** znajdowali się członkowie załogi zatopionego **U 616**. W dniu 27.03.1944 podczas odpierania ataku lotniczego zostało rannych dziesięciu członków załogi.

U 961
- (17.12.1942), 04.02.1943, 29.03.1944, 5. U-Fl. (BS),
- *Oblt. z. See Klaus Fischer (luty 1943 — marzec 1944),
- AF 64°31'N / 03°19'W, zatopiony na Morzu Arktycznym na wschód od Islandii bombami głębinowymi brytyjskiego sloopa ***Starling***, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 962
- (17.12.1942), 11.02.1943, 08.04.1944, 4. U-Fl. (BS, luty 1943 — lipiec 1944), 7. U-Fl. (B, sierpień 1943 — kwiecień 1944),
- *Oblt. z. See Ernst Liesberg (luty 1943 — kwiecień 1944),
- BE 45°43'N / 19°57'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północny zachód od Przylądka Finisterre bombami głębinowymi brytyjskich sloopów ***Crane*** oraz ***Cygnet***, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 963
- (30.12.1943), 17.02.1943, 20.05.1945, 5. U-Fl. (BS, luty — lipiec 1943), 1. U-Fl. (B, sierpień 1943 — październik 1944), 11. U-Fl. (B, listopad 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Karl Boddenberg (z przerwą luty 1943 — grudzień 1944), Oblt. z. See Werner Müller (sierpień 1944), Oblt. z. See Rolf Werner Wentz (grudzień 1944 — maj 1945),
- CG 39°36'N / 09°05'W, samozatopiony (wyrzucony na brzeg) o godzinie 10:00 na północnym Atlantyku w rejonie Przylądka Nazaré na południe od Figuiera da Foz (Portugalia), cała załoga (48 ludzi) została internowana. W dniu 13.08.1944 zginął jeden członek załogi (w trakcie zanurzenia alarmowego).

U 964
- (30.12.1942), 18.02.1943, 16.10.1943, 5. U-Fl. (BS, luty — wrzesień 1943), 6. U-Fl. (B, październik 1943),
- *Oblt. z. See Emmo Hummerjohann (luty — październik 1943),
- AK 57°27'N / 28°17'W, zatopiony o godzinie 19:30 na północnym Atlantyku na południowy zachód od Islandii bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (47 ludzi).

U 965
- (14.01.1943), 25.02.1943, 27.03.1945, 5. U-Fl. (BS, luty — grudzień 1943), 11. U-Fl. (B, styczeń — wrzesień 1944), 13. U-Fl. (B, październik 1944 — marzec 1945),
- Kptlt. Klaus Ohling (luty 1943 — czerwiec 1944), *Oblt. z. See Günter Unverzagt (czerwiec 1944 — marzec 1945),
- AM 58°34'N / 05°46'W, zatopiony na północnym Atlantyku na północ od Szkocji bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela eskortowego ***Conn***, zginęła cała załoga (51 lub 53? ludzi). W dniu 20.07.1944 w trakcie odpierania ataku lotniczego zginął jeden członek załogi i jeden został ranny. Podobnie w dniu 22.08.1944 zginęło trzech członków załogi, a ośmiu odniosło rany.

U 966
- (14.01.1943), 04.03.1943, 10.11.1943, 5. U-Fl. (BS, marzec — lipiec 1943), 9. U-Fl. (B, sierpień — listopad 1943),
- Oblt. z. See Eckehard Wolf (marzec — listopad 1943),
- BF 44°??'N / 08°30'W, zatopiony o godzinie 08:00 na wodach Zatoki Biskajskiej w pobliżu Przylądka Ortegal bombami czeskich i amerykańskich samolotów, zginęło ośmiu członków załogi, reszta członków załogi została uratowana przez hiszpańskich rybaków i następnie internowana w Hiszpanii do lipca 1945.

U 967
- (28.01.1943), 11.03.1943, 19(11?).08.1944, 5. U-Fl. (BS, marzec — wrzesień 1943), 6. U-Fl. (B, październik 1943 — luty 1944), 29. U-Fl. (B, marzec — sierpień 1944),
- Oblt. z. See Herbert Loeder (marzec 1943 — marzec 1944), F. Kpt. Albrecht Brandi (kwiecień — lipiec 1944), Oblt. z. See Heinz Eugen Eberbach (lipiec — sierpień 1944),
- 43°07'N / 05°55'O, samozatopiony na Morzu Śródziemnym w Tulonie. Został uszkodzony w dniu [illegible]

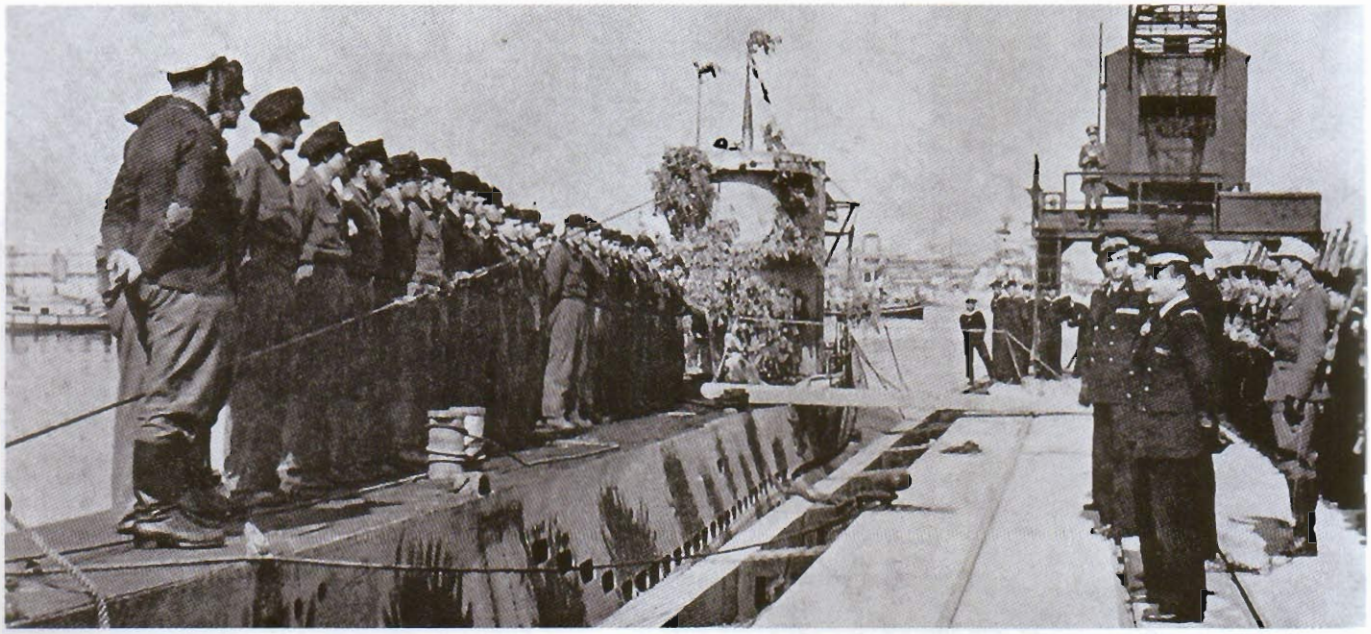

Powrót *Uboota* do jednej z włoskich baz.

(kol. R. Kuglera)

w Tulonie podczas ataku bombowego amerykańskich samolotów, zginęło dwóch członków załogi. **U 967** zatopił w dniu 05.05.1944 na Morzu Śródziemnym amerykański niszczyciel ***Fechteler***. W dniu 12.10.1943 zginął jeden członek załogi (wypadł za burtę).

U 968

- (28.01.1943), 18.03.1943, 19(16?).05.1945, 5. U-Fl. (BS, marzec 1943 — luty 1944), 13. U-Fl. (B, marzec 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Otto Westphalen (marzec 1943 — maj 1945),
- skapitulował wpływając do Loch Eriboll, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight". W nocy z 18 na 19.07.1944 podczas odpierania ataku lotniczego zginął jeden członek załogi, a sześciu odniosło rany (atakujący samolot został strącony).

U 969

- (11.02.1943), 24.03.1943, 06.08.1944, 5. U-Fl. (BS, marzec — wrzesień 1943), 7. U-Fl. (B, październik 1943 — luty 1944), 29. U-Fl. (B, marzec — sierpień 1944),
- Oblt. z. See Max Dobbert (marzec 1943 — sierpień 1944),
- 43°07'N / 05°55'O, zniszczony na Morzu Śródziemnym w Tulonie podczas ataku bombowego amerykańskich samolotów.

U 970

- (11.02.1943), 25.03.1943, 08(07?).06.1944, 5. U-Fl. (BS, marzec 1943 — luty 1944), 3. U-Fl. (B, marzec — czerwiec 1944),
- Kptlt. Hans Heinrich Ketels (marzec 1943 — czerwiec 1944),
- BF 45°15'N / 04°10'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na północ od El Ferrol bombami brytyjskiego samolotu, zginęło 38 członków załogi, 14 członków załogi zostało uratowanych przez łódź latającą typu **Do 24T** (oznaczenie kodowe W4+EH) w dniu 09.06.1944.

U 971

- (22.02.1943), 01.04.1943, 24.06.1944, 5. U-Fl. (BS, kwiecień 1943 — maj 1944), 3. U-Fl. / F. d. U. Mitte (B, czerwiec 1944),
- Oblt. z. See Walter Zepelin (kwiecień 1943 — czerwiec 1944),
- BF 49°01'N / 05°35'W, zatopiony o godzinie 19:17 na wodach Kanału La Manche na południe od Landsend bombami głębinowymi kanadyjskiego niszczyciela ***Haida***, brytyjskiego niszczyciela ***Eskimo*** oraz bombami czeskiego samolotu, zginął jeden (2?) członek załogi.

U 972

- (22.02.1943), 08.04.1943, 01(?).01.1944, 5. U-Fl. (BS, kwiecień — listopad 1943), 6. U-Fl. (B, grudzień 1943 — styczeń 1944),
- *Oblt. z. See Klaus Dietrich König (kwiecień 1943 — styczeń 1944),
- ?°N / ?°W, zaginął na północnym Atlantyku, zginęła cała załoga (49 lub 50? ludzi). Ostatni meldunek radiowy **U 972** nadał w dniu 15.12.1943.

U 973

- (10.03.1943), 15.04.1943, 06.03.1944, 5. U-Fl. (BS),
- *Oblt. z. See Klaus Paepenmöller (kwiecień 1943 — marzec 1944),
- AB 70°04'N / 05°48'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny zachód od Narviku rakietami samolotów pokładowych ***Swordfish*** brytyjskiego lotniskowca eskortowego ***Chaser***, zginęło 51 członków załogi, a dwóch dostało się do niewoli.

U 974

- (11.03.1943), 22.04.1943, 19.04.1944, 5. U-Fl. (BS, kwiecień — październik 1943), 7. U-Fl. (B, listopad 1943 — kwiecień 1944),
- Oblt. z. See Joachim Zaubitzer (kwiecień — listopad 1943), Oblt. z. See Heinz Wolff (listopad 1943 — kwiecień 1944),
- AN 59°08'N / 05°23'O, zatopiony o godzinie 07:10 na Morzu Północnym w rejonie Stavangeru torpedami norweskiego okrętu podwodnego ***Ula***, zginęło 42 członków załogi, dziewięciu członków załogi zostało uratowanych.

U 975

- (24.03.1943), 29.04.1943, 29.05.1945, 5. U-Fl. (BS, kwiecień 1943 — styczeń 1944), 3. U-Fl. / F. d. U. Mitte (B, styczeń — lipiec 1944), 23. U-Fl. (BS, lipiec 1944 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, BM, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Hans Joachim Ebersbach (kwiecień — listopad 1943), Oblt. z. See Paul Frerks (listopad 1943 — marzec 1944), Oblt. z. See Hubert Jeschke (marzec — lipiec 1944), Oblt. z. See Walter Ernst Koch (lipiec 1944 — kwiecień 1945), Kptlt. Wilhelm Brauel (kwiecień — maj 1945),
- skapitulował w Horten, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 976

- (25.03.1943), 05.05.1943, 25.03.1944, 5. U-Fl. (BS, maj — październik 1943), 7. U-Fl. (B, listopad 1943 — marzec 1944),
- Oblt. z. See Raimund Tiesler (maj 1943 — marzec 1944),
- BF 46°48'N / 02°43'W, został zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na południowy zachód od St. Nazaire bronią pokładową brytyjskich samolotów, zginęło czterech członków załogi *Uboota*.

U 977

- (31.03.1943), 06.05.1945, 17(18?).08.1945, 5. U-Fl. (BS, maj — wrzesień 1943), 21. U-Fl. (S, październik 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, B, marzec — maj 1945),
- Kptlt. Hans Leilich (maj 1943 — marzec 1945), Oblt. z. See Heinz Schäffer (marzec — sierpień 1945),
- 38°01'S / 57°32'W, skapitulował na południowym Atlantyku wpływając do Mar del Plata (Argentyna). Został internowany, następnie przekazany do USA (przepłynął do Bostonu). Zatopiony 13.11.1946 na północnym Atlantyku w pobliżu Przylądka Cod podczas testów torpedowych przez amerykański okręt podwodny ***Atule***. **U 977** znajdował się w początku maja 1945 w rejsie bojowym z bazy w Norwegii i po ogłoszeniu kapitulacji podjął dalszą drogę do Argentyny. Płynął bez przerwy przez 66 dni na *Schnorchlu*. W „nagrodę" załoga **U 977** była trzymana przez rok w niewoli, co i tak było lepsze od 10 lat radzieckiego łagru dla innych członków załóg *Ubootów*. **U 977** był ostatnią pływającą jednostką pod flagą *Kriegsmarine*.

U 978

- (01.04.1943), 12.05.1943, 29.05.1945, 5. U-Fl. (BS, maj 1943 — lipiec 1944), 11. U-Fl. (B, sierpień 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Günther Pulst (maj 1943 — maj 1945),
- skapitulował w Trondheim, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 979

- (15.04.1943), 20.05.1943, 24.05.1945, 5. U-Fl. (BS, maj 1943 — lipiec 1944), 9. U-Fl. (B, sierpień — październik 1944), 11. U-Fl. (B, październik 1944 — maj 1945),
- Kptlt. Johannes Meermeier (maj 1943 — maj 1945),
- AN 54°38'N / 08°23'O, samozatopiony na Morzu Północnym w pobliżu wyspy Amrum. **U 979** znajdował się w momencie kapitulacji w trakcie rejsu bojowego i nie stosując się do niej przepłynął przez Cieśninę Duńską i Morze Północne w pobliże wybrzeża Schleswig Holstein, gdzie wszedł na mieliznę w rejonie wyspy Amrum i załoga wysadziła go w powietrze. Postępowanie załogi pasowało do nazwy dla **U 979**, która brzmiała *U-Rasputin* oraz *U-Rammler*.

U 980

- (15.04.1943), 27.05.1943, 11.06.1944, 5. U-Fl. (BS, maj 1943 — maj 1944), 7. U-Fl. / F. d. U. Mitte (B, czerwiec 1944),
- *Kptlt. Hermann Dahms (maj 1943 — czerwiec 1944),
- AF 63°07'N / 00°26'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na północny zachód od Bergen bombami kanadyjskich samolotów, zginęła cała załoga (52 ludzi).

U 981

- (29.04.1943), 03.06.1943, 12.08.1944, 5. U-Fl. (BS, czerwiec — listopad 1943), 6. U-Fl. (B, grudzień 1943 — sierpień 1944),
- Oblt. z. See Günther Keller (czerwiec — sierpień 1944),
- BF 45°41'N / 01°25'W, zatopiony o godzinie 06:00 na wodach Zatoki Biskajskiej w pobliżu La Rochelle bombami brytyjskiego samolotu, zginęło 12 członków załogi, reszta załogi została uratowana. **U 981** był w trakcie ataku samolotu uszkodzony po wcześniejszym wejściu na minę.

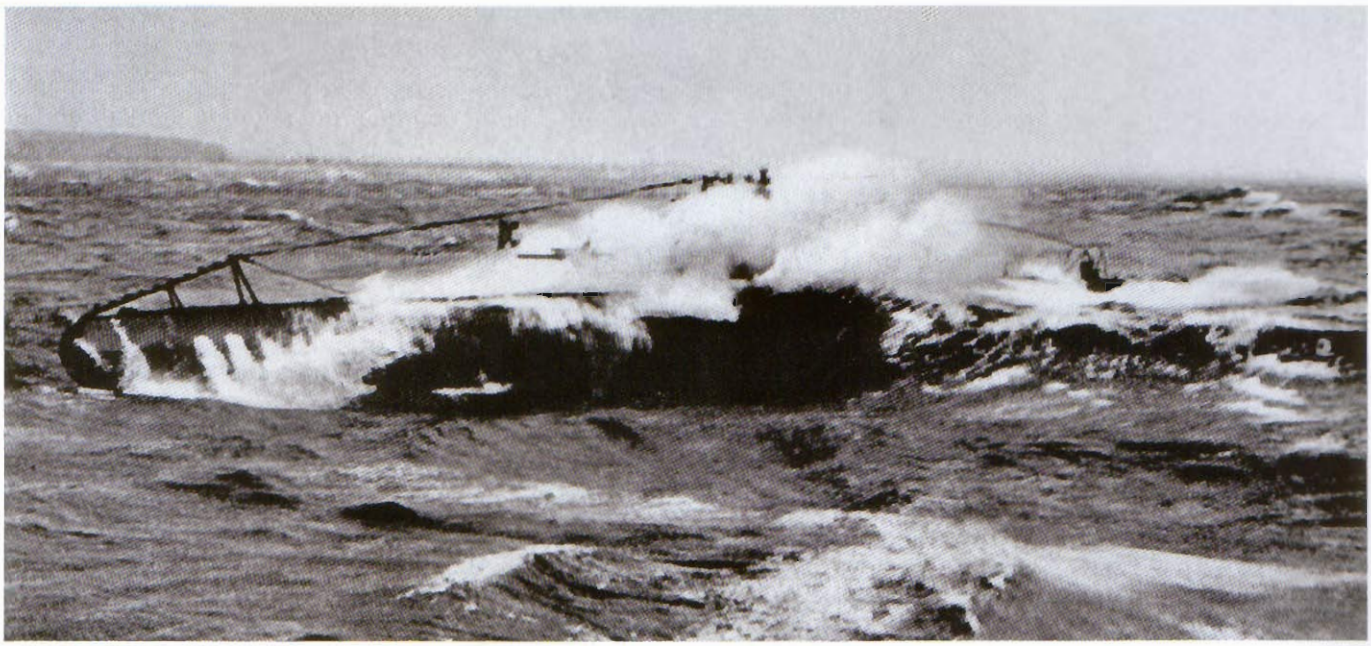

***Uboot* typu „VII" w trakcie rejsu bojowego na wzburzonych wodach Północnego Atlantyku.**

(kol. Autora)

U 982

- (29.04.1943), 10.06.1943, 09.04.1945, 5. U-Fl. (BS, czerwiec 1943 — styczeń 1944), 6. U-Fl. (B, luty — czerwiec 1944), 6. U-Fl. / F. d. U. Mitte (B, czerwiec — lipiec 1944), 24. U-Fl. (BS, lipiec 1944 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — kwiecień 1945),
- Oblt. z. See Edmund Grochowiak (czerwiec 1943 — kwiecień 1944),
  Oblt. z. See Ernst Werner Schwirley (kwiecień — lipiec 1944),
  Oblt. z. See Curt Hartmann (lipiec 1944 — kwiecień 1945),
- 53°33'N / 09°59'O, zniszczony o godzinie 14:00 w Hamburgu podczas ataku bombowego amerykańskich samolotów.

U 983

- (12.05.1943), 16.06.1943, 08.09.1943, 5. U-Fl. (BS),
- Ltn. z. See Hans Reimers (czerwiec — wrzesień 1943),
- AO 54°56'N / 17°14'O, zatonął na Morzu Bałtyckim na północ od Łeby na skutek kolizji z **U 988**, zginęło pięciu członków załogi, reszta została uratowana.

U 984

- (12.05.1943), 17.06.1943, 20.08.1944, 5. U-Fl. (BS, czerwiec 1943 — lipiec 1944), 9. U-Fl. (B, sierpień 1944),
- *Oblt. z. See Heinz Sieder (czerwiec 1943 — sierpień 1944),
- BF 48°16'N / 05°33'W, zatopiony na wodach Zatoki Biskajskiej na zachód od Brestu bombami głębinowymi kanadyjskich niszczycieli ***Chaudière***, ***Kootenay*** oraz ***Ottawa***, zginęła cała załoga (45 ludzi).

U 985

- (20.05.1943), 24.06.1943, 15.11.1944, 5. U-Fl. (BS, czerwiec — grudzień 1943), 7. U-Fl. (B, styczeń — listopad 1944),
- Kptlt. Horst Keßler (czerwiec 1943 — kwiecień 1944),
  Kptlt. Heinz Wolff (kwiecień — listopad 1944),
- 58°09'N / 08°00'O, skreślony ze stanu floty w Kristiansand na skutek uszkodzeń z dnia 23.10.1944 na Morzu Północnym w rejonie Lister po wejściu na minę. Dnia 29.05.1945 przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 986

- (20.05.1943), 01.07.1943, 17.04.1944, 5. U-Fl. (BS, lipiec 1943 — luty 1944), 6. U-Fl. (B, marzec — kwiecień 1944),
- *Oblt. z. See Karl Ernst Kaiser (lipiec 1943 — kwiecień 1944),
- BE 50°09'N / 12°51'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południowy zachód od Irlandii bombami głębinowymi amerykańskiego trałowca ***Swift*** oraz ścigacza okrętów podwodnych **PC 619**, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 987

- (02.06.1943), 08.07.1943, 15.06.1944, 5. U-Fl. (BS, lipiec 1943 — luty 1944), 1. U-Fl. / F. d. U. Mitte (B, marzec — maj 1944), 11. U-Fl. (B, czerwiec 1944),
- *Oblt. z. See Hilmar Schreyer (lipiec 1943 — czerwiec 1944),
- AF 68°01'N / 05°08'O, zatopiony na Morzu Arktycznym na zachód od Narviku torpedami brytyjskiego okrętu podwodnego ***Satyr***, zginęła cała załoga (52 ludzi).

U 988

- (03.06.1943), 15.07.1943, 29.06.1944, 5. U-Fl. (BS, lipiec 1943 — maj 1944), 7. U. Fl. (B, czerwiec 1944),
- *Oblt. z. See Erich Dobberstein (lipiec 1943 — czerwiec 1944),
- BF 49°37'N / 03°41'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche na zachód od Guernsey bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Cooke***, ***Domett***, ***Duckworth***, ***Essington*** oraz bombami brytyjskich samolotów, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 989

- (16.06.1943), 22.07.1943, 14.02.1945, 5. U-Fl. (BS, lipiec 1943 — styczeń 1944), 9. U-Fl. (B, luty — wrzesień 1944), 33. U-Fl. (B, październik 1944 — luty 1945),
- *Kptlt. Hardo Rodler von Roithberg (lipiec 1943 — luty 1945),
- AF 61°36'N / 01°35'W, został zatopiony na Morzu Arktycznym w rejonie wysp Färöer bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Bayntun***, ***Brasithwaite*** oraz fregat ***Loch Dunvegan*** i ***Loch Eck***, 47 członków załogi poniosło śmierć.

U 990

- (16.06.1943), 28.07.1943, 25.05.1944, 5. U-Fl. (BS, lipiec — grudzień 1943), 11. U-Fl. (B, styczeń — maj 1944),
- Kptlt. Hubert Nordheimer (lipiec 1943 — maj 1944),
- AF 65°05'N / 07°28'O, zatopiony o godzinie 07:35 na Morzu Arktycznym na zachód od Bodö bombami brytyjskich samolotów, zginęło 20 członków załogi, 32 (?) członków załogi zostało uratowanych. W akcji ratunkowej brał udział *V-Boot* **5901**.

U 991

- (24.06.1943), 29.07.1943, 29.05.1945, 5. U-Fl. (BS, lipiec 1943 — sierpień 1944), 11. U-Fl. (B, wrzesień 1944 — maj 1945),
- Kptlt. Diethelm Balke (lipiec 1943 — maj 1945),
- skapitulował w Bergen, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 992

- (24.06.1943), 02.08.1943, 19.05.1945, 5. U-Fl. (BS, sierpień 1943 — luty 1944), 3. U-Fl. (BB, marzec — maj 1944), 11. U-Fl. (B, czerwiec — wrzesień 1944), 13. U-Fl. (B, październik 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Hans Falke (sierpień 1943 — maj 1945),
- skapitulował w Narviku, następnie przepłynął do Loch Eriboll i ostatecznie do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight". Załoga **U 992** miała bardzo nietypową maskotkę, czyli 53 członka załogi, którym był czarny warchlak. Miał on swoją kojcę i nazywany był imieniem Sonia. Gdy stał się z czasem nieco większy (ca 120 kg) i miał problemy z przejściem przez luk, ku ogólnemu żalowi załogi Sonia została odstawiona na ląd w bazie w Stavanger.

U 993

- (05.07.1943), 19.08.1943, 04.10.1944, 5. U-Fl. (BS, sierpień 1943 — luty 1944), 3. U-Fl. (B, marzec — październik 1944),
- Oblt. z. See Kurt Hilbig (sierpień 1943 — wrzesień 1944),
  Oblt. z. See Karl Heinz Steinmetz (wrzesień — październik 1944),
- 60°24'N / 05°19'O, zatopiony o godzinie 09:30 w Bergen na terenie stoczni Laksevaag bombami brytyjskich samolotów bombowych, zginęło dwóch (4?) członków załogi. Został wydobyty przez Norwegów i następnie złomowany. W dniu 12.06.1944 podczas odpierania ataku lotniczego zginął jeden członek załogi a jeden został ranny.

U 994

- (06.07.1943), 02.09.1943, 29.05.1945, 5. U-Fl. (BS, wrzesień 1943 — maj 1944), 7. U-Fl. (B, czerwiec — lipiec 1944), 5. U-Fl. (BS, lipiec — wrzesień 1944), 11. U-Fl. (BB, sierpień — październik 1944), 13. U-Fl. (BB, listopad 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Wolf Ackermann (wrzesień 1943 — marzec 1944),
  Oblt. z. See Volker Melzer (kwiecień 1944 — maj 1945),
- skapitulował w Trondheim, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight". Dnia 17.07.1944 został uszkodzony w ataku lotniczym i przez dwa miesiące był remontowany. W dniu 17.07.1944 podczas odpierania ataku lotniczego zostało rannych pięciu członków załogi.

U 1051

- (03.02.1944), 04.03.1944, 26.01.1945, 5. U-Fl. (BS, marzec — grudzień 1944), 11. U-Fl. (B, styczeń 1945),
- *Oblt. z. See Heinrich von Holleben (marzec 1944 — styczeń 1945),
- AM 53°39'N / 05°23'W, zatopiony na wodach Kanału St. Georg (Kanał Świętego Jerzego) bombami głębinowymi i taranowaniem brytyjskich niszczycieli eskortowych ***Fylmer***, ***Bentinck***, ***Calder*** oraz ***Manners***, zginęła cała załoga (47 lub 48? ludzi). Inne źródła podają, że zatopienia dokonały brytyjskie fregaty ***Bligh***, ***Keats*** oraz ***Tyler*** (?).

U 1052

- (16.12.1943), 20.01.1944, 29.05.1945, 5. U-Fl. (BS, styczeń — czerwiec 1944), U. Abw. S. (S, lipiec 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Friedrich Weidner (styczeń — lipiec 1944),
  Oblt. z. See Günther Scholz (lipiec 1944 — maj 1945),
- skapitulował w Bergen, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 1053

- (17.01.1944), 12.02.1944, 15.02.1945, 5. U-Fl. (BS, luty — październik 1944), 11. U-Fl. (B, listopad 1944 — luty 1945),

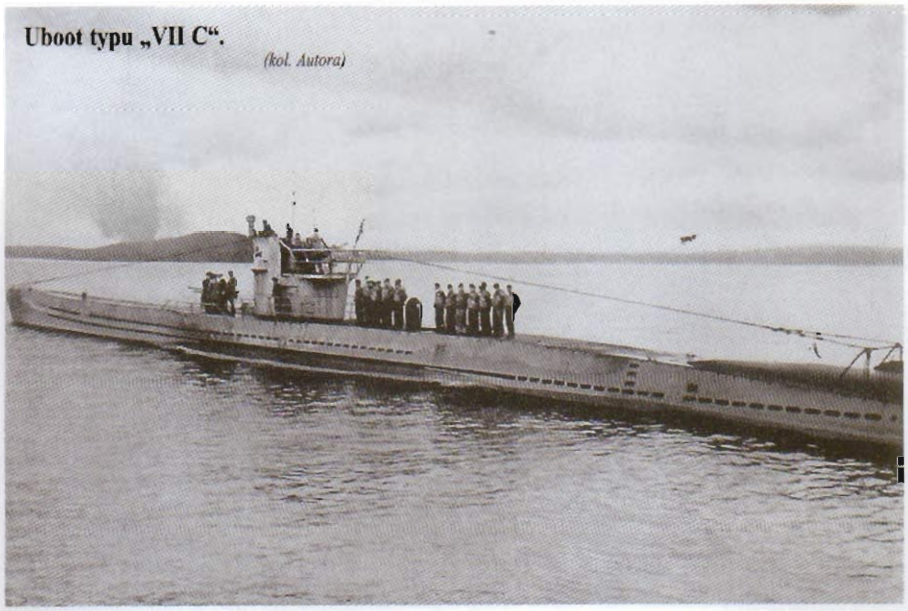

Uboot typu „VII C".
(kol. Autora)

- *Oblt. z. See Helmut Lange (luty 1944 — luty 1945),
- AN 60°22'N / 05°10'O, zatonął na Morzu Arktycznym w rejonie Bergen podczas próby głębokiego zanurzenia, zginęła cała załoga (45 lub 44? lub 54? ludzi)

U 1054

- (24.02.1944), 25.03.1944, 16.09.1944, 5. U-Fl. (BS),
- Kptlt. Wolfgang Riekeberg (marzec — wrzesień 1944),
- skreślony ze stanu floty w Kiel na skutek uszkodzeń po kolizji na Morzu Bałtyckim w rejonie Helu ze statkiem szpitalnym ***Peter Wessel***. Po zakończeniu II WŚ stał się brytyjską zdobyczą wojenną i został złomowany.

U 1055

- (09.03.1944), 08.04.1944, 30.04.1945, 5. U-Fl. (BS, kwiecień — listopad 1944), 11. U-Fl. (B, BM, grudzień 1944 — kwiecień 1945),
- *Oblt. z. See Rudolf Meyer (kwiecień 1944 — kwiecień 1945),
- BF 48°??'N / 06°30'W, zatopiony na północnym Atlantyku na zachód od Brestu bombami amerykańskich samolotów, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 1056

- (30.03.1944), 29.04.1944, 05.05.1945, 5. U-Fl. (BS),
- Oblt. z. See Rudolf Schwarz (kwiecień 1944 — styczeń 1945),
  Oblt. z. See Gustav Schröder (styczeń — maj 1945),
- ?°N / ?°O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Gelting. W 1947 (?) był złomowany.

U 1057

- (20.04.1944), 20.05.1944, 10.05.1945, 5. U-Fl. (BS, maj 1944 — kwiecień 1945, B, kwiecień — maj 1945),
- Oblt. z. See Günter Lüth (maj 1944 — maj 1945),
- skreślony ze stanu floty w Bergen (inne źródła podają informację o wpłynięciu w tym dniu do Bergen?). W dniu 30.05.1945 przepłynął do Loch Ryan. W listopadzie 1945 r. przekazany jako zdobycz wojenna do ZSRR, gdzie pływał jako **S 80**.

U 1058

- (11.04.1944), 10.06.1944, 10.05.1945, 5. U-Fl. (BS, czerwiec — grudzień 1944), 11. U-Fl. (styczeń — maj 1945),
- Oblt. z. See Hermann Bruder (czerwiec 1944 — maj 1945),
- skapitulował wpływając do Loch Foyle. W listopadzie 1945 został przekazany jako zdobycz wojenna do ZSRR, gdzie pływał jako **S 82**.

U 1101

- (15.09.1943), 10.11.1943, 05.05.1945, 22. U-Fl. (BS, listopad 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (B, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Rudolf Dübler (listopad 1943 — maj 1945),
- AO ?°N / ?°O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Gelting, operacja „Regenbogen".

U 1102

- (15.01.1944), 22.02.1944, 23.06.1945, 31. U-Fl. (BS, luty — maj 1944), skreślony ze stanu floty w dniu 12.05.1944 w Königsbergu, U. Abw. S. (S, wrzesień 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Bernhard Schwarting (luty — maj 1944),
  Oblt. z. See Erwin Sell (sierpień 1944 — maj 1945),
- skapitulował w Kiel, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 1131

- (??.??.1944), 20.05.1944, 01.04.1945, 5. U-Fl. (BS),
- Oblt. z. See Günter Fiebig (maj 1944 — kwiecień 1945),
- 53°32'N / 09°32'O, samozatopiony w Hamburg Finkenwärder na skutek uszkodzeń bombami brytyjskich samolotów. W dniu 29.03.1945 został uszkodzony w Kiel podczas ataku brytyjskich samolotów.

U 1132

- (??.??.1944), 24.06.1944, 05(04?).05.1945, 5. U-Fl. (BS, czerwiec 1944 — styczeń 1945), 31. U-Fl. (BS, styczeń — maj 1945),
- Oblt. z. See Walter Koch (czerwiec 1944 — maj 1945),
- AO ?°N / ?°O, samozatopiony o godzinie 22:00 na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Kupfermühle, operacja „Regenbogen".

U 1161

- (08.05.1943), 25.08.1943, 05(04?).05.1945, 24. U-Fl. (S, wrzesień 1943 — styczeń 1945), 18. U-Fl. (BS, styczeń — luty 1945), 5. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Karl Heinz Raabe (sierpień 1943 — styczeń 1945),
  Kptlt. Bruno Schwalbach (styczeń — maj 1945),
- AO ?°N / ?°O, samozatopiony o godzinie 22:00 na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Kupfermühle w rejonie Flensburga, operacja „Regenbogen". **U 1161** został oddany do służby w marynarce wojennej Włoch jako **S 8** (w zamian za włoskie transportowe okręty podwodne używane do transportu surowców strategicznych na trasie pomiędzy portami wschodniej Azji a Niemiec). Po kapitulacji Włoch został 08.09.1943 przejęty przez *Kriegsmarine*.

U 1162

- (29.05.1943), 15.09.1943, 05.05.1945, 24. U-Fl. (BS, wrzesień 1943 — styczeń 1945), 18. U-Fl. (BS, styczeń — luty 1945), 5. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Dietrich Sachse (wrzesień — grudzień 1943),
  Oblt. z. See Erich Krempl (grudzień 1943 — styczeń 1945),
  Kptlt. Klaus Euler (styczeń — kwiecień 1945),
  Kptlt. Hans Heinrich Ketels (kwiecień — maj 1945),
- AO ?°N / ?°O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Gelting. **U 1162** miał być wcielony do służby w marynarce wojennej Włoch (w zamian za włoskie transportowe okręty podwodne używane do transportu surowców strategicznych na trasie pomiędzy portami wschodniej Azji a Niemiec). W skutek kapitulacji Włoch wcielony do służby w *Kriegsmarine*.

U 1191

- (06.07.1943), 09.09.1943, 25.06.1944, 8. U-Fl. (BS, wrzesień 1943 — kwiecień 1944), 7. U-Fl. (B, maj — czerwiec 1944),
- *Oblt. z. See Peter Grau (wrzesień 1943 — czerwiec 1944),
- BF 50°03'N / 02°59'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche na południowy wschód od Torquary bombami głębinowymi brytyjskich niszczycieli eskortowych *Affleck* oraz ***Balfour***, zginęła cała załoga (50 ludzi).

U 1192

- (16.07.1943), 23.09.1943, 03.05.1945, 8. U-Fl. (BS, wrzesień 1943 — kwiecień 1944), 7. U-Fl. (B, maj — lipiec 1944), 24. U-Fl. (BS, sierpień 1944 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Herbert Zeißler (wrzesień 1943 — lipiec 1944),
  Oblt. z. See Erich Jewinski (lipiec — grudzień 1944),
  Oblt. z. See Karl Heinz Meenen (grudzień 1944 — maj 1945),
- 54°19'N / 10°10'O, samozatopiony w Kiel, operacja „Regenbogen". W kwietniu 1945 r. został uszkodzony w Hamburgu podczas ataku amerykańskich samolotów bombowych.

U 1193

- (05.08.1943), 07.10.1943, 05.05.1945, 24. U-Fl. (BS z przerwą, październik 1943 — luty 1945), 8. U-Fl. (czerwiec — sierpień 1944), 31. U-Fl. (BS, B, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Joachim Guse (październik 1943 — maj 1945),
- AO ?°N / ?°O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Gelting, operacja „Regenbogen".

U 1194

- (05.08.1943), 21.10.1943, 23.06.1945, 22. U-Fl. (S, październik 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Gerhard Nolte (październik 1943 — październik 1944),
  Oblt. z. See Karl Heinz Laudahan (październik — listopad 1944),
  Oblt. z. See Herbert Zeißler (listopad 1944 — maj 1945),
- skapitulował w Wilhelmshaven, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 1195

- (02.09.1943), 04.11.1943, 07(06?).04.1945, 21. U-Fl. (S, listopad — grudzień 1943), 24. U-Fl. (BS, styczeń — październik 1944), 5. U-Fl. (BS, listopad — grudzień 1944), 11. U-Fl. (B, styczeń — kwiecień 1945),
- Oblt. z. See Karl Heinz Schröter (listopad 1943 — październik 1944),
  *Kptlt. Ernst Cordes (listopad 1944 — kwiecień 1945),
- BF 50°33'N / 00°55'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche na południe od redy w Spithead bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Watchman***, śmierć poniosło 32 (31?) członków załogi, 18 członków załogi dostało się do niewoli. Brytyjczycy próbowali w kwietniu 1945 r. bez powodzenia wydobyć **U 1195**.

U 1196

- (02.09.1943), 18.11.1943, 03.05.1945, 21. U-Fl. (S, listopad 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Wilhelm Brand (listopad 1943 — luty 1944),
  Oblt. z. See René Ballert (luty 1944 — maj 1945),
- AO 53°58'N / 10°53'O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na redzie portu w Travemünde, operacja „Regenbogen". Niektóre źródła podają, że w sierpniu 1944 nastąpiła eksplozja torpedy na pokładzie i **U 1196** został wycofany ze służby (?).

U 1197

- (30.09.1943), 02.12.1943, 24.06.1945, 21. U-Fl. (S, grudzień 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — kwiecień 1945),
- Oblt. z. See Heinz Baum (grudzień 1943 — marzec 1944),
  Oblt. z. See Kurt Lau (marzec 1944 — kwiecień 1945),
- skapitulował w Wilhelmshaven, następnie przepłynął do Loch Ryan (?). Zatopiony w operacji „Deadlight". W dniu 25.04.1945 został wycofany ze służby na skutek uszkodzeń bombami brytyjskich samolotów otrzymanych na Morzu Północnym na wodach Zatoki Helgoland w rejonie ujścia rzeki Weser. W lutym 1945 brał udział w akcji ewakuacyjnej na Morzu Bałtyckim i przetransportował z Pillau do Kiel 41 uciekinierów cywilnych. Przewiózł także 15 uciekinierów z Helu do Rostock.

U 1198

- (30.09.1943), 09.12.1943, 24.06.1945, 21. U-Fl. (S, grudzień 1943 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Gerhard Peters (grudzień 1943 — maj 1945),
- skapitulował w Wilhelmshaven, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 243 (typ „VII C") w dniu 8 lipca 1944 r. na wodach Zatoki Biskajskiej podczas ataku brytyjskich samolotów, które ostatecznie go zatopiły.

(kol. Autora)

U 1199

- (12.10.1943), 23.12.1943, 21.01.1945, 8. U-Fl. (BS, grudzień 1943 — sierpień 1944), 1. U-Fl. (B, sierpień — październik 1944), 11. U-Fl. (B, listopad 1944 — styczeń 1945),
- *Kptlt. Rolf Nollmann (grudzień 1943 — styczeń 1945),
- BF 49°57'N / 05°42'W, zatopiony na wodach Kanału La Manche w rejonie Wysp Scilly bombami głębinowymi brytyjskiego niszczyciela ***Icarus*** oraz korwety ***Mignonette***, zginęło 48 członków załogi, a jeden dostał się do niewoli.

U 1200

- (04.11.1943), 05.01.1944, 11.11.1944, 8. U-Fl. (BS, styczeń — sierpień 1944), 11. U-Fl. (B, wrzesień — listopad 1944),
- *Oblt. z. See Heinrich Mangels (styczeń — listopad 1944),
- BF 50°24'N / 09°10'W, zatopiony na północnym Atlantyku na południe od Irlandii bombami głębinowymi brytyjskich korwet ***Lancaster Castle***, ***Kenilworth Castle***, ***Pevensey Castle*** oraz ***Portchester Castle***, zginęła cała załoga (53 lub 52? ludzi).

U 1201

- (04.11.1943), 13.01.1944, 03.05.1945, 8. U-Fl. (BS, styczeń — czerwiec 1944), 21. U-Fl. (S, lipiec 1944 — luty 1945), 31. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Eberhard Ebert (styczeń — lipiec 1944), Oblt. z. See Kurt Ahlers (lipiec — październik 1944), Oblt. z. See Reinhold Merkle (październik 1944 — maj 1945),
- skreślony ze stanu floty w Hamburgu. Po kapitulacji przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 1202

- (11.11.1943), 27.01.1944, 10.05.1945, 8. U-Fl. (BS, styczeń — sierpień 1944), 11. U-Fl. (B, wrzesień 1944 — maj 1945),
- Kptlt. Rolf Thomsen (styczeń 1944 — maj 1945),
- skreślony ze stanu floty w Bergen. Brytyjska zdobycz wojenna. Od października 1948 norweska zdobycz wojenna. Od 01.07.1951 pływał jako ***Kinn***. W 1963 złomowany w Hamburgu.

U 1203

- (09.12.1943), 10.02.1944, 29.05.1945, 8. U-Fl. (BS, luty — listopad 1944), 11. U-Fl. (B, grudzień 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Erich Steinbrink (luty — lipiec 1944), Oblt. z. See Sigurd Seeger (lipiec 1944 — maj 1945),
- skapitulował w Trondheim, następnie przepłynął do Loch Ryan. Zatopiony w operacji „Deadlight".

U 1204

- (09.12.1943), 17.02.1944, 05.05.1945, 8. U-Fl. (BS, luty — sierpień 1944), 21. U-Fl. (S, sierpień 1944 — maj 1945),
- Oblt. z. See Erwin Jestel (sierpień 1944 — maj 1945),
- AO ?°N / ?°O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Gelting, operacja „Regenbogen".

U 1205

- (30.12.1943), 02.03.1944, 03.05.1945, 8. U-Fl. (BS, luty — wrzesień 1944), 33. U-Fl. (BS, przydzielony do H. K. T. sierpień 1944 — maj 1945),
- Kptlt. Hermann Zander (marzec 1944 — maj 1945),
- 54°21'N / 10°09'O, samozatopiony w Kiel, operacja „Regenbogen". W okresie marzec — maj 1945 r. brał udział w akcji ewakuacyjnej na Morzu Bałtyckim i przetransportował z Helu do Warnemünde 20 dzieci.

U 1206

- (30.12.1943), 16.03.1944, 13(14?).04.1945, 8. U-Fl. (BS, marzec 1944 — styczeń 1945), 11. U-Fl. (B, luty — kwiecień 1945),
- Oblt. z. See Günther Fritze (marzec — lipiec 1944), Kptlt. Karl Adolf Schlitt (lipiec 1944 — kwiecień 1945),
- AN 57°21'N / 01°39'W, zatonął na Morzu Północnym w rejonie Peterhead na skutek wdarcia się wody do wnętrza kadłuba (zanurzenie 60 m) i związanych z tym uszkodzeń akumulatorów (powodem tej awarii było niewłaściwe użycie WC!), zginęło trzech (4?) członków załogi, 46 członków załogi dopłynęło po części na tratwach ratunkowych do brzegu Anglii, a po części zostali przejęci przez brytyjskie jednostki patrolowe.

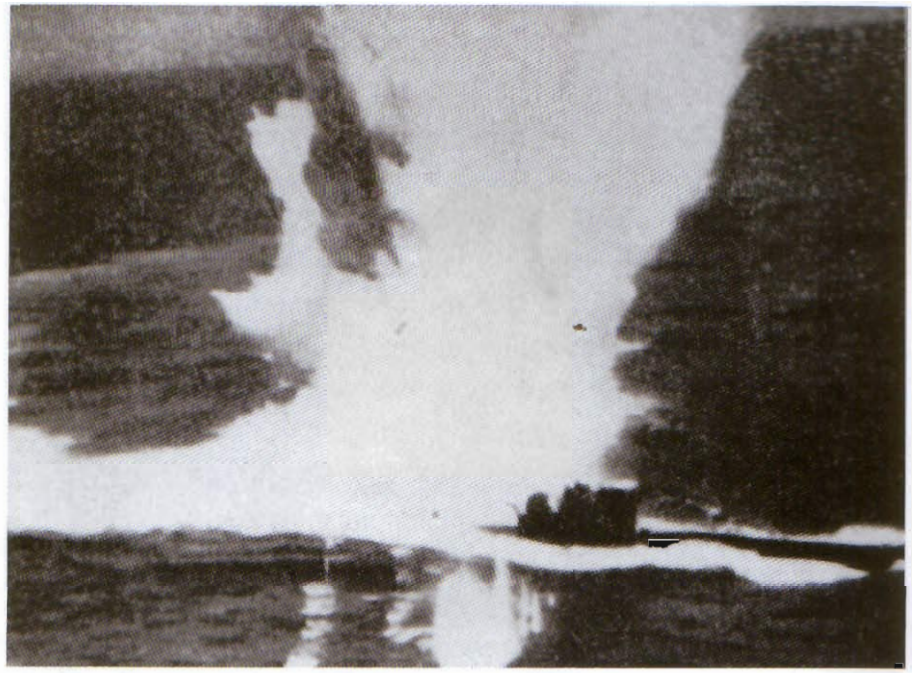

U 1207

- (06.01.1944), 23.03.1944, 05.05.1945, 8. U-Fl. (BS, marzec — październik 1944), 24. U-Fl. (BT, listopad 1944 — luty 1945), 5. U-Fl. (BS, marzec — maj 1945),
- Oblt. z. See Kurt Lindemann (marzec 1944 — maj 1945),
- AO ?°N / ?°O, samozatopiony na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Gelting, operacja „Regenbogen".

U 1208

- (13.01.1944), 06.04.1944, 20.02.1945, 8. U-Fl. (BS, kwiecień — grudzień 1944), 11. U-Fl. (B, styczeń — luty 1945),
- *K. Kpt. Georg Hagene (kwiecień 1944 — luty 1945),
- AM 51°48'N / 07°07'W, zatopiony na wodach Kanału St. Georg (Kanał Świętego Jerzego) bombami głębinowymi brytyjskiego sloopa ***Amethyst***, zginęła cała załoga (49 ludzi).

U 1209

- (09.02.1944), 13.04.1944, 18.12.1944, 8. U-Fl. (BS, kwiecień — październik 1944), 11. U-Fl. (B, listopad — grudzień 1944),
- *Oblt. z. See Ewald Hülsenbeck (kwiecień — grudzień 1944),
- BF 49°57'N / 05°47'W, samozatopiony na wodach Kanału La Manche w rejonie Wysp Scilly na skutek uszkodzeń po wejściu na skały podwodne Wolf Rock, zginęło dziewięciu (10?) członków załogi, 44 zostało uratowanych.

U 1210

- (09.02.1944), 22.04.1944, 03.05.1945, 8. U-Fl. (BS, kwiecień 1944 — luty 1945), 5. U-Fl. (BS, luty — maj 1945),
- Kptlt. Paul Gabert (kwiecień 1944 — maj 1945),
- AO 54°28'N / 09°54'O, zatopiony o godzinie 06:00 na Morzu Bałtyckim na wodach Zatoki Eckernförde bombami brytyjskich samolotów (należały do 2.TAF).

Środki oraz metody stosowane przez Aliantów w celu zwalczania *Ubootów*

Początkowe sukcesy *Ubootów* zmusiły Aliantów (na początku byli to tylko Brytyjczycy) do znalezienia w możliwie krótkim czasie jak najbardziej efektywnych metod ich zwalczania.

Podstawową bronią przeciw *Ubootom* były różnego rodzaju bomby głębinowe; stosowano następujące typy:

— Mk VII, o masie 200 kg (średnica 470 mm, długość 760 mm) oraz jej cięższa wersja o masie 250 kg. Masa ładunku wybuchowego w obu odmianach wynosiła 109 kg. Prędkość opadania w wodzie dla wersji lekkiej wynosiła 3 m/s, a maksymalna głębokość, na którą można było ustawić zapalnik wynosiła 150 m. Dla wersji ciężkiej prędkość opadania wynosiła 4,9 m/s, a maksymalna głębokość, na której można było ustawić zapalnik wynosiła 270 m. W obu wersjach stosowano materiał wybuchowy o nazwie Amatol oraz zapalnik ciśnieniowy (hydrostatyczny wentyl zamykający). W początkowym okresie II WŚ stosowano najczęściej wyrzut serii pięciu bomb (dwie w bok, trzy za rufą).

W momencie wyrzutu i eksplozji bomb głębinowych na skutek silnych zaburzeń wody nie istniała możliwość jednoczesnego namierzania atakowanego *Uboota*, co pozwalało często na jego ucieczkę. Dopiero zastosowanie przez Brytyjczyków grup poszukiwawczych w składzie co najmniej trzech jednostek (były to tzw. *Hunter Killer Groups*) umożliwiło jednoczesny atak bombami głębinowymi i ciągłe namierzanie *Uboota* przez np. dwie pozostałe jednostki.

Najbardziej efektywne metody zwalczania *Ubootów* opracował komandor F. Walker (tzw. „*creeping attacks*"), który uczestniczył w zatopieniu 25 *Ubootów*.

Od 1942 roku stosowano w bombach głębinowych Mk VII nowy typ ładunku wybuchowego o nazwie Torpex, który znacznie zwiększył promień skutecznego rażenia. Początkowo ze względu na jego wysoką cenę i wrażliwość stosowano go w bombach głębinowych przeznaczonych dla samolotów (w przypadku użycia przez samoloty stosowano najczęściej nastawienie zapalnika na głębokość 8 m). Początkowo używano w samolotach zamiast bomb głębinowych zwykłych bomb lotniczych z zapalnikami opóźnionego działania, lecz nie sprawdziły się one i od sierpnia 1940 roku stosowano bomby głębinowe (pierwsza dostawa dla *Costal Command* w ilości 700 sztuk). Dla pozostałych bomb głębinowych stosowano od początku 1943 roku zamiast Amatolu nowy materiał wybuchowy o nazwie Mintol. Jednostki eskortowe wyposażano w dużą liczbę bomb głębinowych (do 240 sztuk), co umożliwiało przeprowadzanie większej ilości ataków. Zwiększono także maksymalną głębokość, na której można było ustawiać zapalnik do 250 m.

— Mk VIII, lekka bomba głębinowa o masie 125 kg przeznaczona dla samolotów, która weszła do użycia bojowego w połowie 1941 roku. Była stosowana przede wszystkim na samolotach jednosilnikowych (np. na lotniskowcach eskortowych), ze względu na jej małą masę.

— Mk X, ciężka bomba głębinowa wprowadzona w 1942 roku, którą wystrzeliwano z aparatów torpedowych jednostek (niszczyciele, eskortowce) lub ze specjalnych ramp zabudowanych na rufach. Bomba ta przeznaczona była szczególnie do walki z głęboko zanurzonymi *Ubootami* (maksymalna głębokość, na której można było ustawić zapalnik: 250 m). Jej długość wynosiła 7160 mm, średnica 533 mm (średnica stosowanych torped), masa 1316 kg, z czego 450 kg przypadało na materiał wybuchowy. Jednostki wyrzucające ten typ bomby głębinowej musiały posiadać w momencie wyrzutu minimalną prędkość wynoszącą 20 węzłów (duża siła wybuchu mogła spowodować uszkodzenia jednostki wyrzucającej). Prędkość opadania była dla tej bomby zmniejszona poprzez specjalnie zabudowaną w niej komorę.
Od 1944 roku weszła do użycia zmodernizowana wersja Mk X z zapalnikiem, który można było ustawiać do głębokości 450 m i zwiększoną prędkością opadania.

***Ubooty* typu „VII C" i typu „IX" w bazie.**

(kol. Autora)

— Mk XI, lekka bomba głębinowa o zwiększonej prędkości opadania, weszła do użycia w końcu 1943 roku, jej masa wynosiła 100 kg, z czego na materiał wybuchowy przypadało 54 kg (stosowano Torpex).

— Mk VI, bomby głębinowe stosowane w 3-lufowym moździerzu typu *Squid* (ośmiornica). Bomba ta posiadała 91 kg materiału wybuchowego typu Minol i jej zapalnik (ciśnieniowy i czasowy) można było nastawiać na maksymalną głębokość 350 m, prędkość opadania bomby wynosiła 13,4 m/s. Wystrzał z moździerza *Squid* na odległość 550 m pozwalał na rażenie pod wodą pola trójkąta o boku wynoszącym ca 35 m. O ile w tym polu znalazł się *Uboot* był on zniszczony siłą eksplozji 3 bomb głębinowych. W ten typ moździerza wyposażono między innym brytyjskie korwety klasy ***Castle*** oraz fregaty klasy ***Loch***.

— granaty głębinowe z wyrzutnią typu *Hedgehog* (jeż). Broń ta powstała pierwotnie dla potrzeb wojsk lądowych w celu zwalczania broni pancernej przeciwnika. W 1942 roku rozpoczęto produkcję jej wersji morskiej. Na okrętach montowano wyrzutnię *Hedgehog* w części dziobowej. Wyrzutnia ta posiadała 24 granaty podwodne (z zapalnikiem uderzeniowym). Granat ten miał masę 26 kg, średnicę 127 mm, prędkość opadania 6,5 m/s, a masa materiału wybuchowego wynosiła 14,5 kg (początkowo stosowano materiał wybuchowy typu Amatol, później Torpex). Zasięg wyrzutu granatów wynosił 180 m. Pociski tworzyły powierzchnię rażenia (eliptyczną) o średnicy rzędu 36,5 m. Odstępy pomiędzy poszczególnymi granatami wynosiły w tym wypadku ca 2,0 — 2,5 m. Znajdujący się w zasięgu rażenia *Uboot* musiał być trafiony conajmniej dwoma granatami, co wystarczało do jego zniszczenia. Zapas granatów na niszczycielach wystarczał do oddania 24 pełnych salw, a na korwetach zapas ten obejmował 8 pełnych salw. Początkowo użycie tej broni nie spełniło jednak oczekiwań. W 1942 roku marynarka wojenna USA (US NAVY) otrzymała amerykańską lekką odmianę *Hedgehog* dla ośmiu granatów, z zasięgiem wyrzutu wynoszącym 275 m. Pod koniec 1942 roku zaczęto stosować ją bojowo, przede wszystkim na amerykańskich jednostkach morskich na Pacyfiku.

Oprócz bomb głębinowych Alianci stosowali także inne typy broni. Do nich należały:

— MAD/*Retrobomba*, był to wspólny system oparty na urządzeniu poszukiwawczym typu MAD (*Magnetic Airborne Detector*). Urządzenie to zabudowane na samolocie potrafiło w czasie lotu nad powierzchnią morza wykrywać zanurzone do głębokości 100 m *Ubooty*. W momencie wykrycia *Uboota* następował zrzut *Retrobomb* (masa materiału wybuchowego 16 kg, zapalnik uderzeniowy), które posiadały napęd rakietowy i za jego pomocą kierowane były pionowo w miejsce namierzonego *Uboota*. Stosowano najczęściej salwę 8 bomb, które pokrywały powierzchnię ca 60 × 30 m i co najmniej jedna musiała uzyskać trafienie. Po początkowych problemach z efektywnym zastosowaniem tego rodzaju broni w 1943 roku okazało się, że stosując je na stosunkowo małej powierzchni wodnej uzyskano bardzo dobre rezultaty. W 1944 roku stosowano je na wodach Cieśniny Gibraltarskiej i zatopiono w ten sposób kilka *Ubootów* starających się przedostać na Morze Śródziemne.

— NO–94 *Fido* (brytyjskie oznaczenie Mk 24 *Mine*), była to torpeda sterowana akustycznie. Powstała ona w 1942 roku w firmie NDRC (USA). Jej długość wynosiła 2100 mm, średnica 533 mm, masa głowicy bojowej 45 kg, prędkość maksymalna 12 węzłów, maksymalny czas pracy silnika ca 6 minut. Samoloty zrzucały tą torpedę w miejsce zanurzenia *Uboota*, a jej akustyczna głowica naprowadzająca sterowała ją na niego. Zasięg wykrywania wynosił do 800 m. Jako że czułość głowicy naprowadzającej No–94 *Fido* nie była najlepsza mogła niszczyć tylko *Ubooty* idące na maksymalnej prędkości podwodnej. Z powodu skąpych danych na jej temat nie wiedzieli o tym dłuższy czas niemieccy podwodniacy. Pomimo jej stosunkowo niewielkiego ilościowo zastosowania osiągnięto przy jej pomocy wiele zatopień i uszkodzeń *Ubootów* (z reguły uszkodzony *Uboot* był ostatecznie po wynurzeniu niszczony na powierzchni).

Samoloty atakujące *Ubooty* stosowały także broń pokładową, szczególnie masowo stosowane pod koniec II WŚ na Morzu Bałtyckim, wodach Skagerraku i Kattegatu brytyjskie ***Typhoon***, ze swoimi czterema działkami kalibru 20 mm oraz ośmioma rakietami (masa 30 kg, masa głowicy bojowej 11 kg) lub 454 kg bomb oraz ***Beaufighter*** uzbrojony w cztery działka kalibru 20 mm, sześć KM kalibru 7,6 mm oraz osiem pocisków rakietowych lub bomb.

Ubooty były zwalczane także przez różne wersje samolotów ***Mosquito***. Zarówno ***Mosquito*** jak i ***Beaufighter*** wyposażone były w urządzenia radarowe. W operacjach mających na celu zwalczanie *Ubootów* stosowano także kilka różnych typów łodzi latających, jak ***Catalina***, ***Sunderland*** oraz długodystansowe dostosowane do tego typu zadań bombowce typu ***Wellington***, ***Halifax***, ***Liberator***. USA przekazało do Wielkiej Brytanii w celu walki z *Ubootami* 260 ***Liberatorów*** typu **B 24D**, a dla lotnictwa kanadyjskiego 1200 typu **B 24J**. W sumie pod koniec II WŚ jeden operujący *Uboot* miał za swojego przeciwnika ca 100 samolotów i 25 jednostek morskich Aliantów. Stosowane przez samoloty urządzenia radarowe należały do typów ASV Mk II, od wiosny 1943 roku używano radarów typu ASV Mk III. Samoloty stosowały także w atakach na *Ubooty* amerykańskie boje sonarowe typu AN CRT 1, które zaczęto produkować pod koniec 1942 roku. Boja taka miała długość 1140 mm, średnicę 100 mm, masę 6,5 kg. Posiadała ona umieszczony na 3-metrowym przewodzie czuły mikrofon podwodny, który wykrywał idące na pełnej prędkości podwodnej *Ubooty* z odległości do 350 m i przekazywał dane do samolotu drogą radiową. Żywotność takiej boi wynosiła cztery godziny od momentu zrzutu z samolotu, po czym uruchamiał się mechanizm samoniszczący, który powodował jej zatopienie. Bojowo zaczęto używać boi sonarowych od połowy 1943 roku. Samoloty zwalczające *Ubooty* posiadały także do lotów nocnych silny reflektor *Leigh–Light*, którym oświetlano wykrytego radarem *Uboota*.

W okresie II WŚ stosowano ciągle ulepszane urządzenie typu *Asdic* działające na bazie ultradźwięków. Jego wersja *Typ 147* umożliwiała ustalanie bardzo dokładnie zanurzenia tropionego *Uboota*. Możliwość radionamierzania *Ubootów* w czasie nadawania przez nie meldunków radiowych za pomocą zabudowywanego od listopada 1942 roku na jednostkach eskortowych radionamiernika fal krótkich typu HF/DF (*Hight Frequency Direction Finder*) nazywanego także „Huff Duff" stała się największym wrogiem *Ubootów*, gdyż namierzone przez niego stawały się praktycznie zawsze obiektem ataku jednostek eskortowych konwojów.

Tylko zastosowanie od 1944 roku na niektórych *Ubootach* urządzenia typu *Kurier* zabezpieczało je przed namierzeniem. Użycie w grupach poszukujących *Ubootów* lotniskowców eskortowych zlikwidowało praktycznie „białe plamy" na Atlantyku i innych obszarach wodnych, których ze względu na swój zasięg nie były w stanie objąć samoloty z baz lądowych. Oczywiście najważniejszym atutem Aliantów w walce z *Ubootami* była możliwość odczytywania zaszyfrowanych meldunków i informacji radiowych za pomocą ULTRY (nazywano ją też „Bombą"; patrz rozdział o zastosowaniu bojowym *Ubootów*).

UBOOT TYPU „II A": U 1 — U 6

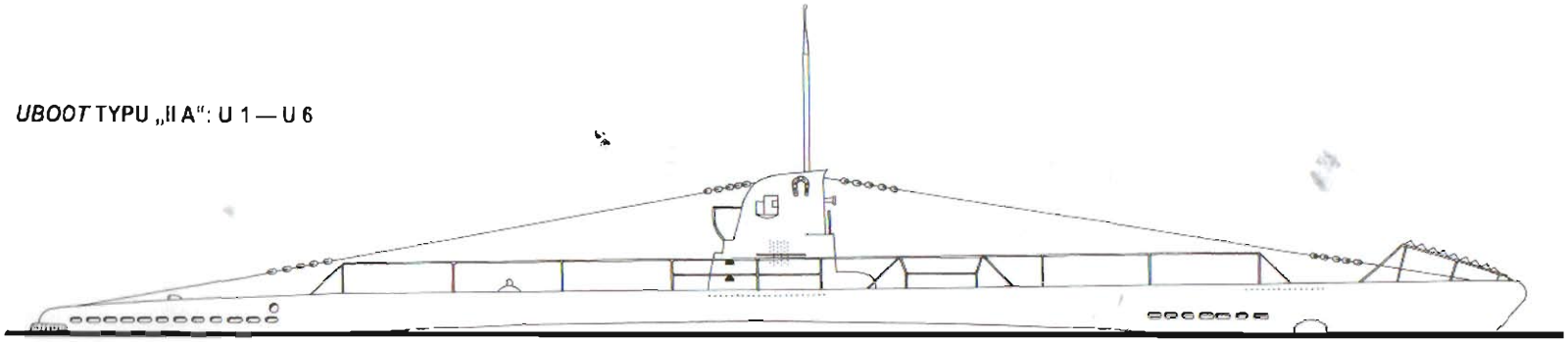

SCHEMATYCZNY PRZEKRÓJ *UBOOTA* TYPU „II A"

Rys. A. Łopatniuk

Skala 1 : 100

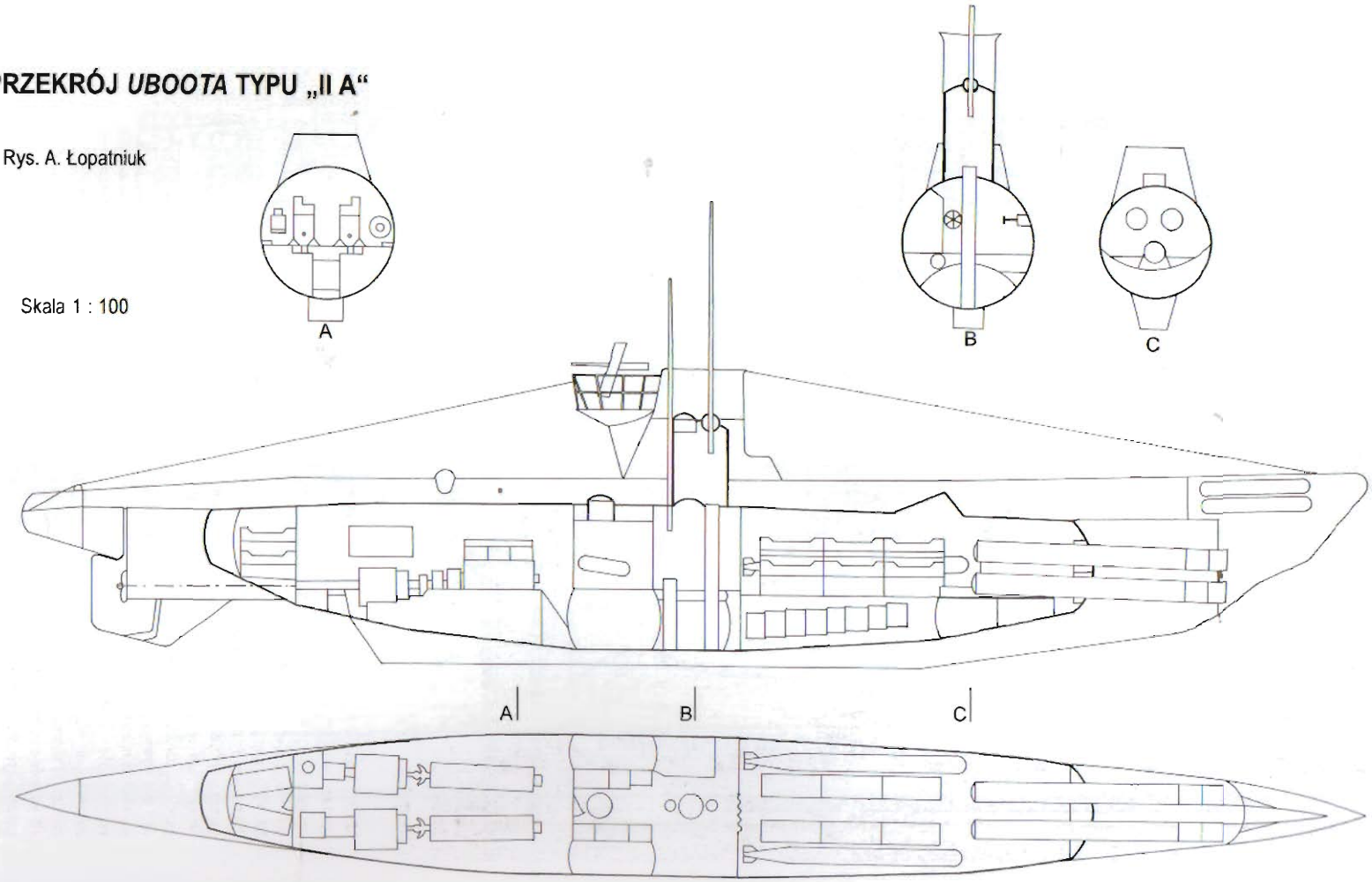

PRZEKRÓJ *UBOOTA* TYPU „II A“

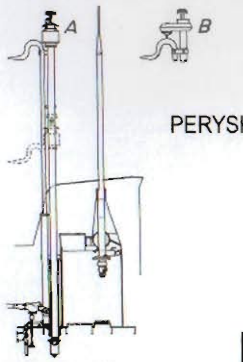

PERYSKOP I CHRAPY (A I B — SCHNORCHEL)

Rys. A. Łopatniuk

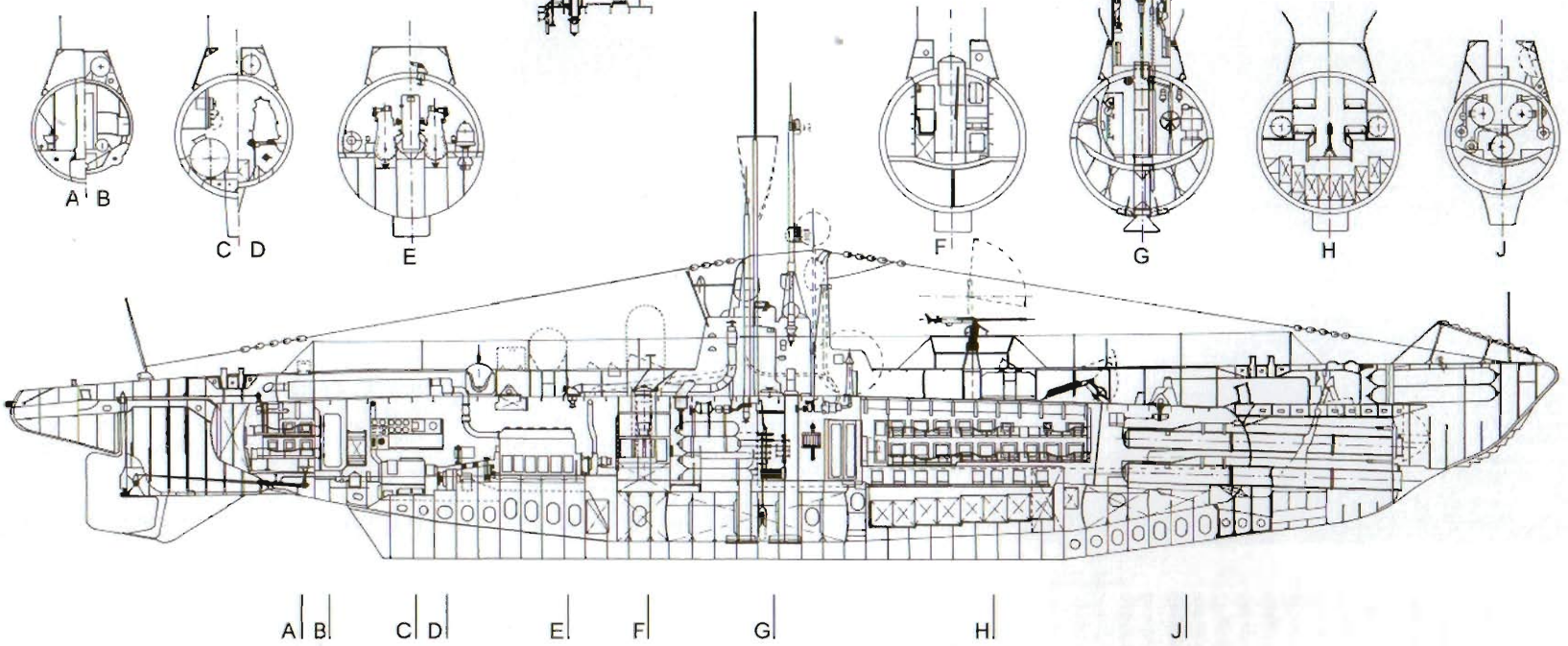

Skala 1 : 100

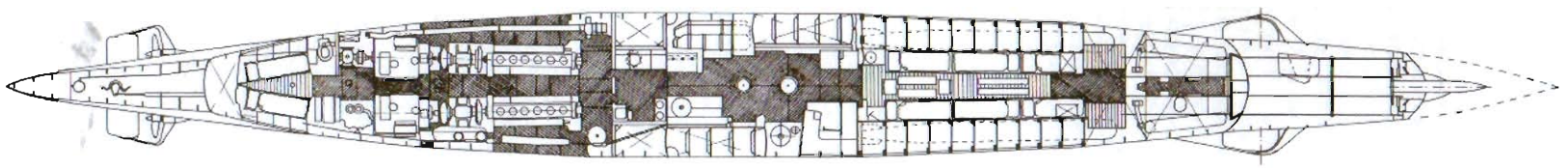

LINIE TEORETYCZNE

Rys. A. Łopatniuk

Skala 1 : 50

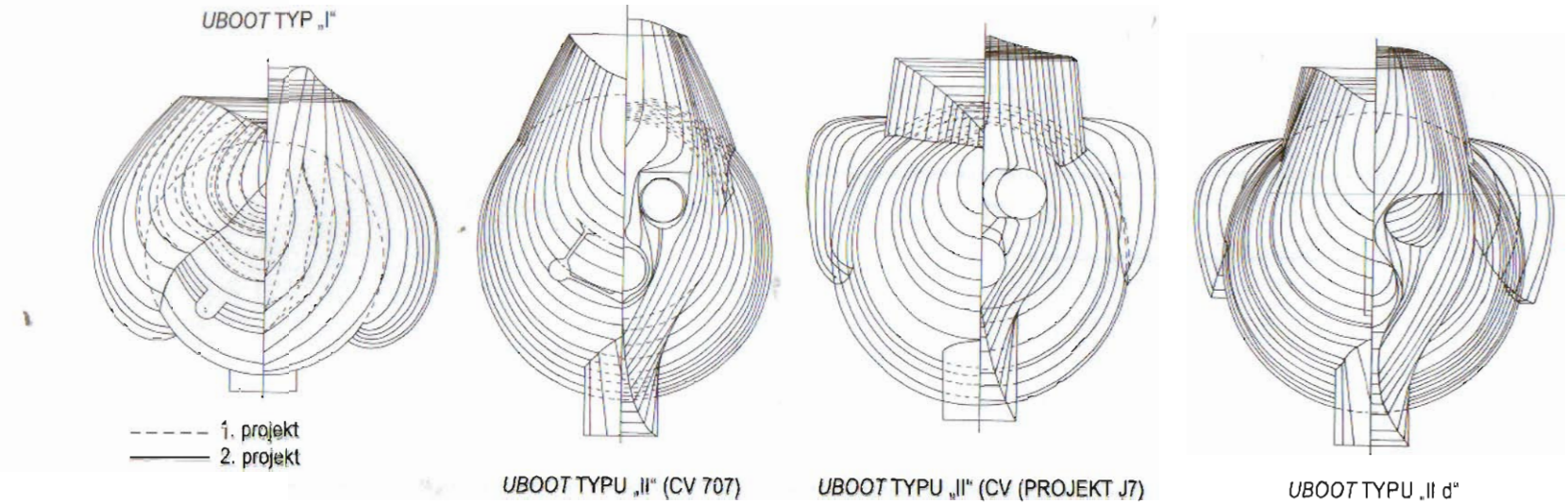

U 120, U 121

Skala 1 : 100

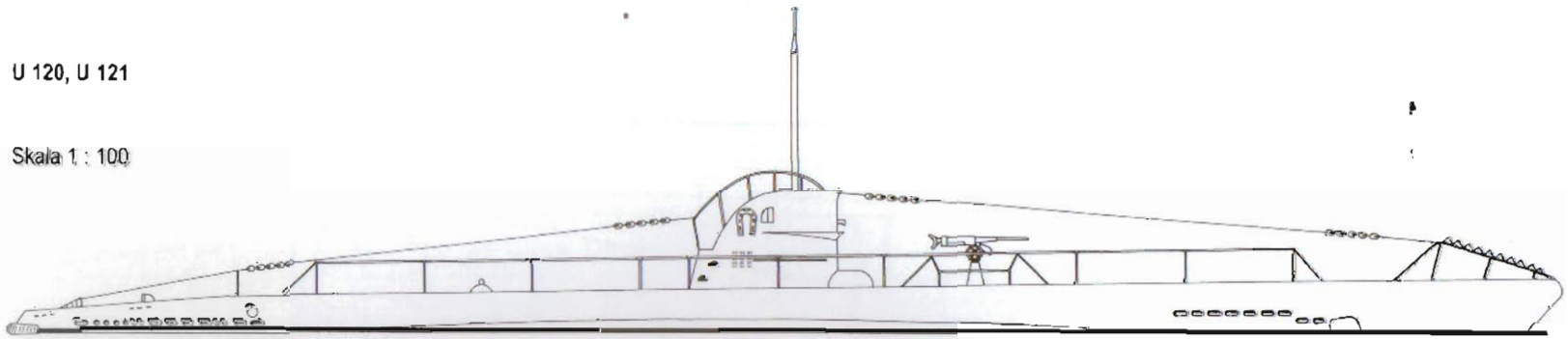

UBOOT TYPU „II B": U 7 — U 12

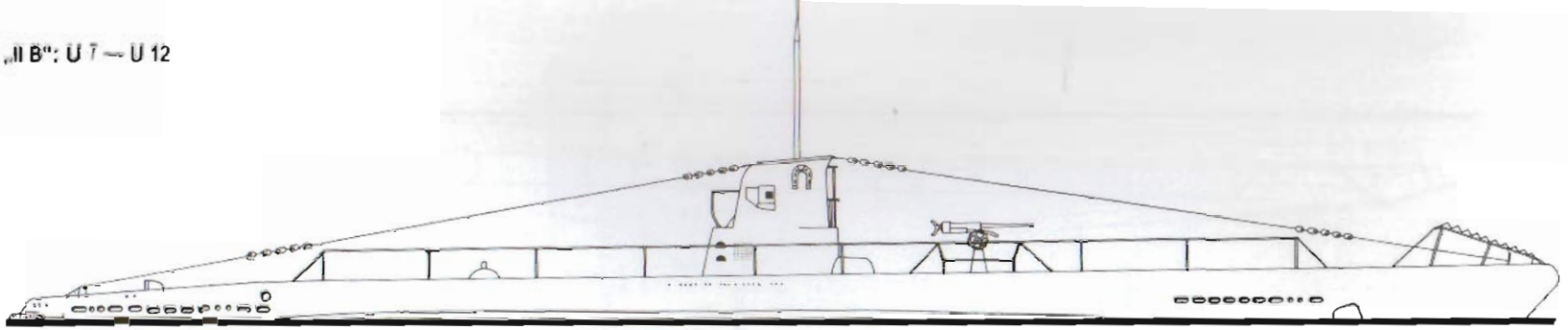

U 23 (1944)

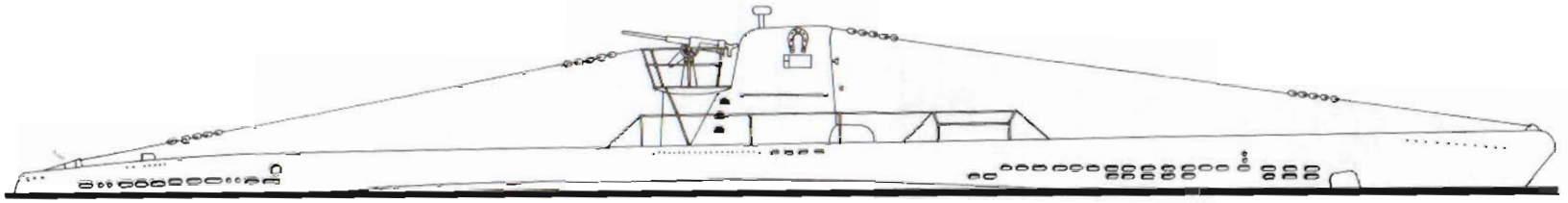

Skala 1 : 100

ROZMIESZCZENIE OTWORÓW NA PRAWEJ BURCIE UBOOTÓW OPERUJĄCYCH NA MORZU CZARNYM

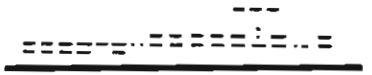

U 9

U 10

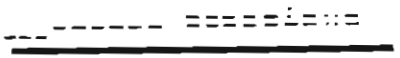

U 20

U 18

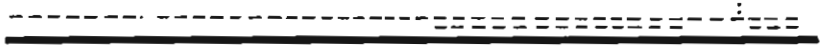

U 24

UBOOT TYPU „II C": U 56 — U 60, U 62, U 63

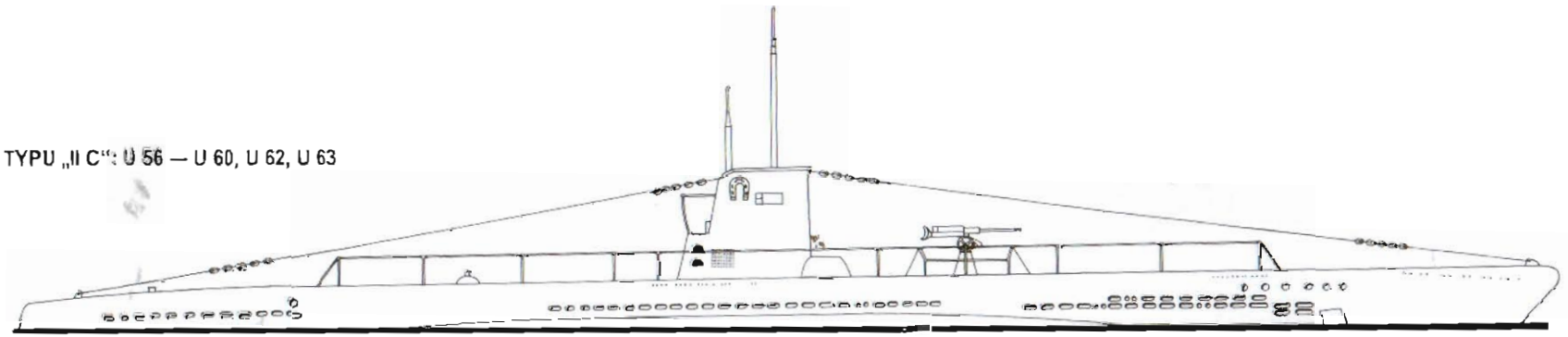

UBOOT TYPU „II C“

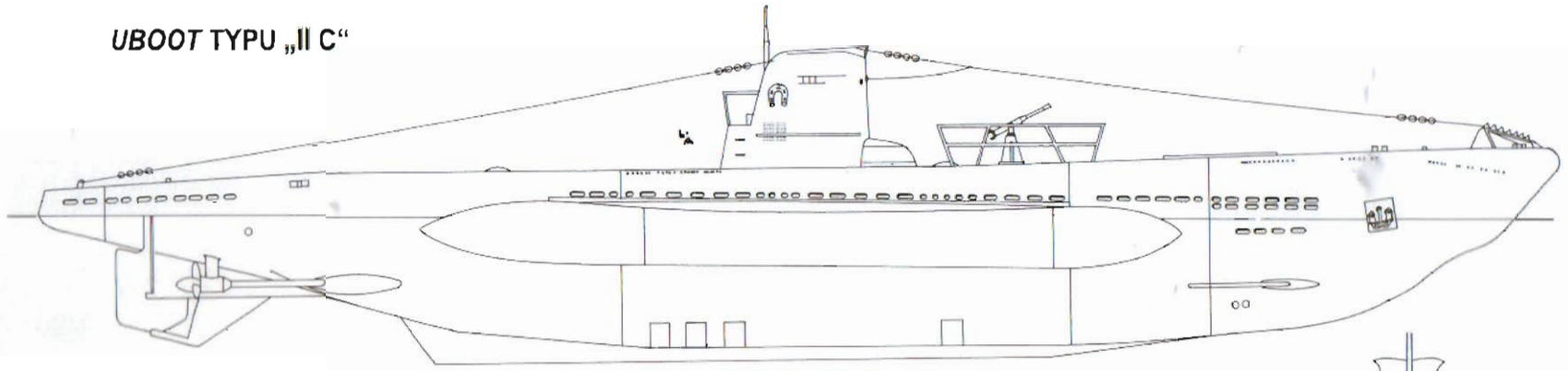

SCHEMATYCZNY PRZEKRÓJ *UBOOTA* TYPU „II C“

Skala 1 : 100

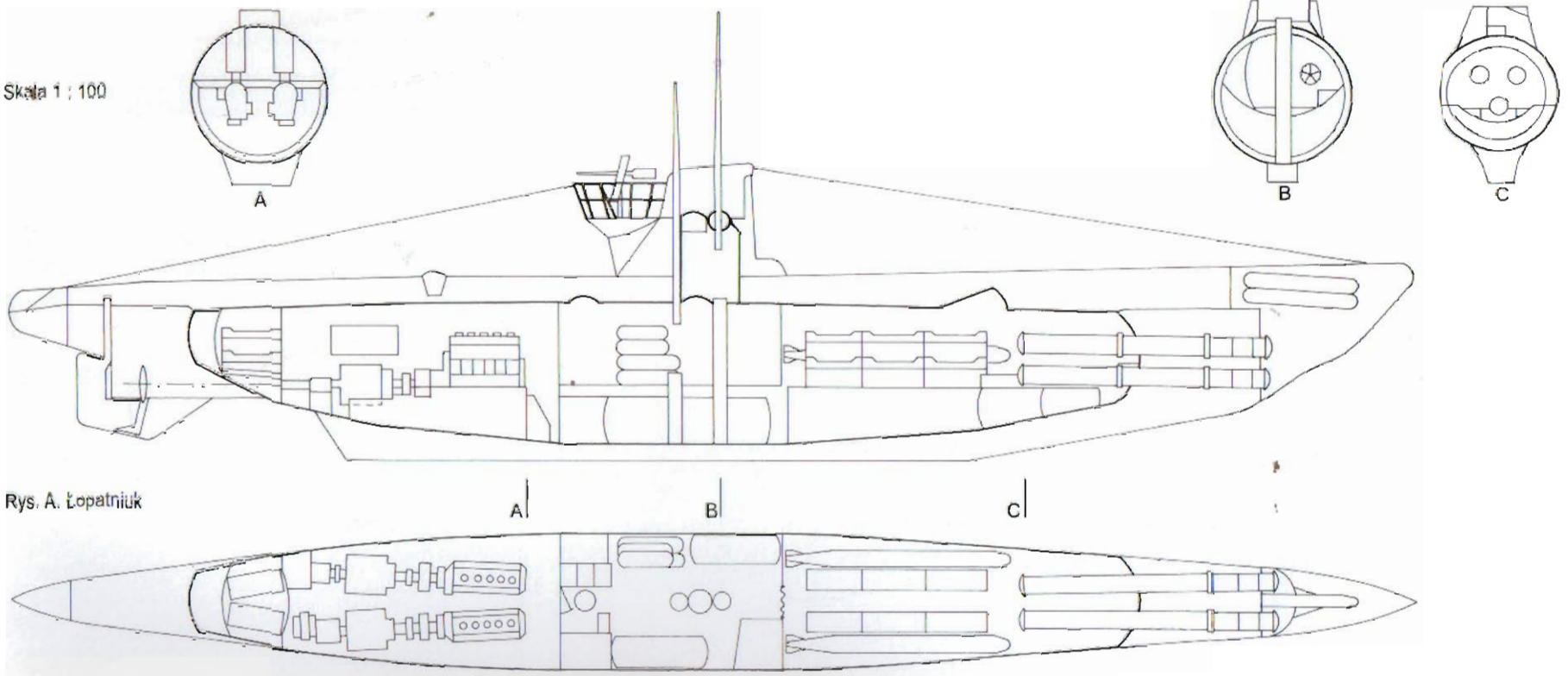

Rys. A. Łopatniuk

TYP „II D": U 137 — U 152

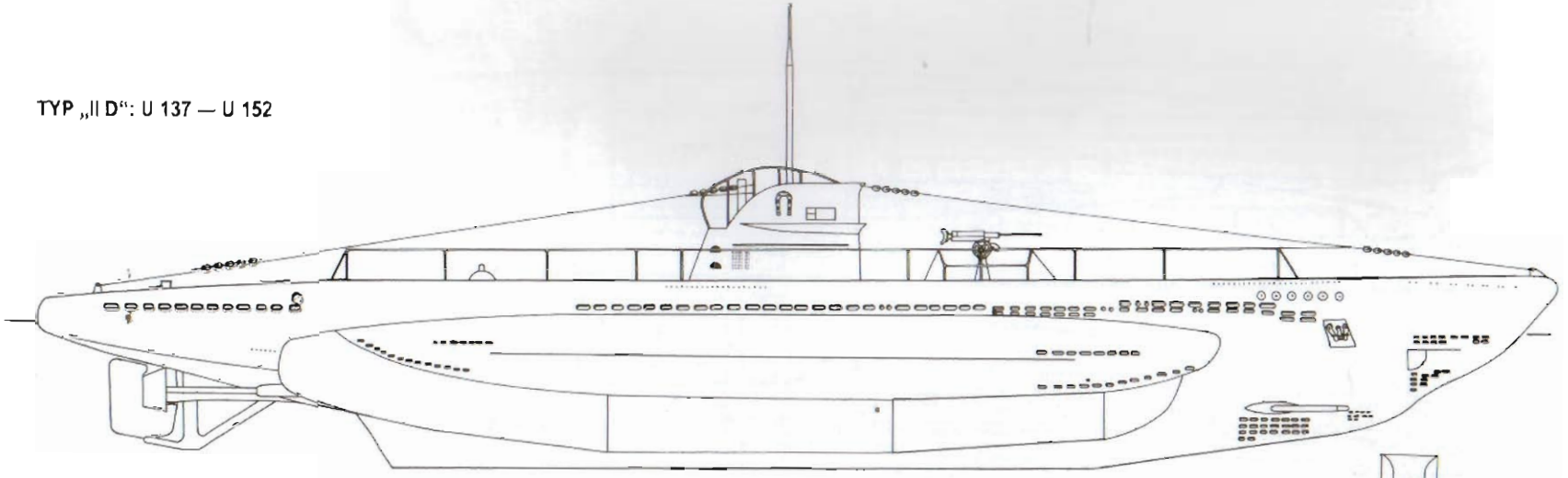

Skala 1 : 100

Rys. A. Łopatniuk

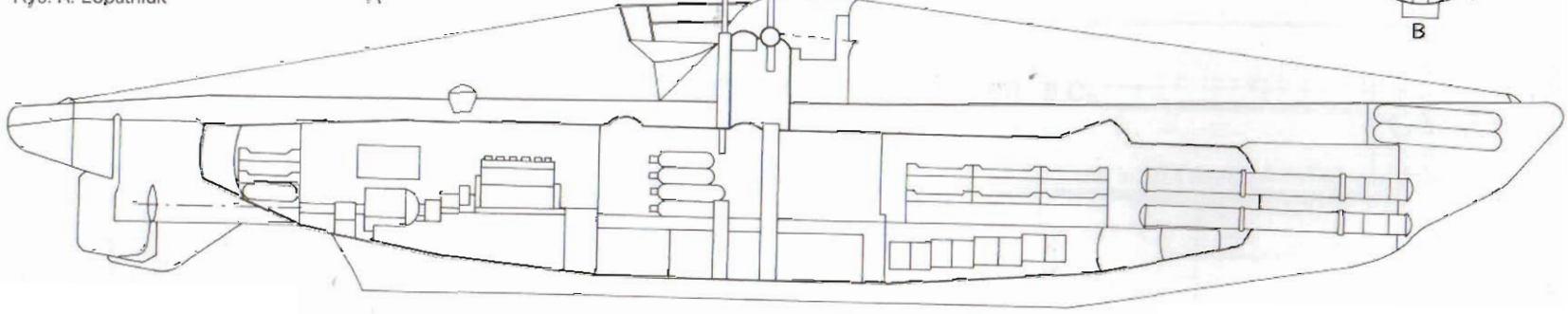

SCHEMATYCZNY PRZEKRÓJ *UBOOTA* TYPU „II D"

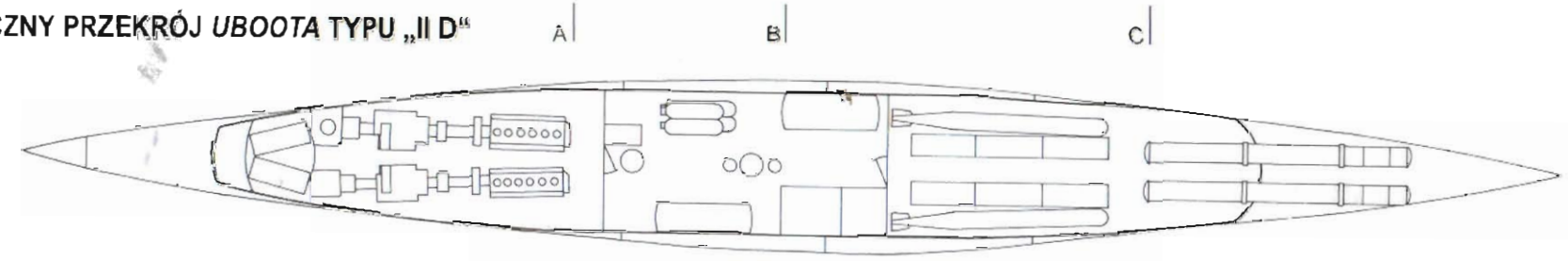

Godło U 3
początek 1942 roku

U 3
godło malowane
z przodu kiosku

U 3 (TYP „II A")

Godło U 3

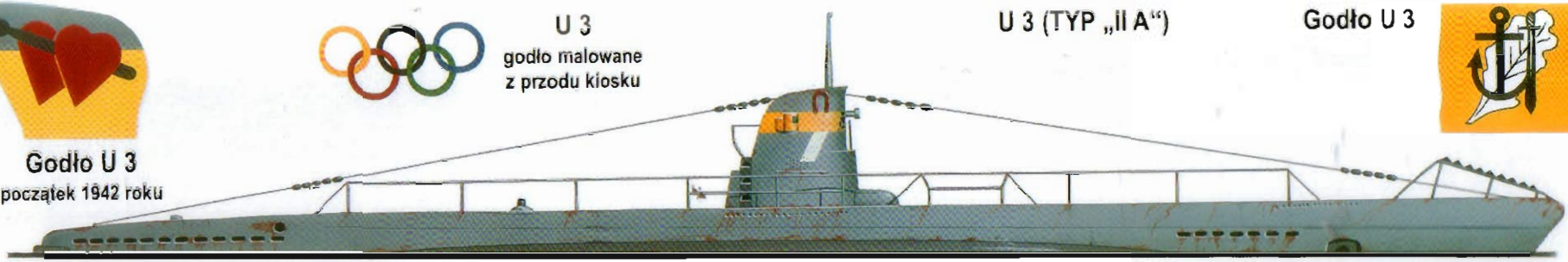

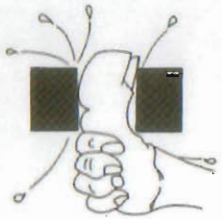

Godło U 14

Godło U 14
1941 rok

U 14 (TYP „II B")
1938 rok

Godło U 14
przód kiosku

U 14

U 14

U 14

U 14

U 57 (TYP „II C")
1938 rok

Godło U 57

Godło U 57
przód kiosku

U–Fl. Loos fb — 10.1939; U–Ausb.–Fl.;
1. U–Ausb.–Fl. fb do 06.1940;
24. U–Fl.; 22. U–Fl.

U 2

U 2

U 8

U 9

U 9
dow. Wolfgang Lüth

U 10

U 17

U 19

U 19
godło na lewej
stronie kiosku

U 9
znak noszony na czapce

U 19

U 20

U 23
znak noszony na czapce

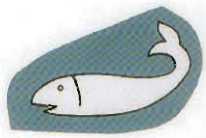

U 24
znak noszony na czapce

U 24
1944 rok

U 24

U 26
dow. Klaus Ewerth

U 26

U 58

U 59

U 60
dow. Adalbert Schnee

U 60

U 62

U 62
początek 1942 roku

U 137

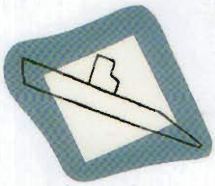

U 142

U 143

U 149

U 149
dow. Helmut Plohr

U 150

ISBN 83-86208-86-4

UBOOT TYPU „I A“

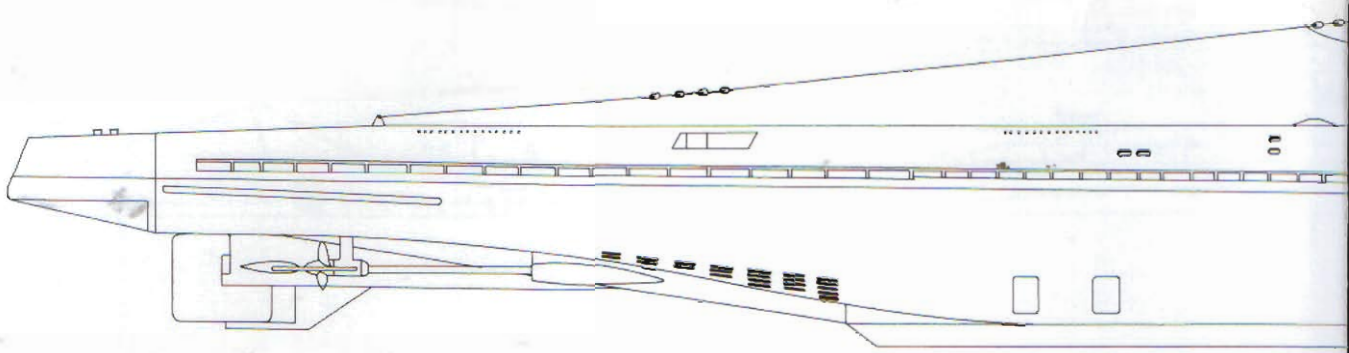

SCHEMATYCZNY PRZEKRÓJ *UBOOTA* TYPU „I A“

Rys. A. Łopatniuk

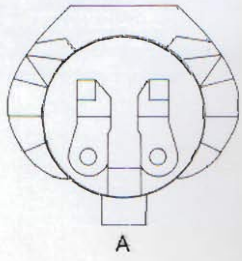

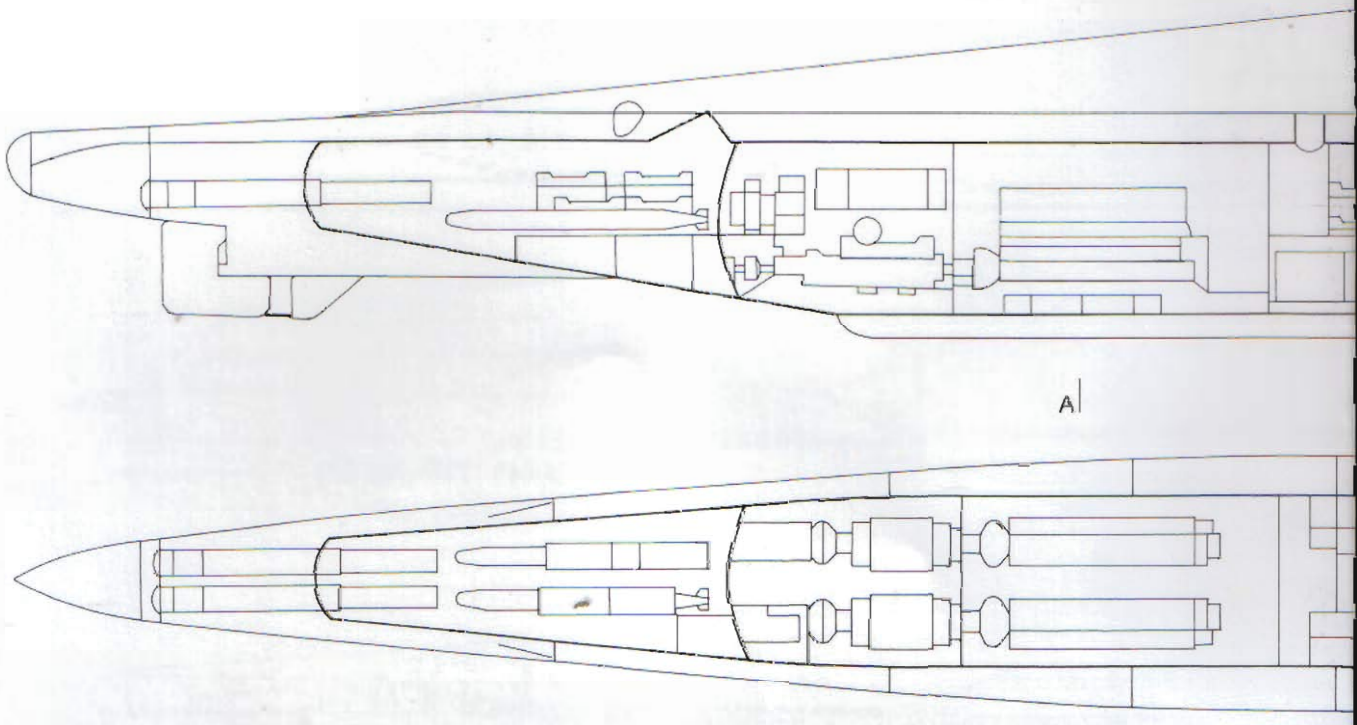

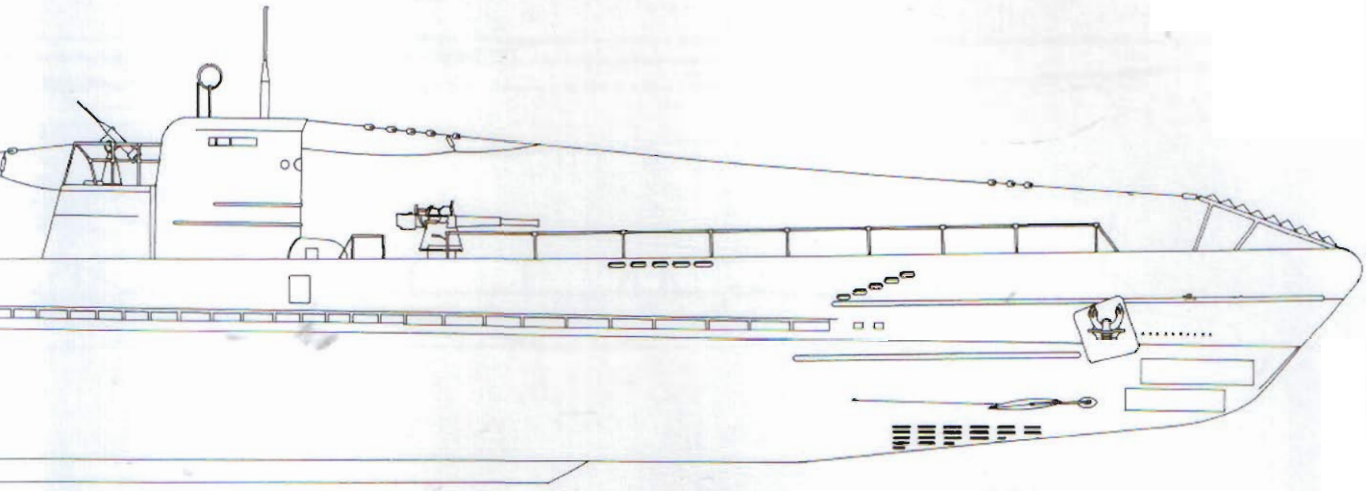

Skala 1 : 100

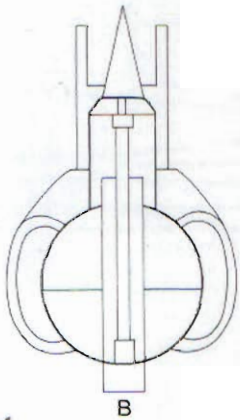

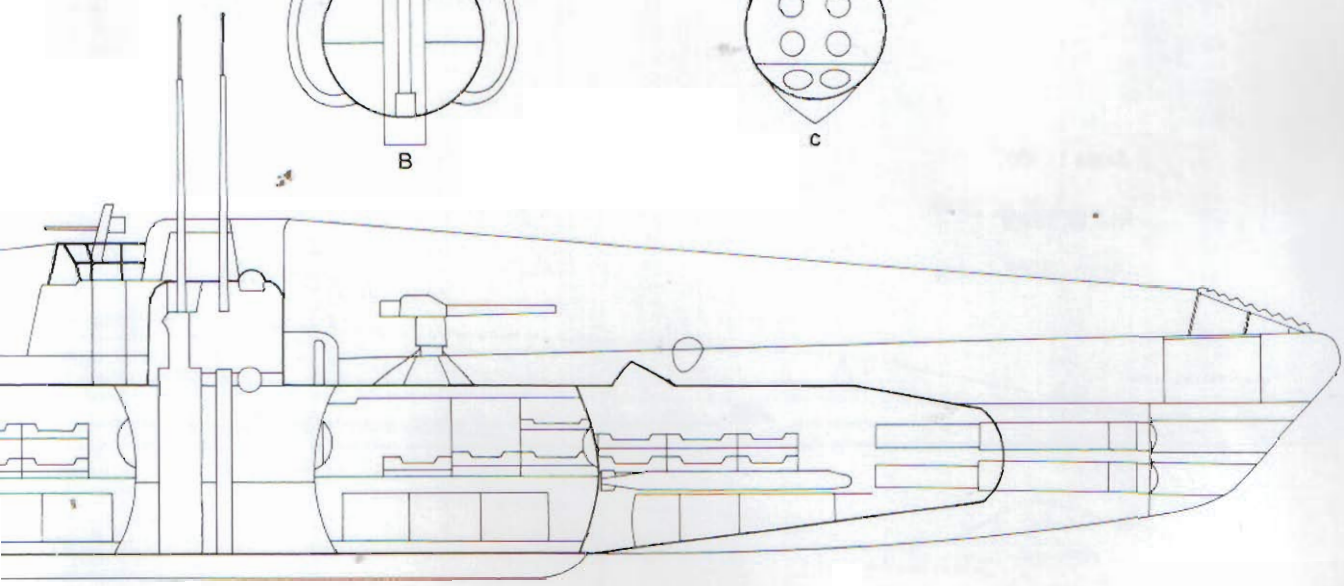

B

C

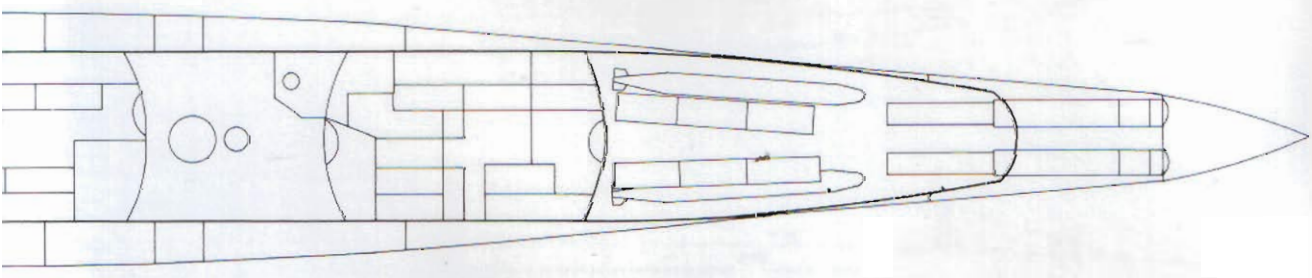

PROJEKT *UBOOTA* TYPU „III"

Rys. A. Łopatniuk

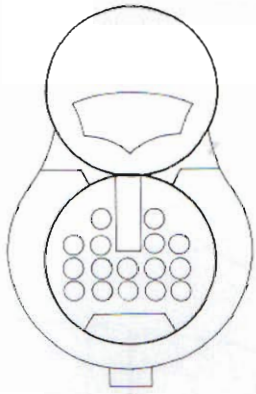

A

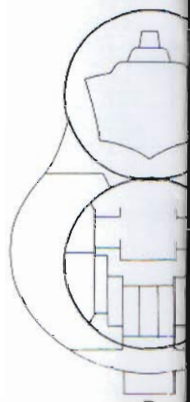

B

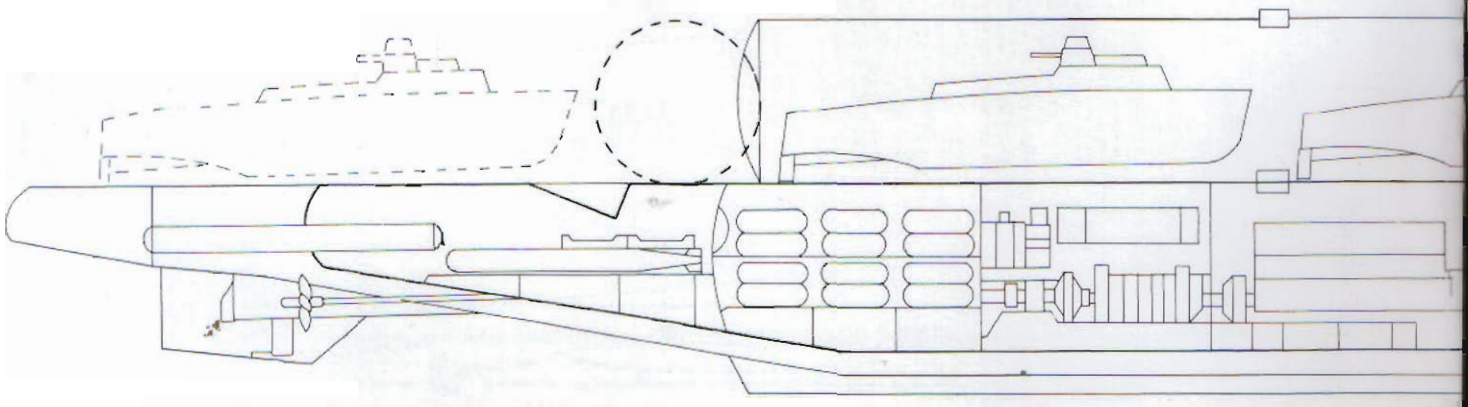

A

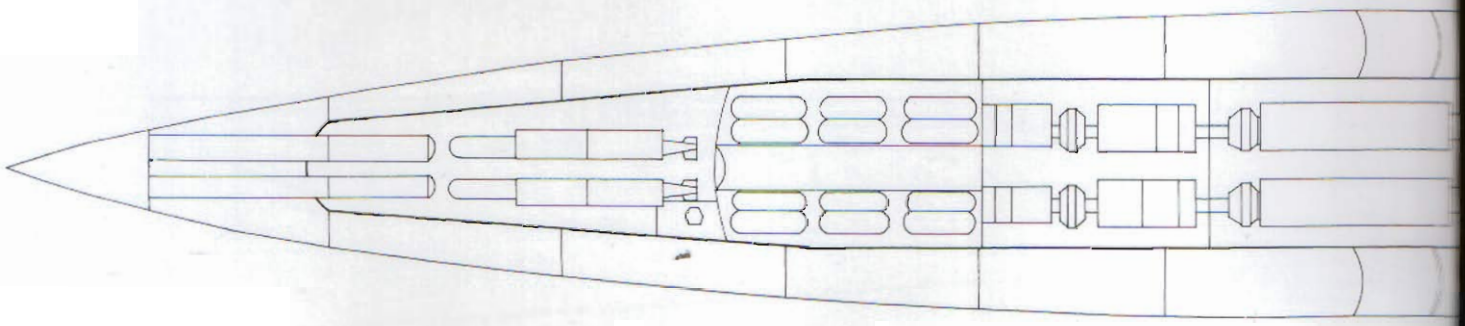

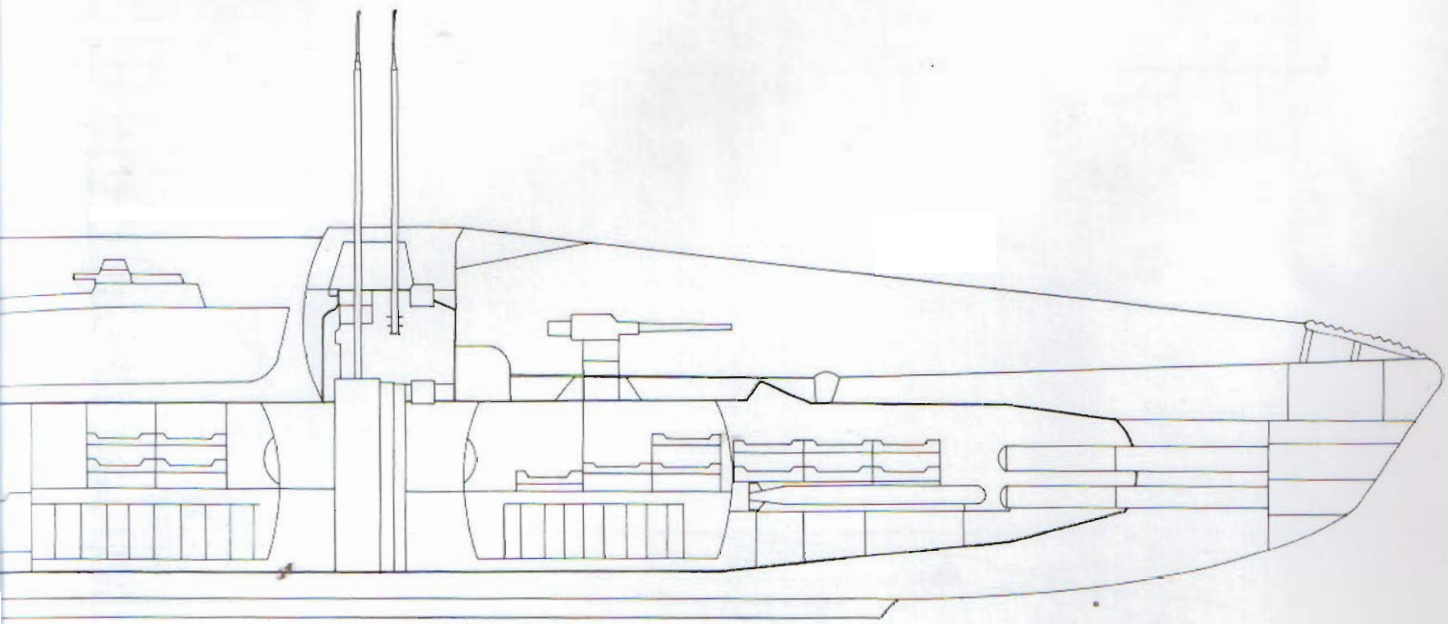

B

Skala 1 : 100

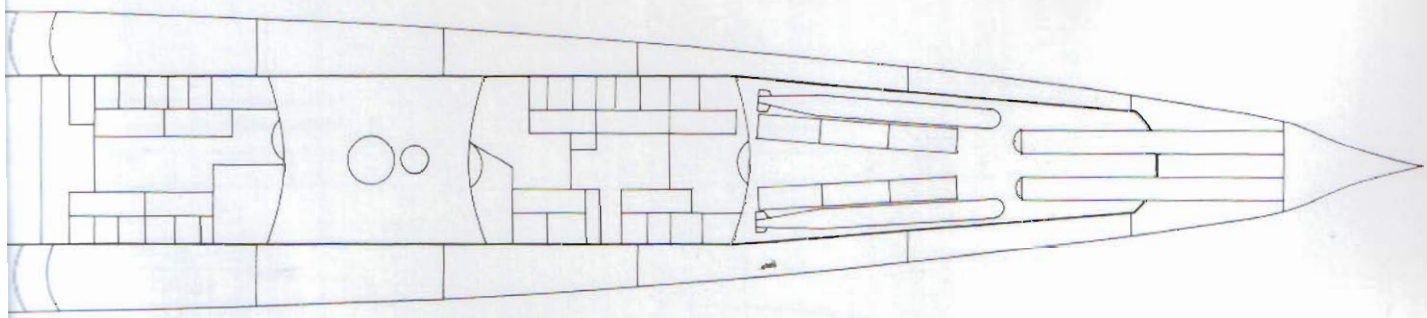

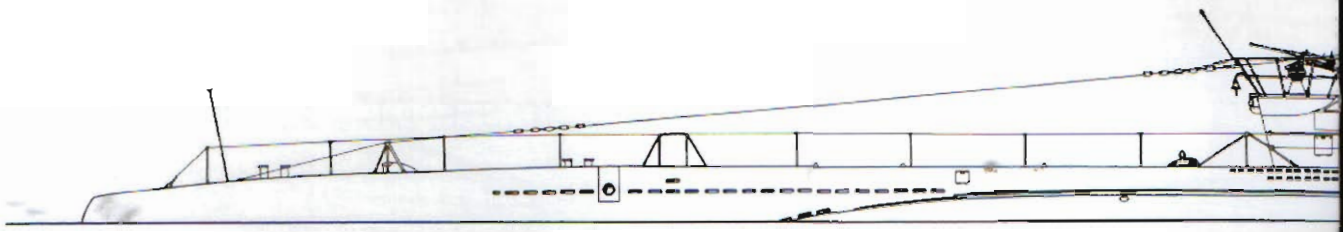

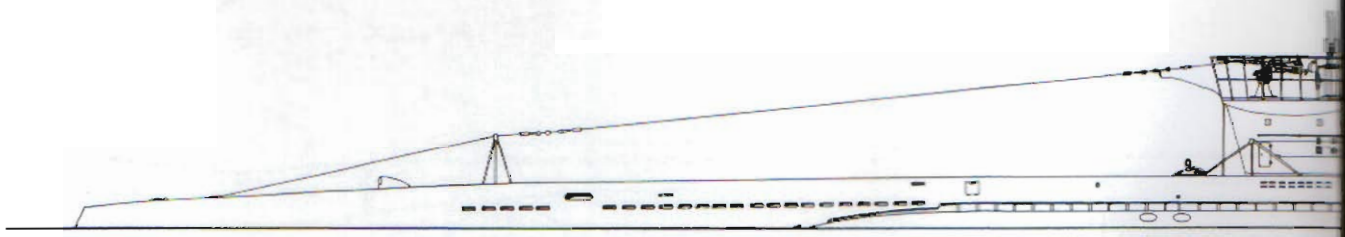

Skala 1 : 100

Rys. W. Trojca

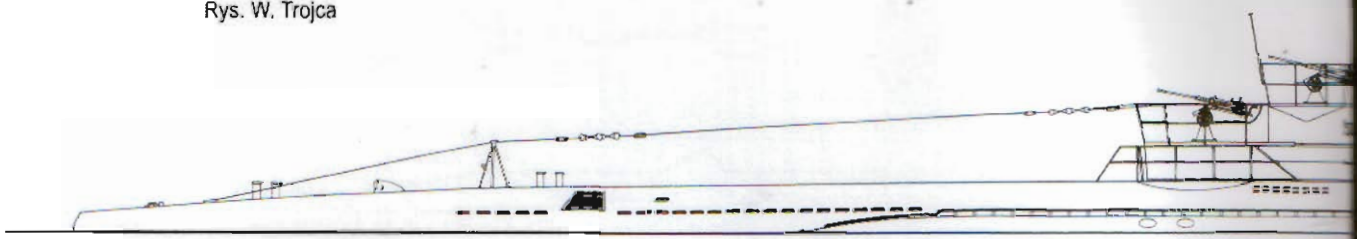

U 99 (TYP „VII B“)
1941 rok

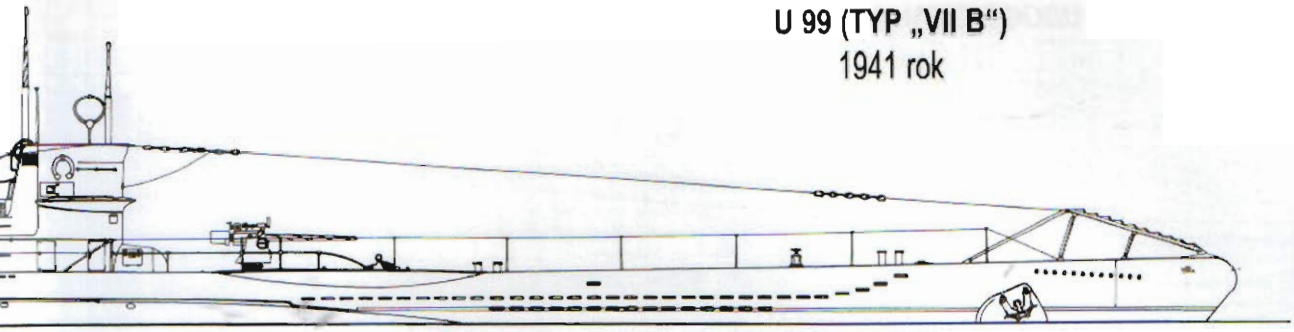

U 81 (TYP „VII C“)
1943 rok

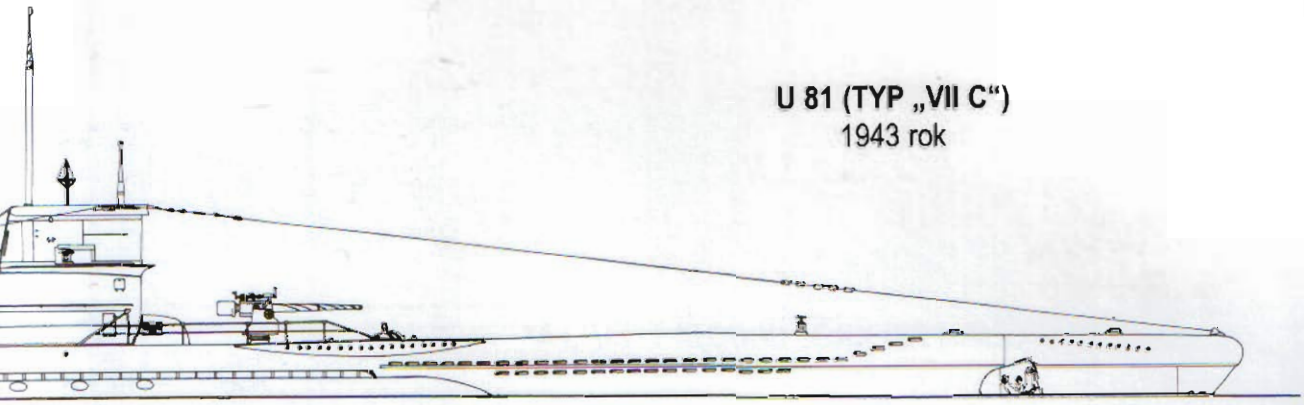

U 237 (TYP „VII C“)
1943 rok

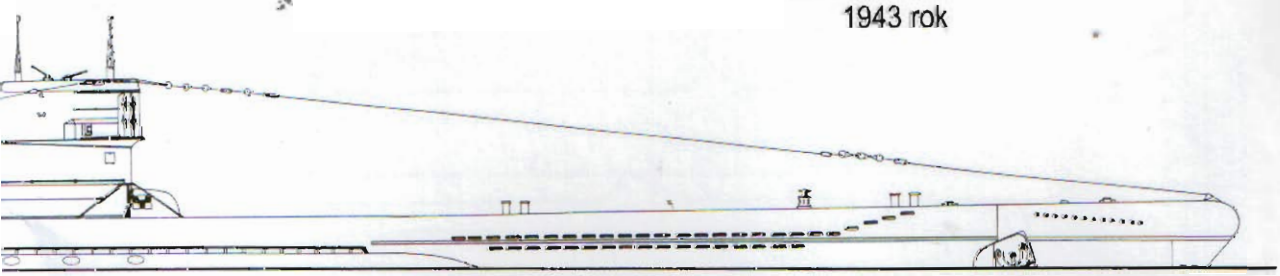

U 441 (TYP „VII C“)
1943 rok

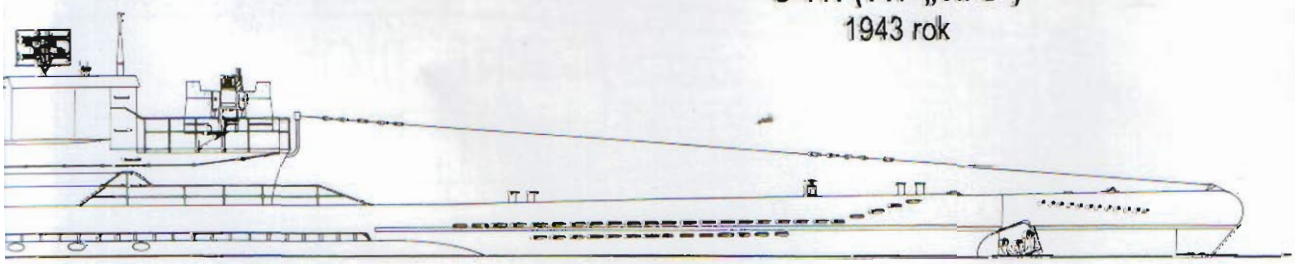

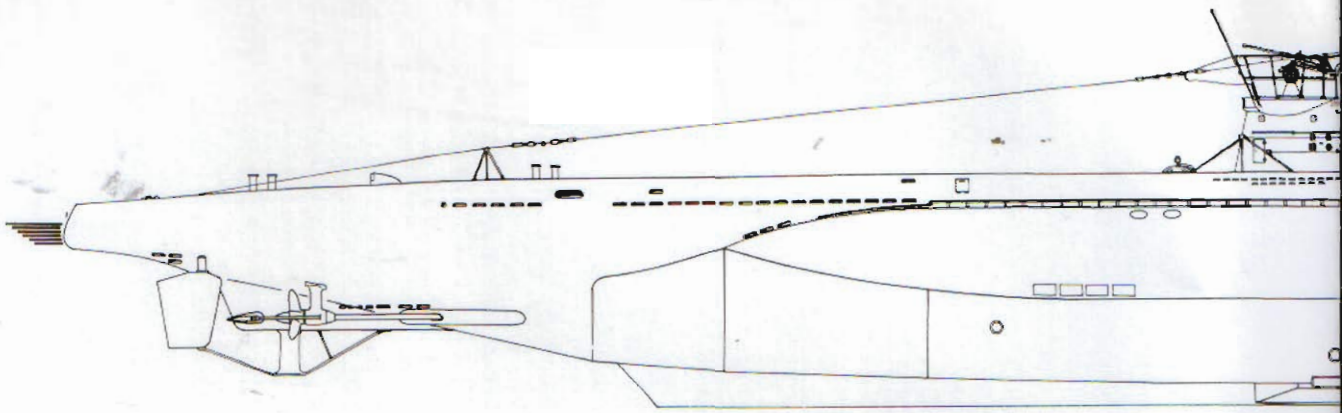

Skala 1 : 100

Rys. W. Trojca

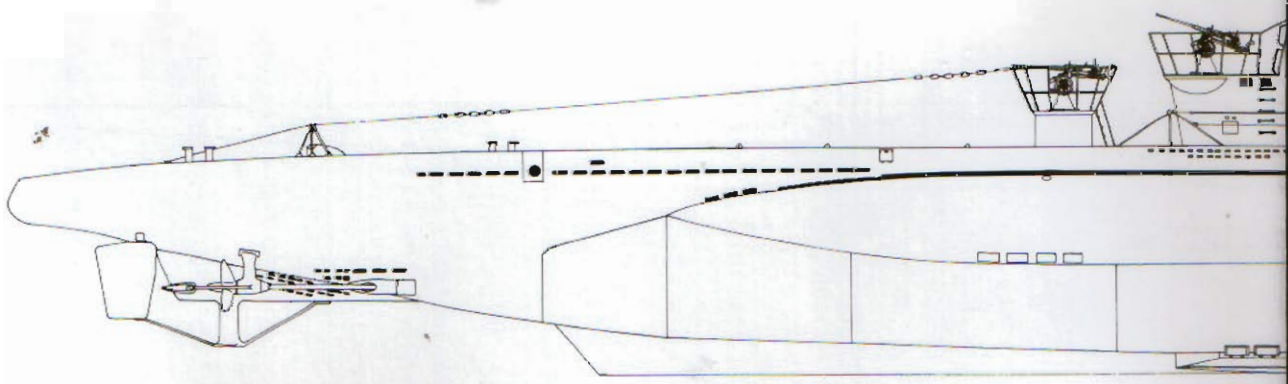

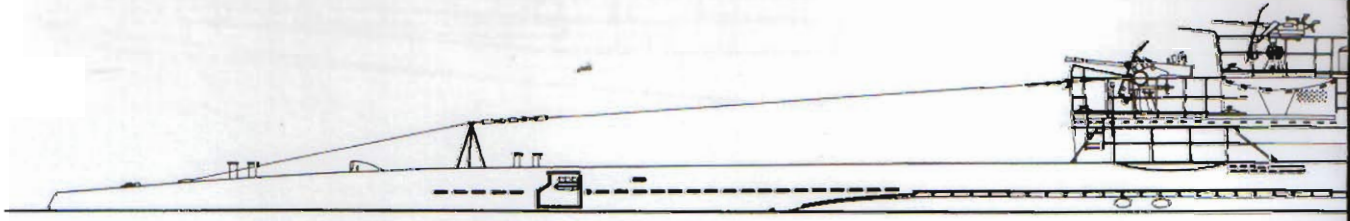

U 377 (TYP „VII C“)
1942 rok

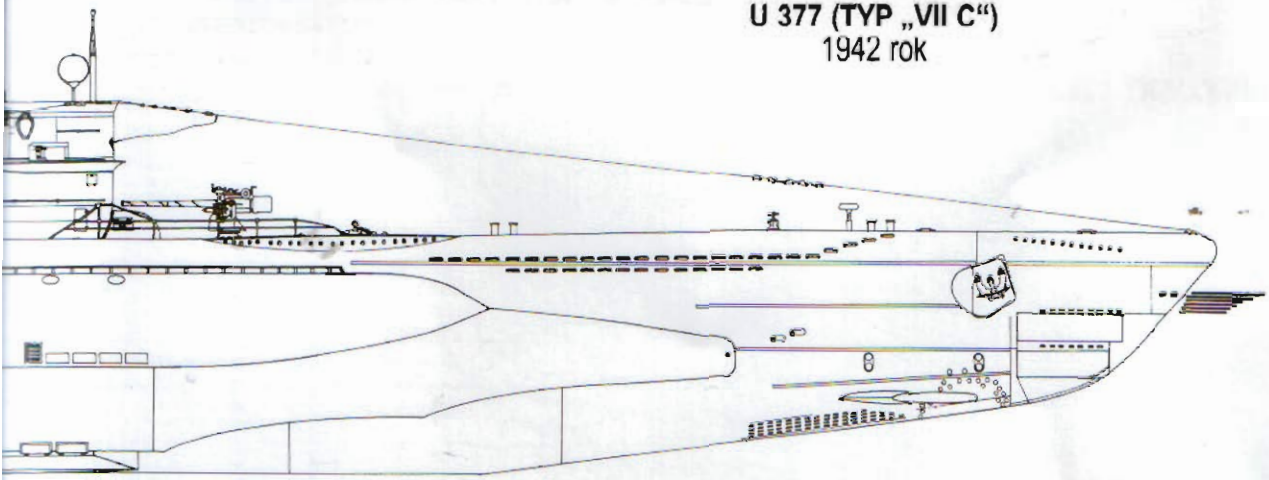

U 84 (TYP „VII B“)
1943 rok

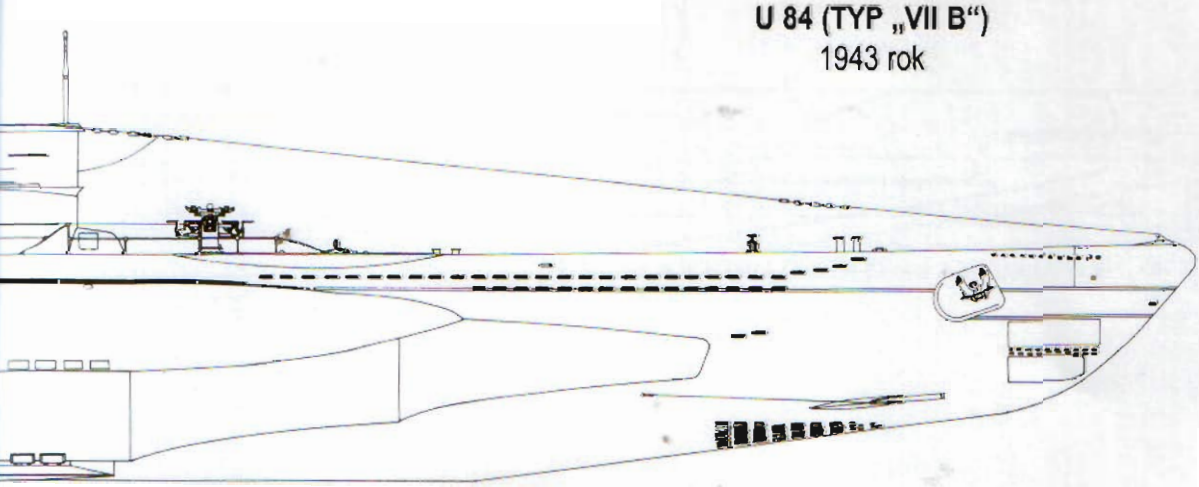
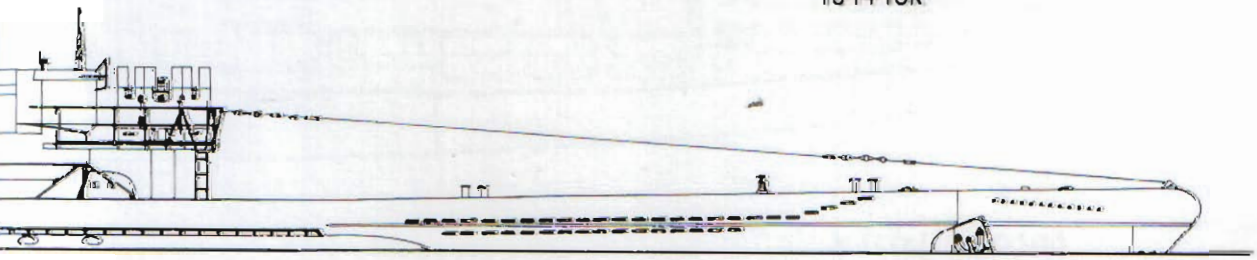
U 675 (TYP „VII C“)
1944 rok